

A CSAPOS VISSZASZÓL

Benson Vilmos

DEMOKRATA
KLUB

Mottó:

„SZOLNOKSÁGOKTÓL terhelten; - (a) - VÉGre szabadon szegényedhetek”

Nyomtatott változat

A kötet megjelenését támogatta és kiadta: a szerző

© **Benson Vilmos** (Telefon: 20/497-1773)
benson.vilmos@chello.hu   www.bensonv.hu

Borító, tipográfia: **Papp Imre**
www.pappimreart.hu

ISBN: 978-963-87252-2-6

Online változat

Kiadja: Rákóczi Lap Baráti Kör KHE, a szerző jóváhagyásával.

Rákóczi Baráti Kör

Rákóczifalva, 2012. augusztus 21.

A CSAPOS VISSZASZÓL

avagy

RENDSZER(t)VÁLTÓ;

arcok, harcok, karcok, svarcok

novella füzér

APERITIFF:

1./ <i>Mormogásom joga</i>	5. oldal
2./ <i>Pontonország</i>	15. oldal
3./ „ <i>ÁPRILIS 4-ről SZÓLJON a ZÉNEK</i> ”.....	33. oldal
4./ <i>KOPJAFÁINK...?!</i>	75. oldal
5./ <i>Fabár; - habár: SPORTKASZINÓ</i>	99. oldal
6./ <i>TELE - fele - VÍZIÓ</i>	131. oldal
7./ <i>Konzervatív kocsmá SZÓ</i>	159. oldal
8./ <i>Tamáskodó</i>	191. oldal

„A múltó évek, az idősebb életkor csakugyan adnak valamit, amiért érdemes volt elviselni az élet sok fáradságát, megaláztatását, fájdalmas vesszőfutásait is ... Mint a vándor, aki egy bonyolult hegyrendszert ismert meg vándorlásai közben, s a legmagasabb csúcsra érve, átlátja egy táj szerkezetét, áttekinti a hegy-csúcsok összefüggő sorozatának geológiai törvényszerűségét, úgy látjuk mi is a múltó évekkal a rendszert mindabban, ami történik életünkben és mások életében. Ez az áttekintés, melyet csak az évek múlása hoz meg, a legnagyobb elégtétel, melyet az emberi és világi dolgok megismerése közben szerezhetünk.”

/Márai Sándor. Füves könyv. 1943./

ZOUNOK: 1951 / 2008

Ajánlás:

hajdan-voltjaimnak, s reményelem – majdani dédunokáimnak!

ELVTÁRSÚRI MURI...

(Elégia~ egyszavakból~1990/91.)

Hajdanvoltan;

PÁRT-talanul!

Dolgoztatva - Boldogulva.

Feltámadás! Rendszerváltás?

Változtatnék - Pályázgatók.

Ajánlkoznak. Környékeznak. Vesztegetnek:

pár(t)hazugok, maffiózók; ök~döntenek!

Nyilatkozom... - Letagadják.

Kiborítom, ...; reámborul!

Vizsgálódnak. Elbírálnak = Ugyanazok?!

Kivasálnak.

Pörlekednek!

Tönkretesznek?

Hamiskódtak. „Tanúskódtak”.

(Lehallgattam - Bejátszottam.)

Megítéltek? Elítéltek?

Kirúgatva. Barátlanul. Munkátlanul.

Meg-nem törtek! Kitarthatok? Félreálljak?

„IGAZSZÓLÁS = FEJBETÖRÉS”

PÁRTtalanul!

Vagyogatók;

tanítgatók...

(1990 - 2000.)

Taníthatok ? (2001.)

Megszüntetve...?! NEM-bocsátva; nyögdíjazva; pénztelenül:

POFÁZHATOK.../2006./

*

P.S.: /Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk? ”

Róm.: 8:31./ ~ők...

1./ Mormogásom joga

- avagy a jus murmurandi
- nekem, neki, nekünk...;
elvben mindenkinek jár. A
DEMOKRÁCIÁBA! Morog-
junk hát?! URAM-ATYÁM!
Már 18 éves, - tehát vélhetően
„nagykorúsodott” - az újkori
magyar SZABADSÁG. El-
vártuk vón’ /tőle/ hogy; „TE
szülj nekem rendet!” Szólt
hajdan félszeg /s/óhajtásunk.
De, szült-e a váltás, megvál-
tó rendet, RENDSZERT?
Beígért rendszerváltást?! -
„Válami ván, de neem az
igázi!?” - mondhatná rá, a
moszkvai, Magyarországon
is nagy népszerűségnek ör-
vendett vendég-humorista:
Arkagyij Rajkin, - ki jelleg-
zetes akcentusával, kifacsart
„magyar” nyelven adta elő
kabaréműsorát. A MI Hofink
egyszerűbben fogalmazott

volna közös dolgainkról: „Elszabtuk, ...hát szabhatjuk!” E két vélemény között lehet tán, gondolnánk az igazság? Hiszen mi a „szocializmus” átalakítását naivan, végre jóléti, azonnali csodavárásként reméltük, – az öröklött gazdasági, társadalmi korlátainkat feledve! A váltó /t/”rendet”, a vadkapitalizmus könyörtelen törvényeit meg alig /fel/ismerve. Hát így nem sikerült, nem sikerülhetett azon-nyomban, - mindmáig! No de majd az /ük, szép/unokák... Addig is (tán) „szólásszabadság” van – mormogjunk legalább róla:

Ország, város, fiúlány.., híres ember, és a magánlét színterén; – köröttünk manapság feszít vannak változások... Ami viszont alig változott életemben, utóbbi éveimben a vásár és vásárnapi megszokás/ok/. Az Istentisztelet, a családi ebéd szégyenszemre leginkább lekésve, a Gyula bácsival való ebédelőtti étvágygerjesztő egy, - /néha két, vagy több.../ - kisfróccs viszont majd mindig teljesítve. E randi közöttünk már szent és sérthetetlen, alkalmanként persze számomra – kivülálló okok miatt – kimaradgat Ó. Mely a „Póló”-ban, hajdan’ jobb,

inkább persze szebb napokat és vendégeket, no meg tulajokat, bevételeket látott kis - piszkos - kocsmában zajlik. A Torokban; Paufler Gyula műépítész Urammal, nagyatyai öreg barátommal: kivel ilyenkor rendre a világ szóban igencsak meg szok' lenni váltva, nemszeretem városunk leginkább legyalázva, o' - pardon sűrűn - „jogos” kritikáinkkal illetve. /Tudják, ahol Zagyvál a Tisza vegyülve, és hétvégén, hát biza' néha tán mi magunk is.../ Gyula bá,' – ki tavaly volt nyolcvan, kedvenc nagyapámmal egy időben került a városba a székesfővárosból, még az „átkosba”, az ötvenes évek elején. Mindketten Műegyetemet végzett építész-mérnökök voltak. Egyikőjük pályakezdő ifjoncként itt kezdte szakmai gyakorlatát, a „Magasépítőknél”. Másikjuk pedig már élete delén túl, - szintügy! Mármint Papi, a nagyapám, ki ekkor már 60 éves (sicc.) elmúlt, és élete első - szocialista /kényszer/ - munkahelyén beosztottja lehetett az általa felettebb kedvelt és tisztelt kartárs-kollégának, /de legalább nem elvtársnak,/ a vállalati ügyeletes ifjú „titánnak”. Nyájas olvasóim, tán nem is tudják már, hogy mi is volt akkoriban a deportálás, kitelepítés, az államosítás, a bérház, villa, (nagy)birtok-elkobzása, a „B” - listázás, avagy az internálótábor? Tehát a „komcsi vasöklök” általi teljes földbedöngölő tönkretétel, és hogy ezen, procedúráiknak miféle következményei, emberi sorsi-infernói léteztek?! Nagyapám bezzeg tudta, a saját bőrén megtapasztalva. Mi, pedig azután, évtizedekig valahogy, csak-csak el-el gulyás kommunizáltunk... Mai beszélgetésünk obligát záró kérdése Gyula bá' - hoz: - Mit hozott az életedben a rendszerváltás? Jobb e most a KÖZ - érzete/d/, avagy talán rosszabb? Öreg barátom erre hetek óta csak hezitál... nem szívesen vall a témában színt. /Ő már óvatos duhaj... Még zsigereiben van, a „Magasépítők mélységeiben”, - az úgymond reakciós nagyapámmal eltöltött, és - az őket, barátságukat árgus elvtársi szemmel figyelő évek iszonyata./ Azután kitör: - Észnél vagy? Dehogy volt itt *rendszerváltás*, hát még a módszere/i/k is alig változtak! Ez nem volt más, mint a „Nagy – Átverés – Show!” Amikor már gazdaságilag tarthatatlanná vált az állam adóságilag /is/ tönkretett ország helyzete, s egyre inkább kilógott a szoci' álláb, kényszerűségből megrendezték a szín/lelt/ váltást... Kik? Ők, a hajdani államosítók, és utódaik, akik az általuk írt és bemutatóra engedélyezett forgatókönyvnek megfelelően a vadkapitalizmus kezdetekor, kapcsolati tőkét jó-értesülten, s így villámgyorsan konvertálni tudták a közvagyon kimazsolázására, a közjavak ismételten magántulajdonná, leginkább önmagukévá váló tételében. Majd stiklrijeik és vezércseleik leplezése, elfedése, majd legalizása okán, némi helyben-járó, látszat statisztika háttérmunkáik után, újra politikai főszerepre váltottak. Pedig farkasból nem lesz bárány, gyanúsán elsíbolt milliárdokból sem igen önzetlen szociáldemokrácia. Mi, pedig az Istenadta nép, a megrendezett el/ő/adáson végig tapsoltunk, néha vas-tapsolva, alkalmanként még rájuk is voksolva... UFF!” No végre, csak kijött belőle! Igeneltem, ízelgettem, értelmeztem – elismertem! Igaza vagy, itt és így van a kutya elásva.

Mit volt mit tennünk tovább; - egyetértve? Kimenőink lejártával: hát lehörpintik poharaikat, s hazamentek a /megvénült/ legények.

„*Sokkal nagyobb a kommunizmusnak az eszmei, pszichikai hatása az emberekre értékrendekben, moráliskérdésekben, mint ahogy ők hiszik.*” /Antall József/

Hogy is van ez, illetve volt ez esetben? Három a magyar igazság. No meg egy a ráadás! Háromszor voltam - rendszermegváltottan – „önhibámon kívül” munka, de nem dolog-nélküli. Majd még egyszer; jusztt is plusz ráadásul, - 3 egész napot. Azután elzavar(hat)tak - a jól kiérdemelt, - „előlegezett” nyugalományba... Némely új sütetű, és „hítű”, pártos jött-ment önkormányosaink tehetlenségei és (tán) önmagam lehetlenségei okán! Tehát a rendszer - (avagy inkább „gengszter”?) - változtatás nyomán, jogán és révén. Első kirúghatásom óta, így aztán leginkább non-stop Münchhausen báróként ügyeskedem..., avagy evickélek. Tudják az a mesefazon, ki a katyvaszból, magyarán, a szarból, - saját hajánál fogja, szokja magát kicibálni. /Saját szavaival: „... lovam elfáradva, belegázolt velem egy mocsár kellős közepébe. (1990... ZOUNOK.) Süllyedtem térdig, süllyedtem derékig, süllyedtem nyakig a bűzlő mocsárba, gondoltam is, ennek fele sem tréfa. Menthetetlenül végem van, ha ki nem talállok valamit a saját - és természetesen lovam (esetemben családom, környezetem) - megmentésére. Más lehetőség nem kínálkozván, megragadtam erős hajamat, mely varkocsba volt fonva a fejemen, és kirántottam magamat a pácból - a saját hajamnál fogva. Természetesen, közben még arra is ügyeltem, hogy derék lovamat (hmm...) jól a térdeim közé szorítva magammal emeljen, nehogy lent maradjon a bűzös mocsárban.”/ Nékem, másoknak is – így kellett mindmáig „harcmodorkodni”, - csak én varkocs nélkül, már megvénülve kopaszon, - hogy családostul átlavírozzak a „szép” új világba, avagy a túlvilágra... HOVÁ? Hát a vadkapitalizmusba, annak is egyen-lőre, a legeslegrosszabbik fajtájába! Zounokon, ezen utánzásos „utazás”, majdhogynem „akrobatisztikus” erényeket kívánt volt; mert-e település persze ráadásul egy külön© - eddigi hasonlatunknál maradván – néha végtermékkel telt fura, kisvárosi-ámbár nagyvilági álmú, romlékony bomlási büzt, /bünt?!/ lehelő és mindent-mindenkit tönkretevő langymeleg pocsár volt. Kedvenc szociológus kollégám ország-jelzőjét kibővítve, s miránk adoptálva: ez egy hatványozottan KÖVETKEZMÉNYEK NÉLKÜLI város, ki szellemi tőkével igencsak pazarlón bánt-bánik! (S banni fog?) Köröttem nyüzsgően lerottyant emberi sorsok és fazonok, - velejárón széteső - csődben lévő, avagy lecsúszó családi „egzisztenciák”. Nem véletlenül, de vétlenül, – néha a méltatlan helyzet okán egyesek közülünk villámgyorsan tönkrementek. (Olykor egymást is taccsra téve) - az ittlévő, élő népek... Naná, hogy így aztán nekem is sikeredett, - lesre futnom?! Persze hogy telve vannak, vagyogatunk mind több szaporuló kádár-kori nosztalgiával, amit időnként kétségbeesett BALUL sikerült kényszerű, kitörni kívánó voksaik is jegyezn(t)ek. Pedig hajdan' itt voltunk fiatalok, nem,

vagy alig voltak gondjaink. Igaz megettük unokáink elől kollektíve az aranytojást, tojó tikot, de sebaj: „szép”... - (tán igaz sem) - volt fiúk

Miért hagytuk, hogy így legyen? Mert erkölcs, éthosz, és hit, no meg nemzeti érzületek, s a hagyományaink figyelembe nem vételével, tisztelet és tisztesség nélkül éltük eddigi életünk. És itt felettébb kívüállóként, lokál-pesszimiztán! Így aztán különleges hatékonysággal élvezhet/j/ük „vidékiségünk tüneteit”. S közben rendre a demokráciahiány elvonási tünetei, s a valóban „fortélyos félelem” igazgat/ott/. Bár langymeleg, de ehető, sőt néha ízes gulyáskommunizmusunk volt. „Holnapra” viszont nem tudtuk megforgatni, még a mi kis világunk sem... DE MAJD!

Túl vagyunk rajta, már nem fáj: - (de mégis) - ...köszönöm a piszkos lekvárt.../Mondja Öcsi unokám, ha általa egy jogtalanak vélt sérelem éri.../ Persze kollektív büntudatunk azért legalább lehet(ne). Az már viszont igencsak nem normál állapot, hogy közel két évtized multával, a helyzet – jelentem, vélem – Keleten, nálunk változatlan! Avagy változtathatatlan?

Hogyan sikeredett így elrontanunk? Lehet, hogy az okok eredendők; a KEZ-DETEK? Hogyan is lehetséges, hogy „Szolnokságaink” csak jó-ócskán szaporodni látszanak? Még az országos-szokásos „furaságainkkal” egybevetve is. Hisz (szerintem) az „élmunkások” között vagyunk, a települések közti „versenyben” – változatlanul az ál, avagy antidemokrácia elterjedtségének (róth)frontján. Az érted haragszom, de ellened (is), a mindenki-mindenki (bal-jobb) ellen alapállásából... A város iránti ellenérzéseimet nyilván egyrészt az elmúlt félévszázad alatt - tőle és révén - kapott „pofonözönök” motiválják, másrészt az örök ellenzéki védekező reakcióimnak lehet a folyománya. Még-ha ezt, sokak által nem szeretetten szellemi krakélérként is teszem. Független polgári „Don-Quijoteként” - tollfegyveremmel hiátusainkat sűrűn lándzsáztatva. /Alkalmilag persze - mellé!/ Évek óta a köz-dolog tárgyában, leginkább csak eredménytelenkedve. Többünknek kéne tán „hadakozni” összefogva?! Hisz a jogos kritika, gondolom általában igazságtartalmas, s így az, normális helyt – majdcsak változtatást vindikál Ó! Sajnos támadható szélalmaink, mégis az aktuális széljárás szerint forognak, s „jászkun kakaskai” csipéseim, attól aligha téríthetik azokat el!. Hogyan is zajlanak közéleti csatározásaink? Magyarázatul eredeti kútfőből, jómagától, ismét a búsképűtől merítve:

„...sarkantyúba kapta Rocinantét, rá se hederítve fegyvernökének, Sanchónak szavára, aki torkaszakadtából váltig kiabálta, hogy szélalmokat, nem pedig óriásokat akar megtámadni. Ő azonban szilárdan hitte, hogy óriásokkal van dolga. E percben szellő kelt, s a nagy vitorlák forogni kezdtek. Dárdájával beleszúrt az egyik vitorlába, de azt már olyan sebesen hajtotta a szél, hogy a dárdát darabokra törte, a lovagot lovastul magasba ragadta magával, s nyomban aztán úgy odateremtette a mezőre, hogy csak úgy nyekkent”. Így járok rendre tán én is, pedig lehet, hogy csak a /napi kis/DOLGUKAT - az persze bizonyos, hogy

nem kifogástalanul, - végző „szélmalmok” ellen... A hivatalok, hivatalnokok, s butyutaságai/n/k ellen ’ámitógép fegyveremmel hadakozva, háborogva-háborúza... No Ugorgyunk!... - ahogy szokunk egyet előre, kettőt hátra!

- *Mikrofonpróba: 1, 2, 3.* – zengedez, s kocogtatja mikrofonját hang-technikusunk, közben társa a hangerő potméterét föl/le tekerészve; s egyúttal az egybegyűlt, akkor már „elvtárs/úri nagyérdemű” hallójárait, idegrendszerét is próbára téve. Szakemberünk sztentori hangon ismét kinyilatkoztat: - OKÉ, majd maga mellé pisszent, - lökheted...! Kezembe nyomva a mikrofont, magamra hagy. Úgy érzem még a szívem is a torkomban, inkább szinte bele az erősítőbe dobog, de egyre harsányabban a majrétól. A vérnyomásom a „mikrofonláztól”- spuri fel, legszívesebben én is felszívódnék. Nagylevegő, nincs más hátra, mint előre, elkezdem: /egyúttal egyéni rendszerváltó sorsom kaland dús kálváriáját is.../. 1989. április - (még jó, hogy nem 13) - 14, péntek d.u; a Szolnoki Fotógaléria (MMIK): - „Tisztelt Alkotók, Kedves Vendégeink! Külön tisztelettel köszöntöm „LÓbarátimat”! Itt rögtön érzek egy szösszenetnyi – szisszenetet, hisz ilyenkor eleddig az Elvtársakat illenék, kik, naná hogy itt vagynak... De hát a kocka el van vetve, a nyitó beszély meg van írva. Nem akármiféle alkalomra; a „LOVAKRÓL...” I. Nemzetközi Fotópályázat ’89 – másodbemutatójának tiszteletére. Míves munka, nem azért, hogy én követtem el; - DE...!

De benne van még a le és felmenők, s az egész magyar - /lovas/ - társadalom, növekvő ~ özön óhaj, sóhaj, panasz áradata! A pályázatot közel egy éves nemzetközi előkészítő munkánk előzte meg, melynek megkoronázásaként a premiért, a márciusi FEI (Nemzetközi Lovas Szövetség) Budapesti Kongresszusának kiemelt díszrendezvényeként tarthattuk a Vajdahunyadvárban. Ami alaposan felbátorított, hisz ott megjelent az elnökasszony: Anna angol hercegnő is. A királylány, illetve a királyné jánya, - ki, számomra inkább a volt maratoni-lovas olimpikónként tündökölt. Akinek bemutatkozhattam, sőt én kalauzolhattam végig – korifeusi irigy tekintetek ösztüzében – a nemzetközi lovas(kép)parádén. / Nagy „bál” volt utána nem semmi fogadással, kiadós-közpénzi öblögetéssel körítve./ No, de most már tényleg rázendítenék mondandómra: jöjjön hát a „/L/ÓDA; a LOVAKRÓL...”

- Miért magyarázattal kezdeném, - egy angol mondással - e képszerúsített valomást: „A ló lovas nélkül is LÓ marad, viszont a lovas ló nélkül CSAK ember.” Remélem, remélhetem így, hogy mi is lassan már ló nélkül maradók - emberségünkötől tán legalább eddigelé még nem fosztattunk meg. A múlt tisztelete - erőforrása a jövőnek - így a lótenyésztési és lovas hagyományaink ápolása, tiszteletben tartása, avagy elhanyagoltsága tehát egyfajta távlatható tényezőnk. A lovak szeretete és megbecsülése ugyanis az őshazától kezdve töretlen volt hazánkban egészen napjaink történelmi félmúltjáig. Szinte hallom: „már megint - már itt is az átkos ötvenes, (és további) évek” - szisszen fel most magában vájt fülű, kedves kiállítás látogatóm. Igen, az - többek között - amikor is gyermekkorunk-

ban a padlássöprő, kuláküldöző, kollektivizálók még a kisparaszt büszke járású egy pár lovát is elküldték nekünk, (városiaknak) - jegyes lókolbász gyanánt - napi sorállásunk vágytárgyává nemesítve a vétlent, s egyúttal lezüllesztve az addigi nemest. Igen, az, és akkor, amikor a honi lótenyésztés és lovassport világhírű, és szintű értékek szerencsésebbjét nagyüzemi karakül juhtenyésztőkkel száműzték, netán gyapotot vagy gumipitypangot természetien kényszerítették. Már persze azokat, akiket - „lévén lóbolondok, s az; szerintük úri sport és magyar” - nem Recskén foglalkoztattak leginkább kötőrőként. Avagy a nagyüzemi éberség fokozódásával - kis koncepció is koncepció/s/ per alapon még rosszabb elő, - inkább persze BALítélettel sújtották. Pedig ők a hajdan volt lovas-dinasztiák, s a többiek, az e téren megszállottak, no meg az egyszerű magyar parasztok vívták ki nemegyszer munkájukkal országunk dicséretét, dicsőségét a világban, a kisüzemi vállalkozó jellegű állattartás felsőbbrendűségét bizonyíthatón. No persze felfogható ez stílusosan úgy is, hogy „Nagy a feje búsuljon a ló”! De jobb lenne tán, ily módon inkább bevállani, bevállalni, biz mindmáig „Rossz lóra tettünk!”. /Tudniillik ez esetben inkább rossznak számít az a tény, amikor valakinek vagy valaminek, netán egy hamis ideának a feltétlen híve lesz(nek) valaki(k); ezáltal jelentős károkat, - még anyagiakat is - okozva.)

E területen, - már tavalyi vitáinkat is megelőzendőn - 1956 valóban népfelkelésnek bizonyult! Hiszen majdnem minden valamirevaló szakemberünk - hányattatásai okán - felkelt és vé/le/tlenül idegenbeszakadt... Tenyésztőmunkánk így szakértelem, ló és lovassportunk pedig, a már bizonyított oktatógárda nélkül maradt, - míg a világban persze azóta is számos magyar tenyésztői és sport csúcseredmény születik azért általuk, - (sajnos így aztán mégsem általunk).

Persze tudom, hogy a lovak sokoldalú társadalmi termelési hasznosításának jelentősége világszerte megváltozott, inkább persze átalakult. A hajdani társibajtársi kapcsolat mára inkább baráti-sporttársi viszonyra lényegült. De azt azért vallom, hogy a ló és az ember sok ezeréves kapcsolatában a legemberibb állat a technikamámor túlbuzjángzásában egyfajta civilizációs egyensúlyt kereső szimbólum. Az az erő azonban, amely a lovat részben fölöslegessé tette a nálunk gazdagabb, tehát „tökéesebb” országokban, - az ember szabadidejét és jövedelmét is megnövelte. A civilizált életmód velejárója így ott a civilizációs egyensúlyt kereső tevékenységek preferálása, vissza a természethez, az aktív mozgáshoz, az egészségesebb, egészségesebb emberi élethez módon. S láss csudát, máris bekövetkezhetett a ló reneszánsza! És mi szegény tökéletlenek, pardon tökéletlenek, mit tehet(t)ünk? Például szokás szerint hozhatunk határozatokat és rendeleteket: - mint például; a csak 1976-ban hatályon kívül helyeztetet. Mely szerint a termelőszövetkezeti tagok nem tarthattak saját lovat! Pedig hát az, a ménésben is csak a leginkább a gazdaemberére pázróbb - házi, s így a legkevésbé kollektív (nagyüzemi) állatunk volt. (Galsworthy pedig már jó előbb megírta: - lehet, hogy a mai magyar polgári gazdatudatú lélek tudoraként is -: „A lovat nem lehet

szabványosítani, sem államosítani.”) Az utóbbi években így aztán álprobléma-ként sokat vitatott volt a kérdés, hogy a tenyésztés vagy a sport marasztalható-e el gyorsan bekövetkezett eredménytelenségeinkért. Az persze eleddig eszünkbe sem jutott (itt sem), hogy az általános társadalmi, politikai, gazdasági környezetünk tévelygései miatt, sem az agrár, sem a sportterület elmélete és gyakorlata nem volt, (lehetett) mentes szakértelmi hiányokból, voluntarizmusból, akár az élet által elvetett hibás ideológiai tételekből táplálkozó okok, okozatok satöbbik rontásártalmítól. Báró Wesselényi Miklós jövendölése: „A lótenyésztés ... erkölcsére és karakterére... egy nemzetnek nagyon behat”, esetünkben így, sajnos megfordítva is együttzúllően igaznak bizonyult. Címválasztásom értelmét megvilágítandó persze ők a múlt századi reformelődők akkor sikeresen felvirágoztatták a honi lótenyésztést és lovassportot. Sőt a hazát Az ő és a mai reformtörkévéseink egyenlege tán egyező; melyeknek vágyott célja, értéke és mértéke az európaiságban, az emberibb, emberszabásúbb életünk minőségében rejlió.

Addig is - Kedves Barátaim! Egy olyan „képirás - tényképeit” ajánlom tisztelt figyelmükbe, amelyek eleddig Swift szavait láttatják számunkra: *”Ember...szállj magadba, javulj meg... példát vévén a négy lábú filozófusoktól, a lovaktól, kik különbek, mint te!* Kérem, tekintsék meg nemzetközi „alkotótáborunk” képszi-porkáit LOVAK-ról, s rólunk gazdikról!”

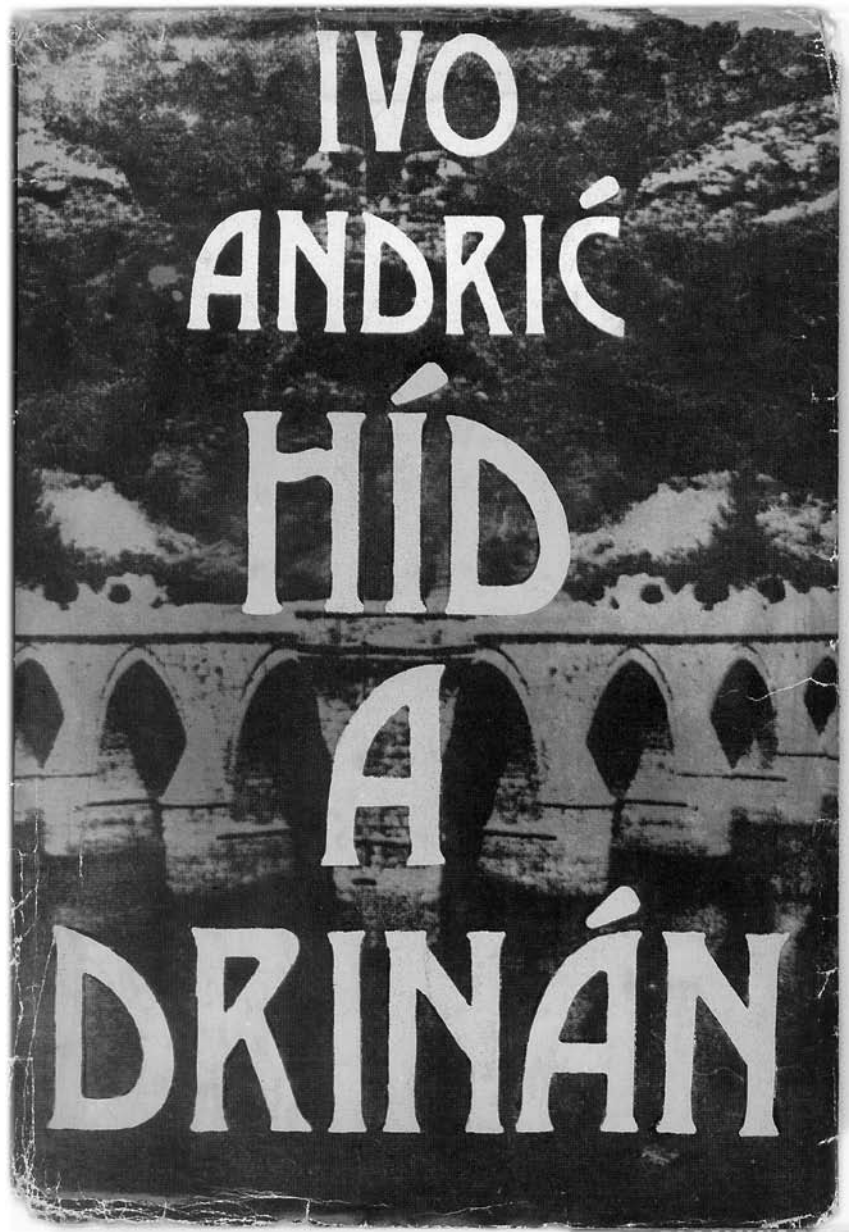
Hu...h! Ez is megvót, a csillár sem szakadt le,... - sőt /vas/taps. A mellettem álldigáló díszvendég/látó/ Tabák Lajos bácsi, a ma már 103 évet megélt fotóművész, - ISTEN éltesse! -, a Jászkun Fotóklub elnöke, viszont néma két lábon álló, járó kételkedő kérdőjel. /Más kor, más előélet, más világ, - másság. Sajnos éppen most kaptam a rossz hírt mától - (2007. nov. 07.) – már Ő, a szociofotó „százados” realista tanúja sincs közöttünk... ISTEN nyugosztalja!/ Akkor elsőként gratulál/t/ és fed: – Benson elvtárs nem szólt az alkotókról, rólunk, fotóművészekről, csak az alanyi „alkotársakról”. Nem baj, azért értékes ez a kiállítás... Néhai Édesapám egyik - időközben sajnos szintén néhaivá enyészett - legjobb barátja, Cservényák Emil agrármérnök uram, a volt vízipóló olimpikonunk, „DAMI”-béli gyermekkori komám papája - /a legutolsó magyar huszár/ - lép hozzám. Kezet fogunk: - Jól van fiam, Jó-apád büszke lenne most rád! /Felsőhajtok, mindketten felnézünk.../ - KÖSZ! Emil bátyám – mondom, gondolom. / Ezért érdemes volt ennyit gürcölnünk, összehozva ezt a nemzetközi seregszemlét, melyre közel 2000 pályamű érkezett, bő 400 alkotótól, 20 országból./ Nem semmi – ugyi?

Még épphogy elkezdődött az év, alig pár hónapos volt a tanács/talan/ hivatali létem. Régi komám, Vass Lajos csábított át ide, aki akkor a Műv. Osztályon vezetőileg helyettesként helyezkedett. Sikerrel, mert nemsokára, mint reformkörös pártos fazon, apparátusi, majd megyei ideológiai /egy/párttitkárrá avanszált. Azután Ő is volt munkanélküli, vállalkozó, jegyiroda vezető, színgazgató, kulturális „állomtitkár”, legutóbb városunk kétszáz vokossal lemaradt polgármesterjelöltje.

Míg mára a helyére nem került, mint a Magyar Állami Operaház főigazgatója. Pályázat útján, aztán én „örököltem” állását akkoron pár hónap múltán, bár többek éppen, e fenti lovas-beszélyemmel kívánták jelölésem megfúrni az illetékeseknél. Ekkor még a nemzetközi kapcsolatok és a kulturális turizmus megyei fejlesztésének ügye tartozott többek között hozzám, éppen ez ügy volt állásváltoztatásom oka, s a lépes-méze. Nagyon szerettem volna külföldön is minél többet ügy buzgólkodni, naná, hogy inkább, ha lehet állami pénzből. /Lehetett, igaz, hogy nem én kísérhettem el hivatalilag a Jászságit Amerikába, de azért Tallinba legalább eljuthattam./ Az Új Év új eretnek gondolatokat is hozott: 1989. jan. 28-án Pozsgay Imre a „168 óra” című rádióműsorban bejelenti, hogy az általa vezetett történelmi albizottság a jelenlegi kutatások alapján népfelkelésnek minősíti az 1956-os /korábban ellenforradalmi, majd sajnálatos/ eseményeket. Amit ugyan két nap múlva a külföldről gyorsan hazatérő Grósz elvtárs megcáfol és kijelenti, hogy nem tudott a Pozsgay - nyilatkozatról. Szerinte csak az MSZMP KB ítélheti meg az 1956-os események jellegét... Volt is azután nagy felzúdulás az egyre inkább eltanácstalankodó tanácsiai körében is. Emlékszem a népfelkelés bejelentésének másnapján igencsak felbolydult darázs-fészkes hangulat uralta az „ódon vármegyeházát”. Menzaebédkor éppen a tisztségviselői asztal mellé kerülve sikerült önkéntelenül is „lehallgatnom” az ijedt, elkeseredett, sőt felháborodott duruzsolásukat. Szerintük igencsak szarban van a haza... /Megérezhették székeik majdani megingását, az eddig csillogóra szidolozott „Szoc. Hazás” kitűnéseik közelítő rozsdamartaságát./ A kiállítás megnyitónk tájékán azért még biza, az országos politika főáramlata sem igen kívánt engedni a 19-ből /45-ből, 57-ből.../ Hát még a megyei elvtársak! Az is igaz, hogy ekkortájt már alakulgattott hivatalosan az Ellenzéki Kerekasztal, a városban, megyénkben is szervekedett az ellenzék. Március idusát végre engedélyezett kokárdásan-pirosbetűsen ünnepelhettük. /Bár a kokárdát többek már régebben is „birtokoltuk”./ De Április 4-én azért még megtartatott Magyarország felszaba-DŰLÁSának is /utolsó vörös betűs/ állami ünnepe. Szolnokon, naná hogy lelkesen ismételt katonai tiszteletadás mellett megkoszorúzták az illetékesek a ruszki emlékművüket. De itt legalább azt nemsokára aztán végleg elbontották, nem úgy, mint mindmáig a pestit... A dolog szépséghibája nálunk akkor csak az volt, hogy nemcsak az „örökös túlélőművészeink”, – pl. az akkori megyei ifjú kommunista vezér, ki ma változó tárcák „untermann” államtitkára - némelyike koszorúztatott szervképviseletileg, hanem az alig megalakult kiscsajzaink is. /Szegény apám, volt főnökével idős Antall József pártigazgató úrral igencsak foroghattak nyughelyükön – méltatlan „utódaik” láttán./ Ekkoriban /nem felejttem el, mert aznap volt a születésnapom, és este a kocsmába naná, hogy megvitattuk.../ még; Grósz Károly, a Kádár káder utód pártfőtitkára a rádióban, egy hallgatói kérdésre válaszolva, valószínűtlennek minősítette Nagy Imre politikai rehabilitációját. /Míg aztán a felgyorsuló események nyomán június 16-án mégis megvolt az: ÚJRATEME-

TÉS! De még messze nem dőlt el ekkor a játszma végkimenetele. A ki-kit győz le, SŐT... Már recsegték-ropogtak ekkor a szocialista rendszer eresztékei, de még az év első felében is például több mint 2000 újabb célszemélyt vett fel, az ekkorra már igencsak gyengélkedő „állombizonytalanság” a megfigyeltjei listájára. /Ekkortájt még közel tízezer „munkatársat”, zömmel besúgót foglalkoztatva. Ahogyan azt egy tavalyi felmérésből olvashattuk./ Bizony, mi is láttuk még hetente a hivatali folyosókon rendre beporoszkálni a fontosabb vezetői és pártirodákba, a feltehetően jelentésvételre érkező civilben, ügyfélnek maszkírozott ideológiai /tartótiszt/ titokzatoskodó „Dugó” becenévre hallgató őrnagyunkat... /Akit egyébként volt „szerencsém” ismerni korábbról, mikor többször megpróbálkozott beszervezni, egy kis „baráti (köri)” besúgásra. Nehéz volt lerázni, de azért volt, akiknek sikerült.../ Érdeklődött is bizony főnökeimnél, ahogy viszhallottam a gyanús „lőgyeimeiről” és faggatódzott a beszéd felől is. Meglepődhetett, amikor a megyeháza kétheti lapjában, a László Gyula kománk által szerkesztett „Jász-Nagykun-Szolnok” c. hetilapba nemsokára el is olvashatta azt, - gyönyörűbnél-gyönyörűdtebb pályázati fotókkal illusztrálva. /Épülésére szolgálhatott az, szolgálati „tishti” szolgálóknak./ Miután a reform-komcsik azért itt is elkezdtek mocorogni, és közöttük több barátom és munkatársam is volt, már ezek a régi oldalvágású kritikák nem igen árthattak nekem. /Legalábbis akkor naivan úgy gondoltam.../ Mégis – még ha ez a megyénkben, lassabb ütemben is érvényesült, - az MSZMP hihetetlen gyorsasággal mállott szét, ellenzéke, pedig példátlanul gyors fejlődő szerveződési folyamaton ment keresztül. A pártállami rendszer végjátzmája pillanatnyi erőviszonyainak még ideig-óráig talán megfelelt, de a bel és világpolitikai erőviszonyok változásának már egy cseppet sem. Így aztán nemsokára, /nem igazi/: - „Csoda történt?!” Október elején, az állampárt kongresszusán /XIV./ feloszlatta önmagát, de máris nyomul, JÖN a vagyon, jog és szellemi utód. /És láss csudát, jelenleg azután igazán VAN..!/
Okt. 23-án bekövetkezik a finita-a la – pártállami, népköztársasági - komédia: a Magyar Köztársaság kikiáltása!

Azután Karácsonykor meg kitört az erdélyi gyökerű Román Forradalom. És jött az ÚJ ÉV... Az új, hitünk szerint demokratikus „*Két Választás Magyarországon*”.

2./ Pontonország

„Dobar dan!” Szerb horvátul jó napot! Illetve most az ott töltött, hajdani szép és jó napok következzenek. Egy év múlva nyáron, éppen amikor a ruszlik /VÉGRE! / elkezdtek kivonulni városunkból (is), nem voltam épp itthon. Az ominózus két választás között! Évi jól megérdemelt szabadságomat töltöttem, – korábbi jó szokásunkhoz híven – „Jugóba”; az általam leginkább kedvelt sziklás placcon, az Abbázia ~ Fiume közti, Kvarneró - öbölbeli „Camping - Prelukban”. Rendhagyó volt ez a turné, - a komáimmal mentem, mehettem - hisz a nejem nem tudott velem tartani, ekkortájt „örököltük” meg leánygyermekünk alig éves kutyáját, Bogit – a Spánielt. Ő végette, – no meg az időközben bekövetkező társadalmi változások okán - azután bő másfél évtizedre felborult, korábban megszokott nyaralási /t/rendünk. /Csak vele, vagy ha nélküle; egymást felváltva páratlanul... No, meg persze munkám, s így pénzem sem mindig akadt, illetve az erre szolgáló „apanásunk” a szó szoros értelmében leginkább a/p/k/adozott.../ Megszokott öreg sokadik Trabimba, - az útítársakkal korán reggel reménytelen pakolászásba kezdtünk, többet akartunk magunkkal cipelni szokásosan a lehetségesnél. / Vámügyileg és csomagtartóilag is./ Mint a szarka, de... a vége tartó nem bírta. Végre elkészültünk: Start! Hátha még befért volna pluszba kényelmesen, a három utasom is...: Vendel, a fia, no meg a Zsiga. /Nagy fazonok egyenként is, ez főként a menázi-készítésnél derült ki, lévén mindegyikünk otthonilag elkényeztetetten a másikra várt, hogy el,- előkészíti a „színtársulati” koll. kaját. Leginkább az aznapra rendelt konzervet befőzi. (Brr...)/ Ledöcögtünk, akkor még sztrádamentesen, nem semmi volt az út Károlyvárostól /Karlováctól,/ Fiuméig, áttörtetve a Dinaridák végtelen, féktelen autóveszejtős karsztrvonulatain. Késő délután egyszerre kiáltottunk fel meghatódva: - A TENGER! Sokszor voltam ott, remélem, - még többször leszek, /éppen tegnap értünk haza az unokákkal Rovinj-ból/, de (-e) a látvány csodálatával betelhetetlen vagyok mindig, és mindenhol. Gyermekkorom vágyalma ismételten teljesülhetett. Papi, anyai nagypapám volt a „megrontó”; - a gyermekálmi vágykeltő... Még idén is Ő „szponzorálta” - /síron túlian/ - tengerlátásunkat, – a neki ükunokákkal, saját unokáimmal. Őerte, a kifosztása utáni elvi-vagyona nyomatéka révén ”kárpótoltak” ugyanis... - és az ebből nekem jutó földecske tavalyi szolid hasznából utazgathattunk idén.

„PAPI legendája” egyben szép, alig halványuló emlék is: gyermekkoromban a régimódi üvegbetétes kokszkályha világot is adó lángja mellett hallgattuk mi, „onokák” a régi úti és háborús élményeket és a legfőbb történetét, élménybeszámolóját a szarajevói merényletről. Nagyapám, Sági /Schreiber/ Ervin építész-mérnök, jómódú újpesti építési vállalkozó, majd szabadbattyányi nagybirtokos, világlátott, sok nyelvet tudó, klasszikus műveltségű polgárember volt. Önkéntes

tartalékos hadapródként, saját automobiljával együtt vonult be a hadgyakorlatra Szarajevóba, mint a K.u.K.- Motorfahrenkorps parancsőr tisztje. Onnan, pedig már; mint a Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége, Hohenberg Zsófia hercegnő elleni merénylet egyik közeli magyar szemtanúja távozott, hiszen ő vezette a trónörökös párt közvetlen követő autót, /az autóját,/ s részt vett a merénylet elfogásában is! /Sőt meg is kardlapozta a gaszt, - ahogy illik... Nem csoda, hogy engem is rendkívül érdekelt, hogy mielőbb megláthassam majd e gasztett színhelyét./ Ezután, hűségese állampolgárként s alattvalóként a harmadik mozgósítási napon önkéntesként hadba vonult és huszonhét hónapot szolgált ugyanezzel a kocsival; két telet Galiciában töltve, majd rövid időt az olasz fronton – az Isonzó menti pokolban. Sokat járt – a háború előtt és után; már édesanyámmal – külföldön, bejárt vagy 4 földrészt. Még Afrikában is járt vadász szafárin, de leginkább a tengeri túrái és kalandjai keltették fel gyermeki érdeklődésemet, jelesül ezeknek többsége a Földközi-tengerhez fűződött, sűrű Adriai partraszállásokkal...

Vendel komám, viszont már előttem, láthatta meg először az Adriát, - irigyletem is őket akkor, amikor ifjúkorunkban, a közösen régóta tervezgetett nagy kalandra – nélkülem indultak el hátizsákjaikkal, - nekem akkor (még, '66-ban) családlilagos-financiális okokból, csak egy év múlva sikerál majd oda elindulnom. Így, aztán Gecse koma vezényletével, Dodi, néhai Dobos és Lázár komáim részvételével elindult a /disszidensjelöltek/ szemlélő előőrse; vonattal-stopppal, az általunk oly áhított Nyugat előszobájába. De hazajöttek, azután minden évbe hazajöttünk, még később a várva várt igazi Nyugatról is, - /lehet már akkor megorrintottuk, hogy a kapitalizmusban sem terem majd számunkra ingyen a füge, ami itt egyelőre mutatóba sem kerülközött/. Kivéve a galeri bátrabb kültagjait: Sanyika, Olajos, Takács, Tóth Jancsi, Hegi és sokakat; - szolnoki ismerős másokat. Ők, még időben megléptek... Közülük éppen tegnap, nemzeti ünnepünk előestéjén - volt szerencsém többedszer immár, a hajdani ceglédi iskola-társsal és jó baráttal, a Floridába kitántorgott Takács Lacival találkoznom. /Amikor, és ahol, mármint az ünnepen az apró nagy'após méltó veje, farizeus-módin ismét böszmélkedhetett, tőle szokásosan szerep-játszva amerikánus módin: szív-re tett kézzel tisztelegve, álpátosszal himnuszolva. Mindezt katonai tiszteletadás-sal kísértén az állami zászlónk felvonásán, a magyar állomalapítás emléknepjén; egyúttal a népeket ismételten „csendő” kordonnal kizárva a méltóság(k)(s) részvét(é)ből./ Erre még az amerikai állampolgár Takács is köpött.

A disszidálás, majd a kötelező kúr, a cápuai lágerlét után, László Amerikába került, hol már középkorúan családot - /mexikói feleség, három gyermekkel/ - alapított, és küzdelmes életpálya után, ma tehetős floridai polgárként látogatható haza. Fiával Andréval, kit az ottani egyetemi tanulmányok után a Budapesti Közgázon képeztet egy évig tovább, hisz a /takarító/vállalkozása jövedelmét, némi ingatlanpekulációval megfejelve eredményesen kamatoztatta. Bátyjának Cegléd-cserői kis tanyájára hívta össze a régi barátokat egy kis bográcsolásra,

amelyből tisztességes kollektív jobb/os/ berúgás és a szokásos búsmagyarkodás lett. /Ahogy illik, és ahogyan kelltek.../ Fia, - aki spanyolul, angolul beszél „csak”, - viszont bámulatosan kezelte a fakanalat, hamisítatlan magyaros íze- ket előcsalva a bográcsban rotyogó birka-vaddisznóhúsok „kereszteléséből”. A „buli” ugyan kicsit eklektikusra, illetve „internacionálisra” sikeredett, az előétel gyanánt befaszolt, pár doboznyi hozott anyagtól; - a mexikói csipős chilis kagylókonzervtől és a dögerős, a háztáji vegyes gyümi’ pálinka előtti, aperitif gyanánt „felszolgált, – a fogadást adóknak szintúgy hazai – tequillájától. Lett így aztán gyorsan zene, tánc és vigalom... A papa két magyar nóta között bevallotta, hogy még pár napig nem utazik haza, legalább is addig, míg meg nem sikerül kapatnia a legénykét egy magyar menyecskevel. /Hagy, gyakorolja az a nyelvént mielőbb valakivel... - háztáji alapon./

A téllakolásra hajdanán én is vágytam, de nem mertem meglépni, hiszen itthon tartott a kényelmes megszokás, a közismert, „Hál’ Istennek” máig tartó lustaság/om/, az idős szülők, szeretők és barátok, no meg évek teltevel annak az egyre erősödő tudata – nem mehet ez így tovább. *Itt is lesznek változások!* Lettek, – bár nem ilyen lovat akart/unk/am... No persze, ha patetikusabb lennék, arra is hivatkozhatnék, hogy marasztalt; a honszereteti honderű, - de ez nem lenne maradéktalanul igaz: - mint már mondtam volt... Inkább tehát tán a megszokás kényelme és vonzalma, mint a megszökés szokatlanságának hibádzó bátorsága motivált. Pedig volt kísértés bőven.

Legelőbb éppen, a már említett első „tengeri kalandozásunkkor”, mikor Ganz Ábrahám /copyrght/ óbudai öntözeméből idekerült, emberesen méretes öntöttvas kikötőbakjainak örvendezve, megszólított minket, egy idegenes akcentusú tipikus, rőt szakállú tengeri medve, a Fiumei rakparton: - Magyarok vagytok, én is az voltam ’56-ig... Gyertek igyunk egy matrózfröccsöt! – invitált az idegen, miközben kikötötte a bakhoz ütött-kopott lélekvesztőjét. Szó-szót követett, örömmel /nemcsak a potyáért/ a „hajós-kötélnek” álltunk, illetve átmentünk a szomszédos parti tengerész búfelejtőbe. Nagyot dumáltunk. Ő, a honi dolgokról érdeklődött, mi a délibábos vágyaink valóságáról. Az ötödik feles „Jajma-brandy” lehörpölése után megpedzette, hogy szívesen kimenekít minket a szocializmus karmaiból, hisz itt horgonyoz az öbölbe, munkahelye, - egy angol teherjáró (hajó?), amelyre fel tudna csempészni minket. /Ajvé, nem tán az ominózus „Halál hajó...”/ Holnap már Báriban lehetnénk, holnapután pedig valószínűleg tán a „Cápuai-fiúk legendáját” szaporíthatnánk. /Ahol aztán nemsokára Takács koma is, – kötelező jelleggel - időlegesen leparkolt, a szabad világba történt megérkezése után./ A villámgyors lehetőségre a bátorság még gyorsabban inunkba szállt. Megköszöntük – elköszöntünk, s tovább építettük gyávaságból/kényelemből a cucilizmust. (Ahogyan ezt alkalmi, önzetlen „révkalauzunk” sajátosan nyelv/ünk/ tördelve aposztrofálta.) No, majd legközelebb, summáztuk hősködve az akkori tuti lehetőség elpackázását.

De kanyarodjunk inkább vissza idei kis-kiruccanásunkhoz, útítársaimhoz, kiket most illenék bizonynyal bemutatnom! Egyéni életútjaik jól jellemzik az ország szekerének útvonalváltása közben, a „macskaköveinken” való zötykölődés közben bekövetkezett, tipikus emberi sorsok különböző variációit. Először az „atya”, majd a „fiú” Vendel következtek. Régi a barátságunk, mármint az öreggel, kivél „egy padban ültünk” már az elemi iskola első osztályában is. Útjaink, – iskolailag – elváltak ugyan, de ifjúkorilag alig. Együtt csajoztuk, együtt házibuliztuk, moziztuk, kocsmáztunk és vitatkoztuk, - no meg /lásd most is/ kirándultuk át, nem egész önfeledten az elmúlt fél évszázadot. Ő, tisztos aku'gyári, akkurátus vasmagrakó munkásemberként szorgoskodott. Kora ifjúkorától nyugállományáig egy munkahelyen: a „Ganz-Vill.” szolnoki hányatott sor/sú gyár-egységében. /A „rendszerváltástól”, - máig többször úgy járva, mint a mondabeli kárpátaljai paraszt-bácsi, ki faluját közben el sem hagyva, mégis több ország polgárának volt kénytelen vallani magát?! Trianon, és a háború okán... Itt sem a munkakör, hanem a munkaadó változott a zürzavaros rabló privatizáció nyomán többedszer.../ Ő még tán, nálam is többször láthatta az imádott tengert. (?) /De aztán beelőztem!/ Az első tervezett útra, - melyről lemaradtam – úgy tudott elmenni, hogy ekkor Ganzosként bár, de külszolgálatot teljesíthetett, pár évet jó fizetésért az NDK-ban melósként munkálkodva. Megnősült, gyermekei születtek, ahogy „illik” elvált, – jelenleg tisztos „élet társi” viszonyban, - az eredendőkkel békében együtt él. A fiút is megfertőzve a világ iránti nyitottság és érdeklődés - galerinkben kötelezően egyen elvű - „elmebetegségével”. /A legény közben felcseperedett, - ekkor volt tán végzős az általánosban – épp a napokban vettünk részt nejemmel a lakodalmán. Több diplomát, nyelvvizsgákat szerevezve, röpköd a globális nagyvilágban, mint „pr. menedzser”, tisztos keresettel, máris önerejéből megszerzett pesti lakással, egy világcég szolgalmában./ Ekkor még „nyuszifül” - kedves kissrácként, a tenger első láthatásáért - feszengett izgatottan Zsiga bá' mellett az anyósülésen.

No, a szomszéd sem volt ám kispályás játékos! Zsigánk aztán igazi fura pók volt a javából. Sorsa jól példázza a rendszerváltás emberi változásaira, élet-minőségére gyakorolt villámgyorsan felemelő, avagy tönkretevő, alig kiszámítható, nehezen tervezhető szélsőséges hatásait. Még a „moziüzemnél” kavarodtam össze vele, mint kollégával, hol valami kiemelt mozigépészi, műszaki tevékenységéért vette fel havi fix apanázsát. De mindig is más érdekelte... Őt is a nagy, még inkább a „vadvilág”, határainkon túl, de érdekes módon leginkább a legtávolabbi távol-Keletre vágyakozott. Ehhez szánta újgyakorlat, netán nyelvgyakorlás gyanánt-e közös tenger-party kis kiruccanásunkat. Ami olyan jól sikeredett, hogy a túra végére már perfektül szerb-horvátból, nélkülem is ki tudta kérni a pullostól a napi betevő 15 sörét. Nem volt evvel persze egyedül, mi is igencsak jócskán áztattuk magunkat kívül a hús sós vízzel, bévül a jéghideg „Pívó Karlováckóval” a mediterrán délidei/reggeli és esti kánikulában. De ko-

mámnak máshogyan is jól sikerült első külföldi turnéja, mert rákapott... Először egy éves intenzív angol nyelvtanulás után, elindult egy világméretű, illetve tiszai, al-dunai, fekete-tengeri vízi-túra – útra. A Jugóban vett; - „vadi” gumicsónakkal. El is jutott a megye tanács üdülőjéig vízben járva a Tisza-hídig, ahol aztán zátonyra futott. /A nagyralátó-járó terveivel, és az egy havi konzerv adag, no meg a konzervsör tömkelegek túlsúlyával együtt. Lévéen – ekkor még bagózott, – örömben, hogy vízre szállt, rágyújtott... Durr! És elsüllyedt./ Ezután még egy évig /fel/készülődve, – időközben angolul egész jól megtanulva, – biciklivel indult, újra világgá. Világot látni-járni! Ekkor már egészen Tiszakécskéig eljutott, a lengyel piacon kéz-alól vett, alig rozsdás „Csepelén” karikázva, ahol sátorverés után elkapta egy óriási nyári vihar. Egy villám épp a fő sátor-karót képező tölgyfát trafálta el, így Zsiga ezzel a „világi” tervével is, a szó szoros értelmében leégett..., illetve rá (is) fázott. Sebaj, nem adta fel, - immár nagyobb, távlatosabb terveket kovácsolt, melyhez szüksége volt a szanszkrit nyelvtudásra is. Mit volt mit tennie: megtanulta! A cél: egy meditációs év Indiában. A dolog igazságához tartozott, hogy eddig is különösen érdekelte a jógához kapcsolódó misztikus keleti életmód és filozófia. A témában elmélyülve olvasgatott, a könyvtárakban kutakodott. Ráadásul ekkoriban, - absztinenskedve - munkanélküli segélyéből feljárt Pestre, rendre konzultálni tanítómesteréhez, a téma legnagyobb élő „nyugati”- szakértőjéhez, Weninger Antalhoz, a jó-jóga tanár, orientalista professzorhoz. Az alma esetükben sem esett messze a fájától, a tanítvány, nem csoda, hogy a mester ifjúkori tanulmányi, tapasztalati helyszínei felé ácsingózott. Kellően felmálházva, így nemsokára barátunk útnak is indult. Előljáróban vonattal Moszkváig, majd onnan a transz-szibériai expresszsel Kínát megcélozva. A közel két hetes monoton úton nem sok lényeges dolog történt, ha csak az nem, hogy a szépnem és – ekkor éppen - italbarát koma félúton elcsábult... Egy aranyfogú burját bátisnya jóvoltából, ki a jófajta burgonyából főtt vodka és herbatag bájai iránt nem közömbös agglegényünket gyorsan elkábította, magáévá téve..., - az egyik teli-brifkóját is. Félpénzéből így főhősünk elevickélt valahogy végre Pekingig, majd Kantonig, ahol hasonlatos „baleset” érte, csak egy ferdeszemű, sárgácska veszedelem, o’pardon menyecske és a rizspájinka jóvoltából. Pénz nélkül mit volt mit tenni, jelentkezett a hatóságoknál, akik ahogy kell, kiutasították az országból. Mivel Hon-Kongig megvolt a röpcsijegy, ott dobták ki egy vörös „szoci-fapadosból”. Zsigánk kijózanodva végre felélénkült: csak egy ugrás India, végre révbe ért, - meditálta. Vélte, nem így a hatóságok, akik a vízumot követelték tőle. Hiába magyarázta delikvensünk, hogy Magyarország és Anglia között nemrég szűnt meg a vízumkötelezettség és hát ez meg a koronagyarmat. Nem igen akaródtak neki hinni, azonnal gépkarabélyos őrizettel jutalmazták reptéri védőbeszédét. Napokig, egy ideig étlen, s amit nehezebben túrt – szomjan védő őrizve. Végezetül csak előkerült valami konzulforma, aki kötelezettség vállaló papírozónókat alá íratgatva, utólagos fizetés, plusz kamatos

kamat reményében hazaröptette hősünket. A szívbaj jött rám, mikor elutazása/búcsúztatása után alig egy hónap múlva - /előtte két hétig ittunk előre a medve bőrére, illetve az út sikerére/ - megjelenik a Sportkaszinó ajtájában a Ligetben, az éves meditációján lévő komám: életnagyságban a „Jógi Pranavánda”. Azért nem járt hiába, a szellemi bölcső közelében, - gőzerővel kamatoztatni kezdte a magába szívott tudást. Fejébe vette, hogy magyarra lefordítja, kommentálja és kiadja egy véletlenül az úton birtokába került hindi nyelvű középkori jogatanítást. És láss csodát, egy év alatt megcsinálta! Megjelent könyve, a „Tiszta jóga. (A XV. Századi klasszikus jogakönyv, a Gheranda Szamhitá és kommentárja)”. Szatmári Zsigmond szerkesztésében, fordításában és magánkiadásában. /Sziszi-fuszi munka lehetett az ugyancsak, a fogyatékos nyelvtudással, lévén előbb angolra kellett azt fordíogatni, majd jöhetett a magyarítás. Ugyanis hibádozott még a magyar-hindi, avagy szanszkrit szakszótár./ De nemcsak az alkotás sikeredett, hanem az eladása is párszáz példánynak. A szerző nem röstellte nyakába venni az országot és házalni hátizsákkal könyvestől könyvesboltokig, árujával. Mindenesetre máig is keresett áru-cikk, az a fanatikusabb jógik és tanfolyamaik kelléktárába. Jógatudása és a keleti okult tudományok iránti szenvedelme hozta az egészségügy iránti érdeklődését is. Néha... egészen egészséges életmódot folytatott, s ebbéli jó tanácsokat is leginkább ilyenkor adott. Évente minimum egyszer így feltétlen eszembe szok' jutni, régen látott komám, – így őszelön, a nátha szezon/om/ kezdetén. A Zsiga-féle gyógyomódom, hát imígyen szabadalmaztatom, hogy ezúton is közkinccsé hagyományozom:

- „Koma! – szinte hallom. Végy elsőként egy minőségi hétdecis félédes fehérborocskát, majd jól hűtsd azt le! Legjobb az egri leányka, de megteszik a szürkebarátok is. Fűts be tisztességgel a fürdőszobádban, csorgasd színig a kádat a lehetőség határain, ha lehet kívülien, a legforróbb fürdővízzel! Zsupsz bele nyakig, de a jéghideg bort vidd magaddal, s idd! Tempósan, nagy kortyokban! Pár perc múlva, mint a szaunában, dőlni fog rólad a víz. Kitartás – ívás, a betegség is gyorsan kidől majd így. /Esetleg Te is gutaütésben, avagy egy gyors/jó infarktusbán.../ Ha bírod vagy 10 percig, kiszállhatsz.” Tegnap este volt legutóbb, hogy komám tanácsait felidézve be, majd kiszálltam, láss csodát! Mára már nem prüszkölök és szipákolok, a közérzetem is jobb, láthatóan munkakedvem is fel-támadó...

Az országjáró vándor árus életmód, azonban új kapcsolatokat, ismeretségeket és másféle vágyakat is hozhattak életében. A „Keresd a nőt” – esetében, itt is érvényesült, újra befíroították. Egy nyugati zavaros /és veszélyes/ szekta „papnő-jével” volt szerencséje most szeretethiányában összebútoroznia, és ismételten „megbolondulnia”, illetve elbolondítani. Többször elhagyva hitét – most épp a buddhistát, – „átkeresztelkedett” /dian/etikátlankodva. Majd önkéntes szellemi rabszolgának is elszegődött, miután elvégezve a hazai lehetséges képzéseket, az új vallási közössége „Benelux” államokbeli csúcstanfolyamán kupálták tovább.

/Egyre több oktatási, tartási költséget, távlati kordában tarthatósága jármainak kontójára felhalmozva./ Egyszer aztán ismét kijózanodott, ... meglógott. Azóta senki nem tud róla semmi biztosat. A szekta máig köröztet, szeretnék belőle az eddigiekért a „költségtérítést” kivásalni. Van, aki szerint itthon bujkál, a nő és az egyházi kamatos-kamatú kontói kifizetése elől. Némelyek látni vélték az elmúlt években itthon. Nem tudom, de szegény édesapja tőlem kérdezte, nem sokkal halála előtt a „Damiban” felismerve: - Mi van a fiammal, magának tudnia kéne? Maga volt az egyik legjobb barátja! – Ha én azt tudnám, elmondanám! – válasszolom. Válaszolnám, - de már késő... Most látom utólag, micsoda nagy fazon (volt?) Ó!

De egyelőre együtt nyaralunk még önfeledten, miközben véletlen az Ucka hegység árnyékoló hatása mellett is rádiókon hazai jó hírt hallunk: ...- Folytatódik a hazánkban „ideiglenesen” itt állomásozó, - (immár jogtalanul 45 éve itt tartózkodó) - szovjet csapatok kivonulása. Szolnokról is kivonták a légvédelmi tüzér egységet, kik tegnap elhagyták a várost... persze, ez a tény és jó hír minket végre, már „személyesen” is, mint a város lakóit mélyebben megérintett. Hisz az első csapatkontingensük már tavasszal elhagyta az országhatárt: - 1990. márc. 12-én Hajmáskéren megkezdődött a szovjet csapatok kivonulása, miután a kormány megelőző tárgyalásai kedvező eredménnyel jártak.

Viszont tegnap hallottam egy, e témával kapcsolatos kedves történetet Csala szenátor uramtól, hogy hogyan tudták meg ekkor ők a ruszki városvég elhagyását otthon. Éppen az akkoriban napi megszokott politikai „ökörkörünkben” az úr/elvtársi Kaszinóban múltatták az időt, mikor szürkületkor beállít, láthatóan felettébb vidáman, - azóta sajnos néhai - szépeplékű építész barátunk: Nagy Pista. /Alig egy órája búcsúzott a virágos társaságtól, kardos menyecskéje várható (repülő) seprű nyél használatára hivatkozva.../ Szó nélkül felpukkantva hozott anyagú, szándékosan - szimbolikus fekete címkés (orosz) pezsgőspalackját, kiáltott egy nagyot: - „Jelentem barátaim; Alcsi SZABAD! A szomszédok VÉGRE végleg elhurcolkodtak...”. Mindnyájan tudták, mire gondol, hisz az új Tabán társtervezője, ekkor még az „életmű” beteljesedése – és odaköltözésük – előtt, a beszenyszögi úti ruszki laktanya tőszomszédságában lakott. Annak löszerraktárától is csak lőtávnyira, hisz a múltkori várost rengető „balesetes” nagy durranás tárgyi bizonyítékát, egy tányérnyi, vacsora körítésként az asztalukon landoló repeszdarabot is bemutatott a kocsmái nagyérdeműnek. Tudják, amivel kapcsolatban (mindmáig) teljes hírzárlat volt/van városszerte. Amiről némelyek azt is híresztelték, hogy egy kiskaliberű atomtöltet (?) robbant fel, mindenestre nagy hajnali „tűzi játék” volt. Mások azután hihetőbb magyarázatát adták a robbanásnak. Mely szerint aznap hajnalban kalmárlelkű kalmükjeink éppen egy tartálykocsiba fejtettek át a szokásos napi folyékony betevőt kiárulandó lopott benzinkvótát, mikor az egyik balfácán tolvaj rágyújtott. DURR!

Hát biza' Pistám legújabb SZABADSÁG napi bejelentése után örömkönnyet sírva, a HIMNUSZT /akkor még/ együtténekelve, - vígadott ott tovább; aki magyar...

Van ISTEN!, édesapámnak igaza lett, aki minden családi-vasárnapi ebédnél elmondta, ahogy '56-ban tanulta és a felszabADÚLÁS óta remélte, hogy: - „Ez a haza magyar haza, Minden ruszki menjen haza! Ruszki HAZA! Hazaviszik ezek még a „lopkovics” órák egyszer, egye meg a fene őket, a muszkabérenc jánosom kadamossal együtt...” – és mondogatta szegénykém, így tovább. No, s így azután a másnapos reggeli „Zerge-gyógyszer” ledöntése után én is így kiáltottam ki boldogságomat a „Jadrán” tengerparti camping strandján. Vendelék már uszikalva a vízből vissza vízhangozták, kontrázták: - „Ruszkik Haza!” Ez azután mindennapos kötelező szertartásunkká vált a hátralévő időben. Együttal így a strandon elvált a „kaki a kisdologtól”, aki sunyított, úgy tett mintha nem hallotta volna, az itthon feltehetően az ellendrukkerek, zömmel a hithű „komcsik” közé tartozó volt. Aki mosolygott, tapsolt, netán bravózott és igenlően visszakajabálta a rigmusokat, az nyilvánvalóan szabadságpártiként: - „Aki magyar, velünk tart!” - /ott/. Aki meg „holland” volt, az békésen kortyolta, az aznapra rendelt kvótájából, immár a 10. dobozos sörét, mit sem tudva a magyarság világfájdalmairól. /Aho-gyan tették ezt jórészt, ugyanígy közömbösen a „nyugatiak”, - ma Euró~Unió polgártársaink - '56-ban./ Utólagos hősködéseinket ráadásul - a camping magyarjainak egy részénél – sikerült „aprópénzre”, - inkább praktikusán hiánycikkekre is váltanunk... Napi konzervmenünk undorát csillapítandó, - kitaláltuk egy talált fél rúd gyulai kapcsán, - főzni fogunk magyarosat: paprikás kolompért. A gondolat tettben fogant, csak főzni nem igen tudtunk/akaródtunk és hibáztott a többi hozzávaló. Ezeket aztán sikerült azért összekalapolnunk, a szomszédos „rokonszenvtüntetőinknél”, - gyorsan kollektíve' konyhatündérkedni kezdtünk, s a nagy mű elkészült. Meghívtuk adományozóinkat, és a „jó” mellett; jobb/an/ politizálgatva megvitattuk távlatos esélyeinket: a „Két választás közt Magyarországon”- t... Téma volt bőven, adta magát a napi eseménydús belpolitika. Számomra bőven aggodalomra is okot adóan. Hisz az új kormánypart, program-szándéka szerint megszüntette volna a megyéket. – Hová a francba, fogok én majd menni, népeket büvölni? – aggodalmaskodtam még az önfeledt nyaralás közben is. A többiek cukkoltak: - No megyei elvtársúr, nem ilyen lovat akartál magadnak? – célozhattak a tavasszal ugyan elmaradt, de az ősszel várhatóan bekövetkezhető „nagytakarításra”. /A dolog tragikomédiája, hogy számomra a jövődőlés tényleg bekövetkezett. Miközben a valódi megyei elvtársak összepakolt putyerkával, feltartott kézzel várták az új hatalomtól munkakönyveiket, a legtöbben (máig) maradhattak munkaköreikben. Kivéve engem, akit örök pártonkívüliként azonnal kirúgtak. Persze ennek azért sora és oka is volt.../

Gyorsan elteltek a víg napok, már csak ügyesen – /le/,leplezetlenül” – an-golosan kellett távoznunk a táborhelyről. Azt elfeledtem korábban említeni,

hogy – eléggé el/ítélhető módon, de – jó szokásunkhoz híven idén is sikerült / be/lógnunk a campingbe, immáron bő tizenvalahányadik alkalommal... A módszer „védjegyzett” titok, azóta is sikerült még párszor, pár helyt potyáznunk, evvel a fogással is pofátlanul, de csökkentve a nyaralásunk büdzséjét. Szinte úgy érzem szokott helyünkön, hogy az ajtónállók már régi ismerősökként tárt kapukkal várának. Ahogyan először is, amikor hajdanán itt jártunk, csak akkor még szigorúan és boldogan, leginkább szalonnát faszolva, és végre megkóstolva a kapitalista álom/mámor – nálunk még tilalmas - bódulati kotyvalékát, a Coca Cólát. De minden alkalommal azért ráérosen betartva, az útleveleink, engedélyezte szabvány 30 napokat. '67-ben is Vendellel, Dobos komával és az akkori soros leányismerősömmel érkezünk a hajnali kofahajóval, előtte napi délutáni Raguzai indulással, s a szigetek közti fontosabb kikötői megállásokkal. Evvel a hajóval az évek során sikerült az Adria összes fontosabb látványosságát, üdülőhelyét megtekintenünk, az útmegszakításokat variálva. A legemlékezetesebb túránk pár évvel későbbre esett, már a nejemmel, amikor Senj után kikanyarodtunk a nyílt vízre elkapott minket egy kiadós hajótáncoltató, az ott viszonylag sűrűn szokásos bóra. A vízen azonnal két-három méteres hullámok tornyosultak, kis hajónk igencsak küszködve velük ijesztően bukdácsolni kezdett. Volt oszt össznépi taccs ízibe, még a matrózok is alig-alig támolyogtak. A tengeribetegség igencsak szörnyű, kiszolgáltatott állapot, ijedtünkben kortyoltunk egyet/kettőt a gyógyírként magunkkal „hát-Izsák-olt” - (ez egy Csala duma...) - sligovicából. Kicsit fellélegeztünk és láss csodát, a felső fedélzetről harsány magyarnótázást hallunk: - He'j, de oda van a virágos nyáár... Pár óra múlva a vihar csillapodni látszik, időközben bensőnk is, csak a nótaszó egyre hangosabb. Felmászunk, pár féldeci után bátorságra kapva, mit látunk? Így mulat egy magyar úr, illetve mint kiderült egy hót részeg vakációzó, Dániába kitámolygott kamionpilóta. /Ő már rutinos spiler-utazóként tudta, amit mi csak amatőrként megsejdtítettünk. A belső alkoholos kenegetés, elsimítja a „hullámokat”/. Aki rögtön a megismerkedés után – az idej, aktuális csábítónknak bizonyult, - meghívva az olasz határ előtt parkingoló járművére, melyen grátisz szívesen átjuttatna bennünket a szabad világba. Nagy volt ismét a dilemma, de most már a nejem idősödő szüleivel is szaporodtak itthoni megtartói nehézségi nyomatékaink... Utazzunk hát tovább „Jugóba”, a pontonhid országunkba - hol szintén felbomlóban volt az összetakolt rendszer, a „Szövetségi” Köztársaság. Érdekes, hogy a korábbi útjainkon alig éreztük, ezt a felszín alatt parázsló mély ősi nemzetiségi ellentétet, sőt gyűlöletet, - amely nemsokára az évekig tartó polgárháborúikat eredményezte. /Bár a nagyapó gyermekkori, háborús élményeiről adomáztató történelemóráin, bizonyos ezekről (is) okulhattam volna./ Persze, ehhez hozzájárultak, - nyelvtudásunk híján – a „magyar átlagos bunkóságainkból” adódó kommunikációs nehézségeink is. Pedig az első utunkon már kiváló magyar nyelvű kalauzunk is akadt. Vendel – az „Ifjúsági Magazinból” korszellem hüen organizált – levelezőpartnere;

Marcsa, ki Dubrovnikban dolgozó, de Adáról való aranyos magyar kiscsaj volt. /"Apátok", a rákosi szülővárosából./

Ezen az úton jutottam el először - /de nem utoljára/ - vonaton dőcörészve, a nagyapai „háborúskodás” kezdetének főlegendai színhelyeire; Sarajevóba, majd Mostarba és Ilidze Fürdőre. Itt, a bosnyák főváros melletti kedélyesen kedves kis üdülőhelyen sikerült elsőre beszlisszolnunk potyán a kempingbe, és hajdanán a hadgyakorlaton itt volt valamelyik K.U.K. üdülőházban a tata is bekvártélyozva. Elmondása szerint srévhízavé odaláltak a trónörökös-pár lakhelyére, a fényes Bosznia Hotelre. Ők is onnan kapták a tisztí menázsit. Büszkén mutatta is a később rám-hagyományozott, ottani vacsorai tárgyi emléket, a kéttenyérvnyi osztrigakagylók héját, amely azután, máig családi kompótos tálkaként szolgál. A merénylet reggelén ébresztő gyanánt, baljósan megszólalt a hegyoromról a hegyivadász ezredzenekar havasi kürtje. A jellel egyúttal elfűjták a nótánkat; – a monarchiáét. /De szimbólikusan a Kárpát-medencéét is, máig hatóan./ Mármint a főtéren felsorakozott katonazenekar a Gotterhaltét. Kezdetét vette a „Vidovdáni” hadgyakorlat. És a háború! /Aznap Vidovdan volt, azaz Szent Vitus napja. Évfordulója az 1389. évi tragikus-hősies rigómezei csatának, amikor a hagyomány szerint egy szerb nemes titokban elment az ellenség táborába, és megölte Murád szultánt. Jó ómen.../ Június huszonnyolcadikán a város és vidéke verőfényes napsütésre virradt. Ahogyan éppen ekkortájt, bő 50 évvel később itt járva, mi is. Az előző esti zápor után kristálytisztá volt a levegő, bár e korai órákban, a völgyben még ködfoszlányok úsztak. Gyors reggeli után felsorakozott a szemlélő gépkocsioszlop. A tartalék, 6. autó tulajdonosa és sofőrje volt a felmenőmé. Elindult a végzetes menet... A korabeli-további események ismertetésétől most eltekintenek, hisz a merénylet nagyapai szemtanúja ezt már elmesélte egy korábbi „közös” könyvecskénkben. A szálloda viszont még mindig ott állt a főtéri park szélén, lerobbant jelképként, szokványul gondozatlan szocialista műemlékként. Pedig még ezen elesett állapotában is a hajdan-volt eleganciáját sugározva. Másnap stoppal tűztünk a közeli nagyvárosba, s máris a Miljacka-patak partján, a merénylet tetthelyén landolunk. A „Mlada-Bosna” Múzeum előtt az aszfaltba öntve a gyilkos, Princip cúgos cipőjének a lába-nyoma. Rajta szirmok, virágok, koszorúk. Azért félreketrom, beleállok, és klatty... az emlék örök bizonyságul a Pajtás géppel, hogy megjártuk mi is a „hadak-útját”. Fölötte oldalt a rémdráma „szerb-horvát” nyelvű gránit-emléktáblája, - mely dicsőítette az önkényuralom elleni merényletet, - mármint a pán-szerb „állomalapító” emlékezetére. /'92-ben ezt megrongálták, letörték, nem tudom most éppen „díszleg-e?/ Mindenesetre akorra már a táblát a falon kiegészítették egy angol nyelvűvel is. Végre, illőbbre, - az áldozatok emlékére: „Ezen a helyen Gavriilo Princip orvul meggyilkolta Ferenc Ferdinánd osztrák-magyar trónörökösét és feleségét, Szófiát.” Ahogyan Papi elmesélte, majd később után olvastam: a „Mlada Bosna” (Ifjú Bosznia) mozgalom sokféle indíttatású elégedetlen fiatalok, elsősorban magánkapcsolatokra épülő,

informális szervezete volt. Nem voltak anarchisták, noha mondták magukat „szocialista anarchistáknak” is, de nem is szocialisták, mert a szociáldemokrácia számukra bürokratikus szervezetnek tűnt, ráadásul az „nem értette” a nemzeti kérdést. /Ahogy nálunk sem, ma sem.../ Ebbe az ideológiailag /is/ zavaros, nacionalista körbe tartoztak Ferenc Ferdinánd merénylői. Hogy az akkori előkészületek szálai Belgrádba is elvezettek, az már a kortársak, nagyapámék előtt sem volt kétséges. Óhatatlanul bekövetkezett a hadüzenet, majd Papi is harcra vonult, immár mozgó történelemmé vált automobilján... De ekkorra datálódott a soknemzetiségű, később mesterségesen összekovácsolt „szocialista” Jugoszlávia eszméjének megfogánása, későbbi születése, majd a délszláv „testvér” háborúk és napjainkra az elmúlása, illetve a szétrobbanása. Első látogatásunk óta sokminden történt ott is, de velünk is, nálunk is. Egy dolog viszont túlélte a háborúskodást, sőt a kapitalizálódást is. Az akkor Princip-hídnak nevezett átkelő alatt, a patakparton egy kis faházban működő házi pékség. Melynek a forrón, kemencéből éppen kikerült húsos burekjeinek, mennyei illata, - jeges „kiszelő mlekoval” lekísérve - még most is felidéződik e sorok írtán.

De utazzunk tovább, irány a tenger...! Leginkább a Neretva völgyén át vonatoztunk a kopasz sziklák aljába sziszifuszi küzdelemmel épített-fürt, alagutakkal-viaduktokkal tarkított vaspályán. Útvégig az ablakban lógva, bámulva a természet egyik csodálatos tündökletét: a mélyben kacskaringózó opálos zöldeszürkén csillámló, gyorsan iramló Neretvát. Alkalmanként szívesen megszakítva az utat az ősi Mostár megtekintéséért. Ott is leginkább a számomra legszebb folyón kecsesen átívelő, másik volt kedvencem, a közel félévezredes török Régi híd kedvéért. Sajnos-e híd, kicsit a múltam is, hisz időközben valóban csak volt és az óta sem jártam arra... A hidat végül 1993. őszén, az újkori „jugoszláv” mindenki-mindenki elleni háborúban egy horvát tank pár óra alatt kegyetlenül a vízbe durrantotta. A békét követően '95-ben történt újjáépítésének magyar vonatkozása is volt: a magyar SFOR utász-alakulatok emelték ki a híd darabjait a folyóból. A tervezést, a mérnöki és építészeti munkát azután olaszok folytatták. Állítólag a műemléki alapelveket a tervezéskor kivitelezéskor aprólékosan betartva. A Stari-híd, így újjászülethetett, amíg újra meglátogathatom, sűrűn nézegetem kedvenc festőm; Csontváry albumában a róla készített kedves képét: a „Római-híd Mosztárban”-t.

De volt egy másik híd is Boszniába, kevésbé kecses, inkább bumfordi, de ugyanolyan régi és török tömör építmény. Ékítménye egy másik, nem kevésbé szép és kedves folyó/m/nak - /a TISZA után-után.../ - a Drinának. Ez volt egy másik útvonal, a régi kereskedő út legkedvencebb városunk az ősi Raguza, tehát a mai Dubrovnik felé. Később többször zötyögtünk inkább arra „autóval” /az épp aktuál' Trabicsekkal/, a szintén nem semmi, csodálatos Drina-völgyén át. Útközben rendre egy „csevabcica” falásszünetnyit megszušanva a Kelet-boszniai ősi Višegrad városkába. No meg többször nosztalgizva, álmélkodva-álmo-

dozva a városvégi, „Híd a Drinán” megtekintése közben... Talán köztudott, talán nem, hogy az előbbi című világhírű, Nobel-díjas regény helyszíne e régi nagytörténelmi város, s annak írója - /a külföldiek közül kedvencem/ - a bosnyák/szerb Ivo Andrić, aki kicsi a világ alapon szintén tagja és patrónusa volt az Ifjú Boszniának. Aki a közelben született és a gimnáziumot – a merényletkor - Bosznia egyik legrégebb iskolájában végezte, Szarajevóban... Még akkor is, ha kedves Olvasóm nem járt erre felé az emlékezetes hídnál, s eddig a könyv is kimaradt volna olvasmányélményei közül, kérem, - olvassa majd el azt. Utazzon majd az íróval, /s velem/ a boszniai tájba és a történelembe, s az itt élő népek életébe: „...Ahol a Drina víztömegének egész súlyával, zölden, habzón, a fekete hegyek látszólag zárt öbleiből előbukkan, itt áll a tizenegy széles íven nyugvó, gondosan faragott kövekből épült nagy híd. Amint alapzataból, ebből a hídból nyílik legezőszerűen az egész hullámos völgy, rajta a visegrádi kaszaba, a kisváros, a dombok hátán lapuló falucskák, szántóföldek, legelők és szilvasók árkokkal, sövényekkel barázdálva és erdőcskékkal, ritkás fenyvesekkel telehintve...” A nagy, masszív köhíd, ez a páratlan szépségű ékes-értékes építmény, a Drina felső folyásának egyetlen állandó és biztos átkelőhelye a tengerpart felé, hajdanán nélkülözhetetlen kapocs volt azon az úton, amely Boszniát Szerbiával s Szerbián túl az Oszmán Birodalom többi részével, egész Sztambulig összekötötte. Az élet és a víz a török fennhatóság alatt itt évzönig csendesen, zavartalanul folydogált. Azután „annektáltuk” - /MI; osztrák-magyar monarchiáék/ - az országrészt, majd felrobbant a világ és felrobbantották hát ezt a hidat is! Itt jártunkkor az éppen békésen, masszívan újra szolgált, majd ismét háborúztak körötte és érte; lévén, még mindig nemzetiségi ellentét terhes „szellemi” határfolyón ível az át.

Idefűződő adomám is e „vendégmarasztaló” folyócska, hídalji völgyével kapcsolatos. Történt egyszer, meg még az „átkosban”, már a nejemmel, hogy a „változatosság” kedvéért spéci Trabantunkkal erre járva a hűsen csobogó folyó, egyik árnyas parti fűzes erdejénél sátrat verve kívántuk volna eltölteni éjszakánkat. A kötelezően elhúzódó hídámulást követően. /Mit nekünk a „vadkemping”, hisz hálósákoltunk mi már éjszaka Zágráb közepén, a körforgalom díszcserjésének kellős közepén is. Meg a zentai városi-sétány parti fővenyén./ A főútról a folyópartra egy nem túl meredeknek látszó kanyargós zúzottkő-út vezetett le. Hopp, egy kormánymozdulat, és máris lent voltunk! Sátorverés, esti élővízi mosdás, pár korty Sligovica és fáradt durmolás. Reggel korai élesztő, pakolás és spuri... az út meredély közepéig. Aztán nem haladunk, csak leginkább vissza. Vendégmarasztaló sátorhelyünk nem akarózik elengedni, hisz ez csak lefelé volt könnyed szlalom. Felfelé az apró zúzottkő kipörög a kerekek alól, és így már nem bírja lóerőnk a terheink súlyát fölcipelni. Puff neki, máris lefullad a motor, helyben pörög a kerék és itt a DURR!-defekt. Még egyszer-kétszer megjárjuk, már fél dél előtt próbálkozunk, és nem megy/ünk... S.O.S. Gyalog-galopp a városka, végre nehezen értetlenkedve odatalálunk az egy-szem szerelőműhelyhez. Kéz-zel-láb-

bal mutogatva elmagyarázzuk problémánkat és megoldási szándékainkat. Arról csalafintán nem szólva, hogy állandósultan készpénzhiányos állapotuk lévén, a számlát majdan kiegyenlíteni csak autóklubos hitelkártyával fogjuk tudni... A főnök Úr kegyesen-kedvesen hajlik a mentőexpedíció levezénylésére. Öreg amcsi Jeep ki a garázsból, és uccu le a partra. Vontatókötéllal próbálkozunk, félúton túl jutunk, lihegünk, izgulunk és verejtékezünk, majd rendre lefulladunk. Végezetül a nagy durranás, egyszerre három terepgumi is megadja magát a pengeelés „köreszelőtől”. Most már két hasznavehetetlen autó parkol tovább a parton. Nem adja/uk/ fel. Fő segítőnk visszagyalogol a hídnál lévő műhelyébe, kisteherautós darus kocsival örvendeztet meg minket. Leterpeszt vele az országúton, és lassan felcsévél minket a slamasztikából... - „Főúr – köszönöm, fizetek”. Hitelkártyával! Hát e szándék nem igen volt persze nyerő. Itt a hegyen-völgyön nem kapott bizalmat valamiért... - a Magyar Autóklub. Valahogy azért kiegyeztünk, megköszöntük, elköszöntünk, és tovazötykölődtünk.

Másik jeles és nevezetes, inkább persze nevetséges autós kalandunk, pár évvel később a nevezetes Spalatóba esett. Hajdanán-danán, biz-ám: itt szállt tengerre 1217-ben Szentföldre menvén II. András királyunk. De ide menekült 1241-ben IV. Béla király is a tatárok elől, és az itteni székesegyházban vannak eltemetve lányai Katalin és Margit. Lett volna hát magyar vonatkozású látnivalónk is bőven, tervezett célállomásunkban, a mai SPLIT városában. A többi tengerparti utunkba eső látnivalóról most nem is beszélve. Bár a mi itteni tengerre szállásunk nem egészen úgy sikeredett, ahogyan tervbe vettük... Ez az utunk azért is emlékezetes, mert leánygyermekem, Kinga, ebben az évben ('74-ben) született, januárban. Így a nejem újra nem tudott velem tartani, de útítársi „ellenőrként” beültette a sógoromat, Öcsit Mindszentről és egy barátjukat: a Heimann Tomit. Jó úti-partnereknek bizonyultak, tellett is a túrára, hisz akkoriban a „gulyáskomunizmus” zenitjén mindketten - (én is, tehát hárman) - biztos állással, szakmával, ők némi háztájival, és így tisztas egzisztenciával rendelkeztek falusi leányekként. Mára az Ő helyzetük is megváltozott, egyrészt, mert falusiakból, kérészetlenül kisvárosi lakossá váltak, - településük erőltetett és fölös felminősítése okán. Másrészt, mert mint a kisebb alföldi helyiségek többségében, mára náluk is szinte teljesen megszűnt a legális kétkezi-tisztas kenyérkereseti lehetőség. Az Alu'-gyár befuccsolt, ahogy a környező települések „bejárható” munkalehetőségei is. A Tsz./ek/ becsődöltek, vagyonkájukat némelyek, zömmel a volt vezetők KFT.-kbe kimazsolázták és fillérekért megvették, a földeket előbb kárpótlásként kiosztották, melyet azután a szegény tőkétlen „újjgazdák” jórészt eladni kényszerültek. „Öcsi”, 40 évesen, érettségizett villanyszerelő szakmunkásként – tipikusan sorstársaival – leginkább „főállású” munkanélkülivé lett. Pedig minden munkát elvállalt /volna,/ de neki/k/ leginkább, - mint apáinknak, a híres, neves mindszeinti kubikusoknak – csak az alja melő, a földmunka jutott. /Bár mondják az atyák még a Panama – csatorna építésében is szépszámmal részt vettek.

Ahogy képletesen rendre sógoromé is.../ Még jó, hogy unaloműzőként melót kínál az ingyenes szakkaláka-házépítő munka, mert az, szerencsére még mindig zajlik adómentesen faluhelyt. Aminek az ellenértéke, az éppen kisegített kolléga majdani viszont szakértelme, munkája. /Még annak is örülhettek, hogy némely élelmes „vállalkozó” falubelijük építő/betonzó brigádokat szervezve körükből, bejelentetlenül, a fél világot beutaztatva foglalkoztatta alkalmilag őket!/ Most éppen valami „csoda” történik a sógor háza-táján, hisz egy régi hentes ösmerőse, munkabírását ismerve, magával csábította egy kis mediterrán, hivatalos hentes-csontozói munka-kiruccanásra, Itáliába. /Sajnos nincsenek csodák manapság! Időközben 6-hét telt el. Tegnap „otthon” voltunk, hazajött az Öcsi, - végképp. A munkabírásában ugyan hiba nem volt, az ellenérték kifizetésében inkább. Az ígérettel szemben fél pénzért dolgoztatták – „állati” munkát végeztetve - a digók napi 12 órában. Ráadásul az olaszul valamit gagyogó magyar falubeli munkavezető is leszedte abból a sápot. Úgyhogy így annyi jutott és maradt is, hogy „világot láthatott”; ... - esténként egy koszos városvégi munkásszállót, és napközben az „EU-s szabványokat” nélkülöző zugvágóhidat./

No, de egyelőre, még csak közelébb, Jugóba indulunk: - Hurrá nyaralunk! Kicsit szűkösen voltunk ugyan a kocsiban cuccostól, hisz ekkor éppen a második automatuzsálememet volt szerencsém birtokolni, egy „szépkorú” Fiat-Topolinót. Mely igencsak megette már kenyere javát, hisz Tiszai Lajos újságíró uramtól volt szerencsém azt kéz-alatt „bevásárolnom”. Ki avval a néplapi-megyei küldetésének maximálisan eleget téve, a tetemes megyejáró kilométerpénzt már az eladásig nyilván jócskán felmarkolta. Azért baj nélkül lezötykölődtünk a tengerpartig. Ahol az amúgy is életveszélyes parti úton majdnem befejeztük a turnét. Egy meredek balkanyarnál; - alattunk párszáz méterre a tenger, - durr defekt! Egyszerre három keréknél, szinte hihetetlen... ~ de azért túléltek. A kocsit eltaszigáltuk egy biztonságosabb szikla árnyékába és leszereltük. Mármint a kerekeket és hónunk alatt eggyel-eggyel stoppolni kezdtünk, ki-ki különböző égtájak felé. Másnap reggelre sikeredett foltozott kerekeinkkel „visszagurulnunk” a tethelyre mindhármunknak. Beszerelés, tűz tovább! A Korculai – illetán módi - kétszeres „városnézés” után; hisz én ott voltam már tegnap is kerék foltoztatóban. Így délután értünk csapzottan a kánikulai dalmát hőségbe, - Splitbe. Partközelen leparkoltunk, - JÓ HELYEN a Diocleciánus-palota előtt. /A parkolás színhelyét nem véletlen jelzem nagybetűvel, utólag is biz’ Isten, nem volt ott tiltótábla... / De lett! – baj, két órán belül, míg fürdőgátyóban leballagtunk a mólóhoz és megmártóztunk a „Móróban”. Isteni volt, felüdültünk, de meg is szomjaztunk. Lóvé a kocsiban, curukk hát vissza. A palota megtaláltatott, de hun a koci? Sehol... Ahol hagytuk ott nem volt! Öcsi kapcsol: - „Abba a haza, ezt elcsőrelték...! Gatyám-bátyám „öltönyünkben” izgatottan mutogatva tudakozódni kezdtünk, röhejes fazonoknak látszódhattunk. Tomi kapcsolt először, a vonakodó válaszokból valamit felfogva: - „Ez a szakál-vokál manusz azt magyarázza, hogy kérdezzük meg a Policájt is!”

No most aztán, ki vagyunk segítve! Merre menjünk, hogyan tovább? De kiderült - /itt is többedszer/; - van Isten! Perceken belül odagördült hozzánk egy motoros milicista, és ízes vajdasági magyarsággal megszólít: - „Segíthetek, mit keresnek a tovarisok?” Szó szót követett, majd kis türelmet kérve elberregett, - lévén nem volt ekkor még a világon sem maroktelefon, de tán tolky-volky sem. Kisvártatva vigyorogva visszajött: - „OKÉ, megvan! A közlekedési kollegák udvarán parkol, bevontatták, tilosban parkiroztak”. Megörültünk, de azért megmutattam neki az „autólopás” színhelyét. Igazat adott, természetesen nem a tilosban álltunk le, de közölte, hogy „büntetés” nélkül nem igen fogjuk tudni megúszni. Beballagtunk az őrre, éppen 20 méterre volt onnan. Az autónk is a pálmafás udvar árnyékában... Hosszú, többfordulós értetlenkedés következett. Egy „ökör” árara akartak volna büntetni, tán összesen nem volt annyi lövénk. Megpihentünk, kérésünkre kinyithattuk a kocsiajtót, felöltöztünk – rápipáltunk. A zsaruk valahova elrohantak, nyilván újra kapásuk volt, mert nemsokára csakugyan egy cseh „bajnok” automobilját vonszolták be az udvarra. Megéheztünk, óvatosan kipakoltunk és megkosztoltunk. Azután felbátorodva, előbb a szokásos pottyantós klozetet, majd azután a mosdót is kiigényeltük. Értetlenkedtünk egy kicsit, újra kitekerve jó magyar szokás szerint nyelvünket, – gondolván, hogy így majdcsak megértük: „nevem-évé-tered?”... alapon. Azt magyaráztunk, - ami lehetett volna igaz is, – hogy épp hazafelé tartunk és csak a benzinpénz, kuncorog a bugyellárisban. Hitték is meg nem is, majd újra elnyargaltak. Öccse unta meg előbb a helyzetet, vette a bűvárfelszerelést és leballagott a közeli tengerpartra. Nyakunkat kicsit húzva követtük, fene jót feredőztünk, s bűvárkodtunk is kiadósan. Esteledett, nem szólt hozzánk senki, elpofátlanodtunk. A kipakolt gázfőzőn először megfőztük az estvéli teát. Kezdtünk tábort verni az udvari pálmafák alá... Éppen a gumimatracomat fűjdogáltam, mikor nekünk estek. Nagy karattyolás közepette minden cuccunkat bedobáltak a kocsiba, beültettek és sűrű „davajolás” közepette kihajtottak minket az udvarról. Azért a város széléig szirénás díszkíséretet kaptunk, de megúsztuk. Verés /és főként fizetés/ nélkül... /Mostanság sokat gondolkodom a honi rendőri túlkapások nyilvánosságra kerülte óta, ugyan hasonló szitut, hogyan tolerálnának a mi derék „szolgáló védelmezőink”?/

Ahogy szaporodtak „kötelező” éves látogatásaink az Adrián, úgy szaporodtak ismerőseink, a rokonok, barátok köréből a követők. Akik először a mi invitációkra jöttek el velünk tengert látni, majd önállósodva szeretteikkel ők is megszállott Jugó tengerparti/pártivá váltak. Többek között így jöttek először velünk nővéremék, a nejem mindszenti unokatestvérei, változó munkahelyeimről a kedveltebb munkatársak. Végül már a katonaságnál is sikerült ily módon „fella-zítanom” és elcsábítanom egy kiadós kiruccanásra egyik kedvenc főnökömet, – honvéd ezredesi rangút – családostul, ki eddig inkább „csak” az echte szocialista tengervizeken evezhetett. Sikerült számára az akkor (a 80-as évek középtáján) még kellő miniszteri /és elhárító főosztályi/ külön engedélyt kiharcolnunk, útle-

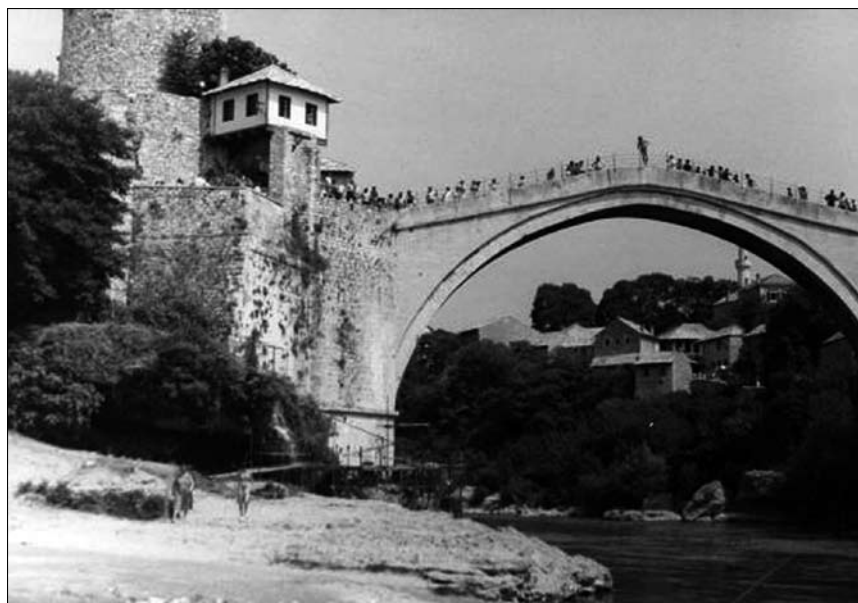
velet kapnunk és máris tüztünk két kocsival – irány Dalmáciába a ’part. A világ számomra legszebb városába Dubrovnikba; - az ősi RAGUZÁBA! Amely a miénk volt hajdanában (a nagyapói mesék nyomán), s szívem csücskeként többször ott járva ma is az „enyém.” De az általam odacsábított szeretteim okán, a miénk marad az bizonyos „mindörökre”. Hiszen már a jányomékat is sikerült, no meg az unokákat megfertőzőm „tengeribetegséggemmel”. A jövő évi közös nagy „kaland túra” terve már körvonalazódik a fejemben, hisz a gyermekek még nem jártak OTT! /Kevésbé szaporodik bugyellárisomban, az arra szánható tallér.../ Útcélja, JA – naná, hogy az Adria királynője, gyöngyszeme és FŐ városa!

„Miért szeretlek annyira, Raguzá? Buta kérdés; miért szeret az ember valamit? Közöm van hozzád. A világ városai közül te vagy az egyik, amelyhez közöm van, rokonod vagyok. Szűk sikátoraidon, nemes homlokú tereiden otthonosan járok, zártságodon belül a középkori lélek illatát érzem, bástyáid, falaid, tornyaid, befele hűsölő intimitásod a lélekről mesélnek, mely a parti szikla mögött lázadni mert, megbújt, alkotott. Olyan vagy, mint az írók: magányos és stílusod van! Ne vedd tolakodásnak: szeretlek. Egyszer, ha nincs kifogásod ellene, eljövök, hosszabb időre hozzád, s kibeszéljük a dolgot.” Így érzek én is... Márai Sándor, egy másik kedvencem feledhetetlen sorai utánozhatatlanul jellemzik közös rajongásunk állandó vágytárgyát és álmát. Most így magányosságomban is „íróvá” váltam - /?, hisz éppen a 3., vagy 4. könyvecskémet kopogtatom nyugállományomban/, - egyre jobban szeretnék visszatérni és egyszer majd megírni! Tán tehát jövőre, ha, ha... /Egyébiránt Rull Nándor ezredes elvtárs-uram véleménye megegyezett hazatértünkkor az enyémmel: - „Direktor Uram, ez bizonyos a világ egyik legszebb városa. Jó lenne látni azért még a többi vetélytársat is...” Biz Isten, így szólítottuk egymást - már akkor!]

A rendszereink átváltása után ritkultak baráti látogatásaink az ex-Jugoszláviába, részben pénzügyi, részben az ottani rémisztő háborús hírek okán. Az eddig leírt utólag akár el is ítélt stiklijek persze nem (csak) csibész beállítódásunknak voltak köszönhetőek, hanem jórészt a magyar hajdani „nyugatos” turista, akkori állam általi kiszolgáltatottságának is egyfajta következménye. Volt olyan utunk eleinte, ahol az obligát 70 dolcsiból dekkoltuk át a lehetséges egy hónapot a tengerparton. És még az éves farmer is ott volt kapható! Azután felbátorodtunk, hisz ha nem kaptunk valutát, /csak 3 évente/ szegedi boldogult főiskolás korunkban kishatárforgalmi átlépővel, némi csempész dolcsival és aprót, érő forintkáinkkal lépkedtünk tova Szabadkán... + túlnan.

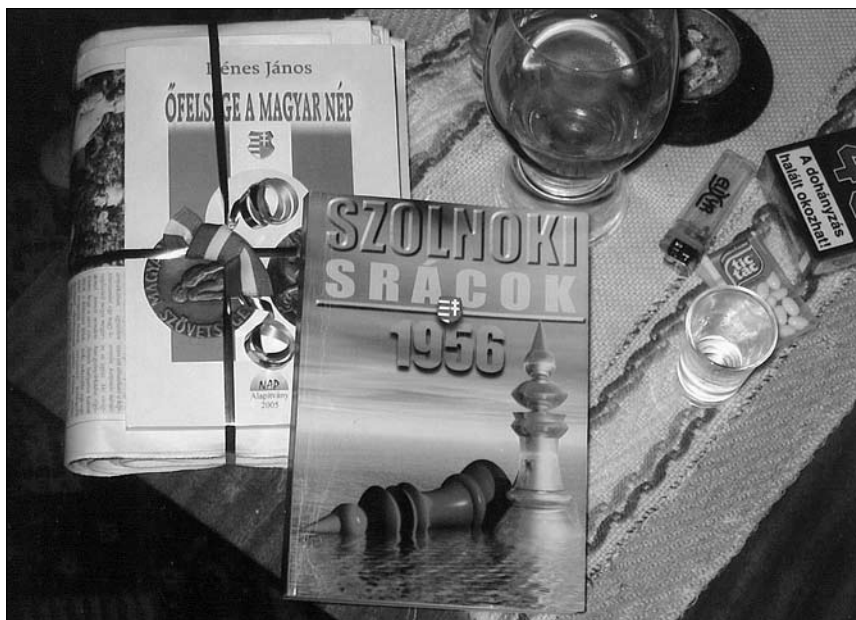
Így utólag visszagondolva már inkább megmagyarázható/m/, hogy mi is vonzott minket rendre saját „puha diktatúránkból”, KI Jugóba?! Nem csak a „Tengerre Magyar!” nosztalgikus hevülete. A vágyott szabadság illúziója s a „vasfüggöny” áthághatósága. A Kelet-Nyugati (ponton) HÍD jellege... Ami persze, ott is csak ravasz lépes-méz volt a „Titói elv-társi demokráciába”. De mi, alig nyelvtudásunkkal csak az ottani rendszer látszat szabadságjogait vettük észre,

vagy akaródtunk csak észrevenni. Világútlevele volt a polgároknak, munkát is vállalhattak Nyugaton, sőt a tengerparton egyre többek megkoplalt, hazalopott vagyunkájukból - „idegen megkopasztóilag” - vállalkozhattak. Üzleti kínálatuk ráadásul rendre a „szegény” magyar turista vágyott hiánycikk ellátásának kincsestárát látatta. /A „FARMER”, az Adidas-cuccok, orkán és műirha kabát, Beatles nagylemez, a Dupló-csoki, rum-puncs, no meg a „Vegeta” – ételízesítők, és társaik, kívánt (csempészhető) vágýtárgyaink, – utazási indokaink nem kis részbeni motiválói voltak/. Talán, azért is éreztem idetartozónak könyvecském-ben rögzíteni ottani tapasztalásainkat, mert sűrű ottlétünk közvetetten egyfajta előiskolája, gyakorló terepe is volt, a rend-váltó átállítás után bekövetkező mai; édes-savanyú való-világunknak. /Mármint a szocializmusba ojtott vadkapitalizmusnak!/ A sors kezét és fintorát érzem azonban abban, hogy amikor nem igazán utazhattunk, az átkosban jusst is utazgattunk. „Felszabadultan” viszont mikor a világ végére is akár végre eljuthattunk volna, már az efféle „luxuskiadásokra”, avagy-csak a szolid éves regenerációra sem futotta. Felemás öskapitalizmusunkban örülhettünk, ha éppen az alapmegélhetést biztosító munkánk adódott. /Persze, az sem mindig és mindenkinek, néha ráadásul önhibánkon kívül.../ Pedig az ország és némelyek itt is gazdagodnak, legalábbis a látható anyagi javakat tekintve. Nincs ez máshogy az ex-Jugó kivált, önálósult országai tekintetében sem. Elég csak összevetnem az idén nyáron általunk is unokástól belakott, pazar minden igényt kielégítő európai szintű horvát Trogiri „Maistre Campinget”, a hajdani kis piszkos megszokott dubrovniki össz - köztársaságbeli, Lapad - félszigeti szociális munka szövetségi táborhelyünkhöz. Bár a mondabeli csehszlovák turistát akkor is, és most is; éppen passz a múlt héten „tépték szét” a cápák a strandon... - tartja magát legalább félévszázada a tengerkék, kicsit avított parti legenda. Jó lenne jövőre is újra hallani... Most pedig ugorjunk tova!

3./ „ÁPRILIS 4-ről SZÓLJON a ZÉNEK” ...;

- a továbbiakban!

Hisz – az, idén, – naptárilag véletlen így esett; hogy kinek ekkortájt a felszabADÚLÁS, - nekem atyámnak, déd és szépapáimnak éppen a szülinapunk... - kinek a FELTÁMADÁS választéka lehetett az ünneplendő... Avagy, egyúttal a természet s az ország (17 évvel ezelőtti) reményteljes megújulására is emlékezhetünk. Ahogyan tették ezt „évfolyam találkozásukon” Szolnokon a „Rendszer(t)-változtatók”...!?! – „Nem sikerült a szervezők szándéka, a rendszerváltók fele ment el...!” – konferálta fel eseményi beszámolóját este az SZTV. AKTUÁLISA. Valóban aktuálisan, csak kissé elszietett ítélete nem egészen pontosan ismerhette szervezői „hátszándékainkat”, sem a résztvevőket - mármint a riporterük. – Ha tovább maradtál volna, bölcsebb lehettél volna – üzenem a „lapzártára” idejekorán eligyekvő stábnak. Ezután /utánuk/ még 9-en futottak be, a meghívónkat megkapó harmincötök közül, így 25-en csak összegyűttünk. / Nem igen számoltam-szándékoztam igazán, - még ennyiőjük részvételére sem./ Ki városi, megyei elhúzódo bizottsági ülése végett késedelmeskedett, kit országos hatókörű fővárosi munkája késleltetett – és a Szolnokra való hazajutás szokásos, katasztrófális közúti procedúrája. Páran hibás időpontú postai meghívóink okán, jogán késtek: a közel 4 órát tartó, - úgy éreztük - tartalmas beszélgetésről.

Volt, aki igazoltan maradt távol – pl. közbejött szívműtéte végett, avagy külföldön volt. És volt; akit munkája akadályozott. ...: „Kedves Vilmos! Nagyon örültem meghívásodnak, amelyre mindenképpen elmentem volna, ha éppen azon a napon nem volna meghirdetve hasonló találkozó a saját színházamban Heller Ágnessel. Érdekes módon (mert hogy kapcsolódik egy Shakespeare előadásunkhoz) a címe: A gázságról, igazságról és az igazságtételről. Még kapcsolódna is a Te témához. De hát az én életem még ma is a saját színházamhoz köt. Sikereket a szolnoki esthez, és üdvözlöm a jelenlévőket! Fodor Tamás, /Stúdió-K/.” Volt – városlátogató - párttársa, ki a legutóbbi választáskor esett csak ki hosszú ottlét után a városházi piksziszből, drótpostáin részvétéről viszont végig biztatott. Sőt jó ötleteket is adott, de - /a rossznyelvek szerint, nem véletlenül/ - amikor éppen az általa javallt két helybéli, valóban alapító, időközben az újhitűek végett okkal renegát testvérpár „kötélnek álltató” tudomást szerzett, mégiscsak jobbnak látta a biztonságosabb távolságtartást. /Ő tudja miért!/? Eredeti részletek a levélváltásunkból, - invitációmra az első válasza: „Természetesen megyek. De volna egy kérésem! Az azóta elhunytakról mindenféleképpen emlékezzünk meg. Én Kutyára gondoltam. Ezen kívül szerintem Veres Manókat is meg kellene kérdezni..., vagy egy „jelesebb” másik válasza: - Fodor Gyurit: de most le van merülve a mobilom :)” /Valószínűen a rendezvénykor is „lemerülhetett”, mert „igazolatlan” távolléte okáról mindmáig nem értesített. Bár a nótában is a szabad madár, – szabadon jár, s tán, ő is mint szintén később csatlakozó madárfioka csak „elfeledkezhetett” a közös röptéről.../

A meghívásokat szerintem – viszonylag jó időben eszközöltük, – bő egy hónappal volt vendégeinknek a felkészülésre. Megpróbáltuk meghívónkban a célt és elképzeléseinket egyértelműen körvonalazni. Lásd az abból idézettek: ”Mi – szervezők – hisszük, hogy sikerülni fog olyan kb. 180 percet együtt tölteni, (egy-egy tea és néhány zsíros-deszka mellett), amely alatt nyilvánvalóvá válik, hogy több mint 17 évvel ezelőtt érdemes volt (-e?!) belevágni Szolnokon is az országos és a helyi társadalmi-politikai folyamatok megváltoztatásába, összefogni (akkor még reményteljesen!) egy új rendszer kialakításának áhított reményében. Hiszük azt is, hogy egymásról nem vádiratokat ismertetünk, hanem elismerőleg szólunk az együttműködés akkori sikereiről. Személyeskedések nélkül belátva, hogy főleg az újonnan megalakuló politikai erők, de az ’átkos’ rendszer progresszív személyiségei is nélkülözhetetlenek voltak ahhoz, hogy ma „legalább” itt járhatunk. Talán szóba kerül az is, hogy hol hibáztunk, mi az, amit másképp kellett volna tennünk, és melyek azok, amelyekben ma kell(ene) változtatnunk. Mindennél fontosabb viszont az, hogy a meghívott személyek most ismét (egy nagy, vagy sok kis asztalhoz) leülhessenek együtt, és bár nosztalgizálás nélkül, de tisztelettel üdvözölhessék ismét egymást.

A meghívottakat „látszólag” önkényesen választottuk ki, párthoz tartozásokat és vonzódásokat szándékosan nem említünk. Talán ismertük egymást, talán ma

is ismerjük egymást. Lehetett volna többeket is, kevesebbet is, de kérjük, azt a szándékunkat ne vonjátok kétségbe, hogy emlékezetünket kissé megerőltetve mi minden irányba körbetekintettünk, és nem személyi szimpátiák szerint válogattunk, hanem közéleti személyiségek – általunk vélt - akkori nyilvánosság előtti ereje és varázsa szerint. Megköszönjük, ha elfogadjátok meghívásunkat, bennünket, egymást és az ügyet tisztelitek meg vele!” /A meghívottak névsorát természetesen mindenkinek mellékeljük./

Így aztán „hazajöttek” a hívó szóra, de inkább tán egymás „láthatására”, az időközben már távollévők is többségükben: Bakonybélből, Szegedről, no és a pestiek. /Az „igazolatlanul” távolmaradók, sajna’ zömmel helybéliek voltak. Külön sajnáltuk, hogy két hajdani, első ciklusbéli polgármesterünk is indoklás nélkül maradt távol rendezvényünkről... / Talán a második esetében látszólag a távoltartás indokolt volt?! Hisz a címzett úgy tűnik (volt?) pártja számára is ismeretlené lett, vált... Lásd; - drótposta váltásunkat: „Tisztelt Valaki! Segítségüket kérem Várhegyi Attila, ex polgármester uram kiértésítésében. Egy, ? mellékel, fontos meghívót szeretnénk számára eljuttatni, és ehhez kérnénk közreműködésüket, lévén eddig nem sikerült a nyomára jutnom. Üdv: Benson Vilmos. /Elérhetőségek.../ Kontra: -Original Message-From: fidesz@parlament.hu [mailto:fidesz@parlament.hu] Sent: Friday, March 23, 2007 1:25 PM To: Benson Vilmos. Subject: Válasz: S.O.S. Kedves Vilmos! Sajnos mi sem ismerjük Várhegyi Attila - (így egy t-vel) - elérhetőségét. Üdvözléssel: fidesz.hu. See attached file: Meghívó_03.doc)(See attached file: rendszerváltoztatok_Z_josorrend.doc)” Azután mégis sikerült találkoztam vele véletlenül pár nap múlva Szolnokon a „kultúrházban,” egy Vass-féle, „Ars-In-Com. KFT. szervezte nagyszerű hangversenyen, ahol személyesen adhattam át a meghívónkat. /Ez az egy városi rendezvény, ahová mindmáig meghívót szokok kapni... / Attilánk ott nem tiltakozott, sőt... ígérte jön; – ámbár az óta sem láttam, „hallottam” felőle.

Ezenkívül egy meghívottról tudok, aki hajdani egy-pártbéli társai miatt nem jött el, kikkel időközben összeveszett és más pártba igazolt. Illetve ez esetben a pártja „szokásosan” felszalámizódott, s korábbi kigazdánk, - kénytelen kellelten – ifjú demokratává avanszált, mint kistermelő és kereskedő polgári szövetséges. Természetesen szándékoltan nem alkalmaztunk a meghívás után, semmiféle szokásos szervezői további zaklatást, ráhatást. Nem erőszak a „teadélután” – alapon. A rendezvény után számomra azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy a fő erénye az eseményünknek az, hogy a parlamentarizmus – no nem a magyar – illő szabályai betartottak: nem veszték össze vendégeink! Pedig a korabeli és jelenlegi teljes pártpalettánk helybéli jeles képviselői csaptak össze..., jórésztük mára pártonkívüliként... Némelyek pártváltóként. Találkozónk elérte így tán (?), tervbe-vett célját, bő másfél évtized után újra egy asztalhoz ültettük, és kiadósan megbeszélgettük „(h)öskori” főszereplőinket a Tisza- Szálló otthonos Kávéházában.

Jurkovics Jánost választottuk – személyében előzetesen és egyöntetűen egyetértve - moderátorul, ki jelenleg az MTV. Szegedi Körzeti Stúdiójának a vezetője. Ő, a „Ma – Holnap” című megyei hetilapnak volt a '90-es, első szabad választások után, a második főszerkesztője. A bulvárhoz oltott, kereskedelmi /politikai/ botrány-krónikus lapnak már '89. máj. 5-én kiadták első számát Szolnokon. Így gyorsan egyfajta gyűjtőhelye lett... volt, a gomba módra szaporodgató rendszert változtatni kívánkozóknak, s így áttételesen egyik lehetséges jó eszköze lett a helyi rendszerváltoztatásnak. – „Mámorító volt a légkör-szabadon írhattunk bárkiről és bármiről – konferálta fel a témát vitavezetőnk. A pártállami felülről - a megyei párttól - vezényelt firkáskodásaink után végre, amik történtek valóban a városban, megyében, jól-rosszul, de szabadon visszaadhattuk. Ez egy nagyon szép korszaka volt - azt gondolom - a szolnoki újságírásnak, mert mi hatan voltunk ugyan a mag, de azért nagyon sokan csapódtak hozzánk „külsősként”. Például egy Várhegyi Attila nevű ifiúr, aki pedagógusként hozta be hozzánk az írásait, mert ő is részt akart venni a rendszerváltoztató lap munkájában, ugye hát később polgármester lett belőle. De nagyon sokan mások is, és ha most felütöm azt a lapot 89-ből, akkor szembesülök, hogy Jézus Mária..., milyen nevekkkel is találkozom. Egyszerűen elképesztő! Hát nálunk még egy Friderikusz Sándor nevű pasi is publikált valamikor. Egyetértés volt közöttünk és a Szolnokon is alakulgató pártok írástudóbb „szóvivői” között. A világmegváltó hevület azonban az évek múlásával alábbhagyott – a városban is, másutt is. Az első szabad választásokon már szóba sem álltak egymással azok, akik másfél évvel korábban még eszmei közösséget alkottak, sokan beléptek az újjáalakuló, vagy az új alapokon szerveződő pártok valamelyikébe - a rendszerváltás naivitása, őszintesége is odalett. Mára a szolnoki rendszerváltoztatók között is, félek tőle sokan lettek csatlódott, megcsömörlött emberkék. De egy idő után mégis elfogytak a témáink, s köröttünk a (szabad) levegő. Így '92. márciusában becsődöltünk... Ahogyan polarizálódott a társadalom, túltelítetté vált a (helyi) sajtópia is. Mára, pedig csak a szennyes sztárbulvár árad mindenekfelett... Rendezvényünkkel, azt gondolom jó szolgálatot, teszünk a rendszerváltás ügyének, legalább is helyben. Rákérdezve arra, hogy közületek ki és hogyan érte meg a váltást, utólag hogyan látja az akkori saját szerepét. Ma már a történelmi távlat és rálátás okán, talán objektívabban tudjuk megítélni az akkori tetteinket, történéseket. Másrészt egy kicsit jelképesen a kettészakadt országot próbáljuk itt összehozni végre fehér asztalnál, örülök, hogy itt lehetek és vagytok... Megkérem vendéglátóinkat, - vezessék hát elő a rendezvényü/n/ekkel kapcsolatosan, „előszavalható szándékaikat!”:

(A megörökítéskor, – bár a résztvevők kétszer szólhattak, összevontam mondanójukat.)

A két szervező közül én kaptam előbb szót: - „Baj-társak, hisz bajban vagyunk, bajban van az ország, a bajból csak közösen lábalhatunk ki, mi 15 millió magyarok – kezdtem kicsit hatásvadászóan, patetikusan. Hogyan tovább ebből a

kulimászból? E célt szolgálhatná talán mai rendezvényünk is, hiszen az elmúlt évek általatos megtapasztalt, netán elkövetett hibáinak őszinte, közösség előtti-általi feltárása, már a változás-változtatás igényének és lehetőségének kezdetét jelentheti. Ha csak városunk vonatkozásában is, de hát a rész nélkül, az egész sem teljes, illetve vica-versa... Visszaemlékezve a /h/ösidőkre... én akkoriban „csak” dolgoztam, nem értem rá – vagy nem mertem ringbe szállni, - veletek együtt menetelve, úgymond rendszert váltani. Ekkor a színházi rekonstrukció kapcsán rohangáltam elég sokat, több fontos egyéb teendőm mellett. Ti pedig, ki-ki hol, legtöbbit a nálunk is alakulató pártok mezében dolgoztam, segítkezett, küszködött, a mindnyájunk által remélt tisztos váltásért. A választásokkor én, hallgattam a szívemre, jobb lett volna tán, ha mint azóta is, inkább az eszemre hallgatódzom... Számomra a rendszerváltozás azt hozta meg, hogy bár sokkal rosszabbul élek, mégis boldogabb ember, - hisz szabadabb - vagyok. Végre szabad országban élek, a legnagyobb eredménynek azt tartom, hogy a majd félvszázadnyi „ideiglenes” itt tartózkodásuk után hazamentek végre, a - már nálunk tisztó „öröklakásokat” berendező - ruszki! Jött helyette persze a pénz-tőke szintén leigázó gátlástalan uralma, s a szegények kiszolgáltatottsága... Másrészt annak is külön örvendek, hogy mondhatok manapság bárki előtt bármit szabadon, nem kell attól félni, hogy valaki a hallgatóságból rögvést besűg..., mert minek, kinek, mi célból? /Ez persze lehet, hogy csak illúzió, hisz ezen sokat látott-hallott öreg falaknak máig megmaradhattak kagylóztató „fülei”.../ Igaza van, volt az öreg Churchillnek abban, hogy a demokrácia egy rendkívül macerás és nehezen működtethető dolog, de nincs nála jobb rendszer, – ma is azt remélve, hogy még a legelvakultabb fejekben sem lehet evvel kapcsolatosan vita. Legalábbis az enyémben nincs. /Az egy másik kérdés, hogy nálunk miféle demokrácia épülget?/ Jobb lesz majd. Majd! Mikor? Nem tudom? Angliának is volt pár száz éve, hogy belakja, gyakorolja, csiszolgassa demokratikus (t)rendjét. Az összefogás segíthet, a mi mai összetartásunk is egy aprócska, de tán jó eszköz lehet. „Osztálytalálkozókon” szeretettel üdvözlöm a megjelenteket és az igazoltan távollévőket. Elnézést kérve azoktól, akiket esetleg kifelejtettünk a meginvitáltak köréből. Bizonyal ilyen is előfordulhatott. Fontos eldöntendő kérdésnek tartom, hogy hát mitől is, mikortól is számítandó a rendszerváltás? A 90-es parlamenti választástól, vagy még előbbtől!? Netán már akkortól, hogy apáink nem engedtek a '48-ból /csak időlegesen és látszólag a drákói egy párt rendszer reánk erőltetésekor/, avagy szintén nem: '56-ból... Akkor viszont többeknek lenne itt dolga, helye, még inkább mondandója. Itt és most kell emlékezni az elmúltakról – elhunytakról, drága barátainkról, a korán, – sajnos idejekorán eltávozott – segítőtársaitokról. A teljesség igénye nélkül előttük felsorolásszerűen tisztelegve: Kutya – Falusi Jóska MDF, Deák Bandi bácsi Kisgazda, majd KDNP, Töröcsik Mihály Néppárt, Szalay Sára asszony és Detre István főorvos ÚR SZDSZ /majd nem-véletlenül, nemsokára független.../, Varga Béla SZDP,

és valószínű sok más névtelen helyi rendszerváltoztató kortársunk. Tisztelgő felállásunkkal emlékezzünk, és jelképesen őrizzük tovább, egy jobb világba vetett hitük végakarátát! /Némán tisztelegünk./

Bár nem voltam köztetek konkrétan a váltó átállításakor, - /Lipták Sanyi szerint, csak díszleteserekor, van aztán az óta már olyan is, aki „gatyacsereként” aposztrofálja a történeteket/ - de akkor tájtól máig, többetekkel, többször jó ügyekért ringbe szállhattam. Szándékom viszont, hogy szeretném megörökíteni, leírni a közösen átélt helybéli eseményeket, élményeinket és ehhez kérem ezúton is segítségeteket. A szó elszáll alapon..., nekifohászkoznék egy dokumentarista eszközöket felhasználó, mondjuk „novella-fűzernek” – rendszerváltó éveink helyi krónikájáról. Ami esetleg olvasmányos – tanulságos „helytörténeti kötetecskévé” is összeállhat. Miután, „a tudás kezdete a nem-tudás tudása” – én éppen ezen állapotban leledzve kérem most a segítségeteket. Hónapok óta a könyvtárban, dokumentumtáramban, az Interneten átbogarászva, szelektálva, kijegyezgetve temérdek tömegű vonatkozó irodalmat, elbeszélgetve – közületek is - sokakkal, a saját és családi tapasztalataimat is átgondolva, rendszerezve, azt hiszem témánkból, - elméletileg jól felkészültem. A TI közösen szőtt visszaemlékezések, kollektív tudatok lehet: a több szem többet láttat - alapú segítség, ami feltétlen szükségeltetik majd a valóság-hűbb, hitelesebb, cselekményesebb írődeáki vállalkozásomhoz. Avval is tisztában vagyok, hogy már nem tudjuk egymást átformálni és remélem, hogy a mai politikai irányzatok harcainak még a szele sem érint meg ma minket. Előljáróban ennyit, majd még szaporítanám később is a szót.

Szarvas Zoli szervező, ötletező társam vette át a „stafétát”: „Nem azt szeretném tudni, hogy mik történtek velünk, itt és akkor? Hisz ’56 ügye sincs letisztázva, ugyanígy a 90-es évek sincsenek objektívan feltárva. A 80as évek végén, 90es évek elején, viszont ahol voltam, – társak voltunk. Az közös bennünk, hogy mást szerettünk volna! Kérdés is lehetne: „rendszerváltoztatók?!” Ahány akkori párt, annyi volt a forma. Ma is vállalom büszkén, amit tettem akkor. Annak örülök, hogy egymást tiszteltétek meg, hogy eljöttetek. - Miért találtuk ki ezt a találkozót? Szerettük volna megtudni, és egymással – egy időtávlat után szembesíteni – így utólag, hogy kik voltunk és mit akartunk igazán 90-ben? Egy töről fakadtunk, csak más módszereket preferálva, más utakon járva képzeltük el a váltást. Amiről még ma is elég keveset tudunk. Én az elmúlt években, az Országos Levéltár anyagában kutattam, a HNF-ről, 89-es esztendőbeli tevékenységünkről. /Emlékeztek, én ott dolgoztam akkor./ Ehhez a kuratóriumi engedély beszerzésekor, meg is kaptam: - „Saját igazadat akarod keresni?” Nem, - a valót, annak írásos bizonyítékait. A Népfront pártközi integráló, eszköz szerepét szeretném bizonyítani helyben, a váltásban – általatok is. Egyetlen-egy politikai pártért sem rajongok – a pártos állandók oki munkanélküliség viszont többedszer sújtott, sújt jelenleg is. /A napokban értesített rendezőtársam, hogy végre el tu-

dott helyezkedni egy más városban szakterületén a közigazgatásban. Remélem, azt fogja csinálni, amihez ért, a PR. munkát./ A, rendszerváltást ki – hogyan élte meg, de már közel 20 év távlatával bírunk, van rálátásunk. Én így! Korántsem a Magyar Szocialista Munkáspárt, vagy utódszervezetei, vagy kiszolgálói voltak ennek a folyamatnak a megindítói, hanem sokkal inkább azok a bátor egyes emberek, akiket én is irigyeltem olykor és nem is nagyon tudtam követni őket eleinte. Sokkal később értettem meg, hogy ehhez azért gerinccel ki kell állni, vállalni kell, és szembe kell, lehet szállni a hatalommal. „Megdögölni lehet, de rongy emberré válni nem” – vallottuk Veres Péter bátyóval. A rendszerváltoztatás esélyét magában hordó hónapok alatt Szolnokon is - miként Közép – Kelet – Európában, egyszer csak megjelentek olyan periodikák, amelyek kiadása felett már nem az egypártrendszer bábáskodott. Helyi közéleti kiadványok tűntek fel a standokon, mint a „megyetanácsos” Jász – Nagykun - Szolnok, a Torkolat, vagy az azóta, szintén legendává lett maHolnap. Ezekbe mi népfrontosok is publikáltunk, vitatkoztunk és remélem, hogy általuk társadalmi szemléletet is formáltunk. Ezek mellett az intézményi kereteinket, tapasztalatainkat és infrastruktúránkat is rendelkezésére tudtuk bocsátani, a rendszerváltó szándékoknak, pártoknak. Emlékeztek például az általunk létrehozott, a ti részvételekkel eredményesen működő pártközi etikai bizottságra. Mondjátok el hát Ti is, hogy mit gondoltok utólag a rendszerváltásról, hogyan vélték, érdemes volt e, az akkori közéleti küzdelmetek!”

Vendégeink közül az ülésrend szerint, a nézőtéri-rendezői szélső jobbról c'est la vie - *Lipták Sanyi* kezdhette, volna hozzászólásával, de Ő írásban tett a témában nyilatkozatot, melyet kiosztott. Engedélyével azt szöveghűen közlöm:

„/Az elárultak nemzedékének-emlékül, a ma ifjúságának-figyelmeztetésül!/
A szervezők jó szándékú meghívásának tisztelettel eleget teszek, de eme ösz-szejövetelt kizárólag a helyi politikatörténet szempontjából tartom helyesnek. A 17 évvel ezelőtti *díszletcserében* valamennyien, különböző hatásfokkal részt vettünk. Az országos és helyi társadalmi - politikai folyamatok megváltoztatásában ki – ki tehetsége és érdekérvényesítő képessége szerint. Ma már világosan látható: egyikőnk sem büszkélkedhet! Magyarország katasztrofális állapotban van! 2004. december 5.-e óta, egy nyíltan hazaáruló, szánalmasan primitív bűnözői csoport MSZP-SZDSZ fedőnéven ül tort a magyar emberek felett! Az MDF cselédcsapata biztosítja a senkik uralmát. Valamennyi jelenlevőt figyelmeztetek! - a gyermekek felnőttek, az unokák is rövidesen megértik: anya, apa, nagymama, nagypapa miért nem szólt, amikor rendőrnek öltözött primitív félállatok ütik, rugdalják, megalázzák a békés ünneplőket! A rend attól az időtől kezdődik, amikor a kormány tagjai, főosztályvezetőig a bíróság elé nem állnak a rendőrség vezetőivel együtt! Aláírás, dátum. Szolnok.” Röviden, velősen – imígyen summázta véleményét a rendszerváltásról barátunk. Hogy igazan-e? Döntse el a Nyájas Olvasó...

Sándor, az elmúlt 20 évben, még - mint volt örökös állambiztonságilag is „figyelemreméltó” szamizdat postás célszemély kezdte, ifjúkorától radikális ellenzéki-ellenálló, nagy magyar érzelmekkel, ki azután kényszerűen tagként végigjárta szinte a teljes JOBB pártpalettát. Fórumos alapító tagként, sokak, pártba csábítója volt a mai tanácskozáink közül. Miközben a csábítót, ki nem volt kifejezetten párt-soviniszta, rendre elhagyták szerintem, a kiegyező megalkuvó, esetenként felszalámizott pártjai; - /MDF, Piacpárt, MIÉP. Most épp a Jobbik, vagy már az ÚDK? / Közben, változó pártmundérú, de mindig rendíthetetlen magyar ólomkatonaként, hősünk máig láthatóan tovább hadakozik. Vél, vagy valós igazáért, a magyar igazságért, elsősorban, nemzeti ügyeinkhez hűségesen és nem az esetenként „elQrvuló”, hogy finomabban fogalmazzunk, a kezdeti radikális álláspontot fel-feladó pártjaihoz húzva. /NO, persze, a mai – szolnoki – közéletben van neki miért háborúznia, nem is csodálom..., - de néha mégis igen! / Méltatlan munkakörei után végre nyugdíjasként pihenhetne, de az unokázason kívül egyre többet publikál a drótpostai „tollfegyverével”, főként a kemény „olvasói levelei” élvezetesekek. Már akinek..., pl. a mindenki által támadott és mindenkit támadó ÚDK- postaládájában. Naponta kapok tőle én is nagy csokornyí, elolvas-hatatlan tömegű hazafias tudás csomag özönt, melybe az aktuális kuruc.infótól, a jobbjektív hírportálon át, Adorján András sakknagymesterünk nemzetféltő kőkemény körleveleiig széles a skála. Legutóbb viszont tőle meglepő nosztalgikus küldemény érkezett: „EMLÉKLAP. A lakiteleki találkozó szervezői a 20. évforduló alkalmából ezúton köszönik meg Lipták Sándor közéleti bátorságát, áldozatos munkáját, hűségét közös ügyünkhöz, a magyar megújulás és megmaradás szent ügyéhez. Bp. 2007.” Az aláírók pont 7-en, mint a... volt alapítóatyák; Bíró Zoltántól, Csurskán át Lezsákig - körülbelül lefedik Sándor barátunk sűrűn változó, el-elmülő, kiábránduló politikusi vonzalmait. Gratulálok!

Fekete Ferenc kispap barátunk szólt, valós szószólóként - így először: – „89 előtt az árnyékos oldalon voltam, de meggyőződésem volt, hogy - a ruszki expanzió nem tartható sokáig fenn. Nyersanyag tömegükre alapozott gazdaságuk volt az, amely időleges hegemoniát jelenthetett csak, s mely – tudtam - egyszer majd úgyis elfogyhat. Újságcikkek tömegét elolvasva, meggyőződésem volt ekkor, hogy itt nem is sokára komoly változások lesznek. A „választékból” a Kispapárt teljeskörű reprivatizációs elképzelése tetszett a legjobban. Nekünk, mint régi kispapoknak, családilag is lett volna mit az eszetlen államosítás okán visszakövetelnünk. Beléptem 89 őszén a pártba, nemsokára városi elnök és képviselőjelölt lehettem. Szóban és írásban, pl. a Ma - Holnapban sokat vitatkoztam a privatizációt máshogy elképzelőkkel /és pártokkal. Éppen volt ott egy éles penge inkább toll párbajunk az itt is jelenlévő, akkori ifjú demokrata Denke Gergellyel./ Sajnos a parlamentben, - még a kormány is - megtorpedózták alapelveinket. A papírt, – a kárpótlási jegy alapú kárpótlást – választották a valós, jogos anyagi javak visszaosztása, az igazi reprivatizáció helyett. Majd jött

„torgyán”, vele a pénzügyi problémák, az arrogancia, értelmiségellenesség, s így 93-tól kezdve egyre elégedetlenebbek voltunk a párton belül. Mi már 94-ben kimondtuk, hogy nem ilyen rendszerváltást akartunk; hogy csak a pénz legyen az úr. Ki is zártak minket a pártból. Óriási manipuláció volt, az elvtelen politizálás győzött. Azóta /erdő/gazdálkodom, az effektív pártpolitikától megcsömöröttem. Erdőtelepesként megpróbálok a gazda társaimmal az érdekérvényesítő tevékenységben, akár a demonstrációkban is részt venni. De azért örülök, hogy ilyen körben ma találkozhattunk. /Én is örülök, ha ritkán vasárnaponta az Istentiszteleten találkozhatom a kétoldalú tollpárbajló „hőseinkkel”. A ritkaság az én restségemen múlik, nem rajtuk, - ők, s a mai társaságból többek mindig ott vannak. Másokkal, pedig az ittlévők közül – lévén többségükben hívők - a jó Isten más (gyülekezeti) házaiban találkozhatnak./ Ferenczel hétköznapi gazdálkodó-munkás életünkben is szokunk tényleg találkozni, no nem a földeken, - ahogyan Ő is említette - inkább az országutak mentén. Ja persze nem az „útonálló” jányoknál, hanem a szokásos dologidőn túli évente – kiszolgáltatottságunk okán - bekövetkező útlezárás gazdatüntetéseken. /Idén újra dolgozunk végeztével éppen aktuális... a „randink.”/ Ahol a jogos járandóságaink, akár a nekünk járó földalapú támogatás és társult „disznóságai” kapcsán vagyunk kénytelenek rendre protestálni. /Gazdatársak idén is lóg eleddig a nekünk járó elmúlt termelési évi lé, a földalapú támogatás, bár az EU – mondják év elején azt már átutalta.../ Kisgazda barátunk, a máról szólva fejezte be gondolatait: ...a megalkuvás, az elvtelen politizálás – a mai kormány koalíció jellemzője. Nem értékelvű politizálás folyik! Más talajon állunk, így nehéz szót érteni. Ebből hogy lehet kijönni? Cigányság, szegénység, lumpenek kérdésköreit, nem így kell kezelni, ezek nagy veszélyt jelentenek így a jövőre, leginkább unokáink számára.”

Balogh Pista, a helyi demokrata fórum egyik volt meghatározó nép-nemzeti elvű alapítója, eleinte aktív várospolitikusa, az akkori TVM vegyész mérnöke, majd marketingese következett: - Nem értékelhetem a rendszerváltást! Mert nem volt! A költőkkel szólva: „Én nem ilyennek képzeltem a rendet”, avagy „Vétkesek közt cinkos, aki néma...” Felettünk, helyettünk döntöttek, le volt zsírozva a dolog, – nem vagyunk felelősek. De hátha ebből a dologból, e rendezvényből azért lehet valami... A Vegyi privatizáció vadhajátásait „végig élvezve”, egyre inkább ráláttam naivságaink fonásáigra. A piacot megvették a külföldiek, azután kényükre, kedvükre zárhatják be üzemeinket. A dolgozói MRP-t, /munkavállalói részvételi program/ kellett volna elterjesztenünk a privatizációban. Kezdetben valóban a HNF - volt az egyik fő bázisa a váltásnak. Amíg a bizodalmam 100 x meg nem csuklott, tettem; a dolgot. Felettünk, helyettünk döntöttek, le voltak zsírozva a dolgok. Igaznak tartom a mondást: mi az unokáinktól kaptuk kölcsön a földet, és nekik tartozunk felelősséggel. Nekem éppen ezért igényem van és bizodalmam, hogy lehetne máshogy is... Kezdjük újra, és formáljuk együtt máshogy! Ő persze – nem egyedül - mindig megpróbálja az újrakezdest. Ép-

pen tegnap találkoztam legutóbb vele a „Momentba” – momentán... Hol részt vettünk mindketten a Jobbik Magyar Gárda „bizonyítványmagyarázó” toborzó ismeretterjesztő előadásán, ahol az általunk már rég ismert helyi notórius hozzászólók meghallgatása helyett, odakint, a jó levegőn végre ismételten jót beszélgethettünk. /Azután pár hónap elteltével, ma délelőtt az Istentisztelet után, ismételten a „gengszterváltásról”. Ami szerinte, szintén nem történt meg, legalábbis a gazda(g)sági pozíciókban, hisz ugyanazok vannak birtokon belül, - akik korábban „köz javallhattak”; - ma magántulajdonosokként. Igazat kellett adnunk néki, a szintén ott lévő Nemes főorvos urammal./ Úgyis fogalmazhatnék, mindkétszer önkritikusan, magyarkodtunk. A pártpolitizálással ő is felhagyott, inkább nyugdíjasként családi körben hatalmas /hegyi/ természetjáró túrákat tesz, körbejárva a Kárpátokat, s annak „Nagy-medencéjét”. Egészségükre!

Pintér László, nyugdíjas olajmérnök, alapító fórumtag, majd városi pártelnök, alelnök, sima párttag, jelenleg szintén pártonkívüli, civil aktivista, a városvédő egyeslet újsütetű alelnöke szól: /Manapság éppen áll a bál körötte, hisz a jó éve alakult új önkormányzat egyik bizottságába vele cseréltek le, egy szintén „civil” külső szakértőt. Nem mindennapi ármánykodást követően kerülhetett vissza, ahogyan olvashattuk a konkurens vélekedését a világhálón.../ - „Nem voltam KISZ-tag. Ösztönös ellenzéki voltam világeletemben... Konzervatív világlátásom, az Antali MDF szárnyhoz vonzott. A rendszerváltás idején én alapvetően jól éreztem magam. Az itteni, általunk, akkori mikro szintű történések bekapcsolódtak az országos áramlatokba. Például a pártok helyi szintű próbálkozása a Néplap magunknak történő megmentése ügyében. Sajnos azonban a jelképes kézzrátételünk nem segített. A spontán privatizációhoz nem volt tőke. Jött a „Springer”, a külföldi nagytőke. Nyert, fillérékért... Mára a Városvédő Egyesületbe igazoltam. Párttagként, majd civil delegáltként, külső tagként dolgoztam a közgyűlés városüzemeltetési bizottságában. A Választási etikai bizottságnak hajdanán tagja voltam. Jó kezdeményezése volt az a helyi HNF-nak. Ahogyan, szerintem Pozsgai Imre is nagy formátumú elnöke politikusa volt akkor a népfrontnak, a rendszerváltás egyik meghatározó személyiségeként. Helyben is, például az érdekegyeztetésben, bizonyos szakmai módszerességet tanultam Szarvas Zolitol A modern politikai konzervativizmus a vezérelvem: a jelenlegi MDF- ilyen (!), bár kiléptem 2005-ben. Nem éreztem otthon magam ebben a politikailag túlfűtött világban. Készt a rendszerváltás – 10 évet. Elszegényedett az ország, illúziócsalódások hona lettünk. A rendszerváltás vesztesei részéről fokozódó a gyűlölködés. Helycserésen szereptévesztett az ideológiai máz, a két nagy párt között. Összeesküvés elméletekben, a sumérekig visszamenő ideológiákban nem hiszek. Így a visszamutogató magyarkodás sem aktuális...; Trianon és vidéke.” /Ezen aztán kitört némi (jogos?!) felhördülő szóváltás „díszmagyarjaink” körében, de a moderátor ügyesen lezárta azt. Időlegesen.../

Egri Sándor kapta meg a szót, a hajdani, majd egy évfolyamot megért – szintén rendszert váltó jellegű - „Torkolat” című kétheti/néha havi-lap, alapító tulajdonosa, - főszerkesztője. Időközben volt azután újságíró, vállalkozó, egyszemélyes sajtóügynökség, tanyagazda. Jelenleg a városban – a Megyeházán - szép sikerrel bonyolódó Szolnok-tudás Egyeteme kitalálója, bonyolítója, vitavezetője - mindenesége. Mondandója elején kritikával illette magunkat, s a várost, hisz az '56-os szolnoki események még mindig - szerinte - alig feldolgozottak. /Szerintem is!/ Ő is azon kevesek, közé tartozik a városban, aki az átlagnál lényegesen többet tud az akkori, – itteni eseményekről. Tavaly nyáron Ő rendezte meg Kárpátalján, Beregszászon egy a témával foglalkozó magyar, ukrán, orosz szabadegyetemet. Ahol a sok kiváló szakember részvétele mellett, némelyek politikailag is „Intim-Pistáskodhattak” /Pl.: Berecz - a „toll-fegyveres” ellenforradalmi volt pártprókatőr pasi./ Kuriozitásokkal is szolgáltak. Pl. Meghívták élménybeszámolóra kádár orosz sofőrjét is. „De nem tisztázódott Hortyék szerepe sem Kenderesen, sem a megyébe. Óriási hiátusai ezek a megyei társadalomnak, értelmiségnek. Komolyak a hiányaink még. Az is félrevezető, ahogy tényérből etetik a politikusok a magyar sajtó krémjét. Általuk tömegesen átvernek minket! Szervezetlenség uralkodik kicsi köreinkben és a nemzet tekintetében.” Egyetért más hozzászólókkal, hogy a gazdaság helyzete határozza meg az ország életszínvonalát. Ő is rámutatott az EU-ban terjedő, nálunk is felettébb kellő ökoszociális gazdálkodási rendszer hiányára. A nyugati és a magyar gazdák különbözősége óriási. Ott átlag egy család jó megélhetését jelentő gazdaság mértéke, átlag/EU 19 hektár. Kiűtkeresésünk egyik iránya lehetne, pedig a magyar gazda és a föld. A Szolnok-tudás Egyeteme szervezési bonyodalmaival is élénk tárva, elmondta, hogy, a Szolnoki Főiskola Könyvtárában nem engedték kirakni számára a meghívót Pozsgai Imre megyeházi előadására... Mondván, hogy a főiskolások nem politizálnak. Mintha nem is lett volna X éve Szolnokon (is) rendszerváltás. Sztorizott is a régi nem túl szép időkről, mikor néplapi firkász slapajként volt kénytelen „jegyezni” a mozgalmi eseményeket. Pl. Krasznai Géza főorvos úr - /aki szintén meghívott volt, de kimentette magát kórházi elfoglaltsága okán/ - felháborodott jogos kifakadását, ki pártonkívüli megyei népfrontelnökként, meglepődve vette tudomásul, hogy az egy-párt, káder hatásköri listájára felkerült/itt/ették. Bár mindent az egypárt döntött el, ez a szisztéma a váltás felé, némely területeken fellazult. A rendszerváltás ideológiai előkészítése beindult: a kulturális élet, jogászat, jogalkotás, majd a nyilvánosság, feszegetni kezdték a kereteket. Lassan, de bizonytalanul, nálunk is bekövetkeztek a változások... /Sándorunk egyébként, kulturális vállalkozóként, bizonyos központi pályázati, önkormányzati támogatások kedvezményezett várományosaként, diplomatikusan nem fejtette ki véleményét, a konkrét és várható városi jelenlegi politikai helyzet(ünk)ről./ Mindenesetre jól elvan a várostól /és vitáitól/ - (az éppen kellő távolságra,) - jó pár kilométerre lévő Doba-pusztai tanya-ján háziállatait, főként a lovai társaságában. /Amely állapotot őszintén irigy-

lem tőle./ Végezetül kifejezte, hogy megtiszteltetés a részvételi lehetősége ezen illusztris társaságban. Számunkra szintén az volt, ittléted okán is Sándor!

Dr. Mizsei Béla „kegyelmes úr”, ex-kisgazda képviselő, gyülekezetünk 85 éves doyenje következett, - ki 1945-ben már belépett falujában Jászboldogházán a FKgP-be és decembertől a párt ifjúsági szövetségének elnöke lett. 1945 és 1947 között nemzetgyűlési képviselő volt. 1947-ben kilépett a pártból, majd a Paraszt-párttal szimpatizálva politizált. Elvégezvén a jogi egyetemet, 1956. október 26-ától a mezőkövesdi munkástanács meghatározó tagja volt. 1956. november 6-án, amikor a ruszki csapatok körülzárták Mezőkövesdet, a község képviselőjében ő tárgyalt a parancsnokkal a fegyverek átadásáról. 1957-ben lefogták, első fokon halálra ítélték, innentől napjait a halálos ítélet végrehajtására várakozók zárkájában töltötte. Végül büntetését másodfokon életfogytiglani szabadságvesztésre mérsékeltek. 1963-ban, azután amnesztiával szabadult. Kertészeti segédmunkásként kapott nehezen állást a szolnoki Városi Kertészetnél. Zöldség és virágkertészként egyre nagyobb szakértelemre tett szert. Egy idő után már a megyeszékhely környező falvaiban, rendre – e témában ismeretterjesztő munkát is végzett. Nálunk is többször járt a '70-es évek elején Besenyszögön a Művelődési Házban, TIT előadóként. A községbeli termelők nagyon szerették izes és praktikus hasznos előadásait, ezért „kultur-igazgatóként” egy több előadásos kertész „szabadegyetemet” is szerveztem Béla bá' vezetésével. Amely a viszonylag gyenge minőségű, zömmel, szikes földekkel rendelkező községben, feltétlenül sokat lendített előre a háztáji kertekben a gyakorlati kertészeti kultúra vonatkozásában. /Kaptam is miatta némi ejnye-bejnyét a járási elvtársaktól, a műv. osztályon. „Természetesen” az előadó személyét kifogásolták./ 1988-ban, ott volt a Pilvaxban, - /ahogyan édesapám is, nyilván ott lett volna, ha legalább a változások szelét megélhette volna/ - és részt vett az FKgP újjászervezésében. A párt Jász-Nagykun-Szolnok megyei elnöke, a pártélet fő szervezője volt, majd 1989-ben országos elnökhelyettese lett. 1990-től 1994-ig kisgazdapárti országgyűlési képviselő volt, Alsó-Jászsági körzetében nyert is a választáson. A „kisgazda 33-ak” között maradván, szakítottak a kormányellenes renegátokkal. Szerinte: - „Többpártrendszer van, de hogy a régi tanácselnököket választották polgármestereknek a népek, arról nem tehetünk. Tele vannak az agyak ma még kommunista szervmaradvánnyal. Nincs kimondottan jobb és baloldal, keveredik az ideológia a pártok napi érdekeinek megfelelően. Én ma azért politizálás mentesen boldogan élek a portámon, Balatonkenesén.” /Kíváncsi lennék miért nem Szolnokon, a megyében – politikai életútjának színterén?/ Kisgazda hányattatásairól számot adva, a torgyán-féle flaszter kisgazdákat ostorozva – viszonylag tőle szokatlanul - most röviden szólt. Hivatkozva arra, hogy amit fórumunkon el tudna mondani, leírta nemrég megjelent könyvében. Mely 60 éves politikai pályafutásának írásos összegzése: - „Életpályám” c. önéletrajza. /Valóban alapmű, minden megyénkbéli, a politika iránt érdeklődő számára, örülök, hogy megtalál-

tam véletlenül a könyvtárban. A helyi illetékesek és a média, szokás szerint ezt a könyvet is elhallgatta.../ A jelenlévő ex szoci' kulturális állomtitkárnak Vass Lajosnak megköszöni könyve támogatását. /Én is megköszönöm, szintén neki a múltkori könyvemét. .../ Önélküle nem jöhetett volna létre! Végezetül követhető példaként hozta fel Finnországban élő fia példáját, aki egy modern társadalmi kapitalizmusban megtalálta – a néptöbbséggel együtt – boldogulását. - Ma az MDF mellé állitanám a fiatalokat - fejezte be az idős, többször csalódott politikus hozzászólását. /Az azonban azóta sem világos számomra, hogy a hajdani, avagy a mai fórumra gondolhatott-e?!/ Azóta rákérdeztem: - a maira!

Csala Sanyi, építész uram, örökös „szenátorunk”, /ki éppen újra újdonsült városatya/: köszöntötte ezután a szervezőket, résztvevőket. Az első városi önkormányzatunknak is tagja volt és most a napokban újra bekapcsolódhat az ottani munkába, hisz Somodi dr. a fórum városi elnöke, lemondott a javára a képviselőségről.- Világéletemben közélettel foglalkozó voltam, de véletlenül lettem párttag. /Lipták Sanyi, akkor még fórumos alapító tag korai invitálásának eleget téve./ Véletlenül munkakörileg „ugrottam” be a helyi politikába, az '56-os kopjafa-emlékművünk létesítésekor, - műszaki kivitelezőként – még '89-ben, majd a társaság hatására ott ragadt és mindmáig MDF tag. /Azóta rendületlenül, de főként manapság, nem kritikátlanul az országos választmány tagja, a városi elnökség munkájában is időnként részt vesz, – ha épp beválasztják.../ Elmondása szerint: - „a rendszer váltás hangulatába egy felemelő élmény volt, de csalódtam eredményeiben az elmúlt évek során. Akkor bátrak voltunk – pedig rendőrállam volt, a ruszok még itt voltak, nem volt bennünk semmiféle félelem, sok mindent gondolkodás nélkül meg mertünk csinálni; - lásd a kopjafa...állítást. Nagyon szép időszak volt, a pártok is tisztesen tartották egymással itt helyben a kapcsolatot. Most nem érzem magam jól, mint akkor, – ennek részbeni oka az ország kettészakadtsága. Rég volt, szép volt, sajnos tán már igaz sem volt...” /Ezzel a zárómonddal barátunk nyilván utalni kívánt a városban, s az országban egyre inkább – a választások okán is - eldurvuló pártcsatározásokra./ Amely, mint kiderült a lebonyolítása óta városunkban némelyest enyhülni látszik, országosan viszont úgy tűnik, hogy még inkább a pár/t/harc „bekeményedik”.

Vitéz és Lovag Polónyi Géza bá' következett, az örökös kispapja. Egyrészt a hajdani ötvenes évekbeli 14 holdas 'rékasi magán minta gazdasága okán, melynek termelési dokumentumait máig büszkén őrizgeti. /Így például a Földművelésügyi Minisztérium elutasító okmányát, mely 2,5 hold a Petrovai dűlőben lévő rizsföldjének ártámogatását reklamáló levele nyomán született, vagy az 1955-ben, a Havas dűlőben lévő 1 hold 1196 négyszögöl új telepítésű gyümölcsösének okán a jövedelemadó törlési igényének jóváhagyását a Járási Tanácstól.../ Másrészt, mint rendszer váltáskori alapító kispapja pártszervező és több választáson képviselő /örökös/ jelölt. 1998-ban például az önmagát fel-szalámizó pártja, Kispapja Szövetségének a MIÉP-pel közös jelöltjeként indult volna, de bizonyos financi-

ális különbözőségi okok végett lemondott a megtisztelő – ámbár de biztos vere-ségről, – és az „önköltséges” jelölésről. No meg mint unterman közszereplő is gazda, illetve gazdag, hisz Ő egyszemélyben túl a 80-on, a városi POFOSZ, TIB, a MAHONSZ elnöke és az 56-os Szövetség mb. városi vezetője, az Országos Becsületbíróság tagja, stb. De tán a magyar hadigondozott szövetség megyei vezetését is napjainkban mintha megörökölte volna. No meg mindenféle országos, megyei elnökségek, szervezetek vezetőségeinek örökös tagja, tisztességes örök-ifjú tisztségviselője. Ezek közül talán a legkevésbé köznapi megbízatása volt, a szolnoki székhelyű Becsületbírák tisztas gyülekezetében – a részvéte. Ezt még a '90-es évek végén alakította, szépeplékű Deák Anti bátyánk, - /ki szintén több ~ „JOBB” társadalmi szervezetnek, egyletnek egyik helyi fő korifeusa és zászlóvivője volt./ - neves-idős, nagytekintélyű '56-os forradalmárok részvételével. A zömmel már 80 feletti életkorú, örökifjú, „pesti-és környékbéli srácok”, fiatalabbjai még közöttünk vannak, mint a ma ittlévő Géza bácsink. Vagy az éppen tegnap, - /mármint az íráskor, jó fél évvel „értekezésünk” után/ - Advent első vasárnapján a Hír Tv-ben látott, Rác Sándor szerszámkészítő URAM, a Nagy-budapesti Központi Munkástanács elnöke. Varázsosan beszélt a Munkástanács-ok félévszázados Emlékkülésén, tavaly Pesten a MOM nagytermében. /Örülök neki, hogy a helyszínen is vastapsolhattam./ Sajnos az alapító és több idős társa elhunytával, nemes ügyük is csendben kimúlt. Emléküket megőrizzük, főként azok, akik részt vehettek egy-egy akkori ülésükön, és közelebről is ismerhet-ték őket. Rendszeresen itt üdvözölhattuk – a már említettekén túl, – közülük; Pongráz Gergelyt, a Corvin közti főparancsnokot, a művész eleganciájú „kegyel-mes urat”, Obersovszky Gyula halálaitélt író, és Törőcsik Mihály tószegi volt egyetemista diákkoradalmárt, – időközben világhírnevet szerzett feltalálónkat. Alapszabályuk szellemében bár sokat dolgoztak, de – főként a média tartózkodása miatt – valós eredményt céljaikban alig arattak: „A Becsületbíróság fellép a nemzeti vagyon fosztogatói és a nemzetgyalázók ellen. Felderíti, és pellengére állítja azokat, akik hivatali hatalommal való visszaélés, a korrupció, ill. köztör-vényes bűnözés által nemzeti javakat prédálnak el... akik nemzetellenes érzel-meiket kinyilvánítják, vagy... gyűlöletet, megvetés igyekeznek kelteni a Nemzet ellen.” /Uram-atyám mennyi dolguk lehettett volna.../ Éveken keresztül negyed-évente üléseztek, összejöttek a „Galéria-étteremben”, megvitatta közös dolgaik. /Jó vacsorákkal és italokkal körítve, illetve leöntve./ Szeszák Gyula volt az ügy-védjük, az olajszökítések volt kérlelhetetlen, /s így elcsapott/ fő vizslatója. Kár, hogy manapság már nem vizsgálódnak, lenne bőven még most is mit!?

Géza bátyó viszont változatlanul buzgólkodik, szokta volt mondogatni egy-egy ünnepélyen, mikor több szervezete nevében is koszorúz.: – „Komám, nem érek én rá megpusztulni, hisz ahogy vénülök – úgy szaporodik egyre inkább a dolgom.” Ilyenkor aztán igencsak csörög rajta vitézi „díszmagyar mentéje”, hisz Ő biza' büszkén viseli eredetiben az „újkori” kitüntetéseinek megérdemelt

sorát és (nehéz élete) terhét. Legutóbb, tavaly a Forradalom és Szabadságharc félévszázados évfordulóján kapott Sólyom László Elnök úrtól állami kitüntetést: a Magyar Köztársaság Bronz Érdemkeresztjét, mint hajdani községi választott aktív forradalmi munkástanácstag. Akit ezután, és ezért a pufajkások hónapokig fogva tartottak és vertek a szolnoki Ságvári-körúti rémségeik házában. Ezután földjét tagosították, a neje kellenül, de belépett a tszcs.-be, Ő pedig városi vezetővé lett... Évtizedekig és 1 millió kilométerig balesetmentesen elvezetve nyögdfíjái a különböző Volán tehergépkocsikat. Örültem, hogy a jubileumra, az én közbenjárásomra megkapta a Munkástanácsok Országos Szövetségének gyémánt fokozatú tagkönyvét, egy szép fővárosi ünnepélyen, kiadós traktás fogadással körítve./ Összejövetelünkön, tőle meglepően röviden, szokásos vessző-paripájáról beszélt, arról hogy mezőgazdasági jellegű ország vagyunk, - ezt kéne kihasználnunk. A szövetkezet viszont – mindent elrontott, a tanyák megszüntetése is nagy hiba volt. Önellátó tanyagazdálkodás ma is varázsszer lehetne (...) Állatállomány visszaállítás, szerves trágya – a műtrágya helyett – a hagyományos módszer előnye még ma is kétségtelen. A kistermelők és földtulajdonosok közül, akik dolgozni akarnak jobban segíteni kéne. Hisz 20 hektár földből ma is egy családnak meg lehetne élni, ha ügyesen gazdálkodik, s ha hagyják is gazdálkodni. /De nem hagyják! Így öreg barátom megállapításaival magamban csendesesen vitatkoznék, hisz épp ennyi kárpótolt földdel rendelkezem, és bő évtizede, alig jussolva csak küszködök, de hát a jelen termelési környezet és a feltételek mindehhez persze messze nem igazán kielégítőek./

Kicsi Jenő - /kit mi, a barátai humorosan örökös főtisztai legfőbb-főorvosként, az „egészségügyérként” tisztelünk/ - doktor uram folytatta: - A rendszerváltásnak én is „csak” robotosa, munkás dolgozója voltam, valamilyen formában én vezettem a hivatali dolgainkat az átváltásba, majd az ÚJ RENDBE. /Ki ekkor megye (tanácsi) főorvosi, majd Kőjál vezetői tiszteből adódóan valóban sokat tett megyénk és a város egészségügyének megújításáért, korszerűsítéséért. Az ANTSZ-á történő átalakítás és a több telephelyű városi, megyei, és labor hálózat, az általuk felújított korszerű színházba való áttelepítése az Ő és munkatársai elvitathatatlan érdeme volt. És a megújult épület előtt az „Adyn”, az azóta is díszelgő, önerőből ültetett árnyas díszfásor, amelyekből az utó(d) gondoskodás során többek, - pótol(ha)tatlanul kiszáradtak... Meg is lett érte a fizetsége... - nemsokára pártos okok végett felmentették, vidéki beosztottnak - Kisuj'ra - számúzték. Jelenleg – saját döntése okán – a fővárosban, nyugdíjasként köz-tovább-szolgál, Csepelen kerületi tisztai főorvosként./ - Szolnokon születtem, éppen a bombázások előtt, amit jelenlegi szövetségeseinknek „köszönhetünk”. Édesanyammal még időben elmenekültünk, én 10 napos csecsemő voltam, a Liget utcai bombázáskor a városból, tán így maradtunk életben. /Lévén vasutas-családként, Ők is hagyományosan az állomás környékén laktak./ A további családi hányattatások okán, ifjúkoromban nem kívántam reflektorfénybe kerülni. Én is árnyékban vol-

tam, mert nem lehetett kimenni a napfényre... Egyik nagyapám szoc.demként, a másikat kulákként vegzálták. A rokonok közül volt hortobágyi, és kistarcsára deportált. Az 56 utáni események arra készítettek, hogy csendbe maradjunk. Bár végig a gimiben, és még sokáig KISZ-tag sem voltam, de aztán a többedik sikertelen egyetemi felvételi próbálkozás után kiderült, anélkül nem megy... KIS MOSZKVA után, ahogyan Szolnokot nevezték, csöbörből vödörbe, Szegedre – amit megyeszékhelyként így illettek: Pol Pot megye – kerültem, az orvosi egyetemre. Majd ismét Szolnokon folytattuk nejemmel végzősként az egészségügy (nőgyógyász) robotosaiként. A rendszerváltás valamikor a 80-as években, – az olajválsággal – kezdődött. A rendszerváltozást az ország teljes gazdasági csődje kényszerítette ki. Amikor Reagan elnök kijelentette = megnyertük a hidegháborút, magamban arra gondoltam: no, mi megint elvesztettünk egyet. Sajnos részben igazam lett! A rendszerváltás hordalékként mára a „Múltik” idehordják Európa szemetét. Az EU-élelmiszer szemétdombja lettünk! Kifoszt bennünket a múlt. Nincs hazai nagytőkés réteg! Katastrofális dolog. És akkor beszélnek végre az egészségügyünk sanyarú állapotáról...” A hosszas cirkalmas bevezető mondatok okán viszont ekkorra a moderátor időt „kért”, – mutatott... - ami éppen lejárt. 5 perces szónokunk hát bosszúsán leült, de megfenyegetett minket, hogy még folytatja a témát... /Lásd itt, - később, folytatta is./ ... A demokratikus politikai rendszer azért kialakult, működik. Pasli damoj! Kimentek az oroszok, és többpártrendszer van – ennek is örülni kell! Az első demokratikus kormány idején, az MDF Egészségpolitikai Tanács tagja voltam. Büszke vagyok arra, hogy ekkor az egészségügy reformja megindult, pozitív folyamatok kezdődtek. Így a jótékony szervezeti átszervezés és reform, vagy a TB. biztosítási önállósága. /Ezt aztán a következők... visszaállamosították./ Így azután hol vagyunk ma már, az eü.- akkori alakulgató állapotától? Az egészségügyben nem történt az mdf óta semmi. /Nosztalgiája főorvos urunknak, mint volt aktív pártagnak is lehet, aki ma már köz-tisztviselőként visszavonult a pártpolitikából./ A rendszer állapota katastrofális, s (így) az egészségi állapotunk is. Más területen is vannak borzalmas problémák. A lakosság lehetetlen létállapota végett nosztalgiázik. No már megint időt kér ez az ember. – Megadom – magam befejeztem!” /Majd barátai körben, szokás szerint hétvégén Istentisztelet után folytatjuk.../

Addig is jó komája, hajdani fórumos /volt/ párt-társa következett: *Juhász Pista*, a rendszert is váltó munkásember, kinek sajnos a munkálkodói „státusza” is megváltozott időközben... Már nem fest és mázol, csak esetleg időként kimondott, jogosan kritikus „szép” szavakban. Hisz munkanélküliség lett váltószándékának jutalma, immáron évek óta. Többtíz éves volt munkahelyének a Dohányfermentálónak, időleges megszűnte, illetve kapacitásszűkülése okán. /Éppen tegnap kaptunk hírt egy másik patinás, 95-éves szolnoki üzem a Cukorgyár „kampányzártájáról” – de végképpen. Pár hónappal később, már a Papírgyárunk is készül bedobni a másolópapír „törülközőt”. Mi van ebben az országban, városban még

mindig? Nyilatkozzák, hogy az önkormányzat sem tudott róla! Hogy lehet, hogy mi termelők sejtettük, ezért is nem termeltünk már a gyár „árnyékában” régóta cukorrépát.../ Naná, hogy, szegény Pistáéktól is éppen az idősebbeket rúgták ki legelébb. Elmondása szerint. – „A változtatás szándéka, már születésem óta családi hagyományokból kifolyólag bennem volt, lévén nagybácsimat a ruszlik végképp elsinkelték. Csak azért mert szőke haja volt, biztos nyémecki... Nekem, így a rendszerváltás 46-ban kezdődött. Fiatal koromban viszont leginkább melóztam, családot alapítottam, de később a váltást megelőző történéseken már aktívan résztvettem, mint MDF - tag a belvárosban. Munkásemberként 41 évesen, mint fizikai munkás. Nem bántam meg, amit tettem, de belátom igaza, van a fiataloknak, akik ott fusznak, ügyeskednek, ahol tudnak, mondván: - Ezeknek adózni, ?, hisz nincs annyi pénz, amit el ne lopnának! És mennyi sok hozzá nem értő vezető van, még manapság is! Fantasztikus élmény volt megélni a román forradalmat '90 karácsonyán. A Szentestét is karácsonykor a Műv. házban együtt töltöttük. Gyűjtés, rakodás, veszély, kiutazás és a hála szavak jutnak eszembe. Meg az, amikor Szajolban gyűjtöttünk a segélycsomagokhoz, megkérdi egy fiatalember: - a puskát hova tegyem, vadászpuska: hisz megyünk Erdélybe, visszafoglaljuk. Akkor kellett, lehetett volna! Vagy az Öreg néni, aki egy szilke maga főzte szilvalekvárt küldött a véreinknek...” A fórumban egyébként mindmáig Ő az egyik legaktívabb kampányember; plakátragasztás, munkásmozgalmi szobor fekete lepelbe burkolás, főtéri feszületállítás, feliratmázolás a szakmája adta leleménye, de a közösségi tereken, - /mely néha a kocsmá/- való élőszóval történő meggyőzés is kenyerre lett. /Velem együtt.../ Tán ezért is sikerült még idejekorán az elsők között megalakítaniuk volt munkahelyén az '56 örökségét ápoló Munkástanácsot. /Tudják, az: „Egy jó(bb) tanács: = .../ Időelteltével Ő is várja a jól megérdemelt nyugdíját és az unokákat, kik már nem valószínű, hogy magyar állampolgárok lesznek majd, hiszen asszony lánya a váltáskor, nyelvet tanulva, munkahelykeresőben már kikerült a ködös Albionba, és úgy tűnik angol férjével most még inkább nem sok „keresnivalójuk” lenne immár „idehaza”.

Egyébként a társaság leszármazottjainak többsége, főként a leánygyermek jórészt megfordultak nyelvgyakorlatozva, bébyszitterkedve ki-ki rövidebb, avagy hosszabb ideig zömmel a nyugatibb, nálunk, tőkésebb országokban. Változó eredménnyel, némelyek végképp ott ragadva, mint Pista egy szem lánya, vagy Jenőé. Aki már Skóciában született chilei-magyar fiúunokával is büszkélkedhet. De az ép hogy szakvizsgált orvos fiúgyermek is svéd nyelvet tanul. Skandináviába lesz inkább praktizáló elmeorvos. /Pedig itt is nagy szükség kerülné biza' speciális szakértelmére... Időközben már valóban hűvösebb égtájakon praktizál a Kicsi „Öcsi-doki”./ Igaza van, reméljük csak időlegesen... Egyesek közülük, az ifi-generációból persze idővel hazatérnek, mint a következő nyilatkozónk asszony lánya tette szintén Nagy - Britániából, - ki inkább itthon boldogítja végre a nagyszülőket (is) az unokákkal:

Posta Zsoltot, ki vízügműszaki – mérnökember és volt kisgazda városatyánk, no meg nagydumás közös barátunk. A Belvárosi plébánia egyházközösségének hajdani oszlopos és tisztességes tagja: - „Itt Szolnokon keveredtem bele a politikába. A Mária utcai majdnem szomszédunk, néhai Deák Bandi bácsi, régi kisgazdapárti politikus, majd Mizsei képviselő uram beszélt rá, az elsők között megújuló pártjukba való belépésre. /Hisz’ mi egyedül nem engedtünk a 48-ból, azóta csak „szüneteltettük” a működésünket./ Amint épp a templomba bandukoltam tört lábammal, Bandi bá’ megállított, és el, illetve megtérített, - hosszan pártoskodni kezdtünk. Beléptem, politizálni kezdtem, majd az első önkormányzati választáson a városban, egyedüli kisgazda képviselő lettem. /Emlékszem Zsolt ’89 vége körüli, nagy helyi sajtóvisszhangot kiváltott, igencsak keménybeszédű közéleti debütálására, az állampárt utolsó városi (megyei) főelvtársi értekezletén, hol meghívott díszpintyként kéretlenül hozzászólt. Jól odamondogatott, helyettünk is... A polgármestert ekkor még a testület választotta meg. Előre tudható volt a szavazói óhaj frakcióként, döntetlenre állt a meccs! Ekkor Zsolti bá’ kisgazda képviseltes nemzetes uram felkereste öreg barátját, Soós Pista bácsi, volt vállalatigazgató elvtársi „munkáspártolót”, - egy kis fröcsös fecsire - a Kertvárosban. A kisebbik rossz elve alapján döntöttek..., mint a mérleg nyelvei. Másnap, a „szabad-madár” felröppenhetett a város házára!/ Attila ifiúr ugyanis szerintem pedagógusként is szerény képességekkel bírt. És akkor még finoman fogalmaztam... Ezután sok csatánk volt a kisebbségben lévő komcsikkal, de rendre ütköztünk fórumos barátaimmal a liberális első városvezetéssel is. Azután következett a párton belül az apolitikus demagóg Torgyán érája, ki - Antallal szembehelezkedett a kormányzásba. Tiltakoztunk ellene, így engem is kizárt... Emlékezetes, és végre értelmes cselekvés volt számomra, mikor Aradon voltunk 90 Karácsonyán Vince Kálmán megyei elnökkel, parlamenti képviselőnkkel, több segélyszállítmányt kísérve. Akkor kellett volna, lehetett volna az ’ÚNIO- Erdéllyel!’ /Ezt a témát bizony több éven keresztül forgattuk – jófajta „kocsmai-vender” borocskák melletti - társalgásainkban. Csala Sanyit ugratva, hogy miért nem intézkedett pártja honvédelmi miniszterénél, Für Lajos Uramnál. Székelyföld újra-visszatérítéséhez elég lett volna átszólnia, a Furkó Kálmán nevelte szolnoki deszantosainknak... Kétségtelen, hogy a nemzetközi közvélemény gyorsan tudomásul vette volna akkor, mint tette máshol is hasonlóan képen a szomszédságunkban./ Az önkormányzati tevékenykedés, a munkám mellett szép volt, jó és fárasztó volt. Meg is lett a jutalma, a központi pártvezetés részéről. A kizárás 94-ben. Később még, mint a Kisgazda Demokratikus Szövetség tagja próbálkoztam a választásokon, de a főszalámizott párt /szelet/ ekkor már nem rúghatott labdába. Amikor Csurka, részben a mi vállunkon is megkapaszkodva bejutott a Parlamentbe. Azóta is, ma még inkább óriási kételyeim vannak a jelenlegi állapotokkal kapcsolatban. Miért hívják a multi-milliomosokat szociáldemokratáknak és mitől baloldaliak? Hisz egyértelműen a multik, a nagytőke irányában működik a

kormány! Elment a kedvem így a politikától.” A neje nek már előbb Szolnoktól és néha tőlünk, a „jó” barátoktól... Hívó tanítónőként megpályázott egy egyházi iskolai állást és férjestől idejekorán, bánatunkra elköltöztek, egy észak-bakonyi kisfaluba, Bakonybélbe. A Szent Mauríciusz Monostor JOBB szomszédjának. A jó szomszédtság viszont esetükben igazi magyar áldás! Hisz a barátok barátságos, segítőkész szomszédoknak bizonyultak, kiknek egyik „hivatali” profiljuk nemcsak a hitközösségi lelkiekben történő vendéglátás... Mely kellem és szellemdús dolgoknak életvidám, pirosposzsgás hithű alanyaként, a szekszárdi szőlősgazdák ivadéka Zsolti bátyánk sem volt igazán eleddig sem elrontója.

A Pannonhalmi Apátságához kapcsolódó perjelség rangú monostor a Magyar Bencés Kongregáció tagja, melyhez és annak otthont adó falucskájához személyes, eszmélő kisgyermekkorai szép emlékek is fűznek... Pesti, Horváth Mihálytéri öslakóskokként szüleim baráti körének egy részét a szomszéd középiskola bencés szerzetes tanárai alkották. Ők javasoltak számomra – betegeskedő, vézna kölyökként – egy vidéki, nyári, (szerintük); „pofásító tanfolyamatot”. /A téren lévő szentbenedekrendi katolikus gimnázium fenntartását ugyan az állam vette át... De a „barátok” egy ideig még „civilben” tovább taníthattak. A kiváló intézet az 1948/49. iskolai év elejétől kezdve budapesti VIII. ker. állami Fazekas Mihály Gimnázium elnevezéssel állami gimnáziumként folytatja működését, mindmáig. Ekkortájt történhetett.../ Alig pár éves lehettem, - de ez már, mint első élmény elődereng, hisz először voltam távol a szülőktől, fővárosomtól, – mikor édesapám a „barátokhoz” elvitt nyaralni. Ő is úgy mondta: - „Had kerekedjék szép pufókává ez a kákabélű, városi – „háborús” gyerek. Hízótáborba velem!” /Nem is gondolta szegénykém, hogy ezen óhaja majd bő félévszázad múltán, mennyire sikeresnek bizonyul...Lévén, majdnem verem „tábor” nélkül is a mázsát./ Le is vitt a Bakonyba, tényleg barátokhoz, - a monostorba. Ahol emlékezetem szerint kedves, mosolygós, szakálás és szelíd vendégszerető embereket találtunk, meg a templomot övező, falusi mintagazdaságot jószágokkal; - egy valóságos aziliumot és csudi gyermekparadicsomot. Rendkívüli élvezet volt ez a vakáció, cellákban laktunk, a díszkertben a pázsiton focizhattunk, a tejházba friss, a szeparátorból csörgedező, még meleg tejszínt kortyolgattunk reggelire, igaz sokat kölletett imádkoztunk, de azért sokszor és jókat kirándulgattunk, ki a környező rengeteges hegyoldalba. No és a „barátommal”, a fiatal /feltehetően novincius/ Pista páterrel kocsikázhattunk /inkább szekerészkedtünk/, lovat is hajthattuk, sőt néha még a Ráró hátára is feldobtam. /Amelykor mindketten csak mélán, ijedten álldigáltunk./ De Pistával még táncolni is szoktam, megkapaszkodva a derekára szíj gyanánt kötött kötél övébe, füttyörészve jókat perdültünk, serdültünk. Mármint Ő táncdallamokat füttyölt, én meg a kis ügyetlenje az ütemre szíva-füva némán csücsörésztem. Még arra is tisztán emlékezem, hogy a bencések rendi viselete a fekete kámzsa, - vagy ahogy az ott nyaraló többi sráccal csúfolkodva emlegettük - a csuha volt. /A barát(ságos) testvéreket ezért távollétükben a helyi

eltanult népnyelven mi is csuhásoknak neveztük/. Ez volt tulajdonképpen Szt. Benedek óta a szigorú szerzetesek durva szövetből készült hosszú, földig érő napközi öltönye, amelyet a derékon fehér kötéllel átkötve viselnek. /Ezt volt aztán nagy élvezet tánc címszó gyanánt, jól megrángatni.../ Hátul a nyakuknál, a két válluk között lelógó, - szerintem ez is fehér belső – praktikus fejfedő csuklyával volt ellátva. /Ez volt tán a skapuláré? Praktikus rucikellék újra manapság a tűntetésekkor.../ Nekem nagyon tetszett ez a viselet, meg a jó kis falusi levegő, el is határoztam, ha nagy leszek..., én is szerzetes leszek! /Amin édesapám hazamenetbe somolygott, hisz eredményesen felhizlalt, egy szem „ifjú” csemetéje, apajogon reformata hitvallásra kereszteltetett!/. Ki gondolta volna ekkor, hogy ez az emlékezetes falusi idill, nemsokára BAL végzetűvé válik! A szerzetesrendeket napokon belül felszámolják, a barátokat szélnék eresztik, úri lakásunkat államilag meglovasítják, apámat jogtalanul – nem szerzetesi cellába - kasztlizzák, és családunk a kitelepülés elől menekülve, kényszerülten – egy nem igazán megszerethető városba, – Szolnokra kerül majd... /Ahol még nyögődjasként is sajnos itt esz a fene!/ Zsolt barátunknak egyébként óriási kételyei vannak a jelenel, jövőnkkel kapcsolatban – a nemzetgazdaság minden ágába. Vicc, ahogy a múlt százados kormánytagok papolnak és viselkednek. Rettenetes megszorító intézkedések után, a nép jogos tiltakozását, – az október 23-i rendőrterrorral szétverik. A Forradalom 60-éves jubileumán!

De ne értelegjünk, inkább „értekezzünk” tovább, mindenki *Tóth Pistája* követte. /A szó szoros értelmében mindenkié, illetve minden akkoron újonnan alakuló helyi párté, - hisz mindegyikőjük alapításánál a segítő patrónus tulajdonképpen Ő volt./ Ellenzéki alapállását - karcagi nyakas kálvinista kun felmenőtől örökölhette, - azt egy régebbi történés is meghatározhatta? '62-ben végzős gimistaként államellenes összeesküvés és izgatás vádjával letartóztatták, 1,5 év börtönbüntetésre ítélték, - melyet 3 évre felfügesztettek. A kalamajkát időlegetesen megúszva, de a „szervek” állandó, fokozott éber figyelmét „élvezve”, némelykor általuk zaklatva élt tovább a kisvárosban. Kitanulta a cukrász szakmát, majd főiskolai diplomát is összelevelezve, népművelőnek állt. Jómaga is festett és irogatott, de rendkívül figyelemreméltó kiállításokat is rendeztetett, mint vizuális népnevelő. A 70-es évek második felében bekerült Szolnokra a Moziüzemi Vállalathoz propagandistának, majd a Megyei Művelődési Központban alkotgatott. /Egy ideig kollégámként, de én onnan elég korán, időben megléptem./ ... Művészbarátai (az akkor még szolnoki INCONNU-csoport) révén gyorsan kapcsolatba került a korai ellenzékkel. '88. szeptember 2-án azután részt vett a II. lakitelki találkozón és nemsokára a városban is szervezkedni kezdett. Megalakítva alapító-társaival a Tiszaligeti Motel faházában az MDF Városi szervezetét. /A városból egyébként az első „sátras” találkozó résztvevőinek névsorát át böngészgetve, csak egy itteni ismerős fedezhető fel, Adamik Anna tanárnő, – a legendás híri volt irodalmi színpadrendezőnk, Bérces tanár úr felesége./ Pista időközben

beleveti magát a városi napi politikai csatározásaiba, ...nemsokára máris itt vannak nyakukon a választások. Vezetésével, segítőtársaival a Fórum szép sikert arat. Az országgyűlésin megnyerik mindkét körzetet, az önkormányzatin ez, – mint mindenhol, – már csak fél/ig/ siker/ül/; - de azért önálló frakciójuk alakul az önkormányzatban. A továbbiakban élete, mint akkoron sokunké, egyszer fent, néha lentebb, változó munkahelyeken, munkakörökben, sok időabló és idegtépő politikálással, - /ritkábban a barátokkal a „Demóban” egy laza kisfröcsögéssel/ - telik. A '94-es választáskor – épp Ő a Fórum városi és megyei elnöke, – úgy adta a sors és belső pár/t/harcaik, hogy vezethette a megyei listát és bekerül a Parlamentbe. Még többet dolgozhat, naponta bumlizgathat Pestre, ha-már irigyei szerint így fölvitte az Isten - (oda is) - a dolgát. Egy ideig mezei képviselő, majd oktatási bizottsági tag, végzetül megválasztják az Országgyűlés jegyzőjének. / Gondolom, hogy élvezhette erős dohányosként a napestig tartó ülésezést, miközben a fene nagy tisztség nem igen engedte még egy-egy gyors slukk lehetőségét sem. Semmi pénzért nem vállaltam volna, bár „azért” a lóvéért - nyilván igen.../ Azután egyszer beütött a ménkü?! A ciklus vége előtt, '93 áprilisa végén váratlanul, – „ok nélkül (?)” - lemondott a képviselőségről! Elindultak a városban a találgatások, némelyek hetet-havat összehordtak. A barátai szerint betegség volt az ok. Jenő kománk, mint orvos meg is látogatta akkor a ceglédi kórházban. Depresszió! – mesélte. Irigyei, főként a konkurensok, meg a jól értesültnek látszani kívánó más „párt”-tolók az átvilágítási törvény névsor szerinti vészesen előre haladtával magyarázták?! – „A kis Rajk is már előtte ezért mondott le, de nála is vészesen közelített az abc-ben sorra kerülő T. betű...” /Mármint; a - '94. XXIII. TV; mely, az egyes fontos tisztségeket betöltő személyek ellenőrzésére hivatott, - az fenyegethette, szólt a korabeli fáma. Ennek a 2.§/1. pontja valóban az országgyűlési képviselők ebbéli kötelezettségére vonatkozott./ Egy biztos, hogy aki, akár lemondás által önként kilép/ett/ a parlamenti mókuserékből, az már nem lehetett átvilágítandó...

Azóta is változó vehemenciával, tart a találgatás. Néha felerősödni látszik a vádaskodás, például legutóbb a (HÍR) Tv-ben, az Inconnu művész-politikus csoportról, a Gulyás fivérek által készített „ISMERETLENEK” című dokumentumfilm állításai kapcsán. Az egyik alapító csoporttagtól, régi kollégámtól meg is kaptam másolatban az ominózus (ÁBTL. - 6-os) kartont; mely az állambiztonsági hálózati nyilvántartásban a hálózati személy beszervezésével kapcsolatos adatokat tartalmazó dokumentum. Hogy hites, vagy hamis nem tudhatom, mindenesetre a perdöntőbb „munkadosszié” tartalmát én nem ismerem. A 6-os szerint, '77. szeptember hó 8.-a óta, jó ismerősünk; - Tmb. – volt (?), tehát titkos megbízott, a III/III. Osztálynál, tehát a belső reakció elleni Csoportfőnökségnél. (Az állambiztonsági hálózatnak az a tagja „Tmb”, aki a szabályzat szerint elvi meggyőződésből vett részt a titkos együttműködésben.) Fedőneve a pecsét-telt - (napló, dosszié, és irattárilag is számozott) - ügyirat tanúsága szerint: „Faragó

János”. A beszervezést végezte: U. István állambiztonsági r. fhdgy, majdani tartótisztként. /Mai jeles nagyker-(gető...) - vállalkozónk./ Aki valóban a kulturális vonalat fürkészte megyszerte akkortájt, lásd, pl. az ismert reform újságíró és felkapott rádió, majd Tv. riporter „forró”; nagy port felvert beszerzési ügyét. Hisz engem is, még kultúrnyikként ő(k) próbált(ak) – annó dacumál - beszervezni. Nehéz ügy volt megúszni, igencsak betojtam, ijedtemben rögvést felmondtam. De erről előző regényemben már részletesen írtam, és nem is rólam van itt és most nagyba szó. (Hmm...)

Sokáig a vonatkozó iratokat csak bennfentesek forgathatták, a fennforgó kartont is, mely „Szigorúan titkos”, különösen fontos (!) felzetű. Manapság – mondják könnyebb a beteketés, hisz elfogadtattott a 2003. évi III. törvény; az átvilágításról, az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról... Akit jobban érdekel a dolog igazsága, javasolom – járjon utána! A vád után, Pistánk is bemutatott egy dokumentet ártatlanságáról az MDF. Városi Elnökségének, amit állítólag az átvilágításáról kapott, de nem volt hajlandó a kezéből további vizsgálatra átadni azt. /A rossznyelvek azután rögvést arról lefetyeltek, ha lebetegedett a „megvilágosodása” előtt, hogyan bírálhatták el a bírák.../ Ezután történt országosan a párt alapítóinak és meghatározó képviselőinek kizáratása. Tóth István helybéli barátaival velük tartott, így egyfajta helyi pártszakadást előidézve. Egy feltehetően „Illetékes Elv-társ”, Lezsák Sándor, a volt alapító és akkori pártelnök ki nem mondott véleményt formált „Tóth-ékről” és a vitatott ügyről. Befogadta őket új mozgalmába, a „Nemzeti Fórumba”, a Fidesz társutazóiként. Ők az-óta ezt képviselik páran - (nem tudom ?-an,) - Szolnokon. Az, hogy mi az igazság delikvensünk korábbi dolgaiban, helyettem inkább döntse el majd a telő idő, avagy Ön, nyájas Olvasóm. Mindenesetre az vesse rá az első követ - ha „ügy” volt, - aki ellent tudott volna állni akkoron a kéretlen, gátlástalan és kegyetlen behívó/k/nak... Az viszont egy érdekes, – ámbár lehetséges – vetülete volnék ügyének, ha a vád mégiscsak bizonyos igazságtartalommal rendelkezék! HISZ’, gondoljanak bele ez, ad abszurdum azt (is) jelenthetné, hogy városunkban a többpártrendszer kialakulásának kovásza, - ha áttételesen is, Pista aktív közreműködését feltételezve, - jómaga, az „állambizonyosság” volt?! Ami egybecsengenék a manapság is népszerű, főként a hazafias oldal által hangoztatott összeesküvés elméletekkel. /Lásd. pl. az itt is, tán Balogh uram szájából elhangzó „Rózsadombiak” kontraktusa./ Hát nálunk is? *Érdekes helyi konspiratív konstelláció...* De nem kizárható!

Térjünk vissza inkább a helyszínre és legyen inkább az érintetté a szó: - „Hát jó így együttlálni magunkat, de a rendszerváltás fájdalom tényleg elmaradt. Pedig már akkor és ott indult, amikor: Mizsei Béla bácsi megír/hat/ta és ki majd átadta nekem /is/ a „Gumós Begóniak természetéséről” szóló könyvét, vagy amikor Vass Lajos leesett a meggyfáról! /Nagy hahota! No ezt a sztorit én sem ismertem,

utána kék majd nézni.../ Nostalgia délutánon voltunk barátaim a múltkoriban a Ligeti faház Motelba; hisz 88. októberében ott alakultunk. Igaz, ahogy említették, itt az MDF volt mindenféle párt létrejöttének segítője. A rendszerváltás folyamatába meghatározó volt. A „kerek-asztal megbeszélésekre” Szolnokon mi még az 1-2 személyes új pártokat is elhívtuk. Valóban még együtt vettünk részt a helyi „Kerekasztal-vitán”. Érdekes, izgalmas időszak volt. A fő átjáró és kijáró volt a pártok között szegény Kutya, néhai közös barátunk. Azokhoz kapcsolódok kik a rendszerváltást, olybá tekintik, hogy jó dolog volt megszabadulni az orosz medve öleléséből. Becsaptak minket, mi magunkat is. Bársonyos forradalom, hamvas világ, önbecsapás volt! Hisz egy orbitális érdekvilág kebelére kerültünk. Ezek határozzák meg mai létünket! Most ezért kardot rántanék e? Kérdik? Én egy igazi rendszerváltást kívánnék, az elmaradt helyett, de nekem ehhez már sem időm, sem kedvem! Kéne egy igazi, én magam sem tudom milyen... Majd a fiatalok”

Művésztanár barátja, a Nemzeti Fórum megyei elnöke *Szabó Imrefia Béla* vette át a gondolati „stafétát”: - „Ma egy estémet sem szánám arra, amelyre akkor éjt, nappalt áldoztunk hónapokon át. A rendszerváltoztatást keserűen vallom, vállalom a mai állapotokat látva. Nem erre gondoltunk, s nem ez volt a szándékunk. 56-utáni puha diktatúránál most gyengébben vagyunk. Csak nostalgia maradt céljainkból. Tolvaj bandák átjátszották az országot, – a gazdaságot olyan kezekbe, melyek... végezt fokozódik a jogos belső feszültség. Dolgoznék, de ami történt, történik, felháborít: - Ma már én nem fogná kezembe a zászlót! Tóth Pista behozott akkor a „képbe”, becsülettel tettük, amit tettünk, amit szerintünk tennünk kellett.” Valóban Bélán, /az ITTLÉVŐKÖN/ nem múlhatott a dolog. - /Csak hát a pokol kapui ugri, néha a jó szándék alap kövei.../ - Az első helyhatósági választáskor városatyának választatott, majd későbbiekben, – mindmáig – az önkormányzat oktatási bizottsági tagja. A jászfényszarui származású művész városának díszpolgára, rajzszakos tanári diplomát szerzett, érmésként – szobrászként autodidakta, de sok jó baráti Mesterrel megáldva. Kisplasztikáival, gazdag érmekollekciójával rendszeresen szerepel az országos tárlatokon. /Legnagyobb „sikerű” tárlatát örömmel jelenthetem, hogy én rendezhettem... Már-mint látogatói létszámszerűen Szenttamáson, az Almásy-kastély kápolnájában. Hisz a gyakorlatilag 1 napra korlátozódott kiállításon teljes éremkollekciónak, minden hagyományos lovas-napi résztvevő böcsülettel megtekintette. Mind a közel négyezer fizető néző, no meg a potyázó protokoll./ A köztéri szobrai, alkotásai megtalálhatók Szolnokon (az ’56-os emlék kopjafánk, melyről lásd később,) Jászfényszarun, Lakiteleken és sokfelé máshol. /Irigyei szerint a „sátorépítő” és „csodaalapító - (a Népőiskola atyja) - Lezsák Sándor „udvari” művésze. Ami esetükben, a szó-szoros értelmében igaz. Hisz valóban Béla szobrai, emlék(helyi) plakettjei uralják az udvart./ A párját ritkító, „kerti-kápolna” kegyeleti díszparkjának „Keresztény Panteonjában” pl. Józan Miklós unitárius püspök mellszobrát

alkotta meg. Több neves MAGYAR személyiség emlékszobra mellett a szoborparkban, az Ő alkotása *Antall József* miniszterelnök ÚR bronz reliefes kopjafája, sírjele – 1994. /A műalkotásai ugyan rendre szaporodnak, de mintha a mozgalmának taglétszáma nem annyira. Félek tőle nálunk ez változatlanul az alapító atyákra korlátozódik. Szobrász maradjon, hát inkább a vésőnél...!?!/

A testvérpáros *Veres Manya* és *Pista* következnek: az SZDSZ valamikori helyi megszervezői. Pistának sosem volt kenyere a szó, tán a pártoskodás sem, de erőltette eleinte becsülettel. Azután a később belépő „újhitűek” leelőzték ő/ke/t. De azért munkásemberként és /renegát pártszervezőként/ szót kér. Nehézkés beszédstílusát alig érteni, a volt pártja viszont valószínűleg nem is akarta érteni... Nekik, mármint a melósoknak leginkább csak a munkahelyeik változtak a városban, már akinek még van és nem szűnt meg. /Majd megfog, – lásd közben a már említett legutóbbit, Cukorgyárunkat... Sőt most hallom, a (rém)hírt, Papírgyár is?!/ - „Próbáltam segíteni, hogy az emberek bátrabbak legyenek. Kívülállóként szemtelenkedtem be az egészbe. A komcsik ismerték csak belülről a rendszert. A koalíciós partner... Annyian jöttek kezdetben jelentkezni hirtelen hozzánk, hogy – küldtük a fiatalabbakat inkább a fideszbe. A RENDSZERVÁLTOZTÁS közben, - így még 200 évig tarthat, hisz a pénz felszívódik folyamatosan.” Pártjuk is sokat változott időközben, főként alapelveiben, de leginkább a kezdeti, - /ravaszul becsali/ - „antikommunizmusuk” kapcsán... Testvére, a Manya már jobban pergeti a szót: - „Szalai Sáráról, a szegényeket támogató alap néhai főszervezőjéről, akkori társunkról emlékezzünk előbb meg! – kéri. /Megnyugtadjuk, már megtörtént nélkülük, hisz esetükben az én adminisztratív hibám volt oka késlekedésüknek./ Egyszerű munkásnő voltam, komolyan vettem annak az egésznek az éthosszát, szerettem munkás lenni, de kevésnek találtam a jogaimat. Mióta egyre kevesebb az igazi baloldali, balra hajlok, de '98-ban, bizony több joga volt a munkásnak, mint ma. Mindenkinek több volt az alkotmányos joga. Nem vagyok büszke már a pártszervezésre. (Téveszme volt!) A Tisza klubéra igen... A Tisza környezetvédelmi klub, a SZETA munkánk, 89 karácsonyán a temesvári gyermekkórházi segélyszállítmány kivitele, csodálatos élmény volt; - a reménytelenségben ételt, játékot egy kis reményt adni. A pártalapítást azt nem tenném most már én sem!” /Azt hiszem, hogy most ismét pártonkivüliek, nyilván esetükben pártjuk hagyta el őket./

Petronyák László, ma vállalkozó - első ciklusbeli országgyűlési képviselőnk, - a Fórumból. /Ritka, mint az a fehér holló kitartó párthűségében..., hisz ma is Ő a megyei elnök, a megyei önkormányzat tagja, s talán jelenleg az országos választmányuk elnöke/. Sőt a napokban Somogyi doktor uram lemondása okán, városi elnökké is megválasztották. /Lassan egy-személyben lesz Zounokon a párt.../ A Néplapban a vele készült „on-line” interjú során, a rendszerváltó párt sanszai a 2006-os választáson – típusú kérdésekre adott válasza tömören; „ - A rendszerváltás nem azért történt, mert néhányunkat megkergettek a rend-

örök március 15-én, hanem azért, mert a rendszer gazdaságilag csődbe jutott. (1990-ben az ország valutatartaléka kb. 300 millió USD volt, ami egy ország esetében a nullával egyenértékű). Ezzel a helyzettel és következményeivel a mi kormányzásunk alatt szembesültek az emberek. Ilyen körülmények között senki sem lett volna népszerűbb. Másrészt a politikához sok pénz kell, és erről mi nem gondoskodtunk - /a hatalomban,/ - ellentétben más pártokkal.” Élőszavas véleménye ma is hasonlatos volt, - akkori „főnöke” jelezte is a várható „kamikaze” távlataikat. „Én ’88 decemberében léptem az MDF-be. Hazafias gondolkodású voltam, vagyok, akkor pártonkívüli. Beiskolázott munkahelyem azért a marxista egyetemre, ahol a vitás kérdések megkavarására, mindig engem cukkoltak fel a párttag osztálytársak. /Jelentem engem is, én is hasonlóan akkortájt jártam a szenilizmusra.../ Egyetértek, azóta is a hasonló elveket valló, tartó pártommal. Az első demokratikus kormány számára, az ellenzéki kerek-asztal behatárolta a játékerter! De biztosítottuk a békés, tisztos átmenetet. Ma az alapvető kérdésekben kellene az egyetértés: néhány gazdaságpolitikai standardban. A mondvasinált ideológiai különbség, s az eltérő /párt/érdekek, - gazdasági, politikai különállást okoznak. A pártok együttműködése Szolnok megyében, mintaszerűen indult. Míg ma!? A globalizáció, és a múltik kérdése egyszerű, és neveléses. Közbeszerzéssel a hazai cégek előnyhöz juttatása kellene! /A Kossuthi védővám.../ Meg a vásárlási szokásaink megváltoztatása részünkről is. A magyar árú, áruhálózat patronálásával!”

Lengyel Boldizsár a helyi televízió kulturális szerkesztőriportere, - /volt reformkörös szoci/, akkori lelkes, harcos sajtólevelező/ - folytatja: - „Nem nekem való volt a városháza, - /tanácselnök-helyettesként/ - nem igen tudtam azt a szerepkört jól eljátszani. 89. nov. 1. óta VTV-zek, nem fogok többet politizálni, eddig sem tettem. Szocializálódtam egy rendszerbe, azóta csak kulturális műsort készítek. Politikai műsort nem csinállok. Azért felteszek magamnak kérdéseket. Mi lesz, ha a politikai elit, a két politikai oldal még tovább is az emberek feje felett fog politizálni? Még az onokáink is banni fogják! Óriási felelőssége volna az értelmiségnek. Sokkal merészebben kéne szót váltanunk. /Ő bizony vállalt, váltott, s egyúttal színháztörténetet is „írt” közben; - 1980-tól. Akkoron volt, hogy Paál István főrendező Úr, úgymond „botrányos” Tragédiát rendezett nálunk. Kerényi Imre, akkori igazgató uram „fafejével” súlyosbítva. Volt szerencsém látni, életre szóló élmény volt. Aczél György, - (tudják a „tilt, tűr, támogat” ügyek, - fő párt-döntőnöke) - felháborodik! Új igazgató, helyi ember, Lengyel Boldizsár kelletik. Az itteni politika megnyugszik: most már rend lesz! Gondolják! (Hisz Boldi’, az Ő kutyájuk kölyke; - vélik, hisz megye tanácsi kultúr’ nacsalnyikként, - éppen akkori volt elődöm.) De Paál Isti újra egy kétértelmű Pinter - darabbal nyugtalanítja őket. Újabb botrány, Bulgakov Báborszigetében Kristóf Tibor színművész „aczélosra vette a fazont”, - melyet mindig tüntetés-szerű ütemes vastaps követet. A helyi „pártolók” követelik az előadás betiltását. Az igazgató nem engedel-

meskedik. Paál a „Szoba-Színházban” ráadásul egy „forradalmi” új Beckettet rendez. Még az országos pártterkezetlen is „téma”. 1985. március 8. Örkény : Sötét galamb. Az Ács János rendezte előadás az országos színházi fesztivál szinte mindegyik díját megnyerte. Mégis, - ez már sok(k) - az igazgatót az évad végén leváltották. Ekkor lett, azután jobb híján ismét, - csak városi - tanács... Most is benne a hevület, folytatja hozzászólását:/ - Lipták Sanyi sértő írásban ismertetett szóhasználatának kritikájaként válaszom: ez a zsigeri gyűlölet sehová sem vezet, csak a zsákutcába. Ezt nem tudom elfogadni. A jobb oldal sem hiba nélkül való. Nem csináltam a számból feneket, általánosítva, - baloldali maradtam”. /Némi szópárbaj az érintettel, de a moderátor ügyesen azonnal moderál: - „A szervezők szándéka szerint „évfolyam-találkozó” jellegű összejövetelünk célja nem a vádiratkészítés, még csak nem is feltétlenül a nosztalgia. Tizenhét év ahhoz már elég hosszú idő, hogy higgadtan lehessen visszatekinteni a rendszer-változtatás körülményeire. Hogy az egykoron egy oldalon állók, de ugyanígy az akkor szemben álló felek tisztelettel hallgassák meg most egymást. Ezt kérem mindegyiktektől a továbbiakban!” Majd szót ad, egy időközben konszolidált kö-zépkorúvá lett ifjú-demokratának./

Tehát *dr. Denke Gergelynek*, a Megyeházáról, /hol köztisztviselőként, va-gyonjogi referens/: - „Én nem a politikából jöttem. A fiatal jogász öntudat a moz-gásokba belevitt. Ifjú, éppen végzett jogász voltam, telve öntudattal, pártalakítá-sunk után, azonnal a helyi társadalmi vitákba is bekapcsolódtunk, így a politikai egyeztető bizottság munkájába. 90 öszére engem ki is koptattak a politikából... (?) - a saját párttársaim. Egy csomó jó dolgot, ami ma van, sikernek érzek. Ilyen a helyi református gyülekezetünk létszámában is növekvő, minőségileg sokat fejlődött hitéleti, politikamentes tevékenykedése. /Presbitériumi és egyházi kórus tag, lelkes reformata./ Csomó mindent sajnálok: a sajtó lezár, nagyon sok fontos helyi eseményről, jelenségről, így például a komolyzenei koncertekről hallgat. Anti-kultúros a helyi sajtó. /Persze, mert Ő írt azokról valóban beleérző-zene-értő színvonalas műkritikákat egykoron./ Eleinte valóban a helyi közösségeket is szolgálták. Nincs naiv hitem, de... Mindegyikönk kívül álló a mai politiká-ba. Volt értelme!? A vita élezésének nem itt volt, van a helye. Nincs illúzióm a nyugatról, de ők megúszták a ruszki megszállást.” Rövid, velős a vélemény; Ő bizonyonnyal inkább a „közszolga” szakmai pályafutást tartotta elsődlegesnek a számára lehetséges politikai karrier helyett. Okosan – „jogosan”...

Vass Lajos, a hajdani MSZMP / MSZP: átalakulását leveleznyílő, – akkoriban úgy becézték őket, még sajtósinten is, hogy a „csikócsapat”, - új megyei párt-vezetésének volt ideológiai tótumfaktuma kapott szót. /Éppen most mondta be a rádió, hogy sikeres pályázatukat elfogadva Fischer Iván főzeneigazgató pályá-zó-társával, a kulturális miniszter; június elejétől, a Magyar Állami Operaház élére nevezte ki főigazgatónak. Nagy elégtétel a számára, azután hogy városunk szavazópolgárai - jó kétszáz vokssal elmaradva konkurensétől, – nem válasz-

tották meg ősszel polgármesterüknek. Pedig... ritka nagy fazon./ De hagyjuk inkább beszélni: - „Zsolt kérdésére van véleményem... de nem ez a hely és alkalom, hogy megvitassuk. Erre a típusú rendezvényre nagyon nagy szükség van. Egyáltalán arra, hogy különböző politikai beállítottságú, - talán sok tekintetben különböző értékrendet képviselő emberek képesek leülni egymással beszélgetni, konklúziókat levonni. S bár ettől még nem lettek jó barátok, esetleg ellenfelek maradtak, de oldódott az, hogy időközben szinte ellenségek lettek.” /Ravas az indítás, mindig is kiváló kapcsolatteremtő volt./ Régi tanácsi, majd tanácstalan munka és sorstársam, tősgyökeres tőszegi/szolnoki „legény”. /Lehet, hogy nem-sokára bp.-i?/ Tanárképzőt végzett Szegeden, majd járási úttörőtitkár lett, azután a megyénél /kis(z)-kultúrosként/ titkároskodott. Ahol már gyanúsán sokat reformálgatott. Ilyen volt például a legendás megyei FAK. A „Fiatal Alkotók Köre”, amelyet többek között éppen Tóthékkal alapítottak. Kulturális előzményeként tán, a majdani politikai változásoknak. A váltás előtt három évig a Szolnok Megyei Tanács művelődésosztályvezető-helyettese, - majd főhivatású párttitkára, - ekkor csábított oda vesztetre... Ezt követte kérészlétű megyei párt emberkedése. „Lehetőség volt ez, nem karrier – mondja. Arra, hogy a megyei betont meg tudjuk törni, mert más megyébe már volt enyhülés. Bátorság is kellett a változás levezenyléséhez, – például a munkásörök feloszlatásához. Megszüntettük legelőször párt/ház/örségüket. Civil portást alkalmaztunk, a pártszékházat nyitott szellemi vitaközponttá alakítottuk, a pártiskola – főiskolává lett. Párthatásköri listák elsőként való leadása sem volt kismiska. Rövid volt az időnk, gyorsan lejárt. Így sikerült, sok tisztesség, hiba, némi eredmény. De fontos ma, a hogy, s a hogyan tovább!” Aztán jött a „buli” vége... Önfeloszlás, munka nélkül! 1990-től 1996-ig Swajda igazgató uram patronálásával a szolnoki Szigligeti Színház Szervező Irodájának vezetője, majd menedzser-igazgatója. /Persze nem volt elveszett pasi, már 1991-től vállalkozó, az Ars-In-Kom. Művelődési és Kommunikációs kft. alapító, ügyvezető igazgatója, az igényes zenei rendezvényeink városi patronusa. Többek között a Liszt Ferenc Kamarazenekar szolnokivá „varázsolója”./ 1996 és 2000 között a szolnoki Városi Művelődési és Zenei Központ Kht. ügyvezető igazgatója. Majd 2 évig a szolnoki Szigligeti Színház - sikeres pályázat utáni - igazgatója, ahonnan – újra, most éppen „szerencsétlenségére”, elvtársai - kiemelik. A 2002-es választás után a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium közigazgatási, majd politikai államtitkára. A minisztérium „össze-visszaszervezése” után, 2006. június 19. óta miniszteri biztosként a Magyar Állami Operaház vezeteti, kinevezéséig. /Most van hiszem, - végre a helyén!/

Lajossal, volt tanácstalan tanácsos kartársakként, jó barátokként sokat vitáztunk, munkán, életemeken, nőkön, politikán; – majd mindenben. Lévén éveken keresztül baráti körünk is egy volt, kikkel rendre találkoztunk, sőt évente több napig búcsúztattuk együtt az Ó, ünnepeltük az új évet. /Sőt tán Ő az egy-szem köröttem a komák körül, aki ott volt hajdanán már a 40 éves születésnapomon, a

„Szolnok-Étterembe”. Nagy bál volt, jól megvénült ez a Lajos... , hisz már bő 20 éve! / De fontos év eleji programunk volt Tószegen, a szülői házban édesapja, az öreg hentes által levezényelt hangulatos disznótorok sora. Valamikor Erdélyből kavarodott ide a család, büszkén vallják, hogy valamiféle pereputtság is köti őket a Nagy Magyar költő-írónkhoz: Czegei Vass Alberthez. Néhai idősb. Vass Lajos Gyömrő környéki kétkezi, ámbár Filmgyári munkásember volt, nősülés útján került ide később a Tisza-mentére. Ott tanúja volt a komcsik által, a háború utáni Magyarországon elkövetett, legnagyobb áldozati létszámú kegyetlen politikai gyilkosságok tragikus sorozatának. Melyet '45 tavaszán hajtottak végre a gyömrői járás hét településén, az új „rend”-őrség emberei, (többek szerint főnökeik tudtával...) Három belügyminiszter kezén ment át az ügy – Erdei Ferencén, Nagy Imréén és Rajk Lászlóén, – de a gyilkosságokat eltussolták! /”Mert ez a mesterhármas, táncra-magyar...”/ Többségében „nadrágos” emberek az áldozatok szegények. Ők 28-an estek utólag bizonyítottan áldozatul a bestiális gyilkosságsorozatnak. Némelyek, – így Lajos bá’ is, – közel 100 áldozatról beszél! A vezető értelmiséget ölték meg teljesen ártatlanul, volt köztük bíró, közjegyző, pap, tanár, földbirtokos, grófok és még egy baloldali filozófus is... - „Mind rendes ember volt, szerették őket a népek” – mesélte a munka végeztével öreg barátunk, rendre tisztos, szíves vendéglátónk. Ezekről a szörnyűségekről a többiek, - (s az „ifjabbik”) - alig valamit tudtak akkor. Tán csak nekem volt tudomásom az ügyről, hisz egy ceglédi „mezgé” technikai társam mesélte el azt, még a '60-as diákévekben, mint családiról érintett. Ők, az áldozatok hozzátartozói később évtizedeken át, rettegésben, félelemben, megaláztatásban éltek. Így megpróbáltam később minden lehetséges olvasmányt felkutatni a témában. Akkor persze nem sokra haladtam... Csak a rendszerváltozás után nyílt arra lehetőség, az Országházban is, hogy egy interpelláció nyomán, - e rettenet újból napirendre kerüljön. Nem sok eredménnyel! A témától már csak egy lépésnyire voltunk, hogy vacsora után fölmerüljön egy már a többiek által is felszínesen hallott, korábbi helybéli rémség. A Forradalom után, a helyi pufajkások által a Tiszába veszejtett Kenyeres Lajos római katolikus várkonyi mártírpap tragédiája. De ezt is csak akkor még óvatosan találgattuk, latolgattuk, hisz a tettesek ekkor; - '85 tájéka még jócskán köztünk éltek. No, és az asztalnak is füle volt... /Tudtuk is, hogy mely szegletében... füle! / Azért házigazdánk nálunk bátrabban mondogatta: - Nekem gyorsan kinyílt Gyömrőn a szemem, engem már nem tudnak ezek megvezetni... Ő tudta közülnk a legtöbbet a helyi papgyilkosságról, hisz '57 tél végén, nála is berúgták a kertkaput a pufajkások. Előtte nap felsegítette és friss tejjel kínálta a verőemberek „vizsgálati” fogságából hazatérő egyetemista falubelijét, a későbbi, fentebb már említett feltalálót, majdani Becsületbírát. Az elmondhatta, hogy a papot még mindig faggatják a helybéli rémségek (hivatali) házában. Jó sokára, egy év múlva Martfűn találták meg holttetemét a Tiszában. A gyilkosok személyére csak a rendszerváltás után derült hivatalosan fény. A

falu már jóval előbb ítelt felettük, idejekorán elpucoltak onnan. Egyikőjük már 1958-ban Pesten újra rabló-gyilkolt, kivégezték. Az élet tragikomikuma, hogy egy ideig a Forradalom mártírjainak létszámát gyarapította Rákoskeresztúron, - míg pere jellegére fény nem derült... /A vértanú plébános emlékhelyét pár éve meglátogattam. Sírfelirata – tragédiája: „... A jó pásztor életét adta juhaiért.” Élt 49 évet!? Az egész igaz történetet ráadásul legelőbb éppen moderátorunk írta le, falubeliként, nagyközségük általa szerkesztett történetébe. Itt mindenki tószegi?/ Okvetlenül, ilyenkor-torkor, nem-csoda, hogy a házigazda, kedvesen korholta is fiát; - a „korpa közé való mindenáron való keveredése” okán. Én meg vigyorogva kontráztam. Akkor is, mikor az öreg, a régi tisztos szoc. demeket, leginkább Kéthly Annáékát emlegette, - akikhez ifjúkorában (tagkönyvileg, és voksilag is) húzott, - mint szerinte a baloldal egyedüli igaz képviselőihez. /Ennek talán nem örülhetett olyan őszintén baráti körű pesti „kütagunk”, dr. Schiffer János – a későbbi pesti főpolgármester helyettes – a főtitkár renegát - köztársasági elnök, „Szaki bácsi” unokája./ Rég volt, néhai házigazdánk nem mesél már, a volt „barátok elpártoltak”, de hajdani komám azért úgy tudom, oda falujába rendre családdal „hazajár” az atyai házba.

Ezt az együttgondolkodó-bulizó „volt-nagycsapatot” tulajdonképpen Lajos toborozta össze akkoron, nem minden szempontból önzetlenül, zömmel a kultúra élharcosait maga köré gyűjtve és alkalmanként céljai érdekében ügyesen „kihasználva”. /A ma jelenlévők közül csak Boldi és én voltunk ebben akkoriban stabil „mezőnyjátékosok”./ Tulajdonképpen karrierista volt Ő a javából, a szó tisztos értelmében. Buzgó mócsingként önbizalommal és hivatástudattal telten. Leginkább a helyi kultúra érdekeit szem előtt tartva és azt is /és önmagát/ kiválóan menedzselve, iszonyatosan jó kapcsolatteremtő készségekkel megáldottan. Ha elővette egy társaságban az Ezüst Gitárt, - netán a tangó herflit mindenkit elvarázsolt. /Ma és akkor vallott elveink különbözősége okán, már nem igen vacsorálgatunk, iszogatunk együtt, SŐT... Ilyen lett az élet a rendszer átváltással, - (no meg a nyugállományba kerüléssel): - „guba-gubához, suba-subához”, elv(telen) társ-az új elvtársaihoz./

Dr. Szegedi Károly, ügyvéd lép „pástra”, volt reform-kommunista, képviselő, ki az önkormányunk Városgazdálkodási Bizottságának vezetője, tagja jó másfél évtizede. Évtizedek óta az MSZOSZ helyi Jogsegélyszolgálatának és a pedagógusok munkajogi patrónusa. Mint ilyen szakmai segítségét én is kétszer voltam kénytelen igénybe venni. Egyszer, amikor a szépeplékű Cigányvárosi Délibábúti iskolám megszüntetése kapcsán munkanélkülivé lettem. Ügyvéd uram akkor rendkívül lelkesen, harcosan védte a kartársak és az iskolahasználók érdekeit a /Fideszes/ városvezetéssel szemben. Mikor viszont két éve hasonló ügyben szertettük volna segítségét kérni, a pletykafalusi iskolánk végső „évvárója” kapcsán, - érdekes módon most „etikai okokból” nem vállalta a jó ügyünk védelmét. /Igaz, hogy ekkor már ők, a szoci¹ - áldemokraták voltak a városvezetők.../ A ma-

napság városunkban nagy port felvert ügy, kedvenc uszodánk bezárása kapcsán ismét sokat szerepelt a köznyilvánosság előtt. A DAMI – „gitt” egylet elnöke, /és látszat/ élharcosa, hisz 60 éves uszodánk ilymódi, „lerobbantása”, önkormányzói „támogatással”, elnézéssel jöhetett csak létre. A koncesszionáló felületes, hanyag, nemtörődöm, avagy hűtlen vagyongazdálkodásának tipikus esete ez a koncesszióval, és vétkes engedékenysége a koncesszionáriussal. A városlakók jelentős kárára.

De ez az ügy nem most kezdődött! A rendszerváltástól napjainkig, megszűnéséig „*Népfürdők*” ügye, mint városi össznépi rendszer váltó sorsunk fonákságainak tehetetlenségi jelképeként *modellértékű*. Két korábbi rendezvényről szóló beszámoló, - közbevetőlegesen idetartozó: /A két esemény között bő 1,5 év tel el. Majd még egy kis idő és közvagyunk már is elkelt!/
- /2006. júl. 1./ SZÓFÜRDŐ: avagy FÜRDŐFÓRUM tartott, a helybéli civil szervezetek invitációjára megjelent ügykorifeus méltóságok részvételével... Nem véletlen, nem írtam részvételt, mert az ügyben érdemi választ nem igen kaptunk, csak kibúvókat a város fürdőkultúrája ügyében, fejlesztése tárgyában - éjt nappallá téve - jeleskedő illetékeseinktől. ÍGÉRETET igen, mármint hogy a dolgok sínen vannak: egyrészt, megkérik a miniszterelnököt, hogy ne kelljék a DAMI-ba beszerezni, a jan. 1-től kötelező vízforgató berendezést. /Mert annak beszerelésére se pénz, se szándék.../, másrészt a lerobbant szolnoki jelképű fürdők felújítására tervpályázat, avagy megvalósíthatósági tanulmány kerül majd kiírásra. /Amelynek realizálására egy huncut fillér nem sok; de annyi sincs eladósodott városunk büdzséjében./ DE, MAJD AZ EU...?! Harmadrészt, így az alig lehetségesen bekövetkező átmeneti időszak, közel féléves intervallumára, helyettesítőként számba jöhet majd, a már három éve használatlanul pusztuló MÁV-Strand bevonása is! Akkor, ha a MÁV azt majd ingyért a város tulajdonába ajándékozna? SZÉP KILÁTÁSOK! Szerény kérdésekre, hogy mit terveznek, a ciklusok elején szokásos választási mazsolaként - mindkét fél által rendszeresen feltálat, – és nagyon hiányzó TISZAI szabad-strandunkkal? Azt válaszolták, hogy; a KÖJÁL a hibás, nem engedi! SICCC...

- /2007. nov. 20./ Sikték párbeszéde... Beféradtak a népek?! Az árral szemben belátott fölös, és bizonytal „dicstelen” pocskolásba... Kevesen, még mindig naivan összejöttünk a „DAMI~ért” (gitt) Egylet által, az „Usziért” szervezett pár beszélgetésen. Aligha negyvenen, a körvonalazódó sétatutcai FRONT-vonalakba bekerített városházánk disz-termében. /De minek.../ Az egymás mellett homlokegyenest elbeszélő két tábor, a városi közgyűlés többsége, meg (néhány fizetett) híveik; (pl. a város médiái), és a városlakók, - egymástól teljesen eltérő megoldásmódjaik birtokában úgy tűnik távlatosan teljesen kompromisszum képtelenek. Ráadásul egymás észérveit is leginkább személyük elleni támadásnak könyvelik el, pedig ez az-az ügy, amelyben mindnyájan itt-lakósok régóta közösen sarasak vagyunk. Persze ki-ki lehetőségei mértékének határáig. /Lásd egyéb városainkat,

kik lubickolva, összefogással fürdenek fürdőik sikeres rendbetételének népszerűsítő hasznából./ - „Az elszalasztott lehetőségeket ne rajtam kérjék számon - érvelt a polgármester! (Majd így folytattaJ nem tudunk máról holnapra új/abb/vízfelületeket teremteni Szolnokon, de folyamatosan ezen dolgozunk.” /De akkor miért szüntették meg azokat ugyan? Tudom; a kormányrendelet bezáratta.../ Hát nem sietik el, - így együtt választottjaink - az elnöklő vendéglátóval, aki épp a rendszerváltás óta munkálkodik, mint a városfejlesztési/gazdálkodási (?) bizottság korifeusa, városatyaként... ez ügyben eredménytelenül! /Tehát, így végül is a lehetőségek elhalasztásáért.../. Bö 10 éve kellett volna a vízforgató, és jó 20 éve kellene a korszerűsítés, no meg folyamatosan a bérlő részéről, a bérbeadó által ellenőrzött T.M.K... /Ifjabbak kedvéért a „tervszerű módszeres karbantartás”./ Az eladás utáni vállalkozói érdekelvű, /sanda/, ámbár természetes szándékokat elő jelző, a városiak érdekeiért aggódó hozzászóló is lelomboztatott! Majd a nem lévő „SZOLNOK~kártya segít a gondo(ko)n. /A szolnoki majd olcsóbban úszhat.../ Ahogy a nem-lévő, de egyre inkább hiányzó és úszható vízfelületek pótlására is egyelőre a realitás nélküli távlatos pályázati ígéretek ígervénye a malaszt. Lett volna azért még pár keresztkérdésem mindkét fél számára, a „TISZA – úgymond – FŐVÁROSÁBAN”: ad.1.) Ők mikor, melyik útvonalon és hídon tudnak ki és visszajutni egy tornaórányi idő alatt csúcsgalambba, no meg feredőzni a Ligetbe? Mi lesz még itt a Campus és egyéb szandai üzletek kiépülésével, s a KORZÓ átadásával ?, = közlekedési katasztrófa! NO,- majd a szintén papíron lévő - (vagy másfél évtizede,) gyalog/galopp híd: „TISZAVIRÁG” elnevezésével... /Remélem nem kérészlétét jelző?/. ad.2.) Addig is, amíg rózsaszín „uszi” - vágyaink” kielégülnek, nem lehetne é valami (ideiglenes...) úszási lehetőséget kialakítani Liget közelben, az élő TISZÁN? Milyen egy „főváros”, így „bemerítkezési” lehetőségek nélkül? Lenne több is, mondjam még (?), de szám szerint most csak párat/kettőt ígértem... A slusszpoén azt gondolom, most mégis a „kéretlen” civil kezdeményezőnek sikerült! Aki visszakérdezett a közel 10.000 egyakarátú, megszűnés és elkótyavetyélés ellenes aláíró véleményét fitymáló, /eliminálni akaró/ városi vezetőnek. - „Kíváncsi lettem volna, hogy hány aláírás gyűlt volna össze az uszoda bezárása, majd eladása támogatására, - UGYAN?”

De térjünk vissza inkább a „szomszédba” – a Tisza Kávéházába. Vendégügyvédünk volt hajdan a „váltón” újjáalakult /mára szinte a régi/ MSZP helyi első elnöke, önbevallottan „reformkomcsiként”: „44. márciusában születésemkor apám háborúban volt. Akkor is, most is; 100 éve nem arról beszélünk, hogy mi a baja a magyarnak, – hanem egymással küszködünk. A gazdaság határozza meg a létet, - ilyen a kizsákmányolás. A termelési viszonyok, és a termelőerők növekvő elmentmondásai okán - elkezdődött 89-ben a rendszerváltás. Akkoriba, a változások tájékán, még beszélgettünk egymással. Pintér Laci még a fórum rendezvényére is meginvitált, mikor én épp, hozzánk a „tőfenékre” igyekeztem. Most senki nem érezi jól magát, az be volt kódolva a dologba. De a kapitalizmus ilyen, nem a jó

szándék, hanem a tőke határozza meg a cselekedeteket. Vissza lehetne térni egy normális politizáláshoz: de könnyebb így a kasszarablás. A globalizációhoz, sajnos nekünk is alkalmazkodni kell. Szociális Magyarországot szeretnénk, a tőke hatalmát korlátozni kell...” – mondja. /Ühümm, – mondom én./

Szávai István barátunk volt a +1 fő. Őt az az igazság, hogy elfelejtettük meghívni, de való igaz, hogy sokat tüsténkedett a városban a váltáskor, különféle társadalmi szervezetekben, a pártok szegmentjén is részt véve. Örültünk, hogy önjelöltként Ő is eljött. Hogy melyik pártnak volt tagja, erre már nem emlékezem kristálytisztán. /Vagy „szabad madárként” csapongott, vagy akörül fiókásodott, avagy fórumozhatott?! Ez akkor a kezdeteknél vidéken, majd mindegy volt. Változást remélt és változtatni szándékozott!/ „Már a négy igenes népszavazáskor eldöntöttem, - ez a terep nem nekem való. Nemsokára a háttéremberek pofán csapták a frontembereket. Kialakult a kamarillapolitizálás. A kvázi szocialista jogállamból lett egy kvázi polgári jogállam. Ma sincs mélyen ható jogállami berendezkedés, csak úton vagyunk felé. De beláttam, nekem más a feladatom.” A volt ’rékasi pályakezdő rajztanár, ma a szolnoki Önálló Vizuális Alapiskola igazgatója, kinek kutatási területe a vizuálpedagógiai didaktika. Az országos hírű Szolnoki Metszőkör alkotóműhely mentora. Vele (is) a mozi-vállalkozásnál volt szerencsém együtt dolgozni, valami problémája lett falusi tanítóként, jelentkezett és odavettem a dekor-műhelybe. Ami akkoriban a 80-as évek legelején nem akármilyen ellenzéki fészkecske volt városkánkban. Akkoriban „mázolgotott” ott a Bokros Péter, Molnár Tamás tandem „dekoratörként”, inkább főállású ellenzékiként, no meg főként alapító „INCONNU” csoportos alkotókként. Közibük aztán már csak a Szávai Pista hiányzott... Csináltak is azután vadabbnál-vadabb ríktó reklám /mázolmány/ grafikákat a „Vörös Csillag” /mozi/ homlokzatára, egy-egy jeles szovjet propaganda film„alkotás” premizált bemutatójakor, hogy attól koldulhattunk volna. Ha az éber szerveknek feltűnt volna a gegeskedő túlmarháskodásuk, a groteszken direkte silányított, gunyorosan harsány plakátjainkon. De nem, – annál inkább foglalkoztatta őket a világba elküldözgetett, címzett ismeretlenül visszaérkező ellenzéki küldeményeik, úgymond a „rendszerellenes” Maill-Artjaik. /De ez megint egy külön történet.../ Nemsokára azután még egy lelkes munkatárs csapódott hozzájuk, Terenyeyi Attila, Rákócziból. /Tudják, ma Ő ott a fő kuruc hagyományörző./ Aki legalább dolgozott is emezek helyett, ha azok éppen az ellenzéki „műtárgyaikat” nyomták..., - meg a rizsát az Aradi-borozóban, a többiek között a már említett Zsigánknak. Mindenesetre ennyi tehetséges képzőművész ritkán fordult meg országosan is egy dekorációs műhelyben, akár a „FÓMO” dekoratőrök is járhattak volna hozzánk továbbképzésre. De leginkább a helybéli spiclik jártak „küldetésből” a nyakukra, nyakamra.

Ja, Szávai Pista lelkesen viselte a társaságot, de neki azért változatlanul pedagógusi, /vagy elismertségi/ aspirációi voltak. De azért a szája is járt... ő is politizált. Hisz rendre bejárt műhelyü/n/kbe, mint szintén a vizuális művészetek

nagy értője és barátja, majd megyei menedzsere, – a későbbi notórius párt/ok/ alapítását támogató - Tóth Pistánk is... Szávai beosztott dekoratőrömmel azután, a mozitól való távozásom után, – Ő is újra tanítani kezd a „/gróf/ Széchenyin” – később az önkormányzatunk alakuló elejétáji ülésén volt „szerencsém” találkozni. Én voltam a „reményteli” pályázó, – akkor éppen a humán főosztály vezetői zsíros, ámbár számomra újra igencsak unható, irodista jellegű főnöki posztjára. Ő meg a „keresztkérdő” zsűror, mint az oktatási bizottság új szellemet – az ódon Városházára – behurcikkáló, fontoskodó, azt nyilván komolyan gondoló (?) egyik tagja. Kérde a zord ÍTÉSZ. – „ÖN (hahaha...), mint a múlt rendszert már megszokott népművelő-hivatalnok, hogyan képzeled a zavartalan és közjóilág gyümölcsöző együttműködését a kultúraterjesztésben az új liberális városvezetéssel? Mennyire tudja majd ezen liberális elveket munkájában magáévá tenni?” /PUFF NEKI!/ Valami elvártat, s kellőt ugyan rutinosan válaszolhattam, de utólag itt bevallhatom, hogy akkor mit gondoltam... /Haggyad már publi, mit keckeckedsz itt, inkább megköszönnéd, hogy amikor szarba voltál segítettem... Ugyan mi újat tud nekem majd mondani a város művelődésügyéről, bármiről - 20 éves vezetői-szakmai gyakorlatom, tapasztalásaim után, - egy „újhitű” alig szolnoki, épphogy ifjanc tanítócska, - pár hete még úttörő csap. vez?. - és egy hasonszőrű vegyész, ki éppen, hogy, pár hete párt emberkedik, s igazándiból tisztes filiszter és családtyaként, mint a tisztség viselő. / Tán, ?, gondolatolvasó lehetett a bizottság, mert munka – helyett, – nélküli... lettem nemsokára.

No ennyit a „bemutakozókról”. Az első kör tehát megvolt, minden ott-lévő vendégünk illően szót kaphatott. Röviden, velősen – eleddig máris a bő három óra elteltével. /Sokat akart a... - naiv rendezkedő./

A következő „kür” azután már be sem indulhatott. Bár Jenőnk feszt ajánlata, hogy beszéljünk végre az egészség ügy sanyarú állapotjáról, de a rész-vevő „népek”, kedves-kedvetlen vendégeink érthető módon elfáradtak. Nem csoda! /Beszéljen majd arról, inkább jogos kritikával a végre kiírt népszavazás.../ Moderálhatatlan „asztali” fecsegés kezdődött. Ahol természetesen mindenki a maga elvi „lovacska” dicsérte, a „szomszéd” rétének valós zöld/ségeit/ firtatta, de egyhangúlag a „rendszer VÁLTÁS(!)” későbbi hozadékait, s a mai politikai élet fonákosságait, - főként a kialakulni látszó „kétpártrendszert” - szapult. Végünk lett... Rádásul időnk (is) lejárt!

Ha a TV riporterünk végszavait elfogadjuk, így búcsúztunk volna: „- a tizenhét évvel ezelőtt valami ellen egységesen fellépő nemzedék tagjai közül sokan - sőt többen - már nem ülnek le egymással egyazon asztalhoz. Se zsíros kenyérré, se teára.” De minden elfogyott, s az okos szó sem szakadt bent a mégis ott-lévőkben. Az azonban igaz, hogy a történelem a helyi rendszerváltó generáción túllépett, ma a szolnoki közéletben, még inkább „hivatalban” alig - alig találunk olyanokat, akik a nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején szembehe-

lyezkedtek az egyre inkább puhuló diktatúrával. Az akkori hátulsó párok, - avagy a még nem is pártoskodó-kiváráó óvatos duhajok - viszont előre futottak...

Azért volt némi összecsapás is. A Lipták – kontra Lengyel, de a többiek gyorsan lehurrogták. Ezután, már csak az utolsó morzsa házi-zsíros, lilahagymás, kenyeli kenyérke elfogyasztásának elsőbbségi lehetőségén volt némi vita... Pedig nem akármiféle országos és helyi érdekelletetek, indítatások, ideológiák, felkészültségek, feszültek a „szóvirágokban” egymásnak. A „díszletcerétől”, Magyarország katasztrofális – másikjuk szerint meg fejlődő, jóléti – állapotáig: ..., mint itt számot adtam: biza’ igen sok mindenről szó esett. Talán csak a „hogyan továbbra” és a városi generális problémáink megtárgyalására maradt az illő és kellőnél sajnos kevesebb időnk. „Startpisztoly” volt a mi mai szerepünk. Fontos a hogyan tovább, egy beszélgető és egymással kezét is fogó városi fórumot tovább éltetni...

Ezért a résztvevők kérték alapon, úgy határoztunk, hogy: Jövőre – vagy mielőbb - veled ugyanezekről, ugyanígy... – itt, vagy máshol! Mottóul választva, s majdan-e témát körbejárva: „SZOLNOK NEM VOLT, HANEM LESZI!” /dr. Tóth Tamás polgármester~1826./ HMM... Én, pedig ígéretet tettem a résztvevőknek, hogy megpróbálom az elhangzottakat hüen megörökíteni. A rendszerváltás, kontra sok vihart megért városunk... cselekményes történe/t/lm/ét. Amelyre szintúgy, mint országunkra jellemző a kifacsart mondás: „Nem lehet katedrális építeni, ha nincs gyülekezet, amely kívánná... Nem lehet, még ha hiszünk is a jó Istenbe!” Eddigi sikertelenségünk okai és eredői ugyanis mi magunk (is) vagyunk, mink 15. millióan magyarok. /És közel nyolcvanezren szolnokiak./

Időközben sok víz lefolyt a Tiszán. Sőt deklarálva (koncepció szinten) már igen, – a valóságban alig érdemi tevéssel az ügyért; – a „Tisza fővárosává” avasztunk. /Jó lenne persze, ha majd tényleg egyszer azok lehetnénk.../ Egyenlőre SÉTÁLÓUTCÁJA sem vagyunk, még a partján sem... Nálunk e szlogen sem lenne igaz, ahogyan viszont a szegediek jogosan becézik a „szőke folyót” városuk „FŐUTCÁJÁNAK”! Ott valóban a város szerves része a folyó, a városlakók nap-mint nap eszközként használhatják a sport, turisztika, szabadidő hasznos és kellemes eltöltése céljából, de még a vízi vendéglátástól a vállalkozói munkahelyteremtésig is széles az itteni kihasznált lehetőségek skálája. Szolnokon évtizedek óta folyik a vita a sétálóutca megteremtéséért. Senkinek nem jut eszébe, hogy a Tisza kétoldali partja ilyen szempontból (is) kihasználatlan, - a feltételek hiánya miatt kihasználhatatlan - csodálatos természet adta környezetével. Pedig a legújabb kori vágyott terv, a lehetséges „kitörési pont” szerint, mi lennénk(!), (lehetnénk?) ugyi’: „SZOLNOK a TISZA fővárosa”. Legyünk! Jó lenne... De pillanatnyilag más a realitás. A jövőépítés terve, folyónk bevonása a városfejlesztésbe lehetséges és valóban kellő, jó éca, mely dicséretes módon, papíron már körvonalazódott. De, zömmel a Tisza-ligetre építő távlatos teendők, elképzelések mellett, még sok apró, de fontos, egyéni, városlakói, közösségi,

vállalkozói ötlettel kellenék a tervet komplexebbé tenni, realitását elérhetőbb időpontúvá varázsolni. Egy korábbi szlogenünk szerint ugyanis: „*Szolnok, a vizek városa!*”. De az is inkább csak lehetne, hisz élő és holt-vizeink, termál és gyógyvíz kincseink biz’ - egyre kevésbé kihasználtak, alig erkölcsi és anyagi hasznot teremtők. Pedig a két világháború között még pezsgő volt vízi-életünk. Potyastrand komphajóval és kas-fürdős, öltözős, zuhanyzós, csónakkikötős-kölcsonzós úszóházak sora szegélyezte mindkét partot. A vízi-forgalom valóban főutcai volt: a menetrendszerű kofahajótól, a vontatóuszályos, tutajos nyüzsgő teherforgalmon át, a horgász, halász, pákász, vadász, sport vízi turizmusig... - élt bizony a víz. S valóban hasznot hozott vizeink /ki/használat a városnak... Ja, és a Ligei Stögelmayer Halászcárdába 200-féle halétek - (teknős, kecskebéka, csík és folyami rák is ingyenkedett) - volt kapható. A tulaj még hal szakácskönyvével is megajándékozta a betérőket! Hétvégén - a misék után családi program volt a közös séta, a fagyízás, némi sörrel-fröccsel; végig andalogva a parton, /no meg egyúttal közéletileg is pofavizitálva/. Vagy szokás volt az árnyas gesztenyesor alatt a pattogós katonazene dallamára párosan andalogni. No persze a munkahellyel bíró, biztonságot sugárzó polgári tartás, és a havi „200 pengő fix” nyugalmas tudatának birtokában. Amott épp a cserkészcsapat alaki bemutatója, s a vízen a városi horgász, avagy a regatta verseny. Rég volt, szép volt, tán... De lehetne valahogy majd így is?! Addig azonban nem csoda, ha beütöm ámitógépem keresőjében a vágyott, mintha kicsit még hamar megelőlegezett új szlogenünket, az rendre más városok neveit dobja ki - a folyó fővárosa cím - ajánlatául. HÁTHA..., majd. No és az átkosban? Lásd: ’57 márciusában a helyi újság: „A VÁROS ÉLETÉBŐL” rovatában. A „Valamit kellene kezdeni a TISZÁVAL című írást: ...”a cím ugyan fura, de ugyanis itt folyik keresztül Szolnokon, ez az annyszor rímbeszedett és megénekelte folyó. De a horgászokon kívül kevés embernek telik benne öröme. Bizony, hogy nem valami dicséretreméltó dolog, hogy nincs egy becsületes Tisza-strandunk. Illetve valamikor volt, a hídtól balra még ott málladoznak a maradványai. Szeged bezzeg megelőzött minket az újonnan átadott 800 méter hosszú parti-fürdőjével. Pedig...” Sőt egy karikatúra is karikírozza a helyzetet. „Felvétel a Tiszai-Szabadstrandról. A rajzon egy folyóparti gyomtengerbe elvesző RISKA kérődzi: - Mi az, a szolnokiak itt akarnának strandolni? Hát akkor én hol fogok legelni?” Ha nem olvasnánk figyelmesen a záró, kérdő-felszólítást: „Mit szól mindehhez a Városi Tanács?” = Akár azt is hihetnők, hogy a probléma mai keltezésű a „Tisza (úgymond) Fővárosából”... Akár a mai ÖKÖR-ITATÓ. Az elvtársak egy éven belül hallgattak a nép/szépszóra, nyilván nem véletlenül. /A nemsokára bekövetkező, nekik „sajnálatos események” okán-tán?! ’57 nyarára munkaversenyezve odarittyentették a „POTYÁT”- ami villámgyorsan ifjúkorunk ragyogó tündökletévé vált. Amely az óta ismételtelen az illetékes nemtörődömök végett kiszzenvedett, máig sem pótoltatott. URAIM... tavasz van gyönyörű, (2008 márciusa) nem kéne már végre... tenni valamit?

A fenti, rendszerváltói - „évfolyam találkozóknk” kapcsán utólag megpróbálkoztam egy ismételt szondázással véleményre bírni városunk Internet használó köznyilvánosságát is a témában. Év-végi ünnepekkor egy körkérdeést intézve a városlakók /és némely városhagyók/ 150 fős „mintájához” – érdemi választ várva. /Közülük páran a fenti szeánszunkon is résztvevők voltak./ Lásd tehát az ÜZI: „1 mondat a ... T. Cím! Kedves Barátom, avagy jó-ismerősöm. Mellékelt minden jót-kívánó, képeslapomat gondold üzenetem mellé: ÁLDDOTT KARÁCSONYT! Ez évi küszködésem részeredményéről adnék röviden számot, új könyvem szövege nagyjából összeállt... Kérem, hogy segítsd 1 MONDAT erejéig A RENDSZERVÁLTÓ SOR(S)OK - ideiglenes munkacímű kötetkém: - Ünnepi Könyv-heti megjelentét. Körkérdeést bocsátanék munkám lezárásaként, zömmel a /volt, van, lesz/ szolnoki véleményformáló ’nagyérdemű’ színe elé; Ők ~ TI, hogyan látjátok városlakó szemmel utólag a rendszerváltást?! 1 – (lehet összetett is...) - mondatos várhatóan frappáns válaszokat valamilyen formában, név - hivatkozva megjelentetném a könyvben, engedelmekkel, – több szem többet lát/hat/ alapon! /Hát még a több ’ámítógép.../ Rendszerváltott sorsom-sorunk zanzásított /elnagyolt.../ értelme, szerintem az pl., hogy: ’SZOLNOKSÁGOKTÓL terhelten, - (a) - VÉG-re szabadon szegényedhetek...’ /Én magamtól ezt fogom idézni./ Segítségedet elvárva: Kész-kösz, ÜDV: benson. U.i: Az „irodalmi örökkévalóságod” jelentő mondatot legkésőbb a SZEBB JÖVŐ bekövetkezte előtt, éjfélig várom!!!”

A válaszok „beérkezte” számomra – elsősorban számbelileg – némileg csalódást okozott. Bár a megszólítottak bő negyede válaszolt ugyan, de többségük félre (akartan) értve kér/d/ésemet konvencionális ünnepi viszont üdvözlését küldte - /csak/. /Persze lehet, hogy az ügyetlenül, megválaszolhatatlanul feltett lehetetlen kérdésem okán, vagy csak korábbi személyes ellentéteink jogán./ Arra gondolni sem merek, hogy a rendszerváltás közelgő 20. évében még mindig sokan vannak, akik nem szívesen vállalják fel véleményüket „rázósabb” dolgokról a köznyilvánosság előtt!? 10%, tehát 15 felhasználható választ kaptam, ezek közül persze alig volt, amelyik a kért 1 mondatra szorítkozott volna. /Ezeknek egy részét itt közölném, volt, amelyet az „értekezőinknél” a fentebb elmondott/leírt „bemutatkozásába” ágyaztam. Volt, amelyből helyhiány okán csak kiragadott jellemző mondatnyit közölnék./ Kezdjük hát:

- (Profi) „Csak ennyit tudok mondani: ezt bizony jól megkaptuk! Nagy lendület, nekibuzdulás, remények - mára ebből szinte semmi sem maradt. Csak a törtétek jöttek. Bár Szolnok szépült, épült - de a szakadék is nagyobb lett a város lakói között.” - /Baranyi György újságíró, szerkesztő./

- (Colos) „...A Sport és a Zene, az életem, amióta nincs sport, nincs zene: a Sport az kihalófélben van, nagyon jól tudod annak idején, milyen sport volt VÁROSUNKBA; AMIRE AZ EGÉSZ VÁROS, SŐT AZ ORSZÁG IS BÜSZKE VOLT...” - /Bartucz István./

- (Gulyáskirály) ~ egy humorosabbal... ~ „Várhegyi birodalom történelmi emlékei, Szolnokmoszkva tündöklése és bukása. Avagy lebontották a lenin szobrot, az egyetlen látványosságot.” - /Csányi Sándor./

- (Rádiós) „...Gondolom a mostani polgármester 'álmodott egy nagyot' s megteremtette a sétáló utcát, ami azt eredményezte, hogy aki eddig szerette Szolnokot, mostantól nagy ívben elkerüli. Milyen sétáló utca az, ahol a taxik és az autóbuszok közlekedhetnek, mások meg kirekesztve, árkon - bokron keresztül kereshetik, hogy merre is menjenek...” - /Cseh Éva./

- (Kutató) „...A rendszerváltás kérdése úgy hiszem túlságosan bonyolult ahhoz, hogy egy mondatban meg lehetne válaszolni. Szerintem túl későn jött, és ebből ered a legtöbb problémánk, azóta...” - /Cseh Géza./

- (Jogász) „Régóta dédelgetett álmainkat reméltük megvalósulni, de csak az első harapások után tudatosult, hogy húsunkat új paraziták lepték el.” - /Csoór Gyuri./

- (EX p.Mesterünk) „Eltűnt a ránk tukmált múlandó, és lett, amit ügyetlen igyekezetünk összehozhatott - és megmaradtak álmaink is. Boldog Karácsonyt és derűs új-évet kívánok!” - /König László./

- (Tambur-major) „Dédnagyapám mondása: minél tetvesebb valaki, annál jobban vakarózzik... Ha már tenni nem tudnak-akarnak a köz(jó) érdekében, legalább ne beszéljenek hülyeségeket.” - /Szabó Sándor./

- (KÖZ-tisztviselő) 1 mondat az új évezred „szarnokság(á)ról”: Az 1990 közeli évek szolnoki rendszervált(oztat)ásakor többen ABBAN REMÉNYKEDTÜNK, és TETTÜNK TISZTA LELKIISMERETTEL annak érdekében, HOGY MÁS ÉS JOBB LEGYEN - DE az utóbbi másfél évtizedben úgy alakult, hogy CSAK MÁS LETT! /Szarvas Zoltán./

- (A Tanár Úr) „Megfontolt átsunnyogás a szigorú törvénytelenégből a laza törvénytelenésgbe.” - /Szávai István./

- (Vállalkozó) „A Rendszerváltással a közvagyon jó része - érdem és törvény híján is - magánzsebekbe és pártkasszába vándorolt, miközben a puha diktatúrából a kemény anarchiába sodródtunk.” - /Szebeni László./

Végül, de nem utolsó a sorban a következő - egy mondatunk. Ez ugyan önkényesen kiragadott szöveggörnyezetéből, ezért ez esetben ritka kivételt teszek, hisz egyrészt rendezvényünk moderátoráról van szó! Persze nem igazán csak ezért, - bár a mondat önmagában is találóan frappáns és szellemes - hanem másodrészt azért, mert a szöveg egésze, mondandójának üzenete egy nézőpontból kiválóan világít rá a helyi változásokra.

- (TéVés) „...számomra, a kisember számára a rendszerváltozásnak az az egyik üzenete, hogy a csatát megnyertük ugyan, de a felderítők nem érkeztek vissza...” - (?)

No és jöjjön az egész „szöveg”, hisz ez esetben a rész /mondatkánk/ sem teljes: „Ma is azt gondolom, hogy a szolnoki rendszerváltozás menete hüen követ-

hető a „maholnap” című, 1989 májusától megjelenő hetilapban. Természetesen nem azért lett hajnal, mert ez az újság „kukorékolt”, de letagadhatatlan szerepe volt az események alakulásában. Társadalmi szelepként működött, hiszen rövid életű ténykedése révén felfakadtak az évtizedekig takargatott sebek. Kaptunk akkor hideget-meleget egyaránt. (Pl.: a Kádár János halála okán írott sorainkért az MSZMP városi szervezete levélben tiltakozott, de más is említhető lenne. A gyengülő, de még regnáló hatalom nem adta könnyen magát.) Indulásunkkor a rendszerváltás őszinte vagy kevésbé őszinte hívei közül sokan szegődtek mellénk lélekben, biztattak bennünket szóban és írásban. (Ne feledjük: akkor még itt voltak az oroszok, és az MSZMP bástyái is álltak.) Amikor azonban már biztonságossá vált a terep, azaz a rendszerváltás visszafordíthatatlanná vált, hirtelen megszaporodtak a „másként gondolkodók” (a régieknek ezúttal is tisztelet!), és átvették az irányítást. Az események átléptek a „maholnap”-on. Nem véletlen, hogy Magyarország jószerével összes rendszerváltoztató lapja megszűnt létezni nem sokkal az első szabad, demokratikus választás után. Többen közülünk munkanélküliek lettek. És soha senki nem kérdezte meg tőlünk, hogy mi van veletek? /Érdekes, amikor én is szarba voltam, tőlem sem.../ A „maholnap” jelentőségét, pedig az évek során igyekeztek negligálni... Azóta gyakran eszembe jut, és Isten bocsássa meg, ha nagyképűnek tűnnék, de számomra, a kisember számára a rendszerváltozásnak az az egyik üzenete, hogy a csatát megnyertük ugyan, de a felderítők nem érkeztek vissza... Engedtessek meg nekem, hogy a szolnoki rendszerváltozás hajnalának (tisztelet a Kádár-éra ellenzékének és a frissen alakuló demokratikus pártok mozgolódásának) e lap 1989. május 5-i indulását tekintsem. Ekkor tárultak ki igazán a szolnoki nyilvánosság kapui. Ez az én személyes ünnepem. /Jurkovic János, a „maholnap” újságírója, majd főszerkesztője/.

Kösz János – ez jól, jókor jött! . /A gondolatkör ugyan érintőlegesen már felvázoltattam a találkozónkon moderátorunk bevezetőjekor, de a kibővített, átgondolt, írottan is rendszerbe szedett ismétlés – ez esetben valóban a mélyebb – tudás szülőanyja... JA!/ Igaz, hogy az én személyes sorsomra, előmenetelemre bizony ekkoron éppen e lap, „tegnapi ma-holnapi” működése volt leginkább a tönkretevőn sorskötő, De... Spongyát rá! Legalább nem kell manapság öltönyösen nyakkendősködni. (Mindezekről majd később...)

Addig is – míg e kívánatos állapot, mármint a SZEBB ELJÖVENDŐ beteljesedik - én szorgosan körmölgetem a szolnoki rendszerváltás krónikáját, saját életutam színszűrőjén, a kisebb-nagyobb sérelmeimet, adok-kapok pofonjaimat, esetenként-ritkán előforduló, mulandó sikereim filmjét /szintén/ „őszülő” emlékezetemből előcsalogatva. Hátha én is *így* segíthetek – alapon.

Hogyan is kezdődött nálam a közvetlen gondolatváltás, naná, hogy a „nagy” vállalkozással... - /”Őseim” okán közvetetten, már a születésemkor: 1946. április 4-én./ - Ekkoriban, a 80-as évek vége fele már én is azok közé tartoztam; akit, akiket az új lehetőségek „fűstje” gyorsan megcsapott. A társadalmi és magánéleti

környezetem számomra (is) ehhez egyre inkább javuló feltételeket és lehetőségeket teremtett. A „megyei tanács/talankodásom” sokfelé - sokféle új ismeretséget hozott. Lévéen a fő megbízatásom: - a megye kulturális turizmusának fejlesztése - országosan kiterjedt szaglászó, kapcsolatkereső és teremtő munkára kötelezett. Másrészt leánygyermekem távlatos és napi szorgoskodását igénylő, ló-bolond vágyait kielégítendő „segédszemélyzeti” és magánsofőri megbízatásaim is köteleztek a lovas társadalmunk jobb megismerésére. Kétcélú „nyomozómunkám” során sikerült egy varázsos fazonra bukkannom Tiszakécskén, a Nyitrai Úrra. Mindkét érdeklődési területemnek eleget tett, régi „lóbarátként” és jómódú nyugatnémet turisztikai vállalkozóként. *Nyitrai Károly* még az 50-es évek vége-fele suttyo lovas-sportoló legényeként lepattant egy versengésről - disszidált Nyugatra, – megyénkbeli Kisújszállásról. Már a 70-es évek végén utaztatott heti buszturnusokkal Tiszakécskére, az ottani gyógyvíztől gyógyulni vágyó német polgárokat. /Akik erre az ottani TB. támogatását is elnyerték./ Vállalkozása egyre jobban megyegetett, de mikor megjelent a 1988. évi XXIV. törvény a külföldiek magyarországi befektetéseinek új lehetőségeiről, – terjeszkedni, társulni kívánt. Nyitott szemmel, - a modern kapitalizmus vívmányainak ismeretében - járva volt hazájában, sejtette, hogy mire lenne itt is majdan nagyobbacska szükség. Például sűrűn gulyás partiztatva vendégeit a kiskunsági tanyacsárdákban látta, hogy ezekben biza égető szükség volna egy mobil, könnyen odatelepíthető, viszonylag olcsó, környezet-barát energiaforrásra. Kézenfekvő volt megoldása, a nyugaton már elterjedt /nálunk még nem lévő/ tartályos pébé-gáz szolgáltatással. Éppen Szenttamáson jártunk, idegenvezetésemmel megtekintve az Almásy-kastélyt, az arborétum szintű ős-díszparkot és az angol telivér ménest. /Leányom lovas pályafutásának helyszínét, mely nekem is fontos szívügyemmé lett. Ki gondolta volna akkor, ha rafináltabbak vagyunk, akár pár év múlva a birtok, akár töredékárán is átjátszható lett volna/akár Nyitrai uramnak... Ahogyan e közvagyonot más hazánkifiai viszonylag könnyedén később magánosították is azután az elkövetkezendő „vadkapitalizmusba?!” Az ott eltöltött sok szép nap és emlék miatt a sírás környékez a mezőtúri úton, arra járva, – s látva: a „Magánút – behajtani TILOS!” táblát. De erről majd később, bővebben.../ Itt sem volt megoldva, megnyugtatóan ekkor még az energiaellátás. Hazafelé addig ötleteztünk a megoldáson, míg a Tanyacsárdai vacsorás kitérőben fel is találtuk a számunkra majd jól jövedelmező, „magyarhoni-újkori spanyolviaszt”. Társas német-magyar vegyes vállalkozást alapítunk a vidék kistartályos gázzal történő energiaellátásának biztosítására! Végre lehet/ne/, - sőt én már a cégnevet is kitaláltam: - legyen az: „TERMOFARM”. Jó, - mi? /Bезeg ha rögvést szabadalmaztattam volna.../ Egyúttal a két leendő kapitalista „alapító atya” megbeszélte a további teendőket. A vegyes KFT forma látszott az ügy számára legmegfelelőbbnek, de pénz is kellenék hozzá... Az alapításhoz félmilkót kell letenni! Ez bakfitty mondta a „német fél”: - „Bő felét, ha kell, holnap lepengetem! Te hozod a másik felét, nem

baj, ha pár pénzestársad is benne lesz. Te lehetsz az éceszgéber és a főnök.” Válaszként a fogam szíva, mormogtam valamit a bajsom alatt; - hisz /spórolt/ pénz éppen passz, családilag egy szál sem. /A bizalmam sem igazán az „óriási bizniszben”... / Pedig az lett! Nyitrai külföldi tapasztalatai és jó megérzései tényleg aranyat érővé váltak. Emlékezem feszt, azt hangoztatta, hogy a tartályos-gáz forgalmazásának, felhasználásának licencét kell megszerezniünk elsőként. Ha majd jön a „multi”, annyit kérhetünk forgalmi-jogunkért, amennyit nem szégyellünk. Szerintem nem is szégyelte, amikor ez tényleg bekövetkezett... Kőlcson sem volt kitől kérnem, banktól, pedig nem mertem – ingatag világ jöhet ránk – megérzéséből. No, meg a vállalkozási merészség és szellem hiányzott az „átkosbéli” megszokásaim nyomán, - okán. Nem volt így minden barátom, avagy Ők épp jobb anyagi kondíciókkal bírtak... Segítségkérő megkeresésemre páran, – szám szerint négyen kötélnek álltak, – kockáztatnak. (4×60E HUF.) Név-szerint is jó csapat volt, de nemsokára betöltött státuszaik szerint is volt bennük távlat-teli, társulási ráció. Bali Jóska művész uram, Boros Pista vendéglő és földbirtokos, Boros Lajos terv. oszt. vez., ki megyei önkormányzati elnökké választott, Mihályi István pénzügyér, - iskolaigazgató + a Nyitrai. Össze-jött, megalakulhattak! / Ők, mert én így nem társ-kapitalista, csak alkalmazott menedzser lehetek./

Innentől a cégtörténet, tipikusan, ex-szocialista siker-sztori: - 1990 nyarán megalakul a TERMOFARM Kft; - mely mára országos jelentőségű, a tartályos gázszolgáltatást biztosító nagyipari szervezetté vált - /Lakitelek székhellyel, Nyitraiék kárpótolásának lakhelyén/. Közben zajlott a tiszteletkörü papírmunkáktól kezdve, az engedélyek beszerzésén át, a gyártás hadműveletének megszervezéséig özön teendője. Melyből eleinte társadalmi munkába én is jócskán kivettem a részem. Többek között megterveztettem a cég, ma is használt emblémáját, egyéb szóróanyagait egy grafikus barátommal, aki szegény ma is várja a gázsit a dologért, /mint én!/ Vagy én hoztam össze, - karnagy uram segedelmével – a tulaji kört, egy lehetséges magasnyomású gáztároló gyártó, mintaszerűen működő környékbeli kisvállalkozással. /Mely tulajdonosának édesanyja munkatársam, sőt szomszédunk volt boldogult falusi kultúrigazgató koromban, - kicsi a világ alapon./ Törőcsik Ferenc, a besenyszögi „Akvipatent” elnevezésű gépészeti berendezéseket is gyártó cégével, /mely ma már Fővállalkozási és Gépészeti Zrt/ Ő(k) sokat segítettek „cégünknek” műszaki ügyeinkben, másban. De leginkább a már rutinos „német” vezér tüsténkedett. Eleinte élveztem a közös értelmes célokért történő száguldozásainkat, okvetetlenkedéseinket országszerte a „főnöki” elegáns szuper „Mercivel”. De rá kellett jönnöm, hogy nem ilyen lovat akartam, nem értek a műszaki-technikai ügyekhez, csak ügyetlenkedem. Én azután nemsokára így végleg kiszálltam a „cég-állomból”, a legrosszabbkor, amikor „racionalizáltak” az új megyei önkormányzattól. Féltem, hogy a vállalkozás végett irigyeim végképp kitérnak az eddig gyakorolt szakmából. Sikerült nekik – mégis! /Így aztán multimilliomos sem lehettem./ Már nélkü-

lem, 1993-ban megkezdik végre a pébégázforgalmazást. 1994 bekövetkezik a várt „jóslat”, a tulajváltás, – anyavállalatuk a Progas GmbH, a legnagyobb német pébégáz-forgalmazó lett. A komák most kaszálhatnának, de ők is jó betoji magyar módon, már eladták rész tulajdonlasi jogukat, - ki előbb, ki később – a dörzsölt német üzlettársnak. Kinek köszönhetően, már közel másfél évtizede tart, pl. többek között a Tiszakécske és Lübbecke /Nyitraicity/ között a turizmus alapú csereutakból kifejlődött csereüzletek, s a későbbi testvérvárosi kapcsolat. Egy jó éca napjainkban révbe ért: 2006 újra tulajdonos váltás; - a Zentraleuropa LPG Holding GmbH. - már világcég! Hazai volt „vállalkozásunk” a palackos és tartályos pébé-gáz forgalmazással, szolgáltatással, autógáz-értékesítéssel, valamint gázrendszerek kulcsrakész telepítésével foglalkozik, s terjeszkedik. Mára már cirka ezer lakás, ötszáz mezőgazdasági telephely, száz autógáz-kút üzemeltetését látják el. „Hej, ha én is köztetek lehetnék...”

Április 4.-ről szólott az ének, meg a születésnap Feltámadásról...

bal

jobb

4./ KOPJAFÁINK...?!

Pár - „máshogyan gondolkodó” - szolnoki barátom, ~ némelyük csak ismerős ~ még korábban, az „ÁTKOS” végén: gondolt egyet; nagyot! Emlékezzünk, emlékeztessünk végre a FORRADALOMRA, az áldozatokra, s a szolnoki lánckerék taposta főutcánkra; tehát HŐSEINKRE. A gondolat tettben fogant, hisz egy pár magyar összehajolt... Az „éceszgéber” az öreg Totis volt. Alias; Tóth Pista - kívül előbb már találkozhattak, - a második lakiteleki találkozón résztvevő, ideiglenesen Szolnokon állomásozó, s így ma helybéli - (de ízig, vérig karcagi) – MDF-es alapító „atya”, ki egyúttal volt közben honatya is. /Három, tán már négy gyermekének mindenképpen./ Az ötlettől, első közös ötletezéseiktől pár hét alatt, a tett villámgyorsan - az országban elsőként, - még 1989-ben megvalósult; által/a/uk. Október 23-án EMLÉK-MŰVET avattak, s avat(hat) ott a város: a szolnoki elhíresült „kommunizmus elleni” KOPJAFÁT, /az akkor még Gutenberg téren, ma, ('92-től) tán, - az avatásra is fel: Szent István téren./ Hogyan is sikerül(het)et ily' gyorsan, akadálymentesen...(?) - közös álmukból máig maradandót alkotniuk!? Nyilván az egyenlet képlete sok-összetevős, nemzetközi, országos és helyi változó reform feltételek és körülmények meglétét is feltételező. Itt a megfelelő emberek, a kellő időpontban a megfelelő helyen voltak, tisztes céljuk megvalósulása elé a „felpuhuló” hatalom már nem /mert,/ próbált /komoly/ akadályokat gördíteni. Beszéljenek ezekről a dolgokról, időkről inkább helyettem a dokumentumok, az alkotók, s a szemtanúk:

KIK VOLTAK? /és MIT AKARTAK?/...

Ötödfél eltelt évtized távlatából, még most is fújom az elsős elemis osztály-névsorom: „Agócs, Annus, Bársony, Bede, Benson, Bösze....- egész végig: Thuróczy Sanyiig”. /Jobb sorsot érdemlő iskolámban, mely akkor Konstantinnak, majd Beloianisznak, végezetül Barossnak nevezetett. Ma nyugodjék békében..., hisz az önkormányzat - (azt is, más munkahelyeimet is) - időközben megszüntette./ Az „alkotók” is, a történelmi viharok sújtotta városunk ősi centrumában, e több elnevezésű kis téren: a Tisza, Zagyva, Művésztelep, Vártemplom négyszögében kívántak - az '56-os, akkor még „sajnálatos októberi eseményeként” illetett – MAGYAR FORRADALOM és SZABADSÁGHARCNAK emléket állítani. Nem véletlenül itt és most! A helymeghatározásban nemcsak a terecske ősi-városmagba ágyazottsága volt meghatározó, hanem a korábban ide tervezett, de időközben félben-maradott, elhanyagolt „szoborpark” ötlete is. Mely eleve, ha akkoriban elvadultan, ámde majdan; csak-csak rendezett parki környezetet biztosíthatott volna-e nagy ívű terv számára. Az „alkotói-névsor” ugyanúgy emlékezetes számomra, mint a hajdan-volt osztálytársaké, hisz többükkel időközben, egyhíttükévé váltam – „osztálysorsosok lévén”, – közösen vallott elveink okán, jó barátságba keveredtem. /Sőt már olyan is van köztük, kivel időközben össze is veszem.../ Tehát: „Barabás Zoltán, Csala Sanyi, +Csiszár Imre bácsi, Halász István, Hasznos Sanyi (néha ő is „csak” Sándor...), Juhász Pista, +Kutya (ŐT csak így ismerték, ismerik. Alias: Falusi Jóskát), Paár Nándi, Szabó Imrefia Béla, Szücs Zoltán, Tóth István. /És két, már, sajnos szintén néhai „kültag”: Tóth Lajos és a „Kis-Gróf”./ A névsor természetesen nem /lehet/ teljes, de fentiek voltak akkoron a kulcsemberek. Az „élmunkások”; - ŐK 13-an, mint... az ügyet leginkább buzgatók. Az életre-hívásban: ötlettől, a megvalósításon át, az ünneplés felavatásig. Zömmel MDF alapító, illetve az elsők között belépő tagok, - /sőt van még, ki ma is tag közülük.../ - szimpatizánsok és baráti segítőtársak. A munkát viszont mindegyikőjük barátságából végezte és hitből. Mármost, hogy az ellenforradalom: mégiscsak FORRADALOM volt! Még (Vörös) Szolnokon is ideig-óráig...; a kádári „munkás-parasztok” legelébb ide történő bevonulásáig - az orosz elvtársi tankhordáik élén. Én ekkoriban még megyei tanácsi hivatalnokaként – a szocialista művelődéspolitikai szolgálófiaként eredménytelenkedtem, tehát - másféle ügyekben sürgölődtem. Ekkor zajlott nálunk feszített ütemben a Színház rekonstrukciója, melynek operatív nacsalnyikja voltam. Így idóm sem igen volt igazán önmagammal szemben ellenzékieskedni, - mint örök pártonkívüli. Másrészt ekkor készítettem elő, első családi kisvállalkozásunkat. Minden szabad percemet a „SPORTKASZINÓ” elnevezésű kultúr-korcsma el és berendezkedésével eltöltve. /Be kell ráadásul vallanom, hogy az ekkor szerveződő pártok közül én a „szabad-madarakkal” rokonszenveztem, kommunistaellenes radikálisabbnak tartott (hitt) elveik okán.../ A közvetlen emlékműállítás főmunkálatai előtt és az avatáskor ráadásul itthon sem voltam. Jó pár hetes francia,

angol - turnén voltunk a Szolnoki Szimfonikus Zenekarral. A „csatorna”-partján, egy kedves vendéglátó francia család TV-jén néztük este a honi eseményeket. A NAP főeseményeként, a Magyar Köztársaság kikiáltását. Francia pezsgőt bontottunk, akkor még nem egészen tudván, hogy mire...is?!

A kezdetekről legelőbb - az időközben jó barátommá „előlépett” - Csala építész uramtól hallottam, így már csak utólag: - Pár napos párttagként megkeresett munkahelyemen /az akkori Megyei Tanács Tervező Vállalatánál, = a SZOLNOKTERV-nél/, Tóth Pista az ideiglenes városi elnök, lehet még csak pártszervező. Ez már úgy nyár végén, az akkor még megülni ildomos Alkotmány Napja, illetve „Új kenyér Ünnepe” tájékán lehetett... /Ma derült ki, hogy Sanyi tévedett, még később volt, hisz most beszélgettem a kiöltő művésszel, - ki szerint már túl voltak szeptember idusán, mikor Tóth ~ ŐT is e témában „megkerülgette”. Erről lásd később.../ ...Ennek előtte, én csak látásból ismertem Tóthot, hisz a Fórumba Lipták Sanyi „csábított” be nem túl rég. Hozott be mindenféle cikket, plakátot, propogandaanyagokat, közben sokat cseverésztünk, lelógunk szembe a „Szőlőfür” pinceborozóba, vitatkozni, „fröcsögni”. Nemsokára előjött a farbával, hozott belépési nyilatkozato(ka)t, melyet én, mint egy néhai frontharcos magyar honvéd(ő) tiszt fia; rögvest alá is irtam. Paár Nándi mérnök-kollégám és barátom eleinte hezitált, de későbbiekben azért végig sokat segített. Mármint a kopjafaállító ügyeinkben. Jött tehát Totis, lementünk. Mindketten „fröccspártiak” is lévén, gyorsan közös platformra jutva egyetértettünk... /Nándi megentkülöncködött: Ó sörözött/. Pista elővezette régi vágyott tervét, melyet már pár(t) barátta(iva)l meg is osztott. – Gyerekek, emlékművet kéne állítani Szolnokon, az '56-os FORRADALOM és SZABADSÁGHARC tiszteletére mielőbb! De, csak pár hetünk van már: és itt a 33 éves, tehát a „Krisztusi korú” lehetséges, kötelezően megünnepelendő SZÜLETÉS NAP! Szegény ember vízzel főz, így - az elő ötletezés szerint - a létesítés közadakozásból, önerősen, önkéntes munkával, sok leleménnyel, lelkesedésből, szívességi alapon... lehet majd megvalósítható beruházás. ”Felruházás”, hisz ekkorra még Pozsgai(ék) nélkül is, egyre inkább felderengetik, a gondolkodó többség számára, hogy: „Meztelen a Király...”! A „korabeli sajnálatos események”; biza' Forradalomná fejlődtek, amelyet honvédő Szabadságharcunk elismerésének elfogadása követett! Kiderült közben, hogy Tóthék – egy rajztanár, képzőművész, lelkes fórumtagunkkal, - (a fentebb említett) Szabó /Imrefia/ Bélával már el(ő)készítették az emlékmű vázlatos terveit. Sőt Béla már a maketten dolgozik. Nekünk az anyagbeszerzés, a műszaki, technikai tervezés, kivitelezés és a komplett megvalósítás s az engedélyeztetés - nem túl hálás feladatait – kellene ellátni. – OKÉ - mondtuk egyszerre Nándival. És kezefogtunk! Lehajtva poharainkat, elindultunk művésznünk „műterem suf-nijába”. Az, a volt szabadtéri színpad valamelyik öltöző-mellékhelyiségében volt akkoron található. Béla dűnyögve megmutatta eddig mire jutott. Látvány rajzos tervei szerint valódi – emlék - MŰ született! Illetve születhetik, ha megtudjuk

azt, - majd valósítani... A makettjét is a célszerűség és az ötletesség jellemezte. Pl.: a bazalt kockakövekből felrakott barikádöt, mokkacukor halommal ábrázolta. Ezt taposta a lánckerékpár (hullámpapírcsíkából), melyek végéből szökött az ég felé a faragott kopjafa (egyelőre gyertyából kifaragottan). Bár erről Béla mai szíves közlése nyomán kiderült, hogy az egy neonsző papírtokba általa kiöntött faragható gipsz-gerendácska volt. "Feje" alá bemetszve: 1956 és alatta a mélyvésett felirat; „Ne folyjon testvér vér hazánkban!” Utólag tudtam meg, ezt akkoriban tán Nagy Imre mondhatta. Rajta gyűrten egy zöldes (még sztaniolpapírból), majd bádogdarabra festett fehér - (magyar tankász) - Kossuth címerrel. Ezt persze a megvalósulás utáni héten, naná, hogy nyomban - a színesfémgyűjtő - „megélhetési bűnözők” meglovasították. Azóta sem pótolta senki... Gratuláltunk Imrefiának, a világos szimbólumokat alkalmazó művészi elképzeléseihez, azonnal – mi műszakiak is – közösen ötletezni kezdtünk... Béla - /ki magyarérezelmű tehetséges, jászárok szállási származású rajztanár-képzőművészünk/ - még elmesélte, hogy őt is sulijában kereste meg - (ahogyan én is ma) - az öreg Tóth, az első hallásra biza' képtelennek tűnő ötlettel; nevezetesen, hogy egy hónap múlva a tethelyen: engedélyezett emlékművet fogunk avatni. - Rajtam ne múljék, s dolgoztatni kezdtem... A műszaki stáb pedig feltöltődve, feldobódva a művészileg közérthető, kifejező, technikai megvalósíthatóságában is sikeresnek tűnő, reális vállalkozás(unk)on: - gőzerővel, együttesen szintén azonnal munkához látott.

Hogyan is sikerült:

- mármint, a megvalósítás? - Ekkorra már emlékezetem szerint ott volt még két régi mérnök barátunk, kollégánk is. Halász István, építész a későbbi képviselőnk és Haszi. /Hasznos Sanyi régi gimista osztálytársam, máig barátom, ki vízmérnök... Ő most is a TISZAVIZIG-nél „mérícskélget”. /A két „koma” éppen ma volt fent nálam, hosszas időegyeztetés után „szemtanúságot tenni”, mesélni; - az akkorról. Hites tette társaim szavaival folytatom így tovább e „számadást”; hogy éppen melyikük beszél, az a történelmi hűség szempontjából, - gondolom - majdnem lényegtelen a továbbiakban... - Ezek után, napokig lelkesen osztottunk, szoroztunk, skicceltünk, mérícskélünk, helyszíni szemléztünk. No és kocsmailag, inkább PERSZE közösségileg, sokat de hevenyen „agy tornáskodtunk”. Szinte alkotói lázban égtünk, sűrűn randizgatva Tóthékkal is. Együttal egyéb lehetséges segítő társakat is toborozva. A szakmából s a komákból...- figyelvén, a lehetséges és kellő teendőink sorának ellátására, annak teljes lefedettségére. Megfelelő szívességi és „hívó” embereket szer(v)ezni, a megfelelő helyre, feladatra... - alapon. PL.: az alap és barikáddomb betonozás az egyik fontos, lehetséges főmunkálat. Akkor! Ki is? JA, a Zoli - ki szakmabéli; a Barabás. /Velünk járt a Műegyetemre másodikig, de aztán családi okok végett, „csak” YBL-t végzett üzemmérnök lett./ A Betonelem-gyárba dolgozik, művezet, vagy MEOS - régi haver műszaki-szaki, (kinek néhai édesapja ráadásul rendszer verte

„B”-listázott, háborús hős pilótánk volt.) Naná, hogy első megkeresésünkre Ő is szívesen igenelt. - No akkor most fogjuk meg és vigyétek... - volt ez idáig a szokványos társadalmi munkálkodás alapdumája. Itt viszont vittük bizony közösen, önként és dalolva – hitből, dachból, lelkesedésből.

Közben zajlott a városban a bekerülési - (menthetetlenül kifizetendő) - költségek össznépi „összetarhálása” adományozás útján. Ebben leginkább az „öreg” Tóth jeleskedett, lévén leginkább ő képviselte helyben az mdf-et a lehetséges fórumokon és a médiában a helyi nagyérdemű felé. A kétkezi munkában nem igazán vettük így hasznát, de hát igazoltan volt távol. Sokan adtak – de mégis keveset... Érdekes, hogy az adakozás jelesei is leginkább a fórum és szimpatizánsai köréből kerültek ki. Így azonnal emlékezetből – kérdésemre – Csala mérnök uram rávágta; – Lipka Vili bácsi volt az aranyérmes, ezen mecenasútjában, hisz egész havi fizetését, az emlékmű megvalósításának oltárán áldozta fel. Megörülhettek otthon...(!?) Elkomolyodtunk mindketten, s rágondoltunk, emlékeztünk a papírgyári volt mérnök, fórumos öreg pletykafalusi ismerősünkre. Akinek a fiát, leányát nejem tanította, s akik az első közös karácsonyi ünnepeinken, gyermekként - a Papa segítőkészsége nyomán - csodálatos betlehemezéssel leptek meg minket, demokrata klubunkban. Úristen, de régen volt, a kisleány mára nagylány, pár éve már végzett állatorvos. - Másfelől is csurrant-cseppent, így a kötelezően kifizetendő anyagok, nagyobb fuvarok kifizetésére a szolid, szükséges keretösszeg a rendelkezésünkre állt. Némelyek természetbeni juttatásaikkal segítettek a létesítést, avagy ingyenes szerszám és energiahasználati lehetőségeiket ajánlották fel. Előbbire jó példa a virágkertész-piaci virágárus, Vincze Kálmán - (későbbi kisgazda honatya) – ki a parkosításban segített és dízcserjéket biztosított. Utóbbira is több jó példa mutatkozott, szinte mindenki segített, aki arra vetődött, így a Zagyva-parton a közelben lakó, Orosz (?) vezetéknevű főállatorvos úr, aki talicskákat kölcsönzött, vagy a JOBB-oldali szomszéd házi asszonykáék, kik áramkivezetést adományoztak, zömmel a betonkeveréshez. Építkezhetünk hát VÉGRE - igazándiból! No, még a felderítés nem kis munkája azért hátra volt: mit-honnan? – lehetőség szerint ingyért. Közben mi, a „műszaki értelmiség” a kivitelezési tervek, terep felmérések, skiccelések özönének napi aprómunkáit „rutinkodtuk”, kókányoltuk, gányoltuk össze, hisz a közigazgatási engedélyezés csak így válhatott lehetőséggé. Teodolitot, mérő és kitűző-lécut és szívességi figuránsokat emlékszem, a „geodétáktól” kunyeráltunk emlékszik: HASZI. /- Ott is volt egy-két műegyetemista..., de földmérnök évfolyamtárs./ Beadtuk végre a papírozónt, terveinket a tanács műszaki osztályára pár (két) héttel az avatás előtt. – Emlékszel?, régi kollégánk, a „hebegős” Orgoványi vette azt át! Béla még hozzáfűzi: - a törekenyke makettet be sem tudtuk adni, helyette fotót, rajzokat adtam Sanyinak engedélyezési seg. anyagul.

Így ír erről HASZI, egy a Néplaphoz, a félévszázados jubileum okán beküldött olvasói levelében: - amit természetesen szokás szerint, igencsak rövidkére

heréltek. – mondja, inkább az eredetit gondjaimra bízva. „...1989, amikor már foszladozott a **vasfüggöny**, azonban a *karnis* tartotta magát. Az engedélyezési eljárás viszonylag hamar lezajlott az akkor már elbizonytalanodó hatalom szemhunyása mellett. A területfoglalási engedély birtokában jött még a neheze, mivel már erősen közeledett október 23-ika. ...Olyan felejthetetlen pillanatokkal szolgált az építés, amelyeket egy hivatalos szoborállítás megközelíteni sem tud...”

Tovább mondja(ák) élıszóval. - Most már tényleg az „anyaggyűjtés” következett. Leginkább az én öreg Dáciámmal, és bérelt utánfutóval összekazlavza apránként, - mint a természetben „lopkovics” módin gyűjtögetett virágporból hordják össze a mézet a méhek, - szedtük össze a már nem kellő, elfekvő kellék anyagokat. A tetthelyre hordott halmoknak rögtön önkéntes őrizője is akadt, egy a bokrok közt őgyelgő, ott-lakó (tehát aligha... „hajléktalan”) szakállas fazon személyében. /Aki a napi „befolyó” fejében még a tőlük szokatlan módon, fizikális munkálkodásainkban is részt vett./ Időközben mívész urunk, Szabó Béla is a közelbe hurcolkodott, a Művésztelepen megkapta időlegesen, a sajna’ végképp távozó Bokrosék-féle műterem kulcsát a tanácstól; - posta munkája okán.. /A Szigligetre költözött festő-keramikus házaspár fia, Péter volt a „301”-es parcella kopjafáit (is) állító, Szolnokról elüldözött INCONNU-csoport egyik alapító tagja. Szülei is, az ezt követő állambizonytalansági vizsgálódásoktól (is, és megélhetési, inkább városi alig megrendelési gondjaik okán) menekülve távoztak a városból. De ez majd egy külön történetecske lehetne... Tóth is jóban volt velük, lehet, hogy a kopjafa, mint főmotívum is így kaphatott, itt illően ihletet. Így Béla is majd mindennap segédkezhetett immár a fő tetthelyen. Először az alapkiásása következett, zsaluzás és máris rohantunk a kész betonért egy szívességi Zsukkal Barabáshoz, az „elemgyárba”. Ott aztán bemenetkor kifizettünk előre X mázsányit, csakhogy Zoliék úgy televágták dupláni „cuccal” a kocsit, hogy alig bírtunk visszadöcögni vele, úgy leült az a plusz tehertől... Máris alapbetonozhattunk. Zoli is elkísérte meósként az árut... Ott is ragadt melózni! Jöhet a barikádborító kockakőhalom. De honnan? Ott hajlékoló hajléktalanunk segít: - Szemét-turi’ körjáratomon múltkoriban, a Prizma úton – tudjátok a Kommunális cég disznóóljánál - láttam kigórálva prima bazalt utcai kockaköveket. Hátha... Egy telefon... spuri! Valóban, volt! Darabonként bányásztuk elő, lepucováltuk spaklival, felraktuk, összabetonoztuk és máris kész lőn... a barikád. Rádásul valószínű, hogy tényleg korabeli, még a „háborúbeli” spéci lánckerék-taposta volt, hisz elmondások szerint valószínűleg az „Adyról” került szemétre annak felújításakor. /A ruszki tankok, pedig napokig hajdan azon grasszáltak, hisz ’56-ban a főutcánk fel volt dűlva új közművezetés miatt./

A lánckerékpár anyagbeszerzése más „káposzta” volt, nehezebb fellelhető-sége révén... Halász /lesz/ képviselő a kézenfekvő megoldást választotta, „becocogott” a ruszkihhoz, a Városparancsnokság(uk)ra. Naná, hogy elhajtották. Udvariasan, ravaszul – de határozottan! „Nincs raktáron pótalkatrész, és ha

megigényeljük a 'Nagy-Szajúzból' hónapok kellenének míg ideérne...' /Bez-
zeg '56-ban szinte órákon belül Szolnokon voltak, tankostul!/. Más lelőhelyet
kelletett tehát felkutatni. - Kaptam egy fülest: – mondja Sanyi. Utánanézünk,
igaznak bizonyult, az egykori Mezőgép tószegi telepén rozsdásodó mezőgazda-
sági erőgéppalkatrészeknek volt egy hulladékudvara. Ott találtunk láncfalpakra,
valószínű egy hajdani SZ-100-as /Sztalinyec/ traktor „járóművei” lehettek. Bé-
reltünk egy utánfutót, kibányásztuk, kirángattuk a vashulladék aljáról, – mikor
megtudták az ott dolgozók, hogy mire kéne, lelkesen segédkeztek. Végre, hát
mégiscsak megszereztük... Ugyanígy, ugyanetájt kaptunk egy másik fülest is a
kopjafának való fatörzsről. Nem sokkal az eseményeink előtt – a nyár végén -
rendeztek egy fafaragó tábort a (gróf) Széchenyi lakótelepen. /Szolnoki, alföldi
és erdélyi faszobrászok közreműködésével./ Ott maradt ki ez a sudár fatörzs,
melyet a Jóisten is kopjafán(kn)ak növesztett! Kiment Béla választani, ott egy
„idegenvezető”, (régi „népbüvölő” kollégám) a Szabó Bandi fogadta, mondja.
/Valóban ekkortájt ő volt ott a közművelődési gittegyelet halljakendje./ Nagyon
nem kellett válogatnom, azonnal megtetszett a sudár, bő 6 méteres tölgyfa –
derék – oszloptörzs. Megkaptuk, sőt egy közeli faluban dolgozó gépi fűrész-
iparos „kolléga” ingyen le is szélezte azt számunkra - /illetve Bélának/, - a jó
ügyről tudomást véve. Tóthnak sikerült e derék vállalkozót fellelnie. Eleinte hú-
zódozott, a célról faggatódzott, de a félve bedobott ász mondat után tenyerü(n)
kbe csapott: - HÁT..., ööö, a *kommunisták elleni kopjafa* lennék majd belőle!
TALÁLT! Béla még elmondja, hogy míg a többiek valami másért mentek – már
nagyon farigcsálhatnék volt – maga cipelte be azt az udvarról. /A ráhagyomá-
nyozott művészeti segéd munkás ippegi kiütötte magát./ A fáraók piramisépítés
módszerével: vékony tűzifa spulnikon begörgetve a „monumentet” a műterem-
be, rögvest vésőivel munkához is láthatott.

Úgy tűnt minden összejött, már „csak” mindegyikünknek ütemezetten, fe-
gyelmezetten, pontosan, dolgoznia kellett a saját helyszínén. Elvégeztetett, már
csak a kopjafa közösségi helyre állítását kellett az utolsó előtti napra hagynunk.
Barabás koma azért dünyögött még egy kritikát a „végjátzmáról: - Ezek az
értelmiségiek nem szokták a fizikai munkát. Emlékeztek a Halásznak a fahely-
reállításnál rögvest megrándult a háta? Haza is kellett mennie... Csaláék – tán a
megszépítő messzeség okán, avagy a mérnökmundér védelmében – lehurrogták.
Nem úgy volt, mindenki tisztességesen dolgozott! MÁSNAP tehát így jöhetett:

AZ AVATÁS

Im' eljött az alkotók várta nagy-nap: 1999. október 23-ája. Egy nappal a
KÖZTÁRSASÁG kikiáltása előtt! Távollévén is könnyen számot adhatok a
történekekről, hisz komáim többször, többféle hangszerelésben is beszámoltak
róla. Másrészt a „kopjafafaragó” Béláék, iskolai technikusuk segítségével vide-
óra vették az eseményt hüen lelkesen és részletesen: a-tól, z-ig. /Új kameráját,
néha „Imrefia” is büszkén berregtette, amelyet ekkortájt nyertek már pártilag va-

lamely országos demokrácia-fejlesztési alapítványtól./ A filmet azután többször az évforduló tájkán klubunkban vitázva levetítettük, egyszer a VTV is leadta, időközben már nekem is megvan, (Haszi koma jóvoltából DVD-n.) De a Néplap is rövid híri fotós tudósítást közölt. Szerintük: ellenzéki pártok és szervezetek kopjafás emlékművet avattak az országban elsőként... Ami majdnem igaz is, hisz az avatáson már majd mindenki ott sűrűngölgödött az ünnepségen a városból, aki számított, de az alkotás kétkezi folyamatából leginkább a már eddig nevesített mdf-esek és társaik, vették ki a részt. A szabad-madarék, pl. egy nappal az avatás előtt kezdtek röpködni ez ügyben, a városban; az ünnepség propogálása ürügyén. Nekik volt egy hangszóróval ellátott, öreg 1500-as Polskijuk – illetve kinek telt akkor erre: Fodor főrendező, nemsokára honatya uruknak.

A vizes zimankós őszi is felderülni látszott a jeles nap késő délutánján. A Nap is ragyogva tisztelgett! A városi nagyérdemű is, hiszen annyi érdeklődő, tisztos emlékező jött el, hogy alig fértek a téren, azóta sem voltunk sosem (sajnos) ennyien. A közönség soraiban örömmel fedezem fel jóbarátim többségét, de elleneimből is többen téblábolnak... Sőt felfedezem a figyelő civil-ruhás „ál-lambizonytalankodó” zsarukat is, kik nemsokára ifjan nyugállományba kerülve röhögnek a markukba majd, a sajnos elmaradt: „Tavaszi nagytakarítás!” okán... A nemsokára „törülközőt bedobó”, de még nagy hatalmú „egypárt” két titkárát is látom a sorok közé húzódván; szemlélődve. Egyikőjük mára mezőgazdasági nagykereskedő, másikőjük „álomtitkárkodás” utáni állapotát követően az OPE-RA miniszteri (bizonytalan) biztosa. /VOLT e sorok írásakor.../ Először magnóról bejátszatik a szovjet csapatok korabeli kivonulásáról szóló tudósítás. /Amire a szolnokiakk akkoriban azt mondogatták: - Ezek úgy mennek kifele, mintha befelé jönnének... Sajnos igazuk lett! / A rövid felvezető beszélyt Fodor Tamás, rendező, az SZDSZ helyi ügyvivője tartotta. Azt a közadakozást méltatván, amihez nekik aztán egy megveszekedet „péterfillérük” sem fűződött. /Neki is szerepe volt tán abban, – no nem a kopjafaállításban – hogy nem repkedtem szabad, madárként... A helyi szervezetük alakítójaként, korábbi ellenzékiisége leginkább abban merült ki, hogy a megyeházán rendre pofavizitálva, némely kedvenc színésze, a saját és vezetőtársa főrendezői és igazgatói fizetésének emelése ügyében protestáltakat. / Majd felhangzik két színészünk (Mertz Tibor, Tóth József) előadásában a műegyetemisták korabeli, a rádióban bejátszani kívánt 16 pontja. TOTIS szép, érzelmektől dús felkonferálása következett. Vendégművész – díszvendég szónokot köszöntve. A „*lelki megnyomorítások Golgota-útján*” – kezdetű, ünnepi beszéddel ezután; Fekete György iparművész, hajdani Nemzetőr parancsnok, majdani kulturális államtitkár következett. Elismerve országos elsőségünket, reklamálva közös több-évtizedes késésünket... Hisz Ő, már az '57-ben, a Torontóban emeltet is megcsókolhatta, mely a Forradalom első külhoni emlékműve. Beszéde végeztével az ittenit is: - ..., *a főtől való magyar emlék fát*” - ugyanígy térden állva „felszentelte”. Ezután a helyi ellenzéki pártok és '56-os szerveze-

tek nevében dr. Mízsei Béla „kegyelmes úr”, (a halálos zárka volt lakójaként) hajdani és majdani kiscgazda képviselő mondta el emlékező és indulat-teljes ünnepelő beszédét. „NE FÉLJETEK!” – volt a fő mondanója. /Ekkor még ugyanis bőven volt mitől...; alig fél kilométerre attól a ruszki laktanyától, ahol 33 éve Zsukov marsall a Varsói Szerződés főparancsnokságán elindította november 4.-i hajnali intervencióját ELLENÜNK./ Ezután egy másik elnyomott rokon-nemzet szimpatikus képviselője szólt. „Észtországból” (most még csak SZSZK) - Maál Hellam magyarul jól beszélő, csinos ifjú hölgy, egy régi „barátnénk”. Ki azt tolmácsolta szabadságszerető rokonaink nevében: - „Nem szabad félnetek! Veletek leszünk minden következő nap...” /Sajnáltam, hogy nem találkoztam Maállal ismételtén, hisz tényleg régebbi, kedves-kedvelt ismerősöm volt. Most éppen tolmácsként kísérté el másnapi nemzeti ünnepünkre meghívottakként főnökét, az észtek akkori ellenzéki vezetőjét. (Ő lett azután a miniszterelnökük.)

Jó fél éve voltam akkor kint náluk Tallinban - „rokonlátogatóban”, Aárvi Karotám (az ottani Szputnyik-iroda vezetője) meghívásának eleget téve, hol szintén Maál tolmácsolt. Nagyon megszerettük mindkét rokonszenves, hevesen hazafiú, honleány észt barátunkat. Néha már - mi „húztuk a nyakunkat” Csányi Jani komámmal, az itteni Express vezérrel, mikor politizálni és „idegenvezetni” kezdtek. Ami leginkább abból állt, hogy versenyt szidták az őket (is) leigázó, megszálló, elnyomó ruszkit. Akkoriban..., és - nyíltan! Hozadéka is volt az akkori látogatásunknak... Egyrészt, mert megkóstolhattuk a „szabad világ” ízeit, pár órát barátainkkal a „TALLIN” komphajón, a „FIN-öbölben” vacsorázva, s időt töltve, ami már szocializmus mentes nemzetközi vízi terület. Másrészt, mert ott megkóstolhattuk a „Vana-Tallin csudatévő likőrt” és pertut ihattunk, eszmét cserélhettünk végre őszintén - általa - /finn-ugor nyelv/ „testvéreinkkel”. Félre a tréfát, testvérmegyei kapcsolatainkat ápolandó, sikerült ott megbeszelnünk, elintéznünk a Szolnoki Szimfónikusok és egy szolnoki rock együttes (Kovácsék, ...? Ja, időközben eszembe jutott a nevük: WU-2, illetve a turnén az AN-2, vélten ott közérthetőbb néven koncertezve.) ottani és Tartui vendégfellépését, koncertsorozatát. Mely(ek)re nem sokára sor is került! Miért nincs manapság valamelyik észt várossal testvéri viszonyunk, hisz ennek legalább gazdag korábbi élő hagyományai is lennének... Menjünk vissza inkább az ünnepélyre! Jöjjék ezután újra Fodor Tamás (jó pozórként,) hmm... színészként: Illyés Gyula. „Egy mondat a zsarnokságról.” – ... a templom, parlament, kámpad – mindmegannyi színpad... - világot jelentő deszkáiról.

BOCS', de most kapom a „HÍR - TV”-s elkésztő - hírt: „ELHUNYT: ILLÉS LAJOS, Kossuth-díjas zenÉSZ, az ILLÉS-EGYÜTTES egyik alapítója...” /Nem tudom persze ki volt szerintük a másik...!/? Jól mondja, egy jóval későbbi tag, Szörényi Levente: „az elmúlás érzése van ilyenkor az emberen”. Pihenjünk hát, szomorkodjunk és gyászoljunk! Éppen a múlt héten határoztam úgy, hogy le kéne - (avagy inkább fel?) menni Kisorosziba, a vasárnapi ISTENTISZTE-

LETRE, ahol kántorolt, egyoldalúan általam szívemben felvállalt „komám”, régi cimboránk. Kiöntöttem volna néki szívesen mindennapi bánat’-im; a szokásos „Szolnokságokat”. „Most már késő, - majd – most látjuk milyen óriás (volt)-Ő”. /Ahogyan röhej, hogy éveken át az öttusa és magyar fenomén; Balczó András, egy másik általam igen nagyra tartott jeles EMBER, csak „bereiterkedett” – belovagolt... , belovagol. De tudnék biza’, bőséggel, akár nevesítve is: kihasználatlan emberi energiatömegekről számot adni, - „tán csodállak, ámde nem szeretlek” – városkánk vonatkozásában is./ Nyugodj tehát LAJOS barátom békében – (legalábbis márciusig...) Emlékedre – ÁLDÁS, BÉKESSÉG! Csak most holnapig, ha tudom majd folytatni, könyörgök, kérem; egye – LŐRE - 24 óra:

SZÜNET – kelletik!

Másnap/os/ az ébredés, a gondolataim kavarnak: kopjafa, az ’56-os áldozatok és az akkori események, ifjúkorom és szegény Lajos barátunk. Eszembe jut első szolnoki találkozásunk, nagyjából a 60-as évek elejéről. A legelső véle kapcsolatos élményem, csak alig 4 évvel lehetett a forradalom után, végzős nyolcadikos lehettem, Ő tán akkoriban „érhetett”. A város egy-szem, közkedvelt ifjúsági élőzenés szórakozóhelye akkoriban a „Sport cukrászda” kerthelyisége volt. Nyári estéken a komákkal – úgy mondtuk a „galcsival” – suttyó legényekként a kerítés zugait kívülről elfoglalva leskelődtük a benti eseményeket, stíröltük a nagylányokat, és kagylóztuk a kiszűrődő big-band melódiákat. Külön élveztük – egy nyáron át – a nálunk alig idősebb zongorista játékát, – rekedtes énekimitációját. Főként a „Johnny and Hurricans” számok koppintásában jeleskedett, a nem akármilyen, szaxi-szólók közben, hisz a Bergendy-fivérek korai formációja játszott itt nyaranta. Azután pár év múlva érettségünk tájékán, már mi is rophattuk, az időközben, az ős Illés Zenekarrá összeállt zenészek ötörai teáin a „Milliben” rendre hétvégén a „jampit”. A Járműjavító Művelődési Központban: „64 nyarán épp, hogy elindultunk...” – hatalmas nagy bulikat adtak, lökték a „Luxi’ t” - szupercsaj énekesnőjükkal, mindegyikünk akkori /táv/szívszerelmével: Koncz Zsuzsával. A műszaki egyetem hakni zenekara voltak, ekkor még leginkább a „V-Rédijó Laxenbörg” pop számait másolva és kitűnően interpretálva. Abban az évben, már Bródy János is náluk zenélt, a fivér Illés Karcsi szakszizott és velük játszott bassz’gitáron az echte szolnoki Halász Gyuszi is. Az ÖCSI, a szomszéd utcából... Zrínyi utcai, - amire gyermekkorom egyik kedvelt játszótereként emlékezem - srác volt, ekkor műszaki egyetemista, mintha az édesapja

a „Jármű’ben” lett volna valami műszaki haljakend, akinek a révén kerülhettek tán oda... A Little Richard – féle, „Tutti Fruttira”, amit Lajos énekelt /üvöltött/ teljesen átélve, élethűen imitálva az eredetit; - leállt a bál. Párunkat körbeálltak, - a konkurenciára: Kadira, Jampira, és Csövesre, de az is lehet, hogy COLOS volt – emlékszem. Érdekes hogy a táncosnőinkre nem, és tátott szájjal, ütemes tapssal ösztönöztek, szinte üztek az egyre vadabb, akrobatikusabb rock and roll-jampivételkedésre, táncbemutatóra. Így mi „sztárok” szünetben, a „csillag presszói” olcsó, félhabosra csapolt, langymeleg sörtől elvarázsoltan gyorsan összehaverkodtunk a zenészekkel, löktük a vakert, nagyokat sódereltünk egymással. Néha még finoman politizáltunk is, szidtuk a rendszert; - mármint a beat ellenessége miatt. A „lánckerék taposta főtucárol” akkor csak a pódiumon eshetett szó... Akkor még ez ügyben zenészeink is egyetértettek, a rendszerváltás után, aztán már egymástól eltérő gyékényen árultak, - no nem zeneileg... Illés, Szörényi, és kontra Bródy, Koncz... Lajossal akkor külön is barátkozgattunk, közvetlen volt, kedves és Ő (is) igencsak szerette a sört. /Leginkább zenélés közben kortyolgatott egyet – kettőt a zongora alá rejtett sörösládából, melynek üres flaskáit rendre telire cserélgettük./ Nem most volt, boldog ifjúkorunk gyorsan elmúlt, megváltoztunk – már tán nem vezényszóra..., megöregedtünk, eliramlik, eliramlott az élet... Halász Gyusziról, pedig a napokban hallottam jó hírt. Él. / Nem találkoztunk vagy 40 éve. A mi korunkban ez már önmagába jó hír./ Munkácsi Pista, az ex Integrálból - aki régebben több zenekart járt, Bergendyékkel is játszott - a szaxis mesélte, hogy a mérnök úr jól van.- Valószínűleg nem ismernétek manapság egymásra, somolyog rám, a még mindig vinyoga Pista. – Sikertől mindkettőtöknek megduplázódni, pocakban... /Kösz’./ Igaz Öcsi a műszaki elvégzése után, leginkább átzenélte az életét, sokáig külföldön vendéglátóva, de még mostanság is látogatja a szolnoki rokonságot, legfőképpen a hugicáékat. Itt a férjura is művész-mérnök ember, Csikász Sanyi, a volt Tisza szőlőtáncos, ki jelenleg a Kodály kórusunk egyik tagja és társadalmi munkás vezetője. Kicsi a mi városi világunk, hisz’ rendre Sanyi „hátrasorolt”, bagósokként, padtársam volt együttesük turnéin. Többek között az átkos-vége táján Olaszba, a Lorettói Egyházzenei - pápai misével felvezetett - csudi Kórus fesztiválon. Hát sikerült szegény Illés Lajosunk tragédiája kapcsán, jól elkacskaringózni kopjafánk kálváriájától, - kanyarodjunk hát inkább témánkhoz vissza:

Közben, az kimaradt még, a kopjafaavatásunkból, hogy Tóti zárta végezetül szerényen az ünnepélyt, ott is inkább csak köszönetet mondva – valamennyiünk, tehát a városiakok nevében - a két fő segítő(jé)nek,: a művésznek, SZABÓ IMREFIA BÉLÁNAK és a „technikusnak” CSALA SÁNDOR mérnök - Uraimnak. HIMNUSZ; „Virágok és koszorúk”, s itt a VÉGE?!

Snitt: MTV-1-es adó, esti Híradó, Vámos Nóra szerkesztő-riporter: felkonf;

„- Szoborkompozíciót avattak ma elsőként az országban SZOLNOKON az ’56-os ... „

KONYEC. ENDE. THE ENDE... - no nem egészen:

FÉLÉVSZÁZADI - kopjaforgácsok:

Egy év telt el! (És az írás közben, a kegyeleti: 24-óra.) A tavaszi nagytakarításon már túl vagyunk, az biza' elmaradt! Így azután piszkosul-tisztátlan maradt az ország... /Minden szarházi tovább hely(é)ben járt, majd maradt, hiába pakolta túlélő menekülő pakkját előtte már össze.../ Közel'g az önkormányzati „válogatás” - is. Alig egy éven belül. A Csala Sanyinak kiadott, azóta is nála iktatott – csak éppen most melléklet gyanánt sajna' nem megtalálható - „tanácsi ideiglenes”; 3-hónapos fennmaradási engedély emlék-kopjafánkat meg sem ingatta...?! Patinásan még szebb, - immár a mű-émlék, de - az idénre tervezett félévszázados jubileumot megelőző hercehurcák okán, azonban fura, de MÁRA vitatható... (bb)...lett.

De térjünk vissza egyelőre az „átkosbeli” végjátszmákra! Lásd: NÉPLAP. Szolnok Megyei Politikai Napilap, 1989. okt. 23 /hétfő/: „KEGYELETTEJESÉN EMLÉKEZTEK” - /nagybetűs első oldali cikk és kép főcím/ - meg okt. 23 - áról vasárnap a kora esti órákban Szolnokon, a Guttenberg téren. A közadakozásból, társadalmi munkával felállított 1956-os emlékműnél..., (felsorolják a szónokokat) majd elhelyezték a kegyelet és emlékezés virágait és gyertyáit az utcaköveket, láncfalakat és kopjafát szimbolizáló emlékműnél. (foto: Korényi)

Ennyi volt, a napilapban; nem sok ahhoz képest, hogy közel két évtized távlatából is, ezen eseményről jóval több maradt meg bennem-bennünk...

De azonnal volt/ak/ műkritikusok is. „Ideológusok” is, pl. a helyi munkásörök; kik közül voltak, akik indulójuk szellemében; ...ott a fegyvere... alapon, annak használatával kívánták volna erőszakosan eliminálni a művet. Ahogyan egy napokban tartott tanácskozásunkon a helyi „Rendszer(t)változtatókkal” utólag bevallotta azt a grémiumnak: Vass Lajos, az események idején megválasztott, új reform-kommunista megyei vezetői testület, az un. „csikócsapatának” ideológiai titkára. Ő csak tudhatja, hisz a tisztségen kívül a pártarchívumba való korlátlan betekintés jogát is örökölte. Jogosabbnak tűnt egy szakmai-történeti kritika dr. Cseh Géza főlevéltáros uram tollából, aki ekkoron legtöbbet tudta kutakodásai révén a helyi 56-os eseményeinkről. Szerinte a kompozíció szimbólumrendszerének használata méltón emlékezik – leginkább a fővárosi tragikus harci eseményekre, de kevéssé utaló az, a kis Moszkvánkban történetekre. /Léven városunkban békésen győzött a forradalom, majd „alig” volt áldozata a ruszki-komcsi intervenciónak./

Az emlékhely felavatása természetesen városunkban azért szóbeszédileg is nagy port vert fel, téma volt az akkoron a munkahelyeken, baráti-családi közösgégekben, de kocsmahely is. Érezhető volt az MDF helyi tekintélyének erősödése is általa, egyre több új belépő is jelentkezett a pártba. Tavaszra már – ameddig szólt a tanácsi ideiglenes helyfoglalási engedély – nyilván szó sem eshetett a kopjafa megszüntetéséről, - /s hült helyének, az engedély előírásainak megfele-

lelően a fümaggal történő újra bevetéséről; - az időközbeni országos események, a közelgő demokratikus választások okán. Dúlt a választási kampány és a plakátháború. Este nyugovóra tértünk a házunk előtti villanykaróra ragacsolt plakáton Brezsnjev és Honecker elvtársi tandeme, kontra a bájos ifjú pár csókja közti választási alternatívával, reggel már helyette a „Tavaris Konyec” bravúrplakátra ébredtünk. Majd másodnapra az is felülragasztott. Ekkor már „kopjafaállítóink” is leginkább a plakátcsirizelési fronton jeleskedtek. Juhász Pista volt ez ügyben a profi, lévén eredeti szakmája szerint festő-mázoló, de leginkább mostanság, első szabad választásunkor főállású rendszer(t)változtatóként ügködött. Az elsők között lépett be az MDF-be. Nagy bravúrja volt az általa vezetett kampánybrigádnak a kedves ünnepi meglepetés... Március 15-ét megelőző hajnalon, mikoris „felöltöztették” - /fekete fóliába bugyolálták/ - a Kossuth téren csúfoskodó szoc'reál „Munkásmozgalmi Emlékművet”. Kidekorálva azt, a „Ruszi Damójos” dekorációjukkal, egy kis „Tavaszi Nagytakarítást” is beígérve. A másnapi ünnepség tömegesen lelkes felvonulói, főként a menetet vezető lovas-huszároknak igencsak kapaszkodniuk kellett, hogy nyeregben tudjanak maradni a röhögéstől, mikor megpillantották a gyászlepel fedte „műalkotást.” Hasonlóképpen nagy sikert arattak a színházzal szemben álló, ekkorra már tanácsilag „deszkamauzóleumba” zárt Lenin-szobor kidekorálásával, az „Elvtársak Vége” feliratos „kicsengetéssel”. Avagy a Vörös Hadsereg úti orosz laktanya kapujának, hasonló feliratú kiplakátírozásával: egy éjszaka „künn a bárány, bent a farkas” – módin eljátszadozva az őrizőkkel. Kiragasztották, őrségük leszakították; reggelig így ment többször a móka. /Végül a sziszifuszi küzdelmet a bent lévők unták meg előbb, őrségváltáskor. A plakát napokig ott ékeskedett, a város meg újfent röhögött! / Végül az első szabad választáskor helyben (városunkban és megyénkben) a fórumosok – kampánycapatuknak és kopjafaállítóinknak is köszönhetően – szép sikert arattak. Megyénkben a választói részvételi buzgóság pár százalékkal gyengébb volt, mint az országos átlag, „kopjasainkra” a választók közel negyede voksolt. A 8 egyéni választókörzetből, 6 egyéni és 1 listás mandátumot szereztek. /A városban mindkét körzetben nyertek./ Miután megalakult az új Országgyűlés, vidéken – nálunk is – máris startolt az önkormányzati kampány, és sajnos az ismételt plakátháború. /Ez itt azóta sem fegyverszünetel, hisz tudnék még mutatni városkánkban ekkori avitt-fakó falragaszfoszlányokat.../ Nézzük inkább meg, mi történik éppen kopjafafronton! Megszaporodtak biza' így ünnepekre a hivatalos koszorúzóik, pár nap volt már csak a helyhatósági választásig:

- 1990. okt. 23. „Csendesen, szerényen ünnepeltek a megyében” – (főcímmel) – Szolnok, megemlékezés a kopjafánál. ... Délután 4-órakor kezdődött a megemlékezés. Előtte a Killián György (?) Repülő Műszaki Főiskola Fúvószenekara játszott. A Himnusz elhangzása után a szervezők által fölkért szónok, Lengyel Boldizsár mondott beszédet. Felelevenítette Bibó István gondolatait: ...Magyarország népe akkor is megmutatta, hogy képes vérral áldozni a szabadságért, a

függetlenségért és az igazságért – hangzott el... Az emlékművet a Fiatal Demokraták Szövetsége, a Független Kisgazdapárt, a Magyar Demokrata Fórum, a Szabad Demokraták Szövetsége, a Magyar Szocialista Párt, a városi tanács képviselői, valamint a magyar honvédség szolnoki helyőrségének vezetői koszorúzták meg, majd az emlékező szolnokiak helyezték el virágaikat. /Sz. Z./

A dolognak ekkor csak egyetlen szépséghibája volt (vagy több?); a szónok, ki ekkor a még, az egy hétig regnáló immár tanács/talanok/ elnökhelyetteseként szerepelt – sajnos korábban a munkásország egyik reklámembereként tündöklött... Ő volt, a korabeli média-példa; a színi-igazgató, ki: „kék színű a sapkánk, s rajta csillagunk”... - danolta együtt /baj/elv/társaival. Volt is némi jogos felháborgás, pl. azonnal olvasói tiltakozó levél is megjelent az akkor induló ellenzéki... , inkább kereskedelmi heti hírharsona hasábjain. /Élt pár évfolyamot, elébb, mint „MAHOLNAP”, majd - mint „Telegráf”. Alapító-főszerkesztője: (ekkori szadesz képviselőjelölt), azóta is vándorló média-hiéna. /Most időlegesen újra itthon tájol. „A más szemében a szálkát... , magunkéban a gerendát sem” tipikus alapesete! / A szónokkal való BAL-fogás látszólag igaz, de én véletlen ismerem Boldizsárunk teljes életútját. A munkásörködése úgy volt, bár túl sokat „harmadik életével” nem igen lövöldözhetett, - lévén nem ért rá, - mert akkor viszont épp’ tisztes, igen jó színigazgatónk volt. Viszont éppen ’56-os mintaszerű emberi kiállásáért hajdanán, majdnem kivágták végzősként a ’berényi tanítóképzőből. Több csoporttársával együtt felmentést kérő, - remélő levelet írtak a pesti vérbírósnak, egy súlyos büntetés előtt álló főiskolai tanárunk védelmében. /A, levelet volt szerencsém látni a Megyei Levéltárban. / Tehát esetében (is) igaz: „a ne ítélj, hogy ne ítéltesz” – alapigazsága.

A ’90-es önkormányzati választáson az országos trendnek megfelelően alakultak helyben az eredmények, az akkor már a helyi kormánypárti „kopjafások”, – országos okok végett - lemaradtak. „Lapunk” másnap örömmel adott számot: „*Liberális abszolút többség*” Szolnok önkormányzati testületében: 12 SZDSZ, 10 a Fidesz, öten az MDF, hárman az MSZP + 1-1 fő az MSZMP-t és Független Kisgazdapártot képviselik. Némi zavart okozott az új testület megalakításában és további zavartalan együttműködésében, hogy időközben kitört 90’. október 26-án, pénteken: a TAXISLÁZADÁS. Városunk, a Tiszántúl kapujaként, - az akkor még egyszem közúti Tisza-hidunk miatt – a taxisok szempontjából fontos helyszínné vált. Kegyetlenül, azonnal lezárták a „kaput”, még a nemzetközi segélyszervezet Erdélybe irányított gyógyszer-tápszer küldeményét sem engedték át. Az alakulató testületen belül – is – megoszlottak a demonstrációval kapcsolatos vélemények. A libsik, bolsik igenelték, stikába segítették azt. A kormánypárti oldal jórészt imígyen vélekedett: „A taxisok által elzárt utak nem Európába vezetnek. Ez terrorizmus!” Voltak közülük, akik ellenkeztek a nemcsak a honfibtól „mámoros” vállalkozó sofőrökkel, s a hídnál a fenti szöveget tartalmazó, szétoszlásra bízható röplapokat osztogattak. Így Csala Sanyi és szegény Kutya,

akiket a vitaképtelen állagú autós személyszállítóink tetteleg (is) bántalmaztak. Az eseményeken eddig békésen szemlélődő, /eltűrő/ rendőrségnek kellett aztán - nem a lakossági önzetlen teajaratoktól felhevült verőbrigádöt leállítani, - s a bántalmazott delikvenszeket hazalopni. A taxisok részben győztek, valós és társadalmi veredésükben, sőt az akkori köztársasági elnöku(n)któl rögvest kegyelmet is kaptak. /Kapnak e majd, mai – jogosabban – forrongóink...?/ Így aztán október 29. /hétfőn/, immár „békében” megvolt: az önkormányzati testület alakuló ülése Szolnokon; 17 König, 13 Várhegyi szavazattal, a polgármesteri tisztségre. /+2 érvénytelenel/ A fórumosok, a szerintük kisebb rosszra, az ifjanc demokratára voksoltak. Új szabad madaras „mesterünk” rögvest nyilatkozott is: „A legnagyobb veszély, ha légüres térbe kerülünk... Ha az önkormányzat elveszíti a kapcsolatát a lakossággal!”. Hát ahhoz képest öleg gyorsan sikerált, legalábbis velem kapcsolatosan...

Novemberben azután megalakul a megyei közgyűlés is. /1990. dec. 14-én pénteken, jó hogy nem egy nappal előbbre esett.../. A Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzatainak Közgyűlése. Boros Lajost választotta elnökévé az 50 tagú testület: - „a helyi vállalkozó önkormányzatokat kell szolgálnia az új megyei szervezetnek” – nyilatkozta új főnököm. /Igaz, akkori reményeim szerint, már csak rövid időre, lévén ugyanekkor jelent meg az általam időközben megáhitott állásra, a VTV. Ig. pályázat; dec. 31 benyújtással... Lásd, erről majd később!/ De addig is, mostani főtémánk sodrában „szobrozzunk” inkább tovább:

- 1991. okt. 24. (csüt.) „Az 1956-os forradalomra emlékezett az ország.” – főcím, fotóval, majd tudósítás: Szolnokon Königh László a város polgármestere beszédében elmondta, hogy olyan eseményekre emlékeztetnek most a zászlók és a gyertyák, amelyekről a fiataloknak sokáig csak hazudtak vagy hallgattak róluk... az ünnep /igazi/ szónoka azonban dr. Bőjthe Lajos, a megyei kórház igazgatója volt; aki részt vett az 56-os eseményekben, s a harcokban: ”- A forradalom akkor elbukott, de nem fejeződött be. Most kell befejeznünk, amikor olyan útra léptünk, amelynek célja: Európa.” – mondta. /A tavalyihoz képest megszaporodott a koszorúsok köre.../ Hisz a polgármester mellett az önkormányzati frakciók, a megyei önkormányzati vezetők és szaporodóan a pártok is (KDNP, Magyar Néppárt, MSZDP, Vállalkozók Pártja, az Agrárszövetség,) és egyéb szervek képviselők hosszú sorban koszorúztak. (Így a POFOSZ, TIB, Megyei Munkástanács, MSZOSZ és a 169. sz. Damjanich cserkészcsapat, etc.) Kórházigazgatónk végre hites szónoknak bizonyult, hiszen a Forradalom után az elhíresült pesti mentős-perben nyolc évre ítéltetett, melyből jó párat a börtönökben töltött. /Jelenleg Ő a POFOSZ megyei elnöke, ki végre a félévszázados jubileumon – követelő-kérésünkre (?) - újra, másfél évtized után a városi ünnepély kopjafai szónoka lehetett!/
- 1992. okt. 24. (szombat) „’56 nélkül Európa ma nem itt tartana” – fotós felcím: (ekkor volt a göncz-papó kifütyű’... Pesten ...= a bőrféjú „faszisták”.

Hmm.). ...Tegnap délután tartották Szolnokon a megemlékezést. A Szigligeti Színház művészeinek műsora után Király Béla országgyűlési képviselő tartott ünnepi beszédet: „...Hiába taposta azonban vérbe 2000 tank a magyar forradalmat, a szabadságvágy tovább élt...- mindmáig...” – mondotta, idős kiérdemesültünk; - az idej, szintén nagy vitát kiváltó szónokunk. /Mint SZDSZ-es politIKUS(s)/. A koszorúzás közben megszólaltak a Vártemplom harangjai a forradalomban elesett hősökért, s egyben az ünnepi szentmisére is hívták a jelenlevőket. /Este *Színházi Táncesttel* (?) folytatódott az emlékezés.../; sokan ezt is kifogásolták, de a lapban ez szó szerint így jelent meg./

Az ezt követő olvasói levelekben ekkor még kifogásolták egy statisztából főszereplővé avanzsáló személyt. Ki nem volt más, mint majd a későbbiekben több szót érdemlő, tragikusorsú, azóta már Ő is csak volt, szegény színházi „seprős Lajos”. Ki zászlajával a kopjafánál ez alkalommal, láthatóan piásan feltűnősködve, igencsak lehetetlenkedett.

- 1993. okt. 25. (hétfő); /23-24. ünnepi – laptalan – „adásszünet”/ „...Szombat délelőtt emlékeztek Szolnokon.” – főcím!?. A Szent István (ezek szerint inentől már így hívhatták!!) - téren a POFOSZ nevében *Lauer László* mondott köszöntő megnyitót, majd a szövetség ismert képviselője, *Wittner Mária* méltatta 1956 októbere-novembere harcosainak tetteit... a szónok városhoz való kötődése nem véletlen, ugyanis megpróbáltatásai után több évig élt Szolnokon... Koszorúzás után néma vigyázban emlékeztek meg Krassó Györgyről. Ne kavarjuk, ez volt az az „ucsó”, KÜLÖN(c?) rendezvény, amin az egyre inkább kiszorított, elszomrodó, megnyomorított, elnem ismert városiak, -volt forradalmárok – sajnos idős koruk végett – teljes létszámban, utoljára még szép számban, - saját „pofozottságuk” okán - testületileg (IS) részt ve/he/ttek/. Délután; - (de minék) – a hivatalos VÁROSI(?) eseményen Várhegyi Attila ifi’ polgármester mondott beszédet, amelyben megemlítette; „öt évvel ezelőtt csak az ellenzéki pártok vettek részt az ünnepségen... (ami – így – nem volt igaz! Egyrészt, mert, azóta csak 4-év telt el, másrészt, mert ők például ott sem voltak – a létesítésnél – csak páran a „likas” lobogójukat rázták az avatáson; naná, hogy az első sorban...) A vártemplomban ezt követően szentmise volt. /DE, miért mindig a „pápastáknál”...!?

+ ÚJ „színfolt” a „SPRINGER”- lapban, /s a város közéletében/; november 4-én; (fotóstól) ~, a megyeszékhely fasizmus alóli felszabadulása alkalmából (?) – első alkalommal - koszorúzott a MEASZ, no meg a Szoci’. ÁL... Párt és természetesen a Munkáspárt. /Ja, és münchen ferfi bátyjuk, - and playboy-band.. /Alaposan felbátorodtak ismételten a „régicibészek”, o’pardon elvtársak..., no meg a szaporodó „szoc.demek” (!?), ahhoz képest öleg gyorsan... Inentől kezdve minden évben provokált(j)ák a város lakóit ilyentájt, - ahelyett, hogy a „fejükre hamut szórva” kanosszáztak vóna, – inkább koszorúztak felszabADÚLÁS(u)/n/ kért...

Ismét telik /egy/ (az) év:

- 1995. okt. 24. (kedd) „Tisztelegés '56 emléke előtt.” Főcím+KÉP+szöveg: ...koszorúzás a forradalom 39. évfordulóján. Tegnap Várhegyi Attila, a város polgármestere ünnepi beszéde után; koszorúzás... idei évtől már – biza’- antifaszistástól... /Ezek ekkorra ugyanis annyira felbátorodtak, hogy mától a korabeli (fel)áldozók is virágot „lophattak”,- hozhattak áldozataik emlékezetére. Lásd. azóta is a fő-koszorús „ellenálló” bot’-ladozó bátyónkat, ki akkoron puffjás előbotolóléként jeleskedett./ Ekkor volt az első Csurkáék szervezte MIÉP nagygyűlés Pesten a Szabadság téren, és a szűkszavú tudósító mellett – nyilván minden szolnoki „normál” demokrata – inkább OTT emlékezett. Én is, mi is!. Mi dolgunk lett vón helyben...- „fidelni”... a gyűlevész koszorúkra? Este azért együtt mécesest gyújtottunk külön a – *MI kopjafánknál!*

- (Egy év múltán: 1996.) „-1956 elevenen él emlékezetünkben.”... Szolnokon sok százan hallgatták Fekete Györgyöt, a kereszténydemokraták országgyűlési képviselőjét. 7 éve Ő avatta a kopjafát, ahol most a Pofosz, KÉSZ, TIB, és ellenzéki szervezetek és pártok(?) emlékeztek.- írta a lap. Lauer László helyi volt forradalmár nyugtázta, hogy a zuhogó eső ellenére tíz párt, szövetség (végre) együtt koszorúzott. (Helyben ez a „szadesz-fidelsz” ellenzékét jelentette. Így az mdf-et is!?) A kora esti órákban tartották - /ugyanis/ - ugyanitt a hivatalos városi megemlékezést. A rendezvény szónoka Balázs Piri László '56-os elitelt volt. Miért nincs összefogás? – kérdi. Jó kérdés, – anélkül, hogy a „zounoki” helybéli viszonyokat ismerné – „vendégforradalmárunk...” Este azután, - ma nincs tánc; - „csak” innentől, a szokvány REKVIEM máig; - a Szigligeti Színház szimfonikus koncertje... De van új a szolnoki nap alatt, bár ez tényleg csak a mi „kismoszkvánkban, avagy vörös szolnokunkon” volt lehetséges... A szabad madarak frakcióvezetője, /ÉS 1,5 ÉVES Csenge-nevű gyermeke, + egyéb pártsorsosaik/ felhívják a város népét, hirdetésükben a kiállásra, a FORRADALOM mellett...: - Pusztítsuk el együtt Sztálin - /szobrárt/... - t ?! OTT, ahol sosem vót szobra, csak az utód Leninnek – „ki csak az ő népének élt...!”-. Így ír erről a „ép- lap”: IPPEG - 40 éve...hogy ....- végre újra: „Ledöntötték a Sztálin szobrot – tegnap este a Közérdek (?) Alapítvány szervezésében”, - az esti fáklyás tüntetést követően... Pogány Gábor Benó szobrász „alkotását” a Tisza-parton; - habszivacsból újra kifaragva, - oda, ahol eleddig még nem volt - szabad demokrata módin az újszerű emlékezést, ilyenfajtan, furán kimódolva... Hmmm...

- De végre megjelent egy új, - JOBB – szín is az emlékezési palettán; „november 4-e a magyar nemzet gyásznapja., mert 40 évvel ezelőtt ekkor indultak el az orosz harckocsik és taposták szét a kiharcolt szabadságot! – hangzott el tegnap délután, a kopjafánál. A Pofosz által szervezett összejövetelen gyertyagyújtás és virág... - emlékeztetett - '56 ártatlan áldozataira, – számol be a helyi hírhars’. VÉGRE, - éppen ideje volt, - van miért városunknak november 4-én kanosszánia... - s így legalább az igazaknak külön emlékeznie. /Mi is ott vol-

tunk! Persze jó páran már az ezt megelőző években is. És azóta is; minden évben – változó, s állandó barátimmal - szokássá válóan gyertyát gyújtva./

- 1997. okt. 24. /péntek/ Főoldali vezércikk: „A forradalom 41. évfordulóján. Szolnokon az ünnepség tegnap a városháza tanácstermében fogadással kezdődött, délután a Szent István téren, a kopjafánál folytatódott. Néhány ELLENZÉKI, illetve parlamenten kívüli párt, tömörülés már délelőtt elhelyezte koszorúit.” /Ugyan kik lehettek „ezek” a MIÉP-en kívül...?/ Délután - /kultúrműsor/, - majd szokásosan Várhegyi Attila „szpícs” + koszorúk – egyre kevesebb polgári-egyéni virág, s mécses; tehát igazi emlékező résztvevő. Inkább csak a szervezők, hivatali koszorúzó/k. Végezetül a szokásos pópista szentmise. /Nélkülem.../

- 1998.okt. 24. /szombat/ „Az ’56-os hősökre és áldozatokra emlékeztünk.” ...D.e. – városi megemlékezés. /Kiemelkedő kulturális programmal. P.l.: a színházban vendégszereplő Mécs László szavalatával, s a Szolnoki Karnagyok Kórusa fellépésével./ Szalay Ferenc, a város (új) polgármestere ünnepileg beszélt...: „a nemzet és az egyén szabadságához, hozzátartozik a függetlenség érzése.” Ünnepi szentmise – Vártemplom, hol sor kerül a II. Világháborús emlékérmek = Vitézi Rend általi átadására. Már mint leginkább már csak a leszármazóknak. Ez új szín. De jó lenne köztetek lenni, daliás utódok s vitéz leventék... De hát a mi felmenőink „csak” sértett köznapi túlélői, közkatonaí voltak az első és második világháborúknak.

Bő hét múlva, előoldali fotós hír: Nov. 4-i emléknep-tegnap: a Bocskay Szövetség, Magyar Út Körök, Szolnokért Egyesület gyertyagyújtásával. (No és a miépesek és mi is a radikálisabb polgárok ott voltunk, így páran a főruból is.) Alatta is egy másik KÉP-írással: ...megemlékezés és koszorúzás... Szolnok fasizmus alóli felszabadítása alkalmából, a tisztaligeti szoc. reál Emlékmű/vük/nél. Lásd: Munkáspárt, „szocdemek” és BAJ-társaik: az egyre inkább szaporodó – bár koruk szerint inkább fogyniuk kéne – Magyar Ellenállók és anti... fasziék.

- 1999 – 2001 – ig, a fentihez hasonlóan zajlik az emlékező program. Főemberi beszély, szépszámú pofavizitelő szervezők koszorúzó, fogyó létszámú spontánul tisztelni kívánó polgár, és sajnos, alig a fiatalok... Lásd 2000-ben: „A napsütéses idő ellenére is csak néhány százan (hm...alig néhány tíz volt az csak) gyűltek össze a kopjafánál.” Pedig a Bródy danolt... Azután egy JOBB-baki a 2001-es emlékezésről: Hol az együvé tartozás ünnepének nevezte polgármesterünk október 23-át... Hááát... Nemsokára cáfolva önmagát, amikor november 4-én, az emlékezés napján, még Ő is gyertyát gyújtott velünk, - /s nem a felszabadULÓKkal tartott/ - de „napilapunk” erről sem tudósított. Bezzeg az ugyanaznapi konkurenciáról – a balik koszorúosokról – joócskán! Erről fotós beszámolóval örvendik „lapunk”. Úgy tűnik bal a ballal, jobb kommunikációs viszonyban van. /Itt is!/ Meg is lett az eredménye, egy év múlva ilyentájt...: „Színt vallottak, színt váltott a város” – harsog a vastag választások utáni örvendő felcím...

- 2002 – től tehát változik a szín: *Szolnok újra vörös...* szegfűs Négy éven át volt gimnáziumi tanár kartársnéként szórja a kopjafa-i malasztot, szoci'/ál/ polgármesternéként. Leginkább a „kiegyezésért” rinyálva... Idei „aforizmája”: „A választás ugyanis egységet teremtett... , aki nem tiszteli a választás eredményeit, az nem tiszteli '56 eszméjét”?! HÚHA...

- 2003 ,... a forradalom bukását a magyar nemzet egységének hiánya okozta...” /SICC/. Közben lelkesen vörös csokrétával(!?) koszorúztat a segedjeivel, - (előttük, mint a nagyok két díszegyen-honvéd cipekszik, s tiszteleg.) Sőt az ünnepi emlékmiséket is ~ eleddig tőlük, materialistáktól szokatlanul ~ megtisztelik rendre személyes jelenléttel. Ekkortájt jön szokásba, hogy már mindenki/k/ külön emlékezik: van/nak/ városi hivatalos, nem hivatalos és magánzóji ünnepelés/ek/. Este a polgári körök, majd MI, előtte délután a Jobbik tiszteleg... a MIÉP. meg, - éppen egész máskor.

- 2004 – ugyanaz a nóta: „'56 üzenete az összefogás” – ismétli önmagát az idősödő – lehet hogy közben szenilisülő (?) – tanár és még mindig minket képviselő(?), nénénk.

- 2005. október 24. /péntek/ A lapban szinte semmi az ünnepről, csak 1 kép a mártíri megemlékezésről. Mi történhetett? Ja, eszembe ötlök valami, s megnézem az impresszumot. Főszerkesztőváltás /a régi volt pártbizottsági elvti nyugállományba került.../. De a váltás álváltás, avagy átvágás, hisz az újdondász a lap életében csak az elbúvárosodást jelentette. Ezután valószínűleg fizetni kell az 56-os rendezvények előhíreléséért is. Ezen jóslat bő éven belül esetünkben be is teljesedett, hiszen a Munkástanácsokkal közös 50 éves jubileumi rendezvényünk beharangozásáért 20E. Ft-ot kértek. Hátsó oldalon: 3,5 mondat. Gratulálok! November 4-éről idén így először (feltehetően hibádzó pénzügyi okokból) egyik oldali koszorúzóról sem szólt a fáma...

2006 – ösztől ismét – a *magyar narancs*, - színváltás. Itt idén már nem az ünnepéllével, hanem az azt megelőző kusza eseményekkel volt a gond. Már a zord tél végi, még a szoci' időkben „felszállott a hírpáva, a városházáról”: hogy ünnepelje városunk is méltóbban a félévszázados jubileumot. Új emlékhellyel, ami véglegesen kiválthatja, a szerintük eddig lévő csak „EMLÉKJEL” időleges engedélyű szükségállapotját. Fontos indok lehetett a döntők „forradalmi” buzgólkodásában, az a tény is, amit Haszi fogalmazott meg - alaposan kihehérelt - néplapos írásában: „A szervezkedők közül többen ott lehetnek volna már 89-ben az építők között, azonban ők (egy kivételével) akkor még nem tartották fontosnak az 56-os emlék megőrkítését...”. Tán a budapesti készülgető rozsdás kefe-oszlop-erdő emlékező mű is inspirálhatta a nagyobb akaró helyi terveket, + ~ az állami büdzsé által biztosított pályázati lehetőség ígéreti alapmilkói is. Rögtön a helyi pénzkalapolás is beindult, melyet az akkor még ellenzéki köztudósú „SZOLNOKÉRT” Egyesület vállalt fel. Dicséretesen, hisz napok alatt nagyobb összegű idegenbe szakadt hazánkfiái támogatási szándék is jelentkezett.

Az önkormányzat meghívásos, zártkörű pályázatot hirdetett hat szolnoki /,avagy kötődésű,/ művésznök számára. /A sulykot tán ott vetették el, hogy nem határozták meg egyértelműen a *megszüntetve - megőrzés szükségességének alapelveit* kiírásukban./ A művészek lelkesen alkotni, dolgozni kezdtek – pályamunkáikból (makett, látványrajz) határidőre pazar mini-kiállítást produkálva a Művésztelep kollektív műtermében. A nagyérdemű... szép számmal kilátogatott és véleményezési joga folytán igaz-mondogatva felemelt és lesújtott... A művészeknek elképzeléseikért valóban dicséret járt. A közönség szerint főként persze azoknak, kik a „rég- emlékjelet” is belekomponálták pályamunkájukba. Szabó Béla is hivatalos volt a pályázatra, a régít egy újjá formáló művészileg tökéletes „alkotással”. Ő, amellet érvelt Totissal együtt, - a többi létrehozó társal szemben, - hogy nem kár a régiért, hisz az nem képviselt különösebben művészileg kiemelkedőt...- írta a Néplap. Evvel azután felesleges árkot ásva az egymás munkáját azóta is becsülő „két-tábor” közé. Időközben megbeszéltek Bélával, hogy a cikk szerzője - /ki egyébként ifjú tanárként hajdanán a főruból indult/ - adta a szájába ezen félreértelmezhető megállapítást. Ő csak annyit mondott, hogy nemesebb anyagokból is meg lehetne újítani az emlékhelyet a jubileumra, pl.: a kopjafát márványból illene már végre megformálni. Azt is hozzátéve, hogy az eredeti kopjafát olyan fontos ereklyének tartja, hogyha az nem kell a városnak, szívesen hazaviszi szülőfalujának ajándékozva, a Jászságba; /ez már lemaradt cikkünk- ből./ Azonnal meg is beszélve azt szülőfaluja polgármesterével, kik még a hazaszállítást is örömmel vállalták volna. A viták, ha már elkezdődtek, folytatód- tak. Legtöbben ugyanis kiálltak a „KOPJAJA” mellett, lévén időközben megszokták, megszerették azt. Nem közömbös ez ügyben tán az én, több városi fórumon kifejtett „védőbeszédem”, sem, - mely szerint emlékművünk, városunk kollektív helytörténeti EMLÉKÉVÉ lett; amely egyúttal a *polgári-civil kurázi* szép és emlékeztető *szimbóluma*. /Egy olyan városban, hol sem ebben, sem szerethető emlék(ekben) - JELEKBEN nem igen bővelkedünk./ A Képzőművészeti Lektorátus lelkesedett, véleményezett, jelölt, majd a közgyűlöknök javasolt; - lévén gázsit kapott. A nagyobb nyilvános vita talán egyrészt a „*Szolnoki Napló*”- c. *nettlapon* bontakozott ki, másrészt egy „könyves-rendezvényünkön”... A világhálón hozzászólók egyöntetűen a régi fennmaradása mellett voksoltak, ugyanígy zömmel a kiállítás vendégkönyvét jegyzők is. A könyveseknél - éppen még az akkor tervezett - '56-os szolnoki regényemmel kapcsolatban próbálkoztam egy- fajta kollektív interjúra bírni az eseményekkel kapcsolatosan az érintetteket. De a beszélgetésünk vége táján kénytelenek voltunk körbejárni az emlékműboló tervbe vett létesítést. Itt már karakteresen kifejtették álláspontjukat a mindenféle rendű-rangú valóban illetékes résztvevők, a régire voksolva. Ezek után még egy kisebb létszámú gyertyagyújtásos, a fennmaradásért tiltakozó demonstráció is volt a kopjafánál. Majd a tiltakozók nevében egy levelet küldtek a város Közgyűlésének, cirka 300 aláírással, s a Munkástanácsok, TIB, nyugdíjas szervezetek,

és a hajdani létrehozók többsége által fémjelzetten. Ezután az MDF városi szervezete is, mint az életre hívók jogutódja sajt. tájt. tartott a megtartás, megőrzés témájának jegyében. A szocialista többségű önkormányzat, - választás igencsak közel'g alapon - berosált..., és így hát gyorsan retirált! Ígéretet téve az emlékhely és környezete méltó rendbetételére, az ünnepséig. /Jelentem, 1 nappal a félévszázados emlékezés előtt, az ígéret tessék-lássék, úgy-ahogy rendbe teljesült!! / *A többség győzött!* A városban is:

Az ünnepélyen immár - majd háromszáz szavazó „többséggel” nyertesként - ismételten Szalay Ferenc ifjú demokrata polgármestert hallhatjuk. /Hát nem egy testhossz, maximum orr... „Fletónak” itt is sikerült kikapatnia a saját pártját, jelöltjüket.../ VÉG-re „valakik (...!)” megfogadták az év/tized/ek óta hangoztatott jo/bb/ tanácsainkat a félévszázados évforduló tisztessé(ebb) megrendezése kapcsán. Rövid főemberi konferansz szöveg után az ünnepi beszélyt ismét a forradalmár, régi-új megyei Pofosz elnök, dr. Böjte Lajos mondhatta. Színészek és irodalmi színpados ifjak korabeli jelmezes koprodukciójából meghatóan szép ünnepelő műsor született. Kicsit hosszú volt, tekintettel, a zömmel álldigálni kényszerülő idősebb és legifjabb szépszámú résztvevőre. És végezetül *ökomenikus szabadtéri* közös ISTEN tisztelgő *fohász és ima* zárta méltóan az emlékezést. /Római, görög katolikus papok és református lelkész(nő) közreműködésével – *végre!* Ezek szerint nem éltünk hiába.../ Hátha-még a koszorúzás – a koszorúzők is erkölcsiekben - megtisztul(hat)nának... Az előestén az újja épített kultúrházban a szokásos „REKVIEM”, (korabeli fotókiállítással feldobva), másodnap a megyeházán közös köszöntő-kitüntető ünnepély. /Bepofátlankodtam, mindkét helyszínre hivatlanul, mert érdekelt, hogy kik az új hívott hivatalosak? Hát;... ugyanazok, mint korábban... Én naiv csak hittem, hogy ekkortájt megjelent – városom nem támogatta, – '56-os helyi eseményes regényem elegendő lehet majd meginvitálásomhoz. Sebaj, egy évvel később sem voltam hivatott meghívott, sőt az akkor bemutatott '56-os dráma „protko” – díszbemutatójára” se hívtak színházunkba, pedig időközben megjelent a VTV-sek elkövetésében a városi történeteket igen részletesen és igaznak tűnően taglaló DVD. film is, melynek tán én is külső „alkotótársa” voltam. Ugyanígy segítségével és közreműködéssel a Munkástanácsok Országos Szövetsége szponzorálával kiadásra került Gulyás Gyula rendezésében egy kiváló portréfilm, hajdani „járműs munkástanácsosunkról” Vitéz Sándor János bátyánkról. /Főhősünk még élete utolsó napjaiban láthatta a filmet, felhívott, és gratulált. Ezután eltemettük szegényt./ Nekrológót a napi lap nem közölt azóta sem. Pótolnám most helyettük:

„MEMENTO MORI!!! Vitéz SÁNDOR JÁNOS: élt 87 évet és 4 napot. /Temetésén kaptuk a lélekv(ándorló)idámító hírt; várt(a) dédunokája viszont ippeg megszületett.../ A szolnokiak, - nem az ellenei - tisztelegve csak, „VÉN ZÁSZLÓTARTÓKÉNT” becéztték. A rendíthetetlen ólom(kemény) doni-páncélos vadász KATONÁT, a „minta” MAGYAR tisztessé - '56os munkástanács vezető

- munkásembert és példás családapát. ÍGY sajna' már csak MÚLT IDŐBEN! Felejthetetlen halottunktól, - atyai jó barátomtól - feledhetetlen végtsztsességi szertartáson tegnap vehettünk búcsút. Római katolikus temetőnk ravatalozója, ritkán láthatott ennyi gyászoló EMBERT... A család, barátok, tisztelők, bajtársak, szaktársak - /az elvtársak nem/ - némán, bánattelten koszorúözönnel felsorakoztak! A gyászszertartást itt, a sírnál és a templomi gyászmisén Jaczkó György parochus, - a régi (elv) és hit béli barát celebrálta. Személyesen észhez, s szívhez szólóan. Rajta kívül gyászbeszélt: a VITÉZI REND körzeti kapitánya, a Horthy Miklós Társaság (ex)elnöke és a méhészek elnök-asszonya. JEL ez(ve), hogy mi volt fontos öreg barátom evilági életében. Plusz a család, s tán MI - az ott lévő sirig barátok. Ma reggel is elfacsarodott a szívem, mikor korai kávémat lehőrpintettem, - az Ő általa ajándékozott termelvényével megédesítve... Karácsonykor örömmel vittem el számára ajándék/unk/om/at, a róla készült portréfilmet DVDn. /Előtte többször levetített(ék)em a Szolnok TV.be közös örömeinkre./ Másnap megjelent, úgymond(ta): műtete után lábadozva, viszonzni az örömet; két csuporka ajándék mézével, méhész büszkeségével. Egy személyes magánzói KÖZintézmény volt - a - hivatásosokat bőven meghaladón, mikor nemzeti ünnepeinken, emlékűnnepélyeken „vitézkötéses kiállításával”, fél-kézzelel kitarított koronás lobogójával, szálfatermetével MAGYARKÉNT demonstrált... A mi ISTENÜNK nyugosztalja!”

Viszont regényem időközben egy szálíg elkelt, úgy érzem kedvező fogadtással. Most erőlködöm egy második bővített kiadása összehozásával, amellyel kapcsolatosan több hivatali törődésre gondolom, most sem számíthatok. Illetve a napokban a vers-dalonc régi komámmal, Dinnyés Jóskával hiánypótlásként át ill. megkomponáltuk „hangos-könyvnek” is CD-re: a „SZOLNOKI SRÁCKOKAT”/. Ezt is saját zsebből kiszorítva, mely talán április idusára elkészül(t); – a szerző bagófüst-érces, borizű hangján fel darálva. A barátom illő verses dalaival élénkítve./

Visszatérve témánkhoz, vannak valóban városunkban újabban változások... Tavaly a november 4-ei szokásos emlékezésünk kapcsán beelőzött túlbuzogva – azt kell, mondjam Hála Istennek végre - az új önkormányzat. /Illetve a kulturházuk/. Hisz barátaimmal már régóta készülődtünk, hogy a város félév-százados „vélt csúfságának” okán, - egy méltó némán tüntető megemlékezéssel, műsorral, gyertyagyújtással, majd komplex tisztelgő programmal, – hogy „lemossuk a gyalázatot...” Ezért időben bejelentettük tervbe vett rendezvényünket, ahogy köll és illik. De, hát a „hivatalból” ébere forradalmárokodón, buzgólkodó kultúrális segéd csapat meg, illetve meglepetésszerűen leelőzött. Tán szólhattak volna is, hogy fölösen ne tüsténkedjünk, hisz már a rendőrségi bejelentésen, s a nagyja „szervezkedésen” is túl voltunk... Ráadásul ekkorra külső szponzora is lett volna rendezvényünknek; - a MOSZ /a Munkástanácsok Országos Szövetsége./ Időközben ugyanis 16 barátommal meg(újja)alakítottuk a Jász-Nagykun-

Szolnok Megyei Polgárok Munkástanácsát. Okos enged... , alapon így elhalasztván rendezvényünket, résztvettünk testületileg az önkormányzatén. Így azután majd - két hét múlva mutatkozhattunk be. Itt következik, az erről; FÉLÉVSZÁZADOS „JÓ TANÁCS” SZOLNOKON... című beszámoló: A „MUNKÁSTANÁCSOK 1956-ban és MA” - országos ünnepsorozat; Jász – Nagykun-Szolnok Megye (székhelyi) rendezvényéről. 2006. november 20-án rendezte meg Szolnokon, a MOSZ. és, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Polgárok Munkástanácsa, az 1956-os Forradalom és Szabadságharc 50. évfordulójának tiszteletére emlékező ünnepélyét: a Munkástanácsok HŐSKORÁRA és JELENÉRE egyben rámutatva. Akkortájt, mikor - félévszázaddal ennek előtte – a városháza dísztermében *Dancsi József* vezetésével városi munkástanács alakult, mely szolidaritást vállalt a Nagybudapesti Munkástanáccsal...!

Először, a szépszámú tagság, érdeklődő és szimpatizáns jelenlétében megkoszorúzták *Dancsi József* emlékreleiefjét, a szomszédos református templom harangzúgásától kísértén. Emlékező beszédet lelkész urunk mondott, lévén az „EMLÉK”, nemcsak megyénk és városunk hajdani legendás munkástanács elnöke volt, hanem több évtizeden át presbiter is.

Ezután az emlékezők átvonultak a Tisza-Szálló falán elhelyezett; a Kommün szolnoki áldozatainak bronz-emléktáblájához, ahol szintén elhelyezték az emlékezés koszorúit. Rövid emlékező beszédet az 53 véetlen meggyilkolt áldozatért /a helyi/ munkástanács elnöke mondott, lelki üdvükért MIATYÁNKOT pedig *Jaczkó György* atya, görög katolikus parochus. A helyi munkástanácsok résztvevőin kívül, az ott lévő egyházi képviselők és az önkormányzat nevében a városi vezetést adó FIDESZ-frakció hozta el még emlékező, tisztelgő koszorúit. A MOSZ nevében *Palkovics Imre* és *Rácz Sándor*, mai és hajdani Elnök Urak koszorúztak – kik azután az MN. Helyőrségi Művelődési Otthonban folytatódó megemlékezés ünnepi szónokai, díszvendégei és fórum-válaszadói is voltak.

A szintén szépszámú közönséggel telt nagyteremben - /cirka 150 fő szimpatizáns előtt/ - az ünnepi megemlékezést, szónokaink vitaindító gondolatain kívül emlékezetessé, ünnepélyesebbé tette a Tiszavirág férdfidalárda: hazafias dalaival, az előadóművészek forradalmi prózával, és a grafikus művészek illusztrációs mini-kiállításukkal. Nagy közönségsikert, (nyílt színi tapsot) aratott *Vitéz Sándor Jánosról*, az '56-os Jármű' Ü.V. Munkástanácsának vezetőségi tagjáról készített portréfilm, melyet a MOSZ megbízásából *Gulyás Gyula* rendezett. Az elnökök bevezető, vitaindító előadásait követő fórumbeszélgetést dr. Nemes András főorvos, helytörténész-író (önkormányzati képviselő) vezette, melyhez igen sok „fórumozó” csatlakozott aktívan. Díszvendégeink fáradhatatlanul válaszoltak a felvetődött kérdésekre. Örömmel üdvözölhettük a hozzászólók sorába dr. Mizsei Béla (ex) képviselő, s egyben „KEGYELMES” ÚR hozzászólását, baráti kiegészítését. /Kit '57-ben első fokon halálra ítélték.../

A vendégek – e jól sikerült – tisztelgő emlékezést egyöntetűen köszönettel nyugtázták. Elvárván, hogy a jövőben hasonlóan igényes rendezvényeket kezdeményezzenek a megyeszékhely/ek/en: a MUNKÁSTANÁCS/ok/.

U.i: A rendezvény sajtóvisszhangja felemás volt... Elismerően méltatta azt napokon keresztül híradásaiban a helyi elektromos média. /az „Alföld-Rádiója” = MR Szolnoki Stúdió, Zounok TV, SZOLNOK TV – kik a portréfilmet például Aktuális Hírműsoruk után többször bemutatták. Nem így az „ÚJ-NÉPLAP Axel-Springer?!”, kik, bár részt vettek a rendezvényen, – de a fizetett hirdetésen kívül – egy sort sem tudósítottak... No, ennek is vége, vége, vége már – mármint számunkra a helyi elektromos médiabéli – szerepléseknek. /A VTV gazdái új „főembert” szegődtek – régi becsületsértőmet./ A Rádiónknál nagyobb a baj, - végképp bedobták velük a törülközőt...

No, nem baj, azért: Szép volt fiúk...! Legalább a helyhatósági választás/unk/ sikerült. Hogyan tovább? Tegnap kordonbontás! Ma káosz. (Majd – a MUK?!) ZOUNOK. 2007. február 13. /valentín/ inkább nékem BÁLINT napja – előestéjén. Idén meg az Opera „házi-parádé”, botrányosan elnéptelenített környezetben. *Mik történhetnek még itt!?*

5./ „FABÁR” ..., habár: A SPORTKASZINÓ

- „UCCÁRA NYÍLIK A KOCSMAAJTÓ> kihallaccik belőle a...<HAJRÁ OLAJ! HAJRÁ OLAJ!>- üvölti a benti nagyérdemű; JA, itt a „B”-közép! Érkeztetve-sorakoznak, szaporulnak, iszogatnak, dumálgatnak, sajátos és megszokott módon „bemelegítenek”. Hóni meccs lesz vasárnap /holnapután/ a csarnokban. Fel, illetve elő költetik ilyenkor arra tisztességgel készülni... Van aki (Törpéék) hálósákkal, hátizsákkal menet és menázi készen érkeznek, ők már meccsig haza sem mennek. A rövid éjjeli takarítási, pihenési, áru-feltöltési időt a kocma körüli bozótos ligetben szokták kempingelve eltölteni! Nem semmi kocma, avagy csapat hűséggel... Hiszen rendre felváltva, ilyenkor (is) önkéntesen segédkeznek. /Még a budi „sakközását” is katonásan felvállalva, a drukker, ahol tud segít... alapon. No meg az egy-egy jutalom serért./ Az „öselenfelet” fogadjuk: a ZETÉ-t Egerszegről, a másik jelenlegi bajnokaspiránst, a lehetséges egyik fő konkurenst. Ámbár nem mindegyik kosárvetélytárs ellenség, hisz például a Körmenddel a két csapat törzsdrukerei a pályán kívül kifejezetten csipik egymást. Vica-versa, régóta kiscsoportos baráti találkozókat, meccsmentes kirándulásokat – egymás elleni kosármecceket – szerveznek oda-vissza vágós alapon. Éppen ezért ma többedszer ismételten felzúg a „himnusz”: - „MI leszünk, mi leszünk, mi leszünk a BAJNOKOK!!! Szent Péter így szól: (halleluja) HAJRÁ OLAJ... - és MI vííígan szóóópatunk...!” (Főpróba van!)

IntézŐ jó, s pihegve, szól: - Gyerekek, ugye nem lesz balhé? A múltkori hazai meccsen csinált botrányokat most tárgyalja a Szövetség, ha megint cirkusz lesz, kiadós büntetést húznak a nyakunba. – OKÉ! – mondja Tojás, a drukker/és rocker/ek kapitánya. De ha nem szurkolunk, hogy fogtok győzni, mi vagyunk a 6. csapattagok, ahogyan a MESTER /Rezák edző/ is megfogalmazta. /Önbizalom aztán vagyoni!/ Megígérjük, holnapután rendesen viselkedünk, s rögvest belekezd az „önvédelmi” szervezkedésbe. A kisszobába biliárdozni /ki/híva – egy partival kombinált békéltető tárgyalásra - a várhatóan legharsányabban viselkedőket a szintársulatból: a volt vízipólós kajakos Robit, Kopaszt az alvezírt, és - szokásosan a pálya szélén, rendre kosár-közelbe helyezkedő, - vehemensen, néha ocsmányságokat önfeledten beordítáló – rendre vele lévő kisfiát így tanítgató - Apukát. Elvonulnak poharaikkal – ki~ki csak üvegből – karambolozni. Mások: Kukás Imi, kis-Szesze, Sikorszki, a „vamos” Rigó Úr, no meg az öreg Taki - (ki fia; ígéretes ifi, tartalékos játékos, azután nemsokára felnő...tt) - a sarokba verik a blattot. Szenvedélyes hazárdörök a javából, habzó korsó sör a tét. /Alá-tét nincs! Taki szokja volt mondani: - Keksz nyet?!/ Jó pár /többtíz/ üveg legurulhat még vasárnapig...Nem szeszmentes a szomszéd asztaltársaság sem, a klub értelmisége: Valuska a mérnök, Tancsi (no mi?) és Dudi – a kétlábon járó kosárkalendárium. Ők az „éceszgéberek, már fejben megtervezik, lejátszák és megnyerik itt jóelőre a meccset. Várják Pestről társukat, haverjukat: kis Bereczkyt, a Kurír-sportújságíróját, ki velük lélegezik, és dobog bevallottan (díszvendégi) piros~fekete szívével és szakértelmével. Helyette egyelőre Istenke érkezik, a vidékre indítandó szurkolóbuszok szervezője, elmaradhatatlan komájával Pajival, az úriszabóval. Bár nem sok közöttü(n)k az öltönyös fazon, azért az apróbb baráti kiigazításokat, - farmergátyó szűkítés – rendre pár sörért ellátja. Az érkezők nagy gondban vannak, még mindig nem tudnak napirendre térni, a múltkori „talány” okozta sokkból. Sokba volt ugyanis a pesti turné, hisz valaki megcsapta az induláskor összekalapozott buszpénzt... Szomorúan újra összedobták.

A pult mellett a két szokvány ~ „örtálló” szobrozóm, kik vendégként /mármint nálunk/ minden lehetséges /szabad?/ percüket itt töltötték, főállásban-nyugalománnyú Liget szak és pályamunkásokként. Sajnos Ők már nem olvashatják soraim... Egyikük Tata, a volt elcsapott vízirendőr, ki szegény már ekkora mindent megtett agysejtjei és önmaga ellen, hogy ne tudjon hajókázni, csak hólapátolni, - /persze okkal; családja által (joggal?) elhagyatva./ Ekkorra is már, csak a nem túl választékos szókinszékét produkálta hálásan az őt befogadó szintársulatnak: - Szó, uhhh, TATA! Jelentette ki félóránként hatásvadászóan. Közben furcsa, mindenkit átölelő kézmozdulatokkal kísérte „ciki” benyögését. Ennyit kommunikált, nem vót szegény valami szószátyár, viszont mindenben, ami segédmunka segített lelkesen. (Kösz!) Egy kínos – nem túl soká bekövetkező – közös kalandunk is vele /volt/, lett kapcsolatos. Egy este mikor már javában állt a bál köröttem, városi tévés „kiruccanásom”... kapcsán, szokás szerint záráskor Tatával éjszakai segéd

baglyommal felkészítettük a sört a hűtőbe, és haza indultunk Trabicsekemen. A Csarnoknál egy rendőrjárőr beintett. /Inkább jó időre LE.../ Megálltunk, öreg barátom segítőkészen, félig-telt sörösüvegével kiszállt, s mint régi rendőr kolléga előadta szokásos magánszámát. Nem aratott nagy közönségsikert, szondáztattak, talált. /Bennem is volt vagy 1,5 korsó sör./ Így aztán melléfűjogattam! – Akkor tolják be a kocsi a parkolóba és megyünk vérvételre! – szölt a zord közlekedési. Már vittek is: útközben fura momentum volt, hogy rendőrünk beszólt URH-ján a központba. – Főnök, megvan, visszük a delikvenst! Egy percig sem volt így kétségem, hogy rám vártak, valaki befűjt... /A jogosan irigy konkurencia, avagy egyéb szépszámmal, mostanság szaporodó ellenim, etc./ A rendőrorvos az alapfeladatok kifogástalan ellátása okán – csukott szemmel, kinyújtott kézzel való, képzelt vonaljárás(?) - nem talált ittasnak, de levette a vért. A dolognak csak egy a szépség hibája, úgy lenne a dolog tisztességes szerintem, ha nekem is átadna belőle egy itcényit lepöcsételve. Kontroll gyanánt, ha később vitára kerülne sor, megvizsgálatható lenne egy független laboratóriumban. Így ugyanis a levett vérem tőlem a továbbiakban ellenőrizhetetlenül függetlenedik, a rendőr-labor, /s így az eljáró hatóság/ további kénye-kedve szerint... Így esett az eset, hogy aki keres, talál(hat): tán 2,8 %-os vérbéli szesztartalmat, s ez már azért esetemben túlzás volt, hisz ez túl van a halálos dózison. /Attól félek, hogy ez a procedura a demokrácia közelgő 20 éves évfordulójáig sem változott?!/. „Természetesen” elítéltek: egy éves josi’ bevonásra, kiadós pénzbüntetésre. Kibírtam, vállalkozásom is, lévén még akkor kiskorú leánygyermekem felnőve a feladathoz villámgyorsan jogosítványt szerzett és „segédként” segített. A városi, majd országos sajtó – ha másért még nem tudott... - ezért a piás vezetésért végre kedvére piszkolhatott. A végén jött a hidegzuhany, időközben új büntető tételeket is hoztak – jogosan – az ittas vezetőkre. Csak nem kellett volna azt esetemben visszamenően is alkalmazni... Éppen büntetésem leteltekor vidáman ballagtam volna papírjaimért, mikor értesítettek a hatóságék, hogy az új rend szerint újra vizsgáznom is kellek. Hibamentesen sikerült, a vizsgabiztosom szerint jobban vezettem, mint ő. A KRESZ és műszaki is hibátlan. Mit volt mit tenniük, elítéltek még pótbüntetés gyanánt egy pár ezer forintnyi tandíjú kötelező pszichológia nevelőcélzatú tanfolyamra. /Kicsit drága szórakozás volt, de szombatonta jót szórakoztam a feltehetően gyorstalpalón végzett mundéros „pszichiáter” hölgyön. Lévén egyetemi szakdolgozatomat szociálpszichológiából volt szerencsém ekkortájt írni.../ Oszladozó hitem az új táncrendben, áldemokráciánkban nem csoda így, hogy végképpen elpárolgott. Időközben egyúttal zajlott, - mint már jeleztem volt - körülöttem a városi tévé pályázata körüli cirkusz, hol sikerült áttételesen perbe és haragba keveredni az új önkormányzattal is. Nagy sztori, de mindent majd a maga helyén....

Térjünk vissza inkább, kaszinózni! Balról, a pultnál Józsi bá’, Tatánk pályamunkás kollégája állt jót önmagáért, egy csataszögi tisztos és forsriftos parasztbácsi,

lelkesen velünk, élvezve a társaságot. Ő még kettőt sem szólt, inkább csak feszt ivott, de szintén elsőrangúan munkabíró volt. Nyugodjanak Békével! Páran, az öreg Szesze, Főnök, és Indián szokásosan a flipperen spílerkednek. Papa, /én; kit a srácok szeretettel így neveztek el/, - a „tulaj” és non~stop pultos - is szívesen rendre beszáll; addig Kővér viszi a pultot. Pór Peti, a PÓK meg segít, vagy a parti után, majd kis Szesze, vagy Kopasz. Teljes a bizalom pult előtt és mögött, a szerepek sűrű feleserélődése, igencsak köznapi cselekmény. „Egy mindenkiért, mindenki egyért” alapon – biza’ összeforrt a banda a nyitás óta eltelt cirka bő fél évben. Nagy fazonok törzsvendégeink; egytől egyig. Hétről-hétre: „Újra itt van, újra itt van, volt a nagy csapat”, edzeni, felkészülni (a vidéki meccsi turnékra, utazás előtt, majd után), és szokásosan a hazai „csatákra” kiadósan bemelegíteni: - mint ippeg most.

Nem volt pedig semmi, eddigi „kis menetelésünk” a vállalkozás nehézkes megnyitásától - a Ligetben, – máig. Az ötlettől a megvalósításon át, a jelenlegi bejáratott zavartalan működtetésig. Hisz itt sem csak hazai, baráti drukkerek vagynak, hanem bőven vannak, voltak ellendrukkere(in)k is. Ötletelni a dologról ’89 nyarán kezdtünk ugyane’ helyszínen; Pusztai Tamás komámmal. Ippeg a kocsmapult tájékán volt akkoron az íróasztala és főnöki fotelja, mint az akkori szépeplékű, jobsorsra érdemes Kommunális cég főigazgatójának. /Lásd a különbséget - városunk gondozottságában, s a haszonkulcsokban - a német többségi tulajdonú, mai részbeni jogutód „reithcikling” vonatkozásában... ÉG és föld./ Tomiék költözködnek, megvették, és gyönyörűen felújították a hídfeljáró előtti ritka szép műemlék jellegű polgár-palotát, vállalati központ gyanánt. /Ma városi munka(nélküli)ügyi kp./ Tiszaligeti faházukkal, lehetőség szerint, mint volt focistának, sportszolgálati vállalkozási szándékai vannak/voltak. Ennek egyik eleme, egy olyan „kultur-korcsma”, mely a sportolóknak, szakvezetőknek, szurkolóknak egyfajta találka-centrumaként, a szórakoztatás, a szabadidő normális eltöltése, a tisztas vendéglátás, s netán a sportszakmai képzések, rendezvények szolgálatába (is) állítható. Mindezt önfenntartó módon -, az „új idők, új szeleinek megfelelően” – *vállalkozási formában működtetve*. Az épület másik felét, pedig az addig helyiséggondokkal küszködő, a Tenyeri Pista, Thúróczy Sanyi / régi osztálytársam a „Konstantinból”/ vezette Lakóterületi S.E. kapná meg üzemeltetésre. Hol előbb ideiglenesen a MESTER (Sensei) Furkó Kálmán karatékái edzhetek, s a Széchenyire költözésük után majd az body-teremként működik tovább. Itt kapott, helyt, irodát akkortájt nemsoká, a városi „ellenzéki”, inkább persze korai kereskedelmi újságocska, a „maHOLNAP” szerkesztése. /A mai kalmár-karvaly médiák egyik helyi előhírnökeként; első főszerkesztője-KOR./ Ők, ahogyan visszalapozgattam régi lapszámaikat, már előttünk ideköltözködtek, augusztus elején már itt praktizáltak. Az első között lettek stabil - (stamm’, stampedli) - vendégeink. Róluk majd a későbbiekben, mint életem egyik, - a

sok közül - „megrontóiról”. De így közel két évtized eltelte után, tán inkább „jobbrafordítóiról”.

Mit volt mit tenni, megbeszélésünk zártakor Tamással? Mindent megfontoltunk, mindent meggondoltunk – így jattoltunk. Naná, hogy aztán áldomást is ittunk a „boltra”. Ekkorra már volt „tettetársam” is, hisz beszállt az üzletbe Boros Pista, a tisztí klubkori volt étteremvezető, gebines kollégám. /Akkortájt vagy még a SZOLNOK éttermet, vagy már a Vén Diákot birtokolta./ Nem baj, ha valaki ért is a kocsmázáshoz, nemcsak vendégi minőségben – alapon. Október végére – sok baráti segítséggel, társadalmi munkával, kiszuperált vendéglátó berendezéssel és felszereléssel, még több után (ki)járással - nyitottunk is. A tetőre szögezett cégtáblánk büszke aranybetűs felirata szerint: SPORTKASZINÓ /Cégt.: Benson & Boros/. Nagy bál volt segítőtársainkkal megnyitó gyanánt. Azután méla csend, a vendégek csak nem-igen akaródtak beugrani... Pedig mindennap munkaidőnk után rendre álltunk a vártán... A nej sulí után kibuszozva takarított, mosogattott, „zsiros-kenyerezett”. Én váltás gyanánt, „tanácstalankodásaim” végeztével itt dolgoztam, – volna... tovább. /Lévén ekkor az éppen térdreerogyó, félbe maradóban levő megye tanácsnál, kulturális hivatalnokként tehetetlenkedtem. Meggyőződése, hogy későbbi – önkormányzattá alakuláskori - kirúgásom fő oka is, az ekkor kezdődő irigy, ellenséges suttogó propaganda volt: - A bensont fölveti a pénz a kocsmájából, nem ér rá az majd nekünk dolgozni... - /No meg lett gyorsan egyéb „bűnöm” is.../ - HMM. Ha tudták volna, hogy milyen mulya, naiv szóbeli megegyezés kötött ravaszdi boros uramhoz. Az övé lett a lé föle, miénk pedig a melódia. De még ennek is örülhettünk, mert a tanács megszünte után legalább nem dolog „csak” szakmai munkanélküli lettem, a három és fél diplomámmal, frissen „nyelvvizsgáltan”.

Ez azonban egy későbbi sztori...; de nem, inkább vágjunk csak bele; legalábbis az elejibe... Eleinte látszólag jól alakultak dolgaim/nk/ - tanácskodva, majd az önkormányzati választás után kis időt önkormányozva. Mármint a kultúrát... - megyénkben; hisz megtörtént végre a színházi rekonstrukció. Az új városi testületnek egy feladata volt, felszögelni a díszes „pelikános – címerüket” a bejárat fölé. Illetve az átadási ünnepély, és a fogadás megszervezése. Amire intő jelként már nem hívtak el, mint a létesítésért korábban felelős operatív bizottság titkárát. Schwajda igazgató uram azonban rendes volt, találkoztunk és személyes vendégként nejestől elhívtott. Ő tudta, hogy ez ügyben mennyit güriztem... A fogadáson azért sikerült, majdnem tettelegességig fajulóan összerúgnom a port pár napos „szabad madaras” alpolgármesterünkkel: Bulóval. (Alattam járt a diri bácsi fiaként a „BELÓ” – suliba.). Vica-versa-vita: bizonygattuk hevesen öndicsérőn, szófosón egymásnak eddigi közjót érlelő munkálkodásunk... De nekünk még a végjátzmában is sikerült megoldást találnunk a múzeum, /gyermek/könyvtár, TIT égető helyiséggondjaira – máig megoldottan. Rendbetettük, felújítottuk a Művésztelep első műteremsorát, megépítettük, létrehoztuk a Tiszavárkonyi

Népművészeti Alkotótelepet és sok, napi aprómunkával, nagyobb zavar nélkül üzemeltettük megyebéli intézményhálózatunkat. A megyei önkormányzati elnök ráadásul Boros Lajos lett, ifjúkori barátom, - korábban tervosztályvezető. /A volt tanácselnökként polgármestereknek is megválasztott megyei korábbi lekötöztetettjei, munkatársai - eddigi kifogástalan emberi, hivatali előélete okán - és az MDF támogatását élvezve./ Lajos már az első napokban felkért ideiglenes személye körüli titkári teendők ellátására, a kultúra és művészvilági kapcsolataimat (el)ismerve. Első vendégünknek bejelentkezett M. András, a neves és koszorús író-költőnk. Ki ekkor inkább „pénzköltőként” ügködött, mármint a másokénak elköltésében... a váltáskor „harmadállásban”. Megbízottként izraeli üzleti, rokon körök érdekeiben szándékozott nálunk /is/ tapogatózni. Hosszan és jóízűen beszélgettünk /hát-még a közpénzi ebédet figyelembe véve a GÖSSER-be; - (tudják, a „Gut, besser...” - Pálszabó Misi vendéglős uramnál.../. De a külföldi tőke konkrét tiszai megszállásáról nem esett igazán szó, csak az általánosságok szintjén. Bezzeg a honkongi befektetők viszont, majdnem” ellepték a Tiszaligetet, - kiket helyi szabad madaraink invitáltak, ugyanekkor tájt az ide költöztetésre. De azután, hogy Fodor Tamás képviselővé választott, a dolog fontossága megváltozott, s így e költöző madarak sem fészkeltek kakukkfiókként fertályunkra... Most olvasom, hogy pártjuk, kormányunk újra feltámasztotta – e már akkor is halvaszült ötletet, a – népszaporulatunk „sárga veszedelemmel” történő pótlására... Nincs új a nap alatt, de eddig azt hittem, hogy efféle bugyuta dolgokkal, csak mi zounokiak vagyunk – tiszamenteileg beetethetők. Visszatérve vendégművészeinkre, miután jó ócskán evett-ivott, kifizettette velünk az útiköltségét, lassan cihelődni kezdett. Ekkor a tárgyalások résztvevője Pusztai Tamás – ki a lerobbant holt-Tisza parti kertészeti telepükre szeretett volna /élet/ művészeink révén befektetőt szerezni átadta emlék/eztető/ ajándékait. Mindegyikünknek egy szép cserepes méteres szobafenyőt. Vendégünk „ars-poetikájának” megfelelően éppen taxit hívatott a kontónkra, felkapta ajándékát, megkért, hogy cipeljem utána a másik cserepet, pont a Lajosét, s így arra is tulajdonjogot vindikálva: csókot váltva távozott. Azóta sem láttuk... vigéc uramat, sem az általa elpotyázott mini-tannenbaumját! Én naponta találkozom a még mindig viruló sajátómmal lépcsőfordulónkban, mely folyamatosan emlékeztet e rendszerváltott szép kezdő napjai/m/n/kra.

Időközben azonban, ekkortájt a városi TV igazgatói állásának – általam (is) történő megpályázásának kapcsán – a köröttem kirobbanó városi botrány, - mely gyorsan országos hírűvé dagadt - főszereplőjeként hívatott, az akkor pár napja kinevezett új „főnököm”. – Benson /elvtárs, vagy úr/ mondta György Lajos, a volt kunszenti tanácsitkár, ki bizonyosan elvtárs. Tudja, hogy átszervezésre kerül az állása... /eddig erről szó nem volt, sőt; én, mint az egyetlen volt pártonkívüli középkáder „tanácsos”, eleddig szép karriernek tekingettem elibe, így felszabadultan. (Tőlük?!) EZ már szintén a megyei önkormányzás megalakulta után tör-

tént. / - Sajnos a nehézségek és a távlatok megnövekedett kihívása folytán kénytelenek vagyunk állását egy kreatívabb, új menedzserszemléletű munkatárssal betölteni. Ö.ö.ö, hm... - Így önre a továbbiakban itt nem lesz szükségünk, irult - pirult a fazon! Motoszkált bennem a kisördög, megkérdeztem: - És ki lennék e kivételes személyiség? Hááát, a Pince elvtárs – csúszott ki véletlen így a válasz száján. Felröhögtem és otthagytam! Az utód ugyanis a régi világból való hűséges pártkatona előző főnököm volt, – aki tisztességes emberként és hivatalnokként pengette ugyan, de vaskalapos bácsi volt az a javából. Ráadásul már a nyugdíj szélén, ki élete végéig Kisújról naponta vonatozva fog majd helyettem helytállni kreatívkodva... Még egy „bűnöm” azért lehetett: ráadásul nyilvánosan többeszer igazat is mondogattam... Főlösképpen. Nem sokkal ezelőtt jelentette meg egy írásom, éppen a: MA HOLNAP... Próbáltam a mundért védeni abban, de az is túl nagy szakmai-politikai botrányt okozgatott: „Uraim! Elvinném a balhét....

T. Cím! Elnézésüket kérem az Önöknek tán még ma is falsul csengő megszólításért, hogy okkal és joggal nem a maguk egymásközi megszokott módján az elvtársaim (nőim) titulust használtam. Nem használhattam ezt, ugyanis sem korábbi párttalanként, sem jelenlegi pártatlanként, még kevésbé követett szakmai elveink és gyakorlataink örök különbözőségének okán.

Hol tehát az igazság? Ki és mikor volt a ló - túlsó oldalán? - kérdi vélhetően a nyájas olvasó, és egyben e sorok írója is a tanácstalan tanácsos, kin megyénk közművelődésének, sőt közműveltségének sanyarú mai állapota már majdnem másfél éve főhatósági főfelelősként számon kérhető. Ezt kéri számon rajta áttételesen, ugyanis az írás- és szólástudói közszereplést vállaló pályatársai, egyes megyei intézményi kollektívák, no és a pártok is mai módin, hősiesen, jogsultán - konokan. (Természetes, hogy még az állampárti jogutód is jogosan!?) Bűnbakom vállalása persze sajátos vakságom beismerése is, hiszen éppen ezen hírharsonált baj(ban nem) társak (kik ebbéli jártasságukat elvtársi mezben már begyakorolhatták) hitették el velem (velünk) évtizedeket ölelő időkhöz, hogyha bár vannak is még hibák, a szocialista kulturális és ideológiai forradalmunk inkább eredményes beteljesedéséhez közel'g. Ha tehát most ők állítják, inkább persze üzenik szócsövük, a „nép lapjai” mögé rejtezten, hogy „mán meg már csak hibák leledzenek” mit is tehet a címzett hivatal(nok)? Nem fogják kitalálni, dolgozunk - éppen a vádlók „kilátástalan helyzetének” javítása, tehát az ügy érdekében, még ha azt nem is igen értékeli, avagy éppenséggel félremagyarázzák némelykor. Persze majdnem hihetetlen, gondolkodunk is például olyanokon, miért is van az, hogy Önök hangulatkeltő módon csak elvbaráti szócsövükön értesítenek a szakmai problémákról, mintha ezen véleményük kinyilvánítására a napi kiépült és meglévő munkakapcsolataink keretében módjuk sem lehetne...

Se pénz, se paripa, se fegyver. Csendes háború, avagy könyvtárosok a páston. Integráció - avagy a kultúra elsorvasztása, satöbbi, satatöbbi. Sorjáznak a cikkek, igazán persze választ sem várva a vádakra, természetesen csak a fenntartói

mulasztásokat okolva a vitathatatlan szakmai nincstelenségért, mi több, még az intézményhálózat hatásfoki elégtelenségéért is. Közműveltségünk sekélyes állapotaért - önelismerten is - egyszemélyi felelősként - még avval sem illik védekezni, hogy ma egyszerre, illetve rövid idő alatt valóban nem tudtam minden olyan szakági gondot megoldani, amely több évtizednyi távlatú „kulturforradalmunk” során - talán nem is minden esetben a tanácsalankodó tanácsok okán - halmozódott fel. Sőt azzal sem védekezhetem - mint Önök -, hogy pártmegbízásból, a párthatásköri listák kedvezményezett biztos nyerőjeként vállaltam vezetői missziót. Én ugyanis az új szelek egyik új hírnökeként, jelen beosztásomat az elsők között már pályázati úton elnyerve kerülhettem a valóban „ódon vármegeyházi” ügyeletes felelős posztjára. Igaz, e tegnap elnyert felelősi lét okozza, ma mindennapi, még inkább majd holnapi felelősségemet, hiszen ebben a már végelgyengülésben leledző, átalakítandó szervezetben a centrális művelődésirányítás szenvedőalánya - illetve része - és eszközeként már csak a győzelem reménytelenségévei terhelten indulhattam harcba - a fogyó költségvetési pénzek mellett - szakmám gyámolításáért, ügyefogyott kultúrpartí érdekképviselőként. Így aztán el kell ismernem, hogy személyemben a főfelelőst buzgón kereső (nép) lapírók és segédkező eszmetársaik valóban bakot találtak. (Persze lehet, hogy csak érdekeiknek megfelelően bűnbakot?) Szociálpszichológiában is járatos kedves olvasóm most nehogy arra gondoljon, hogy az emberi kapcsolatszövevények tipikus önfelmentő, ösztönös védekező reakciójára gondolok, mely szerint a saját vétkektől való vélt megtisztulás egyik lehetséges módja annak a másra való bravúros áttestálása -, legjobb védekezés a támadás alapon. Hogy is gondolhat itt ilyenre, hiszen a pártállam enyhelyein nevelődő bakvadászok sem gondolnak ám arra, hogy rendszerváltás idején tán az intézményhálózatoknak is, netán még az eddigi központi vezénylest (ki)szolgáló szakembergárdának is, tehát a népművelés - közművelődés egészének is számot illik vetnie közelmúltjával, és új stratégiát kell majd kidolgoznia a közeljövőre. (Ciki, mi?) Egyszerűbb már akkor áltámadásba lendülten nyilvánosságot félretájékoztatva, annak kegyeit váron felelősséget nem vállalni, mint váltani! Ámbár a váltás, változással is járhat, netán még a vezetőváltás veszélyeivel is, - (helyetteském, Te is figyelsz?) - s így a végén majd változtathatóvá válhat az eddig nem a legjobb hatásfokkal működő megkövült szakmai struktúra, rendszer és alrendszer, mechanizmus és munkastílus is, illetve a helyi művelődési önkormányzatok. (A többségében mindig is tisztességesen dolgozó kollégák nem kis öröme.)

Persze addig is érdemesebb lenne a ma is már kezelhető egyes közművelődési gondjainkat – kultur'rendörködés helyett kompromisszumkészebben, kevesebb indulattal, higgadtabban áttekinteni és szakmailag megalapozottabb módon keresni a rövid-, közép-, és hosszú távú lehetséges megoldási módozatokat. Nem elfeledkezve a hibák ráeső részét ma már el - és felvállaló állami szakigazgatóságunk elveinek, szervezetének, gyakorlatának radikális átalakításáról sem. Már

csak azért is, hogy a jövőben is keletkezhető „rázós ügyeink” esetleges balháját ne csak egyeseknek (egyéneknek, szerveknek) kelljen majd elvinnie, hanem kollektív, rendszert váltott szakmaiságunkkal lehessen azok kialakulását eleve már meg is akadályozni.

Végezetül és ismételten: Uraim, arról a fényes sikerről próbáltam írásban polemizálni, melyet a hős és „elmés” - ámbár mindig búsképű – nemes-lovag; Don Quijote aratott egykor az óriásoknak vélt, csak a dolgukat végző szélmalomok ellen vívott harcában. A küzdelem bizonyára nemes harc és Istennek tetsző szolgálat lesz, főképpen ha ezt persze Önök, a mindig nyájas, művelődő olvasók, majd elhinni is méltóztatnak...

Tettestársi üdvözzettel: B. V. (1990, április 12.)”

Hát nem is csoda, hogy berzenkedtek, kivastaltak, s most itt vagyok... „kényyszer kaszinózni”. A megnyitó után nem sokkal még - megyei fő okosként - összehoztunk egy – szimbolikusan is fontos – rendezvényt: a városi sportvezetők fórumát. Melyre sikerült vendégként megnyernem Gallov Rezsőt, hajdani vízilabdázó olimpikonunkat, ki nemrég tért haza Kanadából, lévén Antall miniszterelnök ÚR felkérte sportállamtitkárként a kormányában való közreműködésre. Közbenjáró az ügyben Kiss László a Népsport foci-rovatvezetője, régi spíler focista, ki egyetemista csoporttársamként Debrecenben régi jó barátom volt. Ő lett a vitavezető és meghívtuk városunk újsütetű – akkor még csak – alpolgármesterét Várhegyi Attilát. Aki élt és számított sportügyben, - naná, hogy ott volt. Ki érdeklődött, ki pofavizitelt. Jól sikerült rendezvény volt, előtte a városházán is fogadtak bennünket, hol a szívbajt hozta rám Attila, ki már ott megpengette, hogy számítanának rám, mint humán-iroda vezetőre. /Hajaj, nekem éppen elegendő volt a megyei hivatalnoki létből, egy porcikám sem kívánt tovább (köz) szolgálni. Másféle vágyaim, elképzeléseim, aspirációim, sőt biztatásaim voltak az „új rendbe” a saját távlatos sorsom felől. Lásd majd a „TELE-fele-VÍZIO” következő fejezetében elmesélendő, ide kapcsolódó abszurdomat... / Addig is előleg gyanánt egy akkori „álnevelt” írásom, mely éppen idekívánczó. Amelyben virágnyelven kívántam volt, nyugtalanítónak látszó jövőképelem az új táncrend módit kifigurázva-jópofizva fordítani:

„PÁLYÁZATI FELHÍVÁS (VICE VERSA)

Alulírott - álneven jegyzett személyem - egyéniségemnek legmegfelelőbb munkakör betöltésére pályázatot hirdet. Pályázati feltételek:

Szakirányú felsőfokú képezéseimnek, húszéves szakmai gyakorlatomnak, személyiségemnek leginkább megfelelő munkaterület és munkakör. Legalább néhány éve tartó, várhatóan tisztességes munkahelyi légkör és az azt bizonyító eddigi gyakorlat. Három megszerzett felsőfokú diplomám méltó díjazása, (idegennyelv-tudásom megfelelő elismerése az elbírálásnál természetesen előnyt jelent). Három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvány arról, hogy a pályázó munkaadó a következő években már nem kerül átszervezésre, meg-

szüntetésre, avagy szanalásra. Államigazgatási szervnél legalább öt éves garancia a rendszer nem váltásra.

A pályázat tartalmazza:

a pályázó jelenlegi népszerűségi, elismertségi indexét. Szakmai életútját részletesen bemutató önéletrajzát, illetve közösségirajzát. Az iskolai végzettsége, a szakmai tudása méltó elismerését tanúsító oklevele másolatát. A munkakörre vonatkozó elvárásokat, elképzeléseket, szakmai koncepciót - rövid tanulmány formájában. Eddigi munkafadatainak megfelelő ellátását tanúsító írásos dokumentumainak fénymásolatát, hang- vagy videokazettáját. Béránlatát - (a többet fizetők és az ígertesebb munkafeltételt biztosítók itt is előnyben részesülnek,) - várom.

A pályázat elnyerése esetén természetesen lakásgondjaimat is megoldhatják...

A pályázat benyújtandó:

a szerkesztőség címére, az alulírott álnévre. A pályázat benyújtási határideje: mielőbb, mielőtt még munkanélküli leszek. (Ez történik feltehetően, ha nem pályázom majd meg a napokban jelenlegi munkaköröm, amelyet 1-2 éve már az elsők között pályázati úton nyertem el.) A pályázatok elbírálása még a munkanélküli segélyre történő elküldésem előtt meg fog történni, melynek eredményéről a pályázókat e lap hasábjain majd értesítem. A pályázatokat biz isten bizalmasan kezelem (ahogyan az lenni szok' ...; tudja azt már másnap falu-város alapon). A fenti pályázati felhívásomból abbéli reménnyel bocsátom sajtónyilvánossági útjára, hogy talán majd így kerül inkább igaz frigyre pályázató és pályázó, boldogan élve, amíg meg nem... unják; majd egymást. Nemigen hiszek ugyanis abban, hogy a manapság divó álláspályázati dömpingben szívesen veszek részt, mint pályázó, hiszen a napokban szóltak legalább hárman illetékesek, három helyről, hogy rám gondoltak ugyan, de azért formailag, a mai „táncrendnek” eleget téve, be kell majd adnom a pályázatomat is ám. Éppen ezért találtam ki ezt a fordított pályázati rendszert, további hasznosításra ajánlva az illetékesnek, ha már rám (másra) gondoltak, hogy megkönnyítsem majd az ő dolgukat.

Sűrűn előfordul ugyanis, hogy az átlagos - szerintem „álpályázatokra” rendre beadják naivan az „illetéktelenek” is pályamunkáikat, bonyolítva így az elbírálást végzők munkáját, elbizonytalanítva néha egy-egy felkért pályázó biztos győzelmi esélyeit. Így aztán pályázatom kiegészítéseként (nehogy a pályázók zsákbamacskát venni kényszerüljenek) pár sorban be is mutatkoznék, amit az igazi álláspályázatoknál rendre el szoktak felejteni a kiírók, pedig az jobban kelne, mint a pályázók fölös adminisztrációval való gyötörtetése.

Szakképzettségem mezőgazdasági technikus, tanár, népművelő, szociológus. Jelenleg (még) hivatalnok vagyok, írogatok - amikor másodállásban (szükségből) éppen nem kocsmázok (félreértés ne essék, sajnos nem vendéggént).

Szakmai pályafutásom változatos színterű, alig-hasznú és - értelmű, miután a szocialista művelődéspolitikai szolgálófaiként eredménytelenkedtem jórészt

mindmáig. (Mint ön is eleddig, ha nem is főállásban, de alanyaként, kedves olvasóm!)

Kisdobos korom előtt, még ovisként Pestről a kitelepítések elől Szolnokra elmenekültünk, hol úttörőként konfirmáltam, KISZ-tagként leginkább Fradi-dukker és Illés-rajongó voltam, felnőttként (feltehetően apám börtönviselt kisgazdasága okán) pártnak (ma már pártoknak) tagja nem lettem, ló- és lóversenybolond azért igen. Vagyoni állapotom, mint az országé: eddig szereztem némi érszűkületet, egyre magasabb vérnyomást, kiadós sörpocakot, ja és egy 49 m² -es, tanács által elhagyott, illetve eladott lakást, s egy javakorabeli Trabant márkájú szocialista népautót, és mit is még: jó és rossz élményeket, kudarcokat, ritkábban sikereket. Dolgozni tudok és szeretek, főként; ha értelme is van (gondolom önök is így vannak evvel) eleddig erre azonban kevés alkalmam volt igazándiból. Így aztán lehet, kérem, lehet számomra állást ajánlani, pályázati felhívásomat komolyra venni!

Ügyintéző: jómagam (William) (MAHOLNAP. 1991. január 17.)”

*

Itt ronthattam el(?), ez tán még természetesen a még mindig nagyhatalmú IL-LETÉKESEKNÉL is kiverhette a biztosítékot, de azután még más is kerül(hetet) t „bűnlajstromomra...

/P.S.:1991. szeptember 1-jétől valóban munkanélküli segélyre kényszerültem először, de félek tőle nem utoljára. Közben még egyszer sikerült, iskolám önkormányzat általi megszüntetésének okán! Manapság pedig a régi B. listázók „utódai” akarnak éppen „C-listázni” ...?!-2001. Valakiknek azért mégis sikerült, mert 2006-ban ez az állásom, illetve oskolám is megszüntetésre került.../

Ettől azért, akkoriban kaszinónkba esténként alig volt betérő... Fogyasztás szinte semmi, csak a saját használatra... Egy este megtört a jég! Éppen magányosan iszogattam a pult mögött a napi betevő – nem levő – hasznot (akkoriban Hubi’ formátumban), amikor négy vagy öt vendégforma ifjonc beóvakodott. - Van kiszolgálás? - kérdik. A; – Sőt még szolgáló is! – válaszomra helyeslően rábólintottak, s kértek 50 kisfröccsöt a savanyából. – De egyszerre... /Volt vagy 10/2dl.-es poharam.../ Kimértem, elnézést kértem, s villám-mosogatva cserélgetni kezdtem az „ürüléket”. Ez tetszhetett vendégeimnek, mert 50-et még ismét kértek. Ekkorra már a borocskám is vészesen fogyni kezdett. Még szerencse, hogy jó bor volt Kecsu régi komámék hordták, illetve az őstermelő sógor Kiskörösről. /Aki a városban a „FRÖCCSÖNTŐ” frappáns elnevezésű borozót üzemeltette./ A második „monstre” körnél, egyikőjükkel beszédbe elegyedtem. (Mint később kiderül, Dudi volt az.) Máris politizáltunk, emlékezetem szerint a tavaly nyári Nagy Imre temetés volt a közös téma... Ott voltunk, mindketten, - legalábbis lélekben. Bár ritka téma volt ez, mint kiderült közöttük, talán ezért tartottak egybe, illetve össze, inkább közösen vallott, vállalt sporteszményeik szolgálatához hűen, mert leginkább „összetartásaikon” mellőzték a megosztó po-

litalizálást. A kemény magban, ha jól emlékszem egyedül akkoriban a két Szesze politizált aktívan. Ők a helyi fidesz alapítói voltak, sőt apjukat is megfertőzték. / Később Ő lett a helyi szervezet nyugdíjas tagozatának, meg a Vitézi Széküknek főnöke./ Ja, meg a törzsszurkolók közül hevesen politizált még, a már akkortájt is bőven nyugdíjas korú Csóri bácsi. Hogy akkortájt éppen melik jobboldalú pártot tisztelte meg vonzalmával, az már a múlt. Időközben ugyanis nem igen volt olyan jo(bb)fajta párt, amelynek ne szegődött volna öreg barátunk néha kért, leginkább kéretlen patrónusává. No persze az első és főszereplő az „OLAJKA” mellett. Akkoriban tán kormánypárti volt, majd 10. emeleti lakósként kiszegődött. De miután kiderítette képviselőjéről, hogy az átkosban munkásór(nő) volt, átnyergelt csurkistának. Ott egy volt választáskor a pártelnök úr, - ki is tüntette, lévén országosan Ő „kopogtatott” a legeredményesebben. Legutóbb már túl a hetvenen, mint ifjú demokrata gyűjtögette cédukáit, és serkentgette naponta a piacon jó(bb) irányba a kofákat. Vele is, de visszakanyarodva az ominózus „alukuló ülésünkre”, a társulati fővezérekkel gyorsan megittuk a pertut, egy idő után - (a 2X3cl.-nyi gyógy~korty borralaló bevágását követően), - majd a többiekkel is. Közben odafigyeltem a társalgásra, nem volt nehéz rájönnöm, hogy kikkel állhatok szemben. A rettegett „B” középi Főnöklökkel, kiktől korábban mindenki óvott. Kopasz, Robi, Kövér, Tojás, Dudi és a Főnök lehetett - még így visszagondolva - ott. De hát a közös italos dumaparti oldja, nemcsak a gátlásokat, de az előítéleteket is. /Pedig esetemben ez a néma egyoldalú jelbeszéde lehetett, lévén életemben sem voltam még „kosárközelbe”. Viszont, segített a „jeltolmács” Kövér, ki ritka jó kapcsolatteremtőként bevonogatott a társalgásba./ Kicsit meglepődtem mikor Robi és Kopasz előadták szokásos jelszó kukorékolással kísért vetkőző számukat, a piros-fekete klottgatyáig, - de azért kitarítottunk pitymalatig. Aztán hazatámogattuk egymást, abban maradva, hogy újra jönnek, ráadásul a többiekkel a hétvégi meccs előtt. Hát jöttek - ordítva tömegesen, - s nem kopogtattak... Akkor kezdtük belátni, hogy mire is vállalkoztunk, ugyanis nem kispályás játékosok voltak - úgy tömegesen, - voltam persze én sem. Közben az eltelt egy év alatt volt időnk összecsiszolódni, együtt néha sírni, de leginkább közösen nevetni. Kivel szinte mindennaposan, /illetve legyünk stílszerűek másnaposan/, némelyökkel pedig csak a meccsnapi fiesztákon találkozva. Iszonyatosan összetartó társaság voltak. A közös és csapat érdek képviselője bámulatos kollektív védekező reflexet és igazságérzetet fejlesztett ki náluk. Miután a kaszinót egy idő után második otthonuknak tekintették, közösséget vállalva vele(m) védelmezték. Még engem is megleptek, az alábbi eset megtörténtekor. Történt egyszer, akkori hányattatásaim elején, hogy egy mai - /országos bulvár/ - lapban megjelent TV-s kanosszámrol, egy ritka szemét cikk. Nevezzük, mondjuk „Ostobágyinak” a szerzőt, ki egy volt nép/több lapos újdondász helyből. Legkitüntetőbb jelzője velem kapcsolatban: ...a koszos kocsmá csaposává magát leküzdő, megyei tanácsi kikopott funkci... - volt. /Szenzáció hajhászón pártmundérjukat védve,

hisz szabad madár képviselőjelöltként repkedett elébb, az első szabad választáson. A „vádlóm”, ráadásul pedig, elhíresült „TV-s peremben” ugyan-e párt, szintén hazug önkormányzó képviselője volt./ Azonnal pereltem hitelrontásért, sajtó-helyreigazítást elvárva. Egy szem pör volt, amit megnyertem, csak hogy erről a tárgyalási szereplőknek volt csak tudomása. Én viszont „százezeresen” rágalmaztattam meg. De hát időközben a rágalmozó odébbállt az „újságtól”, – így a helyreigazítás elmaradt, a megítélt perköltségemet, azóta is lusta voltam rajta behajtatni. A drukkerék erről semmit nem tudtak, csak ők is sértve érezték magukat a cikk végett. A végjátzsma tájékán, egyik meccsen beállított komáival a páholyba az inkriminált „szerző”. Észlelték, azonnal drukkereink, és felzúgott a kórus, ahogy szok’, ha az ellenfél játékosá sumákol: - „BUZI OSTOBÁGYI!!! Ta,ta, ta-ta,-ta tam! – dobolja ki az ütemet nagydobján Lázár Zoli. Tojás a karmester, is felpattan a mellvédre, szokott karnagyi pulpitusára. Beint újra,-meg újra: - Minek jöttetek? Meneküljetek, meneküljetek! Ismétlés... feszít félidőig. Szünetkor leléptek. Felfokozott hangulat volt!

Mint ma is.... Vannak persze csodák, inkább fura véletlenek, most, amikor írom-e sorokat, 17 évvel később éppen passz, - percek múlva kezdődik a csarnokban az idej OLAJ - „ZETE” meccs. Nélkülem, időközben lecsendesedtem, ellustultam. Bezzeg az akkori vendégeim, a fiúk (ma már többségében, lévén apukák az Ő fiukkal) biztosan kint vannak. HAJRÁ OLAJ! Az idej szezonban „csoda” történt, történetünk óta sem volt ilyen. Az Olajka éllövasként vezeti a bajnokságot, cirka a kötelező mérkőzések kétharmadát már maga mögött tudva. Így ismét nagy a kosárláz városunkban. Azóta azért „vannak változások”, bár a mindennapi „SZOLNOKSÁGOK” elmaradhatatlanok. (Lásd.: ezekről bővebben, majd később...) Változás pl., hogy az akkori segédedző Szalay Ferenc ma városunk polgármestere. Kövér mai segítője – régi haverokként – Pór Peti, alias PÓK ma a vezetőedző. Az akkori csapatkapitány „kisfia” Tóth Viktor – (lehet, hogy Ő is, nemcsak neve szerint győző lesz, mint volt az atya) - akkor ovis kisfiúként járt még nálunk. Időközben, – nem azért, hogy mondjam, de én is tanítottam a suliban, nejem volt az oszt. fő. – a legifjabb stabil csapattag. Játszott a mai meccsen is. Most kapom a hírt „drótpostán”- e sorokat „ámítógépemen” pötyögve, hogy 91 – 62 re lealáztuk az ellent... Viktor győzőként ötöt dobott, ebből egy hárompontost. Másnap azért megnéztem a meccset a városi tévén. A csapat és hajdani diákom bravúrosan játszott. (az utolsó két percben állították be, rögtön bedobta mindkét büntetőjét, majd jött a hármas...) A papája a 90/91-es bajnokcsapat kapitánya volt, most Ő a csapat-ügy-Vezető.

DE a DRUKKER(ek), főként a volt „B”- közép: örök! Lassan jövögetnek a többiek is. – Karamel Amen – ordít Lázár Zoli a nagydobos (aki a kórust ütemre, a csapatot győzelemre vezényli nagydobjával): ... meglesz ugye a századik? Erő, egészség, Hajrá Olajka! Belép, kortyol, hisz korszója már kikészítve, /meccsig Ő is kifogja majd magát vidámra ütni./ – Formába iszom magam: mondja. JA! –

Hol a dobom, bemelegítenék Papa! A dob hangszerár, kerepellő és egyéb drukker kelléktár, naná; hogy nálunk volt a raktárban. Ballag már a két barát, Tánci és Madzsika. Nélkülük nincs kaszinónap. Sokat segítenek, főként a bevételbe... de Tánci a rendfenntartásban is: bivalyerejével. A rendetlenkedők persze nem a mieink, alkalmilag betérő „külsős” részek, az esti díszkókban „bemelegítők”, elvéve merészebb vendégdrukerek. Tüske vezényletével bevonul az „ifj” – tagozat is, ők inkább majd „kólamáorban” fetrengenek, de tisztességgel jelszavaikat üvöltve karban énekelnek Tojás „főkarmester” beintésére. Másrészt foglalják a helyet, a csak bemelegítéskor a csarnokba átvonuló NAGYOK számára. Ma viszont valamelyik nem csak kóházatott, mert a budi felől Indián üvöltés hallik: - Valamelyik rohadék betaccsolt, vigyázzatok! Megvan a tettes, rögvest a többiek „megfókázatják”. A börzén a rend, tisztaság nyomban helyreállt. – Papa felírós lesz; érkezik Gatyá. /A hitel itt nem alma, már-akinek. Neki lehet, harmadikán fizet./ Rögtön élénk esélylatolgotásba kezd, vele érkező komájával Sikorszkyval. Egyúttal rumbázni kezdenek... „rumba/sört~meggyötör! Fújtatva érkezik hozzájuk kissé lemaradt túlsúlyos, másfél-mázsás komájuk Bubó, ki ital helyett – lévén non stop fogyózik – fél lityi jaffát kér, 2x, 3-4 Dupló csokival ízesítve. Gatyának egyébként nem csak a bizalom jár ki a műintézményben, de Ő az önkéntes köztisztasági vállalkozónk is. Záróra után váltásban többek is itt maradnak rendtételi szándékkal, /s egy + rundóba reménykedve/, így Józsikánk is. /Ez a keresztelt böcsületes neve./ Ilyenkor szokja aztán bemutatni páratlan akrobatikus képességeit, szigorúan csak italosán. Komótosan felveszi főszemetesi egyensapkáját, a pulnál őrzött katonafőtisztí tányérsapkát. A két dugig tömködött szemeteszákot felkapva, – Vigyázz Elvtársak! - felkiáltással méltóságteljesen kivonul az éjszakába. Megmássza a sötétben a szomszéd stadion időközben zárt vaskapuját, bedobja a kukákba hozományát, majd visszatornászcodik, s visszaérésekor, feladata teljesítésével, tehát a méltóság megszűntével az egyensapka a helyére kerül.

Ennek idekerülte sem semmi kis történet. Elvesztője nem csak azt hagyta itt fejezve menekülve, de a tisztí becsületét is... Történt egyszer, hogy záróratájt belütyent, tökrészeg, ámbár snájdígi tisztí egyenruhás cimborájával „FOTÓ” Kopács, korábbi ismerősöm és majdani kísértőm... /A későbbi, helybéli gengszterváltás-kori rémdrámám koronatanúja, kit az ellenérdekeltek hamis tanúmmá dolgoztak meg.../ Mosogattam, beszélgettünk, János egy bizonyos ügyben küldöttként befolyásolni akart: - Pályázd meg a városi TV igazgatói állását! MI - /a körötte forgolódo „VIDEÓSÉRA” vállalkozás, egy már említett újsütetű városatya ügyvezetővel.../ - hidd el, segíteni fogunk! /Mások is, még a tévések közül is többek: főként Bubu, Boldi kerülgettek a témában, korábbi jó munkakapcsolatainkra, s szerintük kiváló vállalkozói hajlamaimra apellálva.../ Ezen ártatlan „füzgélések” kapcsán nem is tudtuk még akkor, hogy milyen bonyodal-makat fognak majdan okozni későbbiekben életünkben; (sőt valamelyest az új

önkormányzatéban is...) Egyszer csak, az addig az asztalnál ittasan szundikáló tiszt/es?/ vendég felugrik, felüvölt és a - Meneküljetek! – önzényszavának engedelmeskedve, mint jó katona kiugrik az ablakon, ablaküvegestől... /Még jó, hogy elővigyázatosan – ismerve kopács jánosunk szarkeverő hajlandóságait, a beszélgetésünket rögzítettem az asztalra helyezett diktafonommal./ Közben már tisztünk – kalap, mente – nélkül üvöltve menekül tovább a teniszpálya felé. Rögzest meg is kezdve annak jó 3 méteres kerítésének, alakilag szakszerű megmászását. Közben efféle összefüggéstelen szövegeket eregetve: - Támadás 6/25... kor! Kárpáti bajtárssal E-Lőre! (Remélem nem a borunk volt e fölkiáltás ihletője...) Miután bemászott „versenyző-harcerünk” a pályára, a túloldali kerítésre is felhágott, kimerülten győztesen leugrott és a horgász-tó irányában egerutat nyerve felszívódott az éjszakában. Vártu(n)k még egy jó ideig, nem jelentkezett, hazaballagtunk, bár a kitört ablak aggasztott. /Ottfelejtett táskáját, holmiját becsuktam a külön is zárható biliárd szobába./ Nem tudtam mire vélni a dolgot, de elaludtam, reggel egy rendőrségi telefon ébresztett. Még jó, hogy egy ismerős nyominger volt, szintén törzs /stam/ vendég, mondván: - Y honvéd százados úr/ elvtárs bejelentést tett, hogy kifosztották és megtámadták a Ligeti kaszinóban. Mit tudsz erről? Meginvitáltam a tetthelyre, ott megtalálták az aktatáskáját, a teljes havi fizujával és meghallgatták a kismagnói szöveget, melyről kiderült, hogy a megtámadott egyértelműen „egerek támadta” képzelt beteg volt. A vizsgálat lezárult, csak a sapka felejtődött ott. Egy idő után hallottuk, hogy honvédönket egészségügyi/pszichiáteri okokból/javaslattal nyugdíjazták – okosan/jogosan. Fiatalemberként dupla nyugdíjjal, mint az enyém. Azt azért nem értem, hogy hogyan vállalhatott ezután máig tovább szolgálatot, mint kollégiumi nevelőtanár, amire nekem, nejemnek - mint még aktív korú tanerőknek - esélyünk sincs, azóta is sűrűn iskolaracionalizált városunkban...

Így azután, - ezentúl, - mindig az örökölt egyensapka fedte Gatyánk félhivatalos köztisztasági szolgálmaikat. De közelít az ominózus nagy mérkőzés: egyre sűrűbben felhangzik a fohász: „OLAJKA, o' lajka...- (5x: dallamosan; ismétlődőn...) Megjön Elnököstől a Vezetőség, - mármint a csapaté – a hivatalos. Izgatottak, kíváncsiak, de - bizti ami bizti – isznak előre, ... drukkereinkkel a : GYŐZELEMRE. Ők elismerik ugyan a drukkertábor erényeit is, de valamelyest tartanak is tőlük. Jobb a békesség alapon, rendre velük üritgetik békepoharaikat. Ahogyan jöttek, úgy gyorsan átmennek dolgukra a „Csarnokba”. Velük tart az ifitagozat is helyfoglalóba, a kemény magnak. Ők a bemutatásig „melegítenek”, némelyek sípszóig. A szakosztály elnök marad, főként ha van tv közvetítés. Ő nehezen bírja a mérkőzési megpróbáltatásokat, ráadásul itt is percre készen informálva „fröcsöghet” nyugtatóul. /Bezzeg bírta a múlt önkormányzati érában fő kincstárnok „szociális” városatyaként a gyűrődést, sikeresen felszaporítva az utódok kontójára a városi adósságállományát?!

Befutnak a rend derék őreinek előőrsei /többségük már a csarnokban, s a körül silbakol/. Öhlbaum Zoltán a kapitány, másfél mázsásan parancsnokol. Harsányan, piknikusan közvetlen-közkedvelt manusz, jókedvűen, kedvesen, s ha kell keményen és azonnal képes leszerelni a legrészegebb hóbörgő vendégdrukkert is. Örömmel találkozom vele még ma is – nagy arc - a városban. Alaposan megváltozott, no nem a dumája, de formátuma. Közel egy mázsát fogyott, nem csak aszkétikusan, inkább „atlétikusan”. Kedélyesen meséli megtérésének történetét: semmi szénhidrát, - Komám még ma is megeszek egy lavór csülökpörköltet, csak magában... Fut, és no alkohol... /Bár korábban sem; szolgálatban.../ Fiatalon Tiszai rendőrkapitányként menekvésként nyugdíjba kérésre – korkezdvevényes privilégiumaik megváltoztatása okán. Sikerült is így mostanság ön-„lefejni” a rend valódi őreit... /Csak az a gergényi, csak azt tudnánk már feledni. NO VÉGRE! De, hogy éppen a „Zsanett” ügyből kifolyólag.../ Ekkoron ott még, a meccsen védők voltak-ők, hisz itt valóban „Szolgáltak és Védtek” ..., /hol van e kiharcolt közbecsület(ük) mostanság?/

Sípszó, kiürül a kaszinó(zás). A drukkerek drukkolnak, az őrzők a strázsán, mi szusszantunk... Közben beövakodik a „ma-holnap”-i szomszédék stábja, az újságcsinálóké. Lelkesen kritizálnak, mármint a nem fizető és így megtámadható régi funkciát, pártokat, cégeket, népeket etc. Ők már csak ilyenek, mármint a közéleti jelmezt öltött kereskedelmi korai (hiéna)média csapata. /Tisztelet a köztük is lévő tisztas kivételeknek.../ Ajvé, megjött edzésről közben a kézi-csapat, az orosz/tiszteletbeli magyar kapus Igor Szemenov „fővendégünk” vezényletével. – Pety hleba Pápá! – mondja. Pápríkás kenyérke – helyesbít magyarul. Jó napja lehetett, mert korszokkal lekiért „sztogrammal” nyit. Vodkából. Ma megint kivédhette a csapat szemét, ahogyan szokta, persze nemcsak az edzésen... Profi volt, embernek sem senki... Gyárthatom a zsíros kenyér halmokat... Néha mégis úgy érzem hasznosabb az, mint az addigi szokásos aktahalmaim összevissza körmölgetése. Igor volt az első orosz pasas, akinek a szájából először hallhattam születési helyének kikérő módú rehabilitációját: – Szentpeterburg az Papa, nyet Sztalin jisó Leningrad. Nálunk találkozott rendszeresen a házbéli sajtót üzemeltető „ALAP KFT” ügyvezetőjével, szépemlékű Deák Tónival, gyermekkori utcagyerek galeri társammal. Nagyokat beszélgettek oroszul, hisz Tóni Harkovban végzett „flaszter tengerész”, ipari halászati mérnök volt tenger, tengeri halászflootta nélküli országunkban. /Jellemző a 60-as évekbeli továbbtanulási koncepciónkat. Ugyanígy Harkovban tanult másik - „egy padban ültünk az általános iskolában” – című, tudós barátom: Hegi Zoli. Őt lézerkutatónak képeztették ki, ehhez technikával még ugyan nem rendelkező szegényke országunk kárára, de az Ő javára. Természetesen Sydney-be volt kénytelen azután majd boldogulni, ahogy szegény Tónink a hazai média-tengerben halászkozhatott. Bezeg a rosztovi „nagy” pufajkás előd, az bizony itthon boldogult; a horn gyuszi.../

Igor és Tóni itt úgy tűnik síron túl is tartó barátságot kötött. Most olvasom Vendel – közös barátunk – törzshelyén, a „Zöldkocsnába” az időközben hazaköltözött kapu és otthon is magyart védünk, - törzsvendégekhez írt sajátos keveréknyelvű: „Deák nekrológiát”. Barátja sajnálatos időközbeni temetésére nem tudott ugyan ideutazni, de imígyen tartotta kötelezőnek a tisztas emlékezést. /Majdnem elsírtam magam.../ Sokat látogattak egymás hazájában, távolságot nem ismerve, lelkesen seftelve és közös nyelvzvási okokból sokat vodkázgatva, népeink barátságát ápolandó. Lakli, nagytenyerű oroszunk ugyanis hazaköltözött, alkalmanként itt kötött sportbarátságait kereskedelmileg és máshogy kamatoztatva. /Legutóbb, tavaly, mint a náluk rendezett kézi-VB. televíziós segédcommentátora, és csapatunk úti-marsalljaként./ Köszönjük IGOR, de most még „Tisza, illetve vissza-Ligeteljünk”!

Szünet, jönnek az elő hírnökök: - Megvan az ötvenedik – hallik s bezúdulnak. Elsőként rendre Apuka, vodku-glodku és Kukás Imi: - 3/2-es vörös házmester és két korsó, majd máris „friss csapolás”. A kéréstlen szponzor közbeszól: – Fizetem, jók voltatok! De jaj; otthonfelejtettem a brifkóm, - löki a szokásos „rizsát” RIZSA bá? . Régi vágású, minden hájjal megkent gavallér volt bátyánk, öreg barátunk a javából!!! Minden kosármecsen – korábban a MÁV pályai focimeccsen - ott volt, bár inkább csak a győzelem után jelentkezett. Addig nyugodtan ivott, közben: - „Igyon vizet, RIZSA – fizet...!” módin = hülyéskedett. Kedvesen ugratva bókol, udvarolt a nejemnek, kicsit azért jópofán malackodott, hamarabb is kapott rendre kört a többinél... /Minden alkalommal, a tisztas bambira-való obulusait lepengetve.../ Ha valaki reklamált ezért, vitába szállt. – Nem látod, hogy hadirokkant vagyok? Előrelendítve valóban ortopéd cipőbe bújtatott bal lábát, groteszkül pár lépést sántikált sasszézva, görbebotjával önmagának ütemet vezényelve. /Amit, ha nem is hadi, de munkaköri balszerencse ért. Ifjúkorában fuvarosként a patkolókovácsnál odarúgott szilajabbik lova.../ Bár sora volt, a dolognak, mint a rétes-evésnek. Mármint a szünet időtartama alatti gyors „beöntésnek”. RIZSA somolygott, lévén át sem ment a meccsre, TV-n nézte, és feszt dumált, gálánsan fizetve, a szintén – így aztán rögtön ráérő, - nála mégiscsak rendre potyázó udvartartásával. ÚR volt a javából, kicsit smirglis, néha parlagi, de szerethető... ÚR van utána... ISTEN NYUGOSZTALJA: - tavaly Karácsony előtt temettük, nemsokára 80 lett volna. A temetése nem véletlenül többes számú, hisz az adósok, rokonok nem jelentkeztek, a városra várt volna a végtisztesség költsége. De az utolsó percben jelentkeztek a volt „anyaegyesületei”; az „Olaj” és a MÁV, szép végső gesztusként, elvállalván a rendezést és a költségeket. Ő sem fillérezett persze, ha a csapatról volt szó... Legendaszamba ment az általa a Hunyadi utca környéki házában tartott disznótorok, hangulata s ízei... Minden évben vendégül látta karácsonyi ajándékként a játékosokat, vezetőséget, a vezérszurkolókat, s a sleppet. Végezetül a Pelikán bárban, alkalmanként a színész klubban, csekonics módon szponzorálva a lumpabbak hajnalig tartó tájolását.

Olyan majoránnás májas hurkát, mint az övé volt, nem egyhamar fogok már enni nélküle...

Így szünetkor pár perc alatt kifosztják a készletet, mehetek majd a második féldió helyett „nagykerelni”. Időközben megérkezik Koxi bácsi is a diszkós cu-gehőrrel, behurcolja, majd átgalopozzik a csarnokba – tovább szurkolni. Ő már szinte biztosra tudja, hogy nyerünk, - ilyenkor szokta előadni magát a győzelemkor, mint vezérszurkoló, piaszponzor és nosztalgia diszkós egy személyben. Nagy hangulatvarázsló, pedig némely ifinknek az apja lehetne. Fantasztikus „old-boy” kazetta gyűjteménye van zömmel a rock-műfajban, hisz hobbija egyúttal szakmája is. Kereskedik mindennel, ami audiótechnikai kütyü és hanghordozó, - no meg ha szép haszonnal eladható. Az első kiskereskedők közül való a városban. Kis garázboltja a városközponti „buszmegállóda” mellett kedvelt találkahelye drukkereinknek. Szeretik Koxit, a zenéjét, a dumáját és feledtetik magányát, lévén éppen a válása után vagyon. Örömmel látom viszont manapság, hogy jól megy sora. Meccsre ritkán jár, kocsmába sose, illetve szigorúan csak „bambira”. Az időközben felnőtt fia a segédje „hangbutikjukba”, mindig örülnek a betérő cimboráknak. Lévén Koxi és a ROCK ÖRÖK!

Sajna a bűnözés is... Napokban hazaballagva a Koxi butik előtt látom, hogy a rendőrség éppen helyszínel, a tulaj a bolt előtt álldigálva, panaszkodva tördeli a kezét: - A fene a rohadtakat, nem betörtek! Amint megkezdődött a buszpálya rekonstrukció, elnéptelenedett a környék. Vevőm is alig van, éppen nem tudtam befizetni a biztosítást, richtig kifosztanak. Negyedmiliónyi CD-t pakoltak össze a rohadékok... Az efféle vállalkozói rossznyavalya, inkább sorscsapás minket is elért a faházban két alkalommal is. Az is csoda volt, hogy a vasrács nélküli üveglakon át az első évben nem volt erőszakosan behatoló látogatónk... Ez főként szépeplékű Taszilonknak köszönhető, a kivénhedt, ekkorra lecsúszott, hajdani kiváló MÁV csodacsatár focistának, ki szükséglakásként (is) használta munkahelyét. Ott takarított a Lakóterületi S.E. fertályán és ott is kvártélyozott. / Inni, zömmel hitelbe fizuig nálunk szokott. Megszolgált, sokat cepekedett, segédkezett árúszállításainkkor./ Egyúttal Ő is „Szolgált és védett.” Változó kis korcs kutya társaival nyáron sűrűn megszunnyadt a lépcsőkerítő bokrokban, bömbölő horkolásával messze riasztva a lehetséges csirkefogókat. Nehéz élete volt szegénynek, azonban hamar végképp elhagyta őrhelyét... Nemsokára be is törtek duplázva. Feltehetően nem az Antinikotinista Ligától jöttek, mert zömmel a cigikészletünk bánta látogatásukat. A rendőrség megindította a nyomozást, majd idővel, - ahogy szok' lenni - ismeretlen tettesek okán megszüntette. Boros kartárs dühöngött, - de mit volt mit tennie, – felszereltetett egy látszat vasrácsot az ablakokra. Jó 5 év múlva kaptunk viszont tanúként egy tárgyalási idézést. Meglettek a „jómadarak”, több bűncselekmény mellett bevallották, hogy nálunk is ők hívatlankodtak. Az ifi' B-közép kültagjaiként jártak többször nálunk „terepgyakorlaton”. Ja, még zajlik a meccs...

Vezetünk, nyerhetünk; igaza lesz Koxinak, tehát a végén többségileg újra jönnek! Közben a szokásos meccs utáni megsomjazó teniszesezők is beszívárognak. „Hétköznaponként” jobban érzik itt magukat, nem csípják, ha nem ők a fővendégek. Amatőr napi testkultúrázóink, a partik közben sűrűn megsomjaznak, jó vendégek, ők már ekkorra az átlagnál is gazdagabban. /Menő ügyvédek, doktorok, (ügyesen)vállalkozók.../ Nem gondoltam még ekkor, hogy közülük leszek nemsokára kénytelen ügyvédet választanom. „Hatóság megsértésének vétsége” a hamis közvád, majd nemsokára a már említett ittas vezetés... Köszönöm ügyvéd ÚR, hogy védelmezett. Igaz én naív azt hittem, hogy majd igazam lesz az igazi védelmezőm! /NEM! Jogszolgáltatásunk működik helyben is, de az igazságszolgáltatás?!/ Persze, más teniszesezőink is közreműködnek majd később abban, hogy a sok munkával lassan szaporodó vagyunkánk – mára elfogyogatni látszik. Egyikőjük valutaüzérként, siron túli adósággal fizettette meg naivitásom. Másikójuk, – az akkori edző – későbbi alpolgármesterként „csak” a mindennapi kenyereket vette el – közvetve. Iskolám, főállású munkahelyünk megszüntetésének okán! A harmadik künn a parton... a gépes gazda(g) – ki a hasznot igazán húzza. Mármint a vagyon, géppark nélküli földtulajdonos, naív östermelőn. Én is az vagyok, hisz őseim jogán kárpótoltak?! Nagypámtól elvett 3.600 jó magyar holdért, stb. Szabadbattyánban – 20 hektárt kaptam jegyeimért helyben, a paládicsi ugarban. /A motor úti nem termelők szomszédságában. Szegény, (én) – inkább persze az idén (is), felettébb fenyegetett kukoricatermésem./

BOCS, de a szagotott sípszó figyelmeztet! Ez még nem a kosárvég, csak kisült a mindennapink... Mármint a kenyereket, időközben, - karácsony óta „családi vállalkozóként” másodállásban – irogatás közben, nemcsak gépelek, – de pékezem is. A nejemnek ajándékként vásárolt „hlebagép” etetője-kezelőjeként.

Nyájas Olvasóim! Kérem türelmüket! legyen tehát dolgom végeztéig most:

5 PERC SZÜNET!

*

Ismét sípszó, jön az igazi, roham: kaszinózni! Hisz: - Nyitva volt a pálya, Olaj játszott rajta! Meglett a SZÁZADIK! HAJRÁ...! Mi leszünk..., mi..., - a bajnokok! És MI lettünk!!! Szép volt fiúk!

/Ezt legkevésbé persze a bajnokságot azonnal jórészt magának valló, - a rendszerváltásban betöltött szerepükkel feszt hivalkodó, – bő féléves önkormányza-

tunknak szánva.../ Mindenesetre olyan önfelédtt ünneplést legutóbb tán '56-ban látott, a „csillaghulláskor” Kossuth terünk, mint mikor a GYŐZŐK hazatértek éppen Egerszegről, aranyos érmeikkel. Szólt biza' kórusban a : Bajnokcsapat!, ... Végre együtt volt a város! /Ha, időlegesen is./ Ne tagadjuk a virágos jókedv önkormányzóilag is fokozódott. Még annyi maxi-pezszt ala(n)ttvalókra nem locsoltak közpénzen, mint akkor. Folyt az, - ... ünneplés - kivilágos virradatig! Igaz, hogy azután nálunk még legalább három napig szintén ugyancsak állt a bál; ARANYCSAPATUNK tiszteletére.

De folyt a betevő folyékony kenyér és egyéb „lé” a mai meccs után is, főként mikor a csapat is átjött kaszinózni. – Berkics a király! Tóth Zoli a Kapitány, és Attila, Tyubin, majd „honfitársa” a tatár Raska az Öreg. A Délvidéki/szorb Zorán és utánuk a többiek. /Judik, Pipi, kis Taki, meg Bódi, Kipe, és a Tomi./ Mégis csapatként, – magyarok; – szolnokiként bajnokok voltak együtt, legendás drukkertáborukkal. Minden hazai mérkőzés után röviden-néha hosszabban itt, nálunk váltottak szót, Rezák Mester szerint is: a csapat „aranytartálékaival”, – hálás közönségükkel, közösségünkkel. Szerettük egymást GYEREKEK!

De figyü! Egy nagy aktuális lehetőség: rövid online interjú lehetséges ma a Néplapban a volt „B”-középes Pékkel, alias Pór Péterrel, a mai vezetőedzővel: naná, hogy kihasználok. Idemácsolom-„szóváltásunk”:

*

- „PAPA (2007-02-28 10:25):

MESTER! Milyen érzés profétának lenni (majdnem) saját hazájában? Hajrá OLAJKA, s ÖN! Milyen érzésekkel gondol vissza 16 évvel ezelőtti önmagára; a BAJNOKCSAPATRA, az akkori „B” középére s a „SPORTKASZINÓI” szép napokra!? Hajdani barátsággal:

Válasz: Pór Péter (2007-03-01 13:51)”

- „Papa! Mindig, a saját hazájában a legnehezebb egy edzőnek, pláne ilyenkor, amikor a közönség részéről már nagy az elvárás. 16 évvel ezelőtt, amikor még én is a B-középben szurkoltam a csapatnak, ha valaki; akkor azt mondja, hogy 2007-ben én leszek a szolnoki kosárcsapat edzője, lehet, hogy kinevettem volna.”

*

Péter ma a város fő kedvence, ritka csoda; - proféta lett ITT(hon)... Sőt, most értesülök a rádióból, hogy a magyar válogatott új szövetségi kapitánya, a volt szolnoki szorb, kedvenc játékosom Sztoján – felkérte formálódó csapata edzőjévé. Gratulálok!

Minden esetre az idej „nagy menetelése” csapatunknak eddig kiválóan sikerült, vezetnek az alapszakaszt, éppen tegnap sikeredett a tavalyi bajnokot, a Paksot bő 20 ponttal lelépni itthon. Szólt is a kórus, itt sincs sok új a nap alatt, mármint rigmusilag: /szemelgetés a „nettről”/

„ZiTTT (2007-03-03 21:43)
Szép volt fiúk:P:P:P;
Favilla, fakanál, fatányér
Meghalok, a meghalok az OLAJÉRT!
Favilla, fakanál, fatányér,
Meghalok, - a meghalok az OLAJÉRT!
Ha meghalok, majd eltemetnek
Oda is csak OLAJSZURKOLÓK jöhetnek!!
Favilla, fakanál, fatányér
Meghalok, - a meghalok az OLAJÉRT
HAJ-RÁ OLAJ!!!”

No, ezt már a SPORTKASZINÓBA is hallhattuk pár/száz/szor... A szurkolókon most sem fog múlni, de még hosszú az út..., a rájátszásban is. Már mint hogy újra felhangozzék: „- Izzik a csarnok, itt a magyar BAJNOK!” /Ma éppen az alapszakasz vége táján – végre győztek az idei fő konkurens ellen Pécsen is./ Aztán jött a hidegzuhany, egymás után két vereség. Egyik idegenben, másik a régi fő ellenségtől, az Alba-Comp-tól itthon. Még mindig vezetnek, 1 meccsel az alapszakasz végén. A Sopront kéne otthon megverni a jövő héten... Időközben viszont, - amire alig figyeltünk a bajnokság okán – a Magyar Kupában is beérőben a csapat. Máris a „finál fourba” kerültek. 5 éve itthon meg is nyerték a kupát. És vannak még csodák Szolnokon is! A városvezetés /ja és a helyi tőkéske/ ismételten melléjük állt. Sikerral. /Nyilván némi polgármesteri segedelem révén.../ A COOP Szolnok anyagi támogatása, s annak vezetője Csepeli Lajos – régi szolnoki lokálpatriót - döntése révén elnyerték a honi rendezés jogát és a hazai pálya, /a drukkerekkel együtt/ - csodát tett/ek/. Döntőbe kerültek, és ott tegnap, éppen a másik piros-fekete válogatott a Körmend, – kik hagyományosan régi barátaink - ellen: NYERTEK! Nagy meccs volt, örömkosár és „nagy bál” utána. Kossuth téri örömködés, hatósági útlezárással, városközi fogadással, erkélyjelenetes pezsgőfürdővel. Pazar fel(át)vonulással a Tisza-hídon: kékfényes rendőrautó előfutóval felvezetett szirénázó piros tűzoltóautó tetőn kapaszkodva vonultak át a KUPAGYŐZTESEK! /Az illetán módi győzelmi bevonuló számomra kicsit félelmetesnek, illetve balesetveszélyesnek tűnt..., a megelőző-stadioni pezsgőfürdőzés ismeretében. De a hatóságunknak lelke rajta./ Végállomás = Kossuth-tér! Ahogy illik, de most csak a fél-tér volt telve, spicces, fél /és totál/ részeg mámoros ünneplővel. „Újra itt van, újra itt van... - a nagy csapat.” Hajdani „B-középünk” is kivonult, de többsége már családilag; gyermekeivel szolidabban ünnepelt. Nem fog rajtuk az idő, a pia már inkább... De van, volt új is a nap, illetve este lévén a hold alatt. Az új maxi piros-fekete lobogó, a/z/ /el/várt kupagyőzelemre. Legalább garzonlakásnyi alapterületű, HAJRÁ OLAJ – feliratú. Felvontatták a főtéri zászlótartókra is, alatta énekelték el a csapattagok az erkély-

ről lejöve, vegyülve a népekkel a HIMNUSZT. /A négusok – fletó módin szívve tett kézzel, lévén ők legalább tényleg amerikusok - , a litvánok, Frana a cseh bajnok és a magyar csapattagok./ A fő szertartást, az „EZ SZOLNOK” közös ismételtető karbani-csataüvöltést a csapat mókamestere a litván Sabaliauskas vezényelte bravúrosan maxi – mindig teli ? – pezsgősüveg tamburmajori varázs-pálcájával. Ez is megvolt, az akkori meccs utáni bulinak is egyszer csak vége lett. /Nekünk is.../ - JÓ REGGEL(i)T SZOLNOK!

Hiszen a bajnokság – lévén – folytatódik, szerintem ugyan még kicsit előre ittunk a medve bőrére. Három nap múlva az alapszakasz uccsó meccse Sopronban. Többen úgy vélik, hogy megszoríthatnak minket a „Hűség Városában”! Alkalmanként elég rapszodikus a csapat munkabírása túlterheléskor. Pedig az Olajka számára, itt az elsőség a tét. Sajnos igazuk lett a kritikus huhogóknak: simán kikaptunk. De vannak még (kosár) csodák...! Az ősi ellen segített, az Alba-Comp megverte az „Atomot”, s így mégis megvan az elsőség. /Először nyert alapszakaszt csapatunk – jó ÖMEN!/ Jöhet honi kedvezményezettként a rájátszás. Most jön ám; az igazi izgi, mint hajdanán... Rájátszottunk, az első győzelem kinkeservesen megvolt itthon a nyírségekkel, de három győzelem kellenék ellenük a play-offban. Ma a nyíregyházi oroszlánbarlangban folytatás; nehéz lesz megtörni az egy éve tartó bajnoki veretlenségüket... Sajna előérzetem nem csalt, most értesülök, Joci komám hívott a helyszínről: 7 ponttal kikaptunk. Azért a pénteki hazai, remélem „visszavágóig”; „HAJRÁ OLAJ!”.

Egy jellemző szurkolói on-line reakció, a meccs lefűjásakor - (szokásosan meghagyva a hozzászólásokat eredet-hűen, hibáival, féltő-óvó indulataival), - melyet osztok. /Annál is inkább, mert másnap a Városi TV-n végignéztem az ismétlést./ Lásd: „név nélkül /2007-05-02 21:05/ - Pór Petit szidni, azé az már vicc!! Ha valaki, akkor Peti igazán megtett mindent ezért a csapatért, szakmai tudása, pedig szerintem majdnem kiváló!! Itt a játékosok nem fizikálisan vannak elfáradva, hanem fejben, a nyomás amit mi szurkolók is rájuk nyomunk, szerintem ezt nem bírják ők olyan gyorsan feldolgozni. Nekünk egyszerű kimondani mindig: Bajnokok leszünk!! Nekik nem, s ez teljesen érthető. Ne csak a mi szemünkkel nézzük mindig a világot!” Igen, szurkolónknak igaza van, könnyű nekünk. /No, persze csak drukkerlétünk kapcsán, mert egyébként városkánkban élni, megélni egyre nehezebb manapság.../ És nehéz a csapatnak is, hát még a vezetőségnek: megteremteni a rávalót... mármint a bajnoki cím elérésének „anyagias” szükségleteit. Az Olajipar „olajralépte” és egyéb nagyüzemi-tőkeerős szponzorok hiánya, „távolságtartó/s” magatartása okán. Így aztán itt megvalósulgat, a sok kicsi (koldulás) sokra megy - aprómunkálkodása... Hja, a profi sportban, itt is érvényes a Puskási mondás: - ... Nagy pénz, nagy kosár... Nagy kosaras (idegenlégiós) – nagy pénz. Az utánpótlás-nevelés is, ráadásul kockázatos: beérik a játékos, az aktuálisan éppen pénzesebbek elcsábítják... Tisztelet a ritka kivételnek. No, ezután „nyögve-nyelve”, szűken, de ismét nyertünk itthon,

pedig jobbakk vagyunk, valóban fáradóban csapatunk, /avagy kifogyóban pénztárcánk?/.

Azután mégis sikerült nyerni „nyíregyen” is a következő mérkőzésen, megvan a harmadik! 3:1. Egy kicsit durvább volt a meccs is, eldurvultak hát ez a „helyszíni” beszélős-beszámolók: „Cicc&And (2007-05-06 20:10): fuss sitku hisz úgyis véged már az ajtód előtt 4 olajos áll!! nyíregyiek isten véletek!! a legjobb 4ből már kiestetek!!! senkinek ti ne panaszkodjatok!! nem segít a könny a bánaton!! boldogan alázunk titeket!! mert az olaj bányász szarrá vert titeket!! kedves sitku a jó k.... anyád!! a jó k.... anyád kedves sitkukám!! a szívem az olajéé!! vígan mondom nyertek CZICZÁSÉK!! !! boldogan mondom mi jutottunk tovább, tovább, tovább, kedves csapatok vár ránk a bajnokság!!! haajjrráááá olajjjjjjjj!!!!!!”

Kosárbarát, helyesen írni nem tudó rigmusfaragónk túlradó örömködése közben sem felejt... A csapat elszerződött vándor idegenlégiósai duplán szokták kapni a szitkot és zrikát karzati kórusunktól. Igencsak csuklik szegény Sitku, a volt kedvenc, - rendre gondolom Szolnokon já/r/tsz/va. Következik a döntőbe jutásért ellenfélként a PÉCS... Ki ellenfél volt a javából, ravasz szerb idegenlégiós, hajdani szolnoki kedvence játékosunk, mai technikai vezetőjük Sztoján, igencsak jól felkészítette őket az „olajbányászból”... /Kinek – a mindeddig jól értesült „DAMI”- zuhany híradó szerint - talán még máig is vannak vendéglátós gazdasági érdekeltségei, üzlettársai városunkban. Ja, meg – mondják a rossz nyelvek – a Tarjánban „pihenő” Magda Marinkó. Szakmailag elismert kartársa viszont mindenképp itt van, hisz tavasz óta Őt választották a magyar kosár válogatott szövetségi kapitányának. Első intézkedése az volt, hogy edzőnek azonnal Pór Petit választotta segítőjének, mint már elébb írtam volt. / Nem untatnám a bajnokság elődöntői bonyodalmaival tovább Nyájas Olvasom. Mint már ŐN is tudja, a párharc végeredménye 3:2 lett. Hál’ ISTENNEK nehezen, de hoztuk a hazai mérkőzéseket. Most látható, milyen előnyt is jelent alapszakaszbeli elsőségünk. Egy fontos vélemény ide kívánckozó, azért a „netről”:

„PÉCSA...fg: (2007-05-23 18:43)

Tiszta szégyen, hogy itthon játszunk és a vendégcsapat városának rádiója, - közvetíti élőben a meccset! KÖSZÖNJÜK!”

Érthetetlen, ahogy az is, hogy a VTV is, rendre csak „másnapos” közvetítésében?! Ami biztos mára, hogy a döntőt bizonyosan piros-fekete együttes nyeri... Nem nehéz ezt megjósolni, hisz ellenfelünk, – rokonszenveleg, régi „testvér csapatunk” – a vasi Körmend lett. Nagy menetelés volt, hosszú volt az út idáig, már csak pár meccs a győzelemig... /Majdnem azt írtam ide közvetlen: kitartás!, ha nem lenne még mindig félreértelmezhető.../ Máris ide 1:0, nagy csata volt itthon,- épp hogy „begyűrűzött” az utolsó pillanatban egy hárompontosunk. A következő körmendi meccs is szoros: /majdnem a-val írtam.../

„AZ OLAJ MEGNYERTE, A HÁROM GYŐZELEMIG TARTÓ ÁRHARC MÁSODIK CSATÁJÁT IS: 60-65!” – olvasom valahol a feltehetően sajtóhibás, de elképzelhetően a profi sportban helytálló felcímet... A hagyományos piros-fekete szurkoló barátság viszont foszladozni látszik. Körmendi „barátaink”, egyre többet zrikálják légiósaikat a nézőtéren, s a honlapokon is. „Ria, ria Hungári-ázásuk” ellenü(n)k szól, sajnos a saját nevelésű játékosaik sora is őket igazolja. DE a végső eredmény mégsem!

A döntőt eldöntő itthoni meccset meggyőző fölennyel nyerjük, sőt az utolsó percekben a mi szolnoki fiataljaink is beszálhatnak értékes pontokat szerezve. Az Olaj~ Aranybányász: ismét BAJNOKCSAPAT. A mérkőzés legszebb pillanata volt számomra, mikor végezetül a két TÓTH összeborult. Apa és fia, Zoli a '91-es bajnokcsapatunk kapitánya, a mai klub ügyvezetője és Viktor; a GYŐZŐ – csapattag játékos. Ugyanígy a két REZÁK! Szívet melengető volt, amikor az ünnepélyes kupaátadásra Pór Peti a vezetőedző kézen fogva kislányát, a fiatalurat ölében cipelve ballagott ki azt átveendő. Kevésbé tartottam tetszetős pillanatnak, mikor egyik szurkolótársunk, a díjkiosztásnál, a csapat egyik legnépszerűbb játékosának: Thomas Kelleynek a vállára csillagos-sávós lobogót borított. „Négusunk” így vette át, a Magyar Bajnoki aranyérmét. Hajnalig tartott a fieszta, először a csarnokban, majd a „hagyományos” tűzoltó autózás utáni városházi pezsgőfürdős megállóval, de idén a Hild-tér volt a buli végállomása. Beindult ugyanis a főtér, díztér, séta-fikautca rekonstrukciója... /Már akiknek..., a kultúr(a) célállomás, mert a csapat tovább csatangolt.../ Kicsit persze kilógott a lóláb, valakik nagyon biztosak lehettek a honi győzelemben, hisz előtte nap már ácsolták a téren a szomjoltó ivót, a „kínpadot” és gondolom Szandi meg a többi „spontán” fellépő sem véletlenül járt felénk éppen aznap... Azután napokig tartott az ünneplés és hetekig a diadalmenet. Talán az önfeledt ünneplés most egy fokkal halványabbra, inkább túlszervezetté, kevésbé spontánná sikeredett, mint 16 éve – mondogatták utána az „öreg” drukkerek. De lehet, hogy csak az eltelt évek, a múltó ifjúság s a megszépítő messzeség mondatta ezt velük – velem... Az biztos, hogy a TV közvetítés miatti előbbi kezdés kora délutánra, még világosra tette a buli kezdetét, míg hajdanán az éjszakában haza/t/érő csapatot már a „felfokozott” várakozás, és az éjszakai „sötétség” elvarázsolta hangulata fogadta. A hangulat karbantartókkal most sem volt baj, hisz a győzelmi menet élén a hajdani „élenjárónk”, kedvenc nagydobosunk, és kedves barátunk Lázár Zoli vonult, a kedvenc rigmusokat-ritmusosan elődobolva. Nem könnyű dobját hasán a Csarnoktól a Főtérig cepelve... Nem semmi produkció! Panaszkodott is a végén egy kicsit: - „Papa nem megy ez már nekem se úgy, mint valamikor. Elfáradtam, de rajtam ne múljék a győzelem! De muszáj voltam újra kézbe venni a dolgokat-dobverőt, hisz ezek a mai „utódok” nem tudják igazán a hangulatot kidobálni...”

Viszont szintén elvi aranyérmeket kaptak, azok a fiatalok, akik este a bajnoki, össznépi bálozás helyett, /mellett/, „Nagy-Magyarország keresztrefeszítésének” napjára: 1920. június 4. péntekre, méltón emlékeztek... A szolnoki Nacionalisták Klubja éjszakai emlékező mécses gyűjtést szervezett *Csonka-Magyarország feltámadásáért* a Vártemplom mögötti téren, az ún. Milleniumi Parkban, a Szent István terén. A tér alakja a történelmi Magyarországot ábrázolja, s a szervezők ezeregyszáz mécses gyűjtésével, emlékező beszédekkel emlékeztették ősi magyar városunk lakosságát, a több, mint ezeregyszáz éve otthont adó hazára, melyet Trianonban megcsonkítottak! /A mécsesek lángjai a történelmi Magyarország körvonalát rajzolták ki./ Szép volt fiúk, főleg azért is, mert szép számú polgár is ott tisztelgett vételek! Hétfőn is ott voltak a Tisza-parton, az I. Világháborús Hősök Szobránál tartandó, spontán-polgári trianoni emlékezésünkön. Ők is, mások is elfogadták invitációmat, hogy: „Hozz egy szál virágot”, gyűjts velünk ott mécsesest...! A fő szervező, az a Pocsaji Tamás volt, aki régi ismerősöm, hisz a hajdan volt elmúlt időkben még tanítottam őket – bátyjával együtt – a szép emlékü Délibáb úti iskolában. Amely „Nomen est ómen”... - délibábként foszlott szét az első szolnoki iskolák között, az önkormányzók oktatást „racionalizáló” téveszméi nyomán... Tamásék, nem jártak még sportkaszinózni, ekkor még gyermekek lévén, de később a Demokrata Klubba, buzgón magyar érzelmű, nagy „tarfejű” baráti körökkel, általunk kedvelt hétfégi törzsvendégek voltak

Emlékezzünk hát tovább régmúlt kaszinókról, onnan - ahol a jelenbe átváltottunk! Na végre csend, - hazamentek a legények, - de mi nem sokáig lazálhatunk, hisz nem szóltam még eddig a focistáinkról... Ők is minden hétfégén vendégek voltak, elsőként a városi kispályás labdarúgó bajnokság résztvevői. Ki sem pihentük őket, hisz hétfő esténként – jó későn – edzésük végeztével jöttek az „Olajcsarnokból” a lábtengósok, Kadiék. Jó vendégek voltak, lévén többek közülük menő gebineknek volt boldog tulajja. Így rendre jött a pesti úti, akkori felkapott „Rózsakert-Étterem” gazdája és csapata. /Náluk ettem utoljára jó magyaros vese-velőt. Azóta ez éték eltűnt, - a szalontüdővel, s társaikkal – a vendéglői étlapokról. Gondolom EU-s HACCP.- okokból?! Mely okból, a búcsúkból, hibádzanak manapság, az eleddig megszokott és közkedvelt „Laci-konyháink”... Bezzeg a sógoroknál, tojnak a regulára! Lásd a karácsonyi vásárait puncsillatú, zsírt-csöpögtető sült hurka-kolbász halmait, lépten-nyomon./ Kadinak is ekkorra gondolom volt már mit a tejbe aprítania, mint a helyi színészklub – ősidők ótai – tulajdonosának. Jó 40 éve, hogy az akkor többszörös ifi-válogatott, háromszoros országos bajnok MÁV öklöző sportoló, sportállásként megkapta; ezt a „jutalom-gebint”. Fizikumán az eltelt évtizedek sem sokat rongáltak, energiáit manapság az üzleten kívül rendre – egyre eredményesebben, – ezen rendkívüli ügyességet is kívánó sportban, /”néha”... a zslugában/ vezeti le.

A lábtenisz legelső változatát a királyaftát már a múlt század elején is játszották a tereken, így Szolnokon is a korabeli sajtóbeszámolók szerint a tabáni,

Zagyva-parti régi focipályán. A harmincas évek közepén a focisták kedvelt kiegészítő játéka volt a tengő, amely abban különbözött, hogy egy rúd vagy egy háló segítségével két részre osztották a pályát és a játékot immár párban, üzték, s nem négyen küszködtek egymás ellen. Így, egy idő után, pluszedzés gyanánt a MÁV., majd a Légierők csapat edzés kiegészítéseként is rendszeresítette. A hetvenes évek közepétől az ország különböző részein, elsősorban strandokon kezdtek el szervezni nyílt vagy zárt körű, helyi vagy országos lábtengő versenyeket, így a „DAMIBAN” is, ahol az irányadó szabályokat mindig a helyi sajátosságokhoz igazítva a rendezők határozták meg. Az idők folyamán látogatottsága révén, később kiemelkedővé váltak a „Kadi-tornák” a Tiszaligeti strandon. Ugyan így az ott érvényes szabályokat ekkor kezdték alkalmazni más versenyeken is. Mindenesetre bámulatos, hogy az ő „senior” korában sem talál legyőzőre. A fiatal edzőtársak csak labdaszedők lehetnek nyaranta a tiszaligeti-usziban, az általa rendezett pэндzijas lábtenisz tornákon.

De szok’ jönni viszonylag rendszeresen „kikapcsoló tréningre”, - stikába, az NB. II-ben csetlő-botló MÁV-MTE „profi” csapata is - a „boros” kis Kecsu vezényletével. „Kikapcsoló” programjaikból kiderült jó torkú legények, és lányok, hisz rendre velük tart az amazonok helyi fociválogottja is. Ha azt edzőik tudták volna, mekkora bulikat csaptak, hajaj...

Szomjoltó torokba nem volt hiány az amatőr kispályáséknál sem, inkább csak korkülönbségeik okán, a szuflában. Vasárnap délelőttönként tőlük volt hangos az Olajcsarnok, és a meccsek után kaszinónk. Néha kiborítottak ünnepnapi focistáink, hisz non-stop szendvicsgyárrá változtunk ilyenkor. Nem győztük gyártani, nem győzték azt azután leöblíteni... Ők már inkább politizáltak, vitatkoztak dolgainkról, hisz a társadalmi hierarchia minden rendű, rangú, foglalkozású alanya képviselte köztük magát, kik egymástól eltérő politikai beállítódásúak voltak – még a saját csapaton belül is. Legutóbb éppen egy helyi nagyport felvert bűnügyi tudósításban találtam rá két régi ismerős focista szereplőre. A sors fintora, hogy a szandai kisposta erőszakos fegyveres kirablója és az ügyében eljáró, a tettest elfogó rendőrtiszt ekkoron egy csapatban játszottak. A „POSTÁSOK” focicsapatában lasztisztak, egyikőjük kapus volt a másik csatár – akkor még fordított szereposztásban, mint a milliós rablásnál. Nem csoda, hogy vasárnapi focistáink, már ekkor feszt panaszkodtak az öltözőből rendre eltulajdonított értéktárgyaik kapcsán... Utána a kollégákkal a tettes békésen eliszogatta nálunk a tőlük elloptott pénzt. A „nagy bűnténykor” is az ital lett a veszte, hisz a rablótámadás előtt (is) beült bemelegíteni a szemközti kocsmába. A szemtanuk személyleírása alapján fantomkép készült róla, így tudta elfogni viszonylag gyorsan „volt kartársa”. Az ügy pikantériáját fokozta, hogy a rabló és a pandúr ekkoron foglalkozásuk szerint is postás volt, későbbi szakértelmüket kiegyenlíthette a bűnügy kapcsán a hajdan gyakorolt szakmájuk. NO, kenjünk inkább még vagy 30 „zsírosdeszkat”! Hisz máris jött a játékvezetői testület. A továbbképzéseik és a meccseik leve-

zénylésese utáni levezetésre a bírók is rendre itt landoltak. Szakmai vitáik, szabálymagyarazkodásaik néha éjszakáig tartottak, főként, ha egy-egy kritikusabb játékosukkal is sikerült „összeakadniuk”. Köztük is volt mindenféle politikai hitvallású ember, különösen megszerettem a velük ritkán betérő vitéz Sándor Jani bátyámat.

Nem sok időm volt így azután sem istentiszteletre, sem politikai és kulturális rendezvényekre ekkoriban eljárni. Bár, a barátok „házhoz jöttek” - (mármint a kisszámú megmaradók) – főként miután kirúgtak és „tanácstalanná” váltam... Hol Vass Lajos, László Gyula, Lengyel Boldi, Bubu, hol Tóth Pista, Csala Sanyi, hol meg Boros Lajos, Bali Jóska, Kecsu, Gerócs komám látogatott meg; mind-egyikőjük a saját /fogadott/ „ménését”, alig rögzült pártpreferenciáját dicsérve, alkalmanként hevesen egymással, velem is veszködve. A napi politika úgymond rendre a pulthoz jött. /Azután, ahogy fokozódott köröttem a sajtóbotrány némelyek közülük lassacskán elmaradtak.../ Rendszeresen hajnalokig tartó nagy vitáink voltak a „ma-holnapiakkal”, a teniszedző/kk/v/el, némely drukkerrel, kik inkább a szívükre hallgatók voltak, - én, pedig ekkor már inkább az eszemre. S a kedves szomszédokkal szegény (+) Tenyeri Pistával, kivel kölcsönösen szerettük, tiszteltük egymást, de Ő meg megrögzött „szoci” volt. Térítettük, osztottuk egymást rendesen. Politizált ekkoriban az ország és hát így a Liget – majd minden polgára.

A Tiszaligetnek alig pár állandó lakója volt; egyikőjük a Moment melletti – a legutóbbi nagy árvízkor lebontott – családi ház lakója: a „kutyás Attila”. Naponta jött Cézárral okos német juhászával, sétával egybekötött kiképzésre, leginkább a kármentőig. Így házörzönk is szegődött, lévén záróráig maradtak. Később jött druszája és szomszédja, a Kötivizig irodában, ideiglenesen lakást nyerő Erdélyi áttelepült család-fő: - fiával; ők voltak a két Levente. A papa tipikus talpraesett székely góbéként, nemcsak hazát, házat talált az anyaországban, de eredményesen vállalkozott teherfuvarozóként. Hát még a fia, ki gyorsan beletanult az itteni módiba. Pár év múlva úgy átvert egy üzleti ügyben, hogy azt tanítani kellene a „Keleti Üzletek - Főiskoláján”... A Ligetlakók is ittak, biliárdoztak, csocsóztak és természetesen politizáltak, - velem. Legvégül megjött a mai sportszálló, akkori gondnoknőjének férje, ki szintén nagy magyar: a fafaragó bátyó. Szegényszemre nevét elfelejtettem, de kideríthető: (?) Ő/k/ faragták ki a Zagyva-parti Bika csúszda melletti „Aradi tizenhárom Vértanú” – kopjafa emlékművet. /Minden október 6-án, az emlékünnepeleken egyúttal rá is emlékezhetem.../ Utána közvetlen szok' érkezni a lakótárs(a). Éppen jókor, hogy öreg barátunk ki tudja fizetni számára a potyolinó kisfröccsöt. Völgyi Sanyi, az összedült szükséggláskásának okán náluk nejestől télakoló, ide kvártélyozott nagyotmondó hajdani cigányzenész. Innentől kezdve nem kölletett strapálnom magam a vendégség szórakoztatásával. Sándor koma lukat beszélt mindnyájunk gyomrába, a következő kegyelem teli nagyobbacska fröccs reményletében. Egész napokat átszöve-

gelt volna, témája igencsak bőven kerülközött mindég. A hajdani szolnoki bynyghtról mesélt, ahol ő bravúros és sikeres bázongoristaként kereste valamikor a napi betevő /folyékony/ kenyerét. Néhanapján betért az öreg, kiszuperált tisztai hajóskapitány is, mindig frissen vasalt, ámbár viseltesen avitt egyenruhájában, egy vörös kisfröccsre: - Hangsúlyozom, hogy csak borocskába kedvelem a vörösöket – mondta minden látogatásakor. Valahol a liget végén húzta meg magát egy üdülői kegyelem szobában és kenyéren, közel 90 évesen. Ebből 5 évet ruszki „hadi” fogságban, nem csoda, ha nem rajongott a vörösökért. Pecaszonban naponta jövet-menet „üdülni” betért egy pár nagy /ho/horgász is, akik a Ligeti Strand melegvíz tározójában, a Vízmű pecataván üzték a méretesebb potykákat. Ide akkoron csak a protekciósabbak kaphattak engedélyt, így ők az idős Popeyünkkel ellentétben inkább a vöröset dicsérték. Rendszerben és borban. / Bár az igazság, - mégsem náluk volt... van/ Viszont az időnkénti hallé alapanyag szükségletünk tőlük olcsón, pár korsó vadászért – vörösbor kólával – beszerezhető volt. /Enyhe mocsárízestéssel./ Hetente kétszer kilátogatott, ugyanazonapon konzervatívként a kicsit dilinyós; „klumpás Tamás” barátunk... Még ma is jellegzetes figurája városunknak, leginkább az Aradi – borozóba jövet, menet. A heppje az volt, hogy a leghidegebb télen is csak faklumpájában, meztilláb közlekedett, és módszeresen – fel ne fázzék alapon – ivott. Kivéve, amikor tényleg meztilláb kényzsersétafikált tova, ugyanis egyszer hazamenetben, jobban a szokásosnál felöntve a garatra, - elhagyta a fapapucsot. Volt másik – persze. De nagy volt az öröme, amikor Józsi bácsi, ki úgy ismerte a ligetet, mint a tenyerét, hóolvadáskor egy bokor tövében meglelte a kedvencet és leadta. Hol máshol, mint a környék egy szem felelős műintézményében és találkacentrumában, nálam. Onnantól kezdve Tamás minden alkalommal, egy korsóval jutalmazta a becsületes megtalálót. Meglehet azóta is élvezi a meg„talált-kényelmet”. Ligetlakókról ennyit, voltak persze még más „vendégművészeink” is.

Egyrészt a discó előtti bemelegítők – zömmel a kollégista főiskolások. Közös jellemzőjük volt, hogy szerdán este tíz után érkeztek, gyorsan-sokat vedeltek. Deciszámra viszkít, „kislányok” a Martinit, egy kis barna címkés barack pálesszel megbolondítva. Bolondultak, boldogultak is egy’, s mással; fiúk lányokkal aztán így gyorsan. Persze, „ami befolyik, az rögtön kifolyik”; hánytak és mentek diszkózni, ott tovább disznólkodni. Volt azért közöttük egy pár egész normal fazon. Velük gyorsan megbarátkoztam, ők délután is beköszöntek kiballagtukban szálláshelyükre, a volt „Marxista egyetemre”. Ekkoriban már hoppon maradva, bőszen, - naivan állást keresgéltem. Kapóra jött, hogy a diákotthonuk éppen nevelőtanári állásra hirdetett pályázatot. Rögvest megpályáztam ifjonc vendégeim rábeszélésében bízva... Máig is várom elutasító válaszukat, válaszlevélre sem méltattak. Itt jártam így először, majd – mint, később többször is kiderül, - nem utoljára. /Pedig ismertem is az akkori igazgató elvtárs-urat. Én pártonkívüliként deák voltam a „foxi-maxin”, ő meg volt az igazgató.../

Máskor meg a rock-rajongók jöttek, akik a Kövérék által szervezett helyi amatőr bandák koncertjeire érkeztek hozzánk az egész megyéből. Közös jellemzőjük az volt – a diszkósoktól eltérően – hogy bepíáltak ugyan, de tisztességesebben viselkedtek, bár némelyüknek bizarr, furá külsejük volt. Ők is második otthonukként viszonyultak a „fabár”-hoz. Életfilozófiájuk: „Nyolc óra munka / nélkül/, nyolc óra pihenés, nyolc óra italozás” és a harsogó örök ROCK – minden mennyiségben. FERÓ, a „nemzet csótánya” volt ekkor a példakép. /Az idejárom azonban egyenletesebb életpályáivét írtak le többségükben azóta, mint a példa... Ki a Beatricéből indulva, a MIÉP-en át, jelenleg, velem idős vénemberként jégtáncikál egy kereskedelmi TV. - showban./ Nagysikerű koncertek követték egymást, itt düböröghetett a rock, csak az este néptelen Liget idilli csendjét zavartuk. Zömmel a „B”- közép is itt volt, házigazdaként őriztek és védtek. Emlékezetem szerint egyszer volt csak nagyobb cirkusz, egy „bőrfejű” banda felléptek. A szkinhedjeink pogózva törni-zúzni kezdtek. Rendőrt kellett hívunk. Rend lett! Ekkor még a fővezérükkel a miklósi illetőségű gorillatermetű, gerilla természetű Udóval igencsak fasírtba kerültünk. /Későbbiekben mikor átköltöztünk a belvárosba, a Demokrata Klubba, Ő lett az egyik fő koncerti védelmezőnk./ A bulikról bővebben majd a „Demóról” szóló fejezetben adnék számot, - hisz a törzsgárda oda is követett. Kísértetiesen ismétlődtek az események, csak ott kevesebb volt a tér és több az okkal „zaklatott” szomszéd. Itt csak annyit, hogy néha – mint a kosármeccseken – annyian voltunk, hogy a betörekvő nagyérdemű vége a csarnokig ért. Ha ennyi vendéget láttak volna akkortájt városunk összes kocsmájában egy este, igencsak beleizzadtak volna kor és kartársaink... Sokan voltunk, de mégis kevesen, ahhoz, hogy nekünk, a dolgozóknak is igazán megérje, ez a néha állati meló... /Bezzeg pénzes-csendestársamnak... Ez (is) már a (vad)kapitalizmus!/ És az is, ahogyan hirtelen vége lett az általam megálmodott és megvalósított biznisznek. Legalábbis számunkra... Úgy kidobtak részben saját boltomból, mint a „macskát szarni”. Munkafegyelmi vétséget követtünk el „munkaadónk” ellen. /Én addig azt hittem, hogy üzlettársak vagyunk.../ Nem volt hajlandó – sóher volt az istenadta - pénztárgépet vásárolni, mi viszont nem voltunk hajlandóak, illetve képesek ellátni a nyugtaadási kötelezettségeinket. Hisz akkor a fele vendéget sem tudtuk volna kielégíteni a félidőkben... Szót – szó követett, felrúgtuk a babaruhát! Leléptünk önérzetesen és önkényesen, vagy kirúgtak?! Nem tudom már.

Azért életem sorának gyors /főként könnyű/ rendbetétele, távlatos bebiztosítása mégsem hagyott nyugodtan... Ha a nagy „gázos” üzletbe belevágni korábban nem is mertem egy kisebb, leginkább családi, vagy barátokkal való társas vállalkozás életre-hívásának gondolata továbbra is feszít mocorgott azért bennem. Ahol az új-kor kihívásainak megfelelően, nem csak kiszolgáltató munkaeörként kellek, hanem tulajdonlom is valamelyest a „bótot”. Mit veszthetek, megpróbáltam – ekkor már kénytelen is voltam, - hisz tanácstalan hivatalnökkülként is az

úti-lapút megkaptam. Az is igaz, hogy akkorra, mire beért a tétova szándék, - éppen egy jó lehetőség adódott... Megalakítottuk egy más „szintársulattal” a „TRIÁSZ – Bt.- t” és megvásároltuk a „*Dami-büfét*”. És evvel aztán, mint gyorsan kiderült, még több nyári melót. Máig ezen jeles próbálkozásainknak isszuk a levét, nem szokta a paraszt a szántást alapon... Nem szokta az értelmiségi cingár fizikum a söröshordó cipelést, és nyári lángos sütési hőfokot, s főként idegekkel a szokásos idényjellegű köjál, apeh, fogyasztóvédelem és egyéb zaklatásokat. De nem igazán volt könnyen szokható a „baráti” társas vállalkozási forma sem. /Túl sok volt a beleszóló, a munkába viszont alig a jeleskedni kívánó tulajdonos-társ./ A vétel tán 1991 tavaszán volt, cirka 1 millió volt tulajdonlással és az ale-ancug üzemből cugehőrral a bodega vételára. Összedobtuk „bent maradt” negyedrészeszel Berényi uram, aki az akkor népszerű Qvintett Áruháznak volt ifjú, újjgazdag tulajja, és mi a belépők. Rajtunk kívül „beugrott” Kecsmarik Laci jog-ész és Vass Lajos, aki akkor már a színház menedzser igazgatója lett. Fenemód értettünk így együtt a fagyiztatáshoz, de leginkább csak a nyalakodáshoz, mint annak készítéséhez. Dolgozni persze leginkább mi dolgoztunk nejestől, meg a jányunk – amíg diák volt. Addig ment is ez, rohadt sok melóval, - viszonylag tisztos haszonnal, - míg főállású s egyéb dolgaink mellett meggyőztük magunk ellátni a boltot, de az alkalmazottakkal már rögvést befuccsoltunk. /Kivétel nélkül még a szemünket is kilopták volna... - tisztelet a nem lévő kivételnek./ A bő tíz itt eltöltött nyár jó volt, hasznos és szép volt, de bizony kutya kemény volt. Időközben a társaktól ugyanis sikerült teljesen átvenni az üzletet, nehezen de kipengettük az árat. /Ők gyorsan belátták, hogy nem lehet már ebből, tehát a lángossütésből sem meló nélkül villámgyorsan meggazdagodni, ebben a kelekötya magyar-módi vadkapitalizmusban./ A VÉG-re tényleg családi vállalkozás lettünk, annak naná, hogy minden kockázatával. Legelebb az irigyeinkkel kellett sokat küszködnünk, hisz a pavilon területét csak béreltük a „Víz és Csatornától” és a bérletünket a konkurencia leginkább minden tavaszra meg akarta fűrni. Egyszer meg, úgy az ezredforduló táján, már majdnem eladták volna a Damjanich-Uszodát – mint azt manapság próbálnák, - de azt másoknak sikerült megfűrnia. Mivel éreztük, hogy rossz vége lehet, ha tovább kitarunk, - ami nem megy, azt ne erőltessük alapon, – egyszer csak túladtunk a „bolton”, meg végre a küszködésen. /Akkor már megjelent a vízforgató kötelező bevezetését előíró rendelet, de azt azért mi sem gondoltuk, hogy avval évtizednyi ideig fognak majd itt – szerintem ravaszkodva - eltotojázni... Azért jó, hogy az idej véglegesnek tűnő nyári „záróra”, már nem a mi kis vagyonkánkat vitte magával a csődbe... ”Csak” a város úszhatatás nélkül maradt nagyérdeműje került rendesen csapda helyzetbe./

A kaszinózás ettől még a Ligetben tovább folytatódott. Volt segédeinket bízza meg a volt úgymond „csendes”, inkább pénzestárs, a maradó tulajdonos, az üzlet továbbvitelére - a VÉGIG... Mely a szó szoros értelmében nemsokára bekövetkezett; - mikor is leégtek teljesen. A szó kifejező valóságos értelmében... A fabár

ugyanis váratlanul percek alatt porig égett, s azóta már hült helye sem található. /Biz' ISTEN, nem mi voltunk!/ A teniszezők új helyiségeket kaptak, annak a padlatát linóleumozták, ragasztgatták az inasok. Váratlanul begyulladt a ragacs, mely azonnal átterjedt a padlástérben több-évtizede felhalmozódott nyárfa virágporra. KÉSZ-PASSZ! Utolsó dobásként, még eltávozásunk előtt megtartottam méltatlan üldöztetésem okán egy rendhagyó polgári sajtótájékoztatót, látszólag nagy közönségsikerrel, ami nem arathatott mégsem – utólag úgy tűnt - osztatlan sikert. Szólj igazat és ..., azután tényleg „beverték” a fejem.

Pedig milyen szépen indult, mármint „*rendszer váltásunk*”. Ki gondolta volna még ekkor, hogy egynémely helyen és esetben - /persze szigorúan „elvéve”/, - tényleg csak *genszterváltássá* sikeredik. Tán még azzá sem, hisz némelykor ugyanazon arcok, a régi csibészek köszönnek-röhögnek vissza potentátként, mint 'danában. A Volgából ezüstmetál „Merdsókba” átülve... A nyugati szelű változások sodorta demokrácia csíránk, - az atyai hagyományból és naiv illúzióimból táplálkozó vakhitem, – eleinte az életünk jótékony fordulatát ígérték. Ekkor még tudtam/tudtunk hinni és lelkesedni a várhatóan mingyárást beköszöntő; szép - ÚJ Világban. Fel sem fogtam, el sem hittem, hogy nem (csak) a tisztakezüek lettek letéteményesei a változásoknak. Fel sem tételeztem, hogy harcom majd visszaüt, s az új hitű hamis próféták még bosszút is állnak. Polgárként a nyilvánosság elé állva, abban reménykedtem, hogy a nyilvánvaló az igaz, nem számolva avval, hogy /álca/demokratáink esetében még jó ideig a hamis és az erősebb kutya „szaporodik” sikeresebben tovább. S ez még majd jogi(?) úton is simán bizonyítható. /LEHET?!/ Tehát jöjjék következő fejezetünkben az „inkriminált” ESET, melynek címéül plagizálva nem is adhatnák mást, mint a köröttem, a továbbiakban nagy cirkuszt előidéző hajdani újság második, - immáron az első botrányt kavará cikket magyarázgató – írás blikkfangos főcíme volt:

VILÁGHÁLÓ: IWIW. 2007. február 26, 09:32; P... Dávid [D; P(...) úr; Davi... (358) Üzenek:

„Senkit se szerettem,
Senkit se tiszteltem,
Én soha nem sírtam,
Míg rólad nem tudtam,
Kimentem egy meccsre,
Kimentem még egyre,
Azóta itt vagyok,
És nektek szurkolok,
Te vagy kit szeretek,
Te vagy kit tisztelek,
Te érted harcolok,

Az Olajért meghalok!”

/Régi kedves tanítványom önfeledt sorai, a szépeplékű, ámbár - értelmetlen módon - megszűnt(etett) Pletykafalusi „skólá(m)ból”. (Böngészgetés közben általam a netten, véletlenül találatott. Kicsi a VILÁG-háló!) A leány normális, tisztességes családból való és jó tanuló, – rajongásának tárgya ugyan kritizálható, de hevülete elragadó... Képzeljük el, hogy egy, - az országunkért, avagy városkánkért lelkesedő verseletet olvastunk inkább a fentiek helyett, a lelkes~kedves ifjú szerzőnktől... És hogy miért is nem efféle dolgok ifjoncaink lelki vágytárgyai? Ez már a vénebbeké, sajna’ a MI rendszer(t) váltós felelősségünk!/

6./ TELE – fele – VÍZIÓ

Szusszantsunk elébb...! Ma fölbredvén mély éji álmomból, gyorsan az 'ámitógép után kapok. El ne feledjem, ahogy szoktam: miről álmodik a..., - / naiv, azóta is csalódott fazon,/ e holdvilágos éjszakán? Mármint, nem a dalbéli leány, hanem a szerző. „Megrázó” főfejezetünk megírására készülödvé miről-másról, mint az az-óta is agyamban motoszkáló, - freudi jegyek ködszurkáló fellegeibe bugyolált témánkról. Érdekes módon leginkább a végkifejlettről, vesz(t)ett ügyem fellebbezés utáni megyei főtárgyalásáról szokok álmodgatni. Ahol vénfejjel és szégyenszemre kicsordult a könnyem, az ítész megyei főbíró verdiktjét hallgatva: - *A vádlott elkövette a hatóság elleni rágalmaszás vétségét,* és ezért jóváhagyjuk az első fokú bíróság ítéletét! /Ami egyébként egy - „ejnye ~ bejnye” - szóbeli bírósági figyelmeztetés volt, melynek „végrehajtása” is - jogi nonszenszként - egy év próbaidőre felfüggesztetett?!/ A mokány, feketebajszos duci-magyar /vadi-új/főbíró kísértett álmomban ismét látszatbarátként, hisz közösen játszottunk valamiféle csillámló, harsogó zenés játékeremfélében. Én a vil-lózó flippert ajánlgattam a komának, ő mégis a hadijáték szimulátort választotta. Egy óriási újság képernyőre lődözött vörös műanyag játék fényfegyverével, sűrű fegyverropogás kísérettel. Néha talált, nagy dőrejű robbanások közepette, majd betüeső hullt a gépből. Próbáltam szölongatni, csalogatni a békésebb játék írá-

nyába. Felém fordult, valamit magyarázott talárban és máris rám lőtt! Nem talált, menekülni kezdtem – ez szokásos rémálmi fordulatom – tőkön~paszulyon áttörtetve. Szakadékszél a vég; és ZUTTY! – ijedtemben felébredtem. Érdekes, hogy előtte nap gözferedőbe járva, nyögdecselet mellett egy hasonló figura a nedves gözben, csak fiatalabb, kevésbé poccos kiadásban. Azonnal előjött ott is gondolataimban az igaztalan ítélethirdetés. Este meg a menthetetlen megírás kényszer nyomasztott. Nem csoda, hogy éjszaka - immár sokadszor - előjött pórul-jártam, rendesen felbőffenve. Álom, /jog/állam - édes álom, állampép, de keserű volt az ébredés, s a másodnapos való... Vágjunk tehát inkább bele! A „díszletváltás” az elején számomra /is/, még valóban lehetséges rendszerváltoztatási tisztes szándékként tündökölt. Erre vágytunk; a tönkre/ment/tett ország, s zömmel mi, az eddig – ha a kívülállók számára rejtőzködően is, - a tisztes polgári értékrendet követő családok „növekményei”. Úgy tűnt, igaza lesz - bár igazát sajna’ már nem érthette meg, - több évtized után végre édesapámnak, ki rendre mondogatta, hogy vége lesz egyszer ennek a komcsi vircsaftnak (*végre?*), és a ruszkiak végül is majd csak hazatakarodnak! Olyan konokul mondogatta, és olyan lehetetlennek tűnt vágytárgyának beteljesülte, hogy néha már mi családtagok is aggódtunk elmeállapota felől. Rendre nagy családi vasárnapi ebédezők és veszekedések voltak a téma kapcsán, néha még mi, - a már „kettősen nevelt” utódok is megkaptuk: - Ti is kádár labancok lettetek?, - imádkozom majd értetek! Ő ugyan szegény, 83-ban átköltözött egy más – hívőként, reményei szerint JOBB – világba. És láss csodát! De pár év eltelte után a megváltó világpolitikai helyzetben, a magyarország időközbeni pozitív változások kapcsán, egyre inkább reális esélye alakulgatott tényleg a lehetséges pozitív-politikai, gazdasági változásoknak. Az én népművelői szakmai karrierem is szépen alakulgatott hivatalnokként. Sikeres pályázat után a megyei tanácsnál én lehettem az első pártonkívüli osztályvezető helyettes, rengeteg fontos szakmai kihívással és tisztes feladattal ellátva. Azért előbb-utóbb ide is elért, minket is megcsapott az egyre inkább elbizonytalanodó, távlattalan tanácstalan-tanácsi léti állapot. Valóban – képletesen szólva – mindenki a putyerkáját összepakolva távozás-készen, tehetetlenkedve várta biza’ a beigért „Tavaszi Nagytakarítást”. Megye tanácsosként semmi jóra nem számíthattam, így én is – mint sok kollégám – gyors menekülő utat kerestem. Csak én sikertelenül... mint kiderül. Bár akkoriban, mint már említettem volt, az új helyi illetékes ugyan felkért, hogy pályázzam meg az akkor alakult városi önkormányzat egyik jeles /és feltehetően zsíros/ osztályvezetői pozícióját, de nem igen kíváncsoztam a továbbiakban öltönyös-nyakkendő fazonként hivatal/nok/oskodni. Inkább egy kreatívabb, alkotóbb jellegű munkát szerettem volna, mely az új idők új szeleinek megfelelően lehetőséget adott volna nyiladozó vállalkozói hajlamaim kiélésére is...

Kapóra jött, hogy éppen ekkor megpályáztatták a pár éve alakult Városi TV vezetői posztját. Naná, hogy ráharaptam, csak azt nem vettem számításba, hogy

itt is megvan már a kegyelt, a kijelölt jelölt. Hisz' az ilyen nem egyeztetett önkényes, illetve spontán vargabetűket az új méltóságok sem fogják esetemben majd díjazni. Sőt...! Bár eleinte sikerrel kecsegtetőnek tűnt, a számomra szánt méltóság elöl történő-kitérő cselezgetésem, hisz azonnal akadtak bőven támogatóim is. Mindenekelőtt a tévések egyik táborra, kik régi ismerősként, hajdani munkatársakként inkább nekem drukkoltak, mint a számukra kiszámíthatatlan hivatal patronálta jelölt jelöltnek. Régi amatőr filmes fazonok is kerülgettek, jelesül a már említett „FOTÓ Kopács”, a Videoséra Kft egyik tulaj-főnöke. Régen szerettek volna a városi tévésektől jelentősebb megrendelésekhez jutni, sikerült is oda egy korrupt munkatárs révén beépülniük, de félték az „ismeretlentől”. „Megtisztelő” számomra, hogy bennem, régi ismeretségünkre hivatkozva megbíztak... Azonnal komoly segítséget is ígértek, pl. a pályázat szükséges referenciaműjének elkészítésében, melyet köszönettel elfogadtam, hisz az a korábbi közös amatőr filmes pályázati anyagaink összevágásáról szolt. Kopács üzlettársa – a cég másik ügyvezetője: I. Á. uram – említette meg először, hogy ő más módon is képes lesz majd segíteni az állás elnyerésében, hisz az ő szava biza' számottevő, az új városi közgyűlés legnagyobb frakciójának tagjaként. /Lehet, hogy vezetője volt, nem tudom már?!/ Persze, ennek csak annyi az „ára”, hogy majdan vezetőként részemről reméli, zavartalanabb /és nyilván jövedelmezőbb/ együttműködésre számíthat majd vállalkozásuk. Kezet fogtunk, én még mindig naivan, - bízva az új demokrácia és választottjaink tisztaságában és tisztességében - bizakodva távoztam a megbeszélésről. A családom és a barátok is bíztattak, így az utolsó pillanatban elkészítettem a pályázati anyagom, az év utolsó napján, - amely kiírásának ráadásul minden ponton megfelelttem. A filmek is elkészültek az önzetlenül segítőkésznek látszó kft segedelmével, azokat is beadtam, és máris sokasodni kezdtek a viharfelhők az ügy és a fejem felett. Az újév első napjaiban máris megrovóan telefonozott városi fő Illetékesünk: - Máshogyan állapotunk meg, tudod, hogy nem EZ a TE állásod?! A tévés barátaim szintén üzentek, hogy beindult náluk is a rábeszélő „tisztviseltes” gőzhenger; - a fő konkurens jelölt munkahelyi elfogadtatására. A „segítőtársak” is előjöttek a farbával: - „A mi frakciónk garantálom Téged fog támogatni, de meg kell ígéred, hogy... /Hajaj!/ Hogy bizonyítsuk az elkötelezettségünket, gyere át holnap hozzánk, és ott áttanulmányozhatod a konkurens pályázati elképzeléseket! Gondolom, ez nem semmi hendikep lehet majd számodra a meghallgatáson.” No-fene, - persze kapcsoltam, - mibe keveredtem? /Kiderült, amit máris sejtítettem, hogy igencsak nagy szarba./ Adjuk át inkább a szót a korabeli helyi média inkriminált, vádemelést eredményező „botránykövületének”! Mi is történt a továbbiakban pontosan hát, és hogyan?! Nemsokára azután megjelent ugyanis a cikk, azonnal nagy vihart kavarva:

„MaHolnap: 1991. JANUÁR 31. /csütörtök./

Az éter hullámlovasai

TELE VAN A VÍZIÓNK

Ha a Sport nyelvét hívom segítségül, azt kell mondanom: a szolnoki önkormányzat nem pénzért teszi a dolgát. Idegenül: nem professzionális. Ez bizonyítást nyer, amikor nem választják, hanem választ. Mint a városi tévéigazgatói állásának megpályáztatása idején. Akkori cselekedetei ugyanis direkt provokálják a magamfajta tollforgatót.

A városi tévé szerkesztőségében különböző erők hatnak, s ezek rend szerint kioltják egymást. Ennek tudható be, hogy az elmúlt ÖT esztendőben olyan igazán nagyot nem tudtak alkotni. S ezt nem én mondom. Várhegyi Attila alpolgármester sejtette meg még az őszön, hogy rendet kéne tenni a média háza táján. Kiírtak hát egy pályázatot. Az eredeti elképzelések szerint a beérkező munkákat egy szakértői bizottság bírálta volna el első fokon. Ez végül két főből állt. B. Imre rádiós, Zs. Borbála meg annak a városi televízióknak a munkatársa, amely élére igazgatót kerestek. Kérdéses, hogy nekik kettőjüknek megvolt-e a szakmai és erkölcsi kompetenciájuk ahhoz, hogy az Öt pályamunkából kettőt visszadobjanak. Azért megtették. De az izgalom csak ezek után következett.

Benson Vilmos az első rostán fenn akadt. De már akkor sejtette: neki nem terem sok babér.

- Engem a tévé egyik „pártja” kért fel, hogy próbáljam meg. Az első ijesztő jel akkor jött, amikor megkeresett az egyik jeles frakcióvezető a testületből. I. Á. egyúttal a Videoséra Kft. ügyvezető igazgatója. Apró ajánlatot tett. Elmondta, hogy támogatna, de akkor némi kis üzletet biztosan át tudok játszani igazgatóként a káéftének. Égett a pofámon a bőr, de mégis beleléptem a szarba. Hozta is mindjárt mind az öt pályázatot, a titkos dokumentumokat, az önéletrajzokat, és egy délután elolvastatta velem. Hogy majd a szakmai bizottság előtt többet tudjak mondani. Csendesen áttanulmányoztam mindent, és így a bizottság előtt roppant okos voltam. Bár jócskán megvárattak minket. Tizenegyre hívtak mindenkit, összezártak ötünket egy szobába, és délután háromkor kerültem sorra. Végül kiderült: hárman vagyunk alkalmasak. A másik kettő is alkalmas volt, ezt én tanúsíthatom, olvastam mindegyik pályázatot. A Markos András nevű figurának különben elég nagy neve van a kábeltévé szakmában, de hát Ő vidéki.

- Eztán következett a kulturális, művelődési és sajtóbizottság ülése. Én itt már elég ideges voltam, miután ismét három órát várakoztattak. De tudtam, hogy ez nem jelent semmit. Ha én vagyok a kiválasztott, akkor mondhatok, amit akarok. De rájöttem, hogy nem én vagyok. Az a bizonyos káéfté ugyanis sokkal előnyösebb ajánlatot kapott. Menet közben megállapodott a városi tévével, hogy az belép kétszázezer forinttal a Videosérába. A tévé gazdaságvezetője, T. A. ugyanis nem látta biztosnak az állását. Akár én, akár Szilas Péter kerül oda igazgatónak, neki menni kell. T. hites társa viszont az MSZP frakciójában ücsörög a városházán. Hát az én történetem ennyi...

(Nem merném állítani, hogy Benson Vilmos minden következtetése helyes. Mindenképpen csodálatos viszont a véletlenek ílyetén játéka.)

Szilás Péter is megpróbált beülni abba az irigyelt székbe. De Ő gyorsan visszavonta pályázatát, mikor kiderült: nem folyik minden a játékszabályok szerint. Levelet írt a polgármesternek, melyben kifejti ezt.

- A közgyűlés döntése tulajdonképpen formális. Azt meg kellett volna előznie egy szakmai bizottsági javaslatnak. Nekem épp ez volt a problémám. Ez esetben a közgyűlés döntése nem volt megalapozva szakmailag. A szándék meg volt, mert állítólag hívták a szakértők közé Hankiss Elemért és másokat. De ha ezek az emberek nem jönnek el, akkor véleményem szerint el kell napolni a döntést. Mert két héten nem múlhat, hogy ki lesz a városi televízió igazgatója. Hiszen ha megnézzük a pályázati kiírást, kiderül, hogy az új igazgató, F. László formálisan sem teljesíti a követelményeket. Nincs hároméves újságíró múltja, nincs felsőfokú közgazdasági végzettsége. Amikor visszavontam a pályázatomat, megkerestek, és kértek, hogy maradjak benne a folyamatban mert másnap engem meg fognak választani. Erre azt mondtam, hogy ez egy informális dolog. Ami történt, az nem felelt meg a klasszikusnak tekinthető elbírálási elveknek, ezért én így nem kívánok igazgató lenni.

- Baráti ajánlatot senki nem próbált tenni?

- Nem. Pontosabban nem is tudom, mert a Videoséra Kft. egyik oszlopos tagja keresett telefonon egy ízben, de én szóba se álltam vele. Nekem tehát ilyen problémám nem volt az elbírálással kapcsolatban. Ahhoz, hogy én visszalépjek az is elég volt, hogy ez a két ember bírálja el független szakértőként a pályázatomat. Egy volt függetlenített KISZ titkár, meg egy volt függetlenített párttitkár. Egyéb-ként se tartom Őket szakembereknek. Ott lehettek volna a bizottságban, ha rajtuk kívül tényleg ott van a szakma is.

Szilás Péter tehát elvei miatt távol maradt. Így már sose tudja meg, mi lett volna, ha... Benson Vilmos testben jelen volt ugyan, de számára nyilvánvaló volt, elment a hajója. Ezért - szavai szerint - végigbohóckodta a meghallgatást. F. Lászlót nem kerestem meg. Ő tisztességgel leírta szándékait egy pályázatban, aminek alapján kinevezték igazgatónak. Nem állítom, hogy rosszat kellene mondanania a rendszerről. Nem rajta múlik, ha kiderül: jobban is dönthetett volna a szakmai véleményekkel megtámogatott testület.

A./bádi/ Szabó Imre - ki jelenleg visszakerülve szülőhelyére Abádszalókra, a „Parti Rádiót” főszerkeszti és tulajdonolja. Akinek napokban megkaptam a megjelentetéshez hozzájárulását: „természetesen én sem ellenzem a dolgot, mindenben benne vagyok, örülök, ha hozzájárulhatok picikét a könyvhöz. Barátsággal csókollak: aszi.” KÖSZI’.

*

Pedig hát eleinte egész jól, sőt biztatóan indult ez a dolog is. Mint korábban maga a „rend-váltódsi” játszma/. A számomra „rémes”, 1991-es év, - /azóta is

örzött asztali naptári bejegyzéseimnek hites tanúsága szerint, hisz még megvan akkori/ - eredeti IDŐRENDje; Mít ne mondjak, - sűrű hetek voltak – gyorsan felpörögtek biza' az események... Az első hét még tök üres, de 7-étől, /hétfőtől/ kezdve szaporodnak programjaim: /Csak a témába tartozó fontosabbakat másolnám ide.../

- Dec. 31. /szombat, Szilveszter napján/ 11óra 59 perckor, az igazgatói pályázatomban határidős beadása a Városházára. /A portás bátyóval átvetve... Volt nagy öröm gondolom postabontáskor, – fentebb – az Új Évben!/
- Jan. 10. „Videoséra-KFT” - /az inkriminált.../ - megbeszélés: 10h-tól. Nagy I. krt, „FOTÓ Labor”!

- Jan. 14. A VTV dolgozóinak, az igazgató - pályázókat - „választékoló” értekezése: Lásd: - „SZTV. J e g y z ő k ö n y v e. /’91. jan. 14-én/ Tárgy: Az igazgatói posztra beérkezett pályázatok elbírálása. 1./ A Kollektíva szavazott arról, hogy a beérkezett pályázatok alapján kit tart alkalmasnak a stúdió élére. A titkosan leadott szavazatok alapján alkalmasnak találtatt. 1.) B. V. - 6, 2.) F. L. - 7, 3.) Sz. P. - 4 szavazat. ?! = (8 jelen levő munkatárs szavazott) 2./ A vezetésre alkalmas személyek alkalmassági sorrendjében az első helyen holtversenybe soroltak... - a majdani /azután mégsem/ kartársak. Részletelt véleményükben azután fél oldalban dicsérték a szerintük meglévő „kvalitásaim”. A többieket itt leginkább, – nyilván tőlük jobban betojva – megpróbálták minél jobban írásban is simfelni...

- Jan. 15. „Szakmai” - bizottsági ülés /2fő + alpolgármesterből álló/ - Városháza. Az ominózus szakmai bizottság vélelmezése, - szakmai részvét nélkül, - ott is eleinte én voltam még a nyerő... Bár végezetül már a kétségeim is itt kezdtek kibontakozni. /Minden esetre, amíg várahoztunk az alpolgármesteri irodában, felfedeztem az íróasztalon művészi rendtelenséggel széthányt pályázati anyagokat, melyeket még unalmunkban is bő 4 óras totojázás közben bármelyikkönk áttanulmányozhatott. Ennyit előzetesen a titkos ügykezelésről.../

- Jan. 17. Kulturális, közművelődési és sajtó albizottsági a z-„üllés”. Itt már a tegnapelőtti alpolgármesteri megnyilatkozások után, érezhetően reményeim egyre, inkább végképp szertefoszlottak. A hosszúnevű bizottság előtt így már csak, juszt is hülyére vettem a fazont /és őket/. Az én hajóm /és sanszaim/, – ki gondolta volt akkor, hogy mindmáig – már ott elvitorlázattak.

- Jan. 18. Kopács is „valahonnan” megérezhette, hogy szar van a palacsintánkban! Ekkor történt, első lelkiismeret furdalása hajtotta, – (sofőrként remélhetően józanul) – beismerő vallomást eredményező önkéntes autós túrája a „Széchenyire”, - D. házaspárnál, a lakásukon. /Akiket valamiért sem a rendőrség, sem a bíróság nem volt hajlandó végig meghallgatni... A védelem koronatanúiként...!/ Akik előtt „öszinte” fotósunk friss füleseit elkotyogva - lévén a férj a VTV. operatőre volt, - exkuzálja magát, hogy valószínűleg nem az Ő, Ők elképzelései lesznek majd nyerők. /Mármost én./ Egyúttal büszkén elpöntyögve azt is, hogy

nem rajtuk múlik a dolog, ők még a pályázatból is kitanítottak engem... De az izgalom nem hagyja nyugodni, szaladgál fűhöz-fához, szervezkedik, mentené a menthetőt, – irányomban. Így engem is felkeres a közgyűlés előtt:

- Jan. 21. - (Mintha megéreztem volna - a botrány előszelét, - és hogy személye a továbbiakban fontossá válhat, beszélgetésünket diktafonomon rögzítettem. Bár itt pluszban még egy fültanú is kerüldözött...) - Kopács mindent be és elismerő, s a tisztségviselőink többségét korrupcióval, fenyegetőzéssel vádló, szinte minden érintettet besározó első magnónyilatkozatának megtétele a Sportkaszinóban. /X. Y. a valamiért az ügyben szintén soha ki nem hallgatott (?), - utólag meg már kár személyét felfedni - szavahihető, szintén védelem javallta tanúm előtt./

- Jan. 22. A pályázati döntnökök, - város anyácskáink, atyáink - KÖZ gyülekezése. /ZÁRT -ülés...; - s így csak a nyitott ajtón át hallhatták a bent elhangzottakat némelyek a bal-oldali kékszalomból és a karzaton „elrejtett” diktafonjaink közvetítésével, - (még én is!)/ A szóbeli kiegészítése az írásos előterjesztésnek így hangzott szó szerint. Füleljünk hát bele... Érdelemes!? Éppen a kulturális, közművelődési és sajtó bizottság biztosa, annak időközben feledhető elnöke nyögdcéssel: -,Végtelen ő, ő, ő, hogy mondjam – nehéz helyzetben vagyok..., mert ha most ezen levél ismeretét, én ezt nem ismertem, nem tudtam utolsó pillanatig. Tulajdonképpen és most ő, ő zavaromban jóformán tulajdonképpen azt mondhatom, hogy mondhatok egy arányszámot, ami azt jelzi, hogy a bizottság előtt a meghallgatás után, mer bár ugyan hárman adták elő elképzelésüket, az alfabetikus sorrendet alpolgármester úr említette: X. Y. és Z., ami persze alfabetikus sorrend. De egyfajta sorrend is volt olyan szempontból, hogy az első helyre X-et és Y-t jelölte a szakmai bizottság, a szakértői bizottság és Z-t a 3. helyre... A mi bizottságunk előtt nem volt meggyőző X előadása – úgy véltük többségébe, a városi televízió élére nem alkalmas az ő pályázata...” Stb, satta-többi, a zavart süketelés! Magyarítva, zavart funkcinck tehát azt fejezte ki, imígyen nyaktekerve, hogy elfeledték előre értesíteni az Illetékes/ek/, hogy-hogy nem, de a szerintük nyerőre vett jelölt időközben totojázásuk okán bedobta a törülközőt. Illetve, még arról győzködte a „szintársulató”, hogy X /mármint én,/ bizottságuk bizalmát nem nyertem el. /Minthogy ekkor már nem is akartam.../ Egy másik okos városatyja hozzászólásából pedig kitűnt, hogy a rutintalan gyülekezet - a közgyűlés, - tagjainak a döntést előkészítő informálása, segítő szakanyaggal történő ellátása ~ mennyire felszínes, illetve amatőr volt: „... ha nincs akadály meghallgatnám a kiírt pályázatot, (hosszú csönd) hogy milyen feltételek voltak kiírva, hogy egyáltalán melyiknek-melyik hogyan felelt meg? Tehát a pályázati kiírást! - /a mikrofonba, csendbe behallik, az előterjesztői sommás vélemény: Engem ne nézzen az ellenzék hülyének!/" Méla csönd, majd alpolgár „mesteri” a válasz: „A pályázati kiírás az iktatva van, tehát irattárban van per/pillanat. - (Zavarodottság, morgás a züllési sorok között). - Hát miért, miért nincs itt? Mert az irattár be van zárva ilyenkor... késő van!” (NO PUFF neki!) Ezután már csak a majdani - pár perccel

a szavazás és - döntés előtti, s annak tisztaságát kétségbevonó városanyai hozzászólást érdemleges feleleveníteni: „Tehát egy fontos pozíciónak a betöltését ugyan mi megszavazhatjuk, de most mi érdemleges szakmai vélemény nélkül vagyunk kénytelenek dönteni...” Azért sebbel-lobbal, de DÖNTÖTTEK! Ily módon, hát *lelkük rajta!*

- MÁSNAP; este következik élménybeszámolós-panaszáradatomban a Sportkaszinóban, firkász komámnak az eddigi eseményekről, a kiválasztás, és a döntési mechanizmus furaságairól. Sajnos nemcsak a falnak volt füle, ráadásul túl őszinte voltam... De felháborított az egész dolog! /És itt is volt diktafon, csak éppen most másnál.../

- Jan. 30. /szerda/ FOTÓ Kopács ismét megjelenik, - /természetesen szintén magnóra rögzítettem beszélgetésünket, tehát azt, hogy mi az igazság az ügyben/ - menetrendszerinti önkéntes lelkiismeret furdalt „vallomástételére” másodszor is a „Kaszinóban”. /Utólag a bíróságon azt vallván, hogy ekkor (is) részeg volt, és ilyenkor a gondolatai és mondandója a művészi irracionális síkjába szoktak csusszanni... A rendőrségen még – úgy mondta szegénykém, – ekkor Isten bizony véletlenül józan volt.../ Azért érdemes belehallgatni, egy-két jellemző mondatnyit, a korona, /s a majdani hamis/ tanútól; szöveghűen idézve:

„- ...Vilmoskám, te tudod, hogy én melletted vagyok! Minden úgy történt, ahogyan Te állítod. Az üzlettársam egy gerynyó maffiózó, aki még egy üzlet sem tudott szerezni a cégnek, csak ígéretet tud. De most nyeregbe került, üzenetek tudod honnan, hogy ha tovább jártatom a számat, visszaveszik a nagymama kiutalt lakását. Tudod az Adyn! Én nem H(azug)-Kopács vagyok...” /Hmmm., majd kiderül(t)./

- Jan. 31. Elröppent a „botránykő”; – a „maHolnap” további ügy-vezető cikkének megjelenése. /Miután ország, város, fiú, leány, gépíró, tördelő, a Fotó Kopács és nyomdász tudott már előzetesen nyilatkozatomról, így a Város házi „vájít-fülűk” is előzőleg tudomást szereztek róla. /Megelőzendő a botrányt, a rádió hullámhosszán próbálkoztak azonnal kontráznival, s a nyilatkozatomat megmagyarázni, illetve keresztbeverni.../ Így ugyanaznap az MR Szolnoki Stúdió Hírmagyarázó rovata, - Gyuricza Péter barátom, a régi megyei KISZ kultúrosunk műsor/meg/vezető szerkesztésében, - egy „feltáró” kerek-asztal beszélgetés tartott a témáról..., s rólam. /Csak én nem voltam rá hivatott!? A beszélgetés kivonatoltan megjelenik írásban is némi késéssel: a „ma, - inkább majd holnap”, a lapban, - február 14-én./ Állt ekkorra már a BÁL, rendesen! Ezután mindenki, aki valamelyest is érintett volt az ügyben hetet-havat összehordott lehetőleg sajtót tájékoztatva, legjobb védekezés a támadás alapon, - persze a fő érintettek azonnal ravaszul „szerecsenmosdatásba” is kezdtek. Sorjáznak a fő, al-és felcímek..., s cikkek.

- Febr. 1. /péntek/ rendkívüli Közgyűlés az emelkedő busz-jegyárak jóváhagyása miatt (is). A néplap erről - február 4-én, hétfőn tudósít, de zömmel in-

kább egy hirtelen felvetődött napirenden kívüli SZDSZ indítványozta „témáról”, illetve az azt megelőző hasonszórú MDF. interpellációval foglalkozik. Először itt adnak jelzésszerűen, nyilvánosan hangot annak, hogy a pályázatás körül bizonyos „bonyodalmak” támadtak... Amelyeket két nap múlva, a két nyilatkozó párt „kérésére” kénytelenek azután szó-szerint is részletezve leközlölni: „Tele van a víziókn” fel-címmel. Az MDF, mint városi ellenzéki párt a kétségeiről adott számot a pályázat tisztaságával kapcsolatban, és a felelősök megnevezését, s az esetleges korrupció elítélését követelte. Az önkormányzati testület vezetőit egyetemlegesen hibáztatták, és új pályázat kiírását követelték! /Lévéen, szerintük eleve hibás és jogszerűtlen volt az új vezetőválasztás, a pályázati feltételek be nem tartása miatt!/ A „szabad madarasok” frakciója, védve-vádolt, besározódott kakukkiát a bíróság előtti igazságtételre ösztönözte, míg álságosan, farizeus módon viszont felszólította az egész közgyűlést, hogy „a megfelelő konzekvenciákat mindenki vonja le, és ezen túl személyi kérdésekben mindenkor kompetens szakmai bizottság és a legszélesebb nyilvánosság bevonásával döntsünk. Új pályázat kiírását tartjuk célszerűnek, az elkövetett HIBÁK alapján!” (Hm... , nem zörög a haraszt, ha... Hehehe, kicsit későn estek le a pártos tantuszok!) A közgyűlés így azután, úgy határozott, hogy az Illetékes, a felvetődött vitás kérdésekre, majd írásban adjon választ. /Ehhez kellett azután, - egy lehetőleg hozzá lojális segéd-erős - „vizsgáló” bizottságot elébb alakítaniuk./ De más érintettek sem hagytak nyugodtan, elkezdődött az óhatatlan, rendre a nyilvánosság elé tárt – elferdített „maszatolása” ügyemnek. Melynek a fő gondnoka, nem is az úgymond „sértett” volt. /Ő végig igencsak sunnyogott..., de a párthatározatuknak, az utolsó lehetséges határidős napon, nagy nehezen kötélnek állva, végezetül eleget tett: polgári peres eljárást kezdeményezve; RÁGALMAZÁS jogcímmel./

- Febr. 9. (szombat) /CÍMOLDAL:/ „Lezárták a „kábeltévés ügyet” Sajtótájékoztató a Városházán. /A bizottsági vizsgálat szerint, - aki minden érintettet meghallgatott /kivéve, pl. engem/ - nem követett el hibát a reszortfelelős alpolgármester!” /Nyilatkozza Ö.../ Ellentmond alatta közvetlenül az „MDF-es tartózkodás oka.” c. írás, majd a következő lapon közölnek, vélhetően szöveghűen még egy sajtótájékoztató anyagot: „Az SZDSZ nyilatkozata az I.Á.- ügyben. ... tudomásunk szerint már be is nyújtotta frakciótársunk keresetét...” /Nem jól tudták, még három hétig hezitált! /

- Febr. 14. Új, rövid Fórumos nyilatkozat a lapban, azután már csak hab a tortán... A városházi tájékoztató kicsit túlbuzogta dolgát, hisz 2 nappal előbb 9.-én nyilatkozott; - hogy a „Vizsgálat lezárult, felejsük el!” Miközben a bizottsági állásfoglalás csak 11-én született meg... (No, fene!?)

Így nem csoda, hogy gyorsan tele lett e havas, deres télen a „hótaposóm” azal, hogy a média köznyilvánossága útján, és egyéb hivatalos fórumokon egyre többek nyilatkoztak, s mondtak kívülállóként, bennfentes véleményt a még általam, magamban, érintettként sem teljesen „tisztá”, folyamatosan azért tisztázódó

ügyről. Kikér/t/em hát magamnak, hogy rólam - nélkülüm határozzanak - /egy-s, - mások/. Kiléptem! Én is a nyilvánosság elé. Nem megszokottan, hanem állampolgári jogon, rendhagyó módon, magánzóként *sajtótájékoztatót* szerveztem; „Az SzVT igazgatójának kinevezése körüli - általam megtapasztalt - anomáliákról!” - ’91. február 15-én /pénteken/. Azt, aztán 18. h-tól, ki-világos virradatig meg is tartottam, a Tiszaligeti Sportkaszinóban. /Akkori második „otthonunkban”./ Nagy buli volt, – még nagyobb botrányt kavart! Meghívtam hát az érintetteket, és az első kézből tudósulni - tudósítani vágyókat. Médiánk színe-virága, no meg a gyomja is... - mind ott volt. A még maradék barátok szintén, /többségük már nem sokáig.../ Az ellenérdekelt érintettek nem, - /illetve ők „kém”-műholdjaik által tudósítottak. Lásd a helyi Tv-s „kollégákat”, - kik A-tól Z-ig vették az adást, adni ugyan le nem adták, de zártkörű vetítéseket azért tartottak többször is kenyéradó főnökeiknek, - a „városháziaknak”.../ Kocsmánk „full-up” – volt! Teltházzal ment le a „műsor”, felkészültem, igencsak formában voltam. Elöttem épp’ az ott készült fotó, ritkán volt még azóta, is ilyen szép média-érdeklődésre számot tartó esemény városkánkban. TV-ből csak három: Híradó, Szegedi Körzeti és a helyi. /De minek?/ A tollnokok közül a pesti és helybéli nép-szabóék, meg bulvárék, sőt „nemzetes” uraimék is ott falták két pofára a lilahagymás becsali zsíros-kenyerem. A rádiósok mikrofonjai - /no meg saját kémagnóm/ alig férték a toroköblögető fröccsöm mellé, asztalkámra. Még a Szabad Európa Rádió is megtisztelt, ha csak akkori körzeti tudós’ja, Deák koma, - (a volt megyei KISZ titkár...) - erejéig! Mikor kenyérem javát megették, dalra fakadtam, és táncra-perdültem, szabadságvágyó életérzésem kifejezendő... a „*Ne gondold, Ó ne, hogy tied a világ...!*” c. – Illésék helyzet-adekvát dalára ropva. Jellemző, hogy a néplapos helyszíni kiküldött nőszemély, körülbelül ennyit jegyzett meg tudósításában. Az ezt követő jól, vagy rosszul sikeredő, de tagadhatatlanul tényfeltáró, sziporkázó többórás one-mann showból... /Általában azóta is...- velük rendre így „járok,” - ritkán rólam szólva./ Aminek „reszelt” mondandójával most nem untatnám tovább a nyájas olvasót, hisz az ügyindító alapcikkből, egyéb alant - s, feletti (ész, félsz, férc?) érveimből, - meg a megyei „fellebentésemből” kiderül majd remélem, minden visszásság ez ügyben. Vendégeim egy-nemelyike a következő napokban azután ki rövidebben, ki hosszabban, jól-rosszul, pártfüggelmének megfelelően; feddőleg avagy biztatóan számomra tudósított is az elhangzottakról. „JÓ” sajtóm kerekedett, ügyem persze, evégett is jócskán nehezedett... Másnap, már „Plajbász-csatározós” – párviadal indult: népek lapi módra. Megírtam valamit „olvasóként” a lapban, s az „jó” szokásukhoz hívón, nem vagy csak kiherélve jelent meg. A válasz rendreutasító, - mindig nagyobb terjedelemben, az Illetékes „párt-fi” tisztségviselőnek igazat adóan íródott: - Febr. 16. „Nem (városi tele -) vízió volt, Eltáncolt magán - sajtótájékoztató” - al és felcímmel jelenik meg pár, hamis/kodó/ sorocska jómagam rendezvényéről. Melyre, harmadnapra (- febr. 19.) válaszol, az ott sem volt „Illetékes Illető”. Írásuk

lényege, hogy az önkormányzat felelősségét is felvető véleményemet, – észérvek nélkül, kézből megkontrázná, de a lényegre, önmaga felelősségére ravasz a válasza: „NO COMMENT!” (De én igen, rekontrám a „Szerkesztőség postájában” jelenik meg: - márc. 4-én:”Válasz a válasza?- címmel?!). Azután, megint el-sasszézott volna írásban az „érintett”. Szánandó volt, ahogy végig az eljáráskor rendre hibákat vétő, magát védő, és így a testület vélt sérelme mögé búvó, még tapasztalatlan alpolgár „mesterünk” fontoskodott, - a legjobban ráadásul felsőbbrendűen hangoskodva. Mit volt mit tennem (?), ismét „tetemre” kellettem, hát hívnom! Levelem megírtam, és postatakarékosan bevitem személyesen:

„X. Y. alpolgármester úrnak sk. Szolnok Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala. Helyben.

Tisztelt Uram!

Alulírott, Benson Vilmos pártönkívüli szolnoki állampolgár azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy szíveskedjék velem a nyilvánosság elé kiállni egy szellemi-párviadalra a Szolnok Városi Televízió igazgatói munkakör betöltésével kapcsolatosan elkövetett anomáliáikról.

Kérésem indokául felhozom, hogy Ön az “Új Néplap” február 19-i számában “Válaszol az alpolgármester” c. írásával megsértett; így a sértő magaviseletéért élőszőban jelképesen “fegyveres” elégtétellel tartozik. Amennyiben javaslatomat elfogadja, legyen ez a fegyver az ész, vitatkozzunk, tehát a témáról a nyilvánosság előtt, és győzzön majd a jobbik, illetve az igazság. Kérem, hogy a „párbajjal” kapcsolatos javaslatait, mint kihívott - (helyszín, időpont, feltételek, stb.) - közölje jómagammal mint egyben saját „párbajsegédemmel”. /NEM szeretnék mást, kívülállóként – kellemetlen helyzetbe hozni./

Várom kedvező válaszát.

Üdvözlettel: B. V. kihívó. /5000. pontos cím/.

S z o l n o k. 1991. március 6.

Átvettem március 13.-án. /@. @. s.k aláírása tollal: az eredeti példányon. Máig őrzöm./”

Válasz is volt, no nem szemtől-szemben személyesen! Tipikusan régi vágású antidemokrata módon, kelletlenkedve /nem/ „vette a lapot”! Pár napon belül, a Népek lapja hasábjain jött a vissz-üzenet: - „Az ügy dokumentumait mindenki elolvashatja a könnytárba”(n)...; - nem vállalná ezért, - /egyet sem, nemhogy/ - a pár viaskodást... No, így szememben ő azóta is az ily-módin kinyilvánított, inába szaladt bátorságával párbajképtelenné, - (tehát nem kifejezetten szalonképessé) - vált. Közben azért, február elején, mint már előjeleztem „független” képviselői vizsgálóbizottság is alakult városunk HÁZÁBAN, az események jogszerűségét vizsgálendő. Gyorsított eljárással megállapítva a tőlük elvárhatót: „Minden nagyon szép, minden (majdnem) nagyon jó, – de mielőbb felejtjük el!” Miután a jegyzőkönyvet utólag nekem is megküldték, - személyes meghallgatásomhoz nemigen fülött a foguk, – nem volt nehéz felfedezni benne ellentmondá-SOKAT.

No meg a mundér tisztasága mindenáron való védelmének szándékát. Azután az MDF frakció nyilatkozott, a bizottság kinyilatkoztatása után. „Hogy nem egész úgy van, ahogy mondják, - csak majdnem; voltak bizony elkövetett eljárásjogi és titokvédelmi hibák a pályázat során...” Ráadásul - /váteszi módon/ - kijelentették, hogy lévén az Ő frakciójuk nem volt érintett a dologban, nem sérelmezik a cikkben foglalt állításokat, hanem korrekt kivizsgálást várnak, s mielőbb a felelősség megállapítását! Olvasgathatott, ámuldozhatott és hüledezhetett hát a gyanútlan szolnoki /választó/polgár a sorok között/mögött kiokosítva!

Mindezek közben zajlott a másik állás-pályázati ügyem is a Városházán. Hisz az eredetileg számomra javallt irodavezetői állást is, immár nagy műgonddal megpályáztatták. Tudtam ugyan, hogy ezen próbálkozás számomra már, a „veszett fejsze nyele”, - az előzmények okán, - de még mindig voltak maradéknyi illúzióim. Ráadásul az a munkakör akkor, valóban az én számomra találtatott ki! Vitán felül állt, hogy én lehettem volna itt a megfelelő ember a megfelelő helyre. Ezt is többek pályáztuk meg. Itt is más lett, - egy korábbi „megyei” hölgyemény beosztottam, - végezetül a nyerő. Két szék közt a pad alá kerültem.

- Március 14. Kézhez kapom az „elbocsátó (nem túl) szép üzenetet”, „eltanácsaltanító” *felmondásomat!* /Fellélegeztem, végre; szabad vagyok, mint, - szó szoros értelmében vett - MADÁR, ámbár imígyen már nem igazán örülhettem.../ Most legalább viszont ráértem! Hiszen ezután következtek a magánvádoló, I.Á. által oly’ sokáig vacillálva elindított „rágalmazási” perének, langyos, tét nélküli tárgyalgatásai. De őszre azután becsapott az igazi-igaztalan „bulvár-ménkü”... /Aminek nem kis szerepe volt abban, hogy az ügyész villámgyorsan vádmódosítást indítványozott!? És mindehhez, már előbb feljelentő is kerülközött:/

SZOLNOK MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERE

I. 1160/1991.

SZOLNOK VÁROSI ÜGYÉSZSÉG VEZETŐJE

Szolnok

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978 évi IV. tv. hatálybalépésére és végrehajtására kiadott 1979. évi 5. tvr. 20. & (1) bekezdésében biztosított hatáskörömből eredően

feljelentéssel

élek Benson Vilmos Szolnok, ... szám alatti lakos ellen, a Btk. 232. & (1) bekezdésben minősülő hatóság hivatalos személy megsértése vétsége miatt, a következők alapján:

Benson Vilmos a szolnoki Városi Televízió igazgatói állása, betöltésére kiírt pályázattal, a pályázatok elbírálásával kapcsolatban nyilatkozott. Nyilatkozatára hivatkozva, a “MAHOLNAP” című lap 1991. január 30.-i számában cikk jelent meg. A cikk szerint I. Á. - 5000 Szolnok, ... szám alatti lakos. Szolnok Megyei Jogú Város közgyűlésének tagja, képviselő, Benson Vilmos rendelkezésére bocsátotta a benyújtott pályázatokat, mielőtt azok elbírálása megtörtént volna. A

pályázatok átadásával állítása szerint a képviselő olyan ígéretet tett, miszerint keresztül viszi igazgatói megválasztását, ha annak realizálódása után a képviselő által vezetett "VIDEOSÉRA" Kft - t különböző előnyökben részesíti.

Tekintettel arra, hogy Benson Vilmos nyilatkozata alkalmas a hivatalos személy, ezáltal az önkormányzat működése iránti bizalom megingatására, kérem a szükséges eljárás lefolytatását.

Kőnig László@ (Szolnok város polgármestere – pöcsét) - mellette tollal = h. - és fölötté az X. Y. „*alpolgi*” aláírása.

Szolnok, 1991. július 29.

A fenti feljelentés tán még oda sem ért az ügy ész kezeihez, - netán még be sem indult a dolog, - mikor is tehát egy bulvárlapon át, máris értesülhettem, ügyem legújabb fejleményeiről: A „mai NAP” - /Haza és Haladás/ - Független képes hírlap... 1991. augusztus 15., (csüt.) 7. oldal: „*Furcsa törvény @ Rágalmazási joghézag. LEHET ANYÁZNI*” - című, botránykeres/ked/ő izű cikkében egy helybéli, vándor zug firkászoló azután váratlanul tényleg „rám hozta a bajt!": Lévén az írás nemcsak a rám-nézve becsületsértő, dehonesztáló kifejezésektől, hamis, prejudikáló megállapításoktól és hazug tényállításoktól volt hemzsegő, hanem egyúttal bele is kényszerítette az eljáró bíróságot a vádindítvány megváltoztatásának elfogadásába. Nem volt mindegy ugyanis, hogy polgári peres becsületsértés, rágalmazás e, - a vád tárgya, avagy *büntetőjogi* /rendőrségileg vizsgálendő/ *közbírói* eljárást von az majd maga után. Már mint ha valóban a „hatóság” megsértésének vétsége forogna fenn! Azt már nem volt nehéz kikövetkeztetni, hogy skriblerünk honnét ily’ jól értesült... /Egy párton állt, volt a „sértettel”, no meg az akkor még – pár hónapig – funkcionáló, még a közgyűlés választotta polgármesterrel.../

Amely párt '89-ben még imígyen vélekedett: „*A rendszerváltás(a) programjában. ... A jogállamban az állampolgári jogok nem a hatósági mérlegelés változó jóindulatán, hanem az általános érvényű normák szavatolta alanyi jogokon nyugszanak. A jogállam lényege, hogy az állampolgári szabadság határai nem a fensőbbség pillanatnyi értelmezésére bízott határozatlan jogfogalmak, hanem...*” – aztán tovább sorjázna, - a piti hatalomba kerülve, - a majd nem betartott lözungok. Hát, ezek jól szembepökték most ügyemben (is) a saját „korai” kátéjukat!

Mindenesetre a per vádtárgya villámgyorsan így megváltoztatott, – amiről mi mindmáig nem kaptunk értesítést (!), – hacsaknem a nemsokára megérkező rendőrségi gyanúsítottkénti kihallgatási első idézésemből. Az már ez után csak gyertya a tortán, hogy fél éven belül jogerősen pert nyertem, a Szolnok Városi Bíróságon (!) a szerző ellen, /'92. évi február hó 26. napján/: „*O. O. vádlottal szemben becsületsértés vétsége miatt 80 /nyolevan/ napi pénzbüntetést szab ki.*” - /A tényállásban rögzített: „kocsmárossá vedlett Benson” „kikapott tisztviselő” a „képviselőt rágalmazó kocsmáros” etc. kifejezések használata miatt./ -

Ennek végrehajtását viszont egy év próbaidőre felfüggesztik. Szerencséje volt, hisz nem sokkal előtte járt le a notórius sértegető korábbi felfüggesztése hasonló ügyből kifolyólag. Ráadásul az elítéltet kötelezték a számomra történő felmerült bűnügyi költségek megfizetésére, - /800 HUF./ - mely összeget *kamatos-kamattal növelve* mindmáig /el/várok! Egyébként a védőügyvédje, az ügy végett, - nem túl illő módon, - egy akkori volt aktív, „ifjoncuk-demokrata” városatyánk... De mit volt mit tenni, a lap már mindezek után sem adott helyt számomra helyreigazítási kérelmemnek. A jó-hír így oda. Járkálhattam hát továbbiakban a rendőri kihallgatásokra is. Nagy - és megrázó, de tanulságos, élménye volt „elő”-életemnek!

„Végre” megtanulhattam azt, hogy hol lakik a magyarok Istene, még-inkább hogy demokrácia ide, vagy-oda; jómaga a rendőr és gyanúsított kihallgatási módszertana biza’ eddig még nem igen változott. No meg az eddigi nyugis életemből csak ez hiányzott; hogy új foglalatosságokat, formákat, fogalmakat is a saját bőrömon kipróbálva végre megismerhessek, úgymint: idézés, kihallgatás, vallomás, /hamis/tanúvallomás, szembesítés, kihallgató tisztí klimpírozással rögzített jegyzőkönyvelés, iratismertetés, bizonyítás kiegészítési indítvány és hasonló butaságok – piti ügyecskénkben. Egy /hamisvádú/, téveszmés feljelentésen alapuló „*fülemüle pör*” okán. Mindez a Kapitányság BŰNÜGYI OSZTÁLYA komor, hivatalos helyiségében, hónapokig elhúzódóan. Hol ezután számtalanszor jelen vannak: gyanúsított, tanuk, meghatalmazott védő és a Hatóság részéről, a BŰN ügybeni vizsgálódó: I.Q. r.fhdgy. Aki részéről a többórás - bűnözői „társas” várakozóban történő – puhító várakoztatás, a lelki terror és durva szófordulatok alkalmazása, jogsértő gyanúsítgatás, oktalan fakabátos szigorkodás, ordibálós dühkitörései, és a nevetséges - aki él, az bűnöző - rögzült szimat szimptomás meggyőződése okán, - aligha nyerhette el a rokonszenvedtemet. Nem beszélve a félnapos, 1 oldalas produktumú, hibát hibára halmozó, a bugyuta keresztkérdéseire, adott válaszaimat nyögve nyelően értékelő és elferdítve rögzítő, gépi „írásairól”. Röhej! (PL. eredeti-szószerinti idézet egy „Szembesítési jegyzőkönyvből: ...a .elvett jkv. az álhangzottakat helyesen ártalmazza, melyet lovasás után a jelenleve hh.-lag írma alá. Kmf....” Pedig, de sokszor előfordult a szembesítéseken, hogy egynémely hamistanúskodói ellentmondást keresztbevertem: - „Megcsíptem Oszi!” A rezzenéstelen ólom-fakabát egész mást gépelgetett, az elvárásokból fakadó saját vélt igazát visszalátni kívánóan a jkv.-be. Kifogásaimnak rendre nem helyt adva, azokat nem, vagy pontatlanul rögzítve. Pontosán tudta, hogy igazán nem bűn, hanem politikai cselfogásokat fedező ügyben vizslat. Ezért is vállalta önként azt dalolva: nem más végett, mint túlbuzogó karriervágyából adódóan. Jótette helyébe a jót el is várta, várhatta - elváróitól, s meg is kapta az ügyészégi vádemelésem után. Rang ugorva előlépett és kineveztetett egy szomszéd városkánk Kapitány urának! Beosztottjai legnagyobb rémületére... /Egyikőjük éppen a napokban adott nekem számot – ottani, rövid, de intenzív vezetői ámokfutásáról.../ Azután a vizsgálat lezárult. Felejtse(m) el? Nem tehettem, mert hamis,

hazug és „pecsovocs-módin” a mindenkori hatalom elvárásait /ki/szolgáló volt. De ez senkit, rajtam kívül nem érdekelt.

Megszületett hát a – „VÁDINDÍTVÁNY. Sz. V. Ügyészség. /’91. nov. 21. – Bírósági láttam nov. 22./ ... X.Y. alpolgármester 1991. július 29.-én B. V. ellen feljelentést tett. /Nem siették el a döntést bő félév múltán.../ ...ahol VÁDOLLOM... 1 rb. A Btk. 232& /1/ bek-ben meghatározott hivatalos személy megsértésének vétségével. Bejelentem, hogy a nyomozás során bűnügyi ktsz. nem merült fel. *Nekik...* A tárgyalásra megidézni indítványozom:... A vád tanúit /4 főt!. *Ott is voltak, csak a védelem kérte tanúk nem mindegyike lett azután, érdekes módon „hívatott”...* No, meg a magnókazettás, majd legépeltetett vallomásaimra sem igen akaródzott, nem véletlenül végig hatósági hivatalos kíváncsiskodó...!

No „végre”! Eljött a nagy nap, a TÁRGYALÁS(OKÉ)! Majd, egy idő után a többedszeri ismétlésével már kezdett a bűnügyi peri vádlotti állapotom is megszokottá válni. Az ügy, pedig egyre inkább kisbetűssé! Az időközben többévsé váló herce-hurca során a többi, - „társasjátékunkban” érintett színre lépő; ki-ki a „szereposztásának” megfelelően tette, szintén egyre unottabban a dolgát. A bírónő, a változó ügyészek, védőm méla undorral, az egyre bizonyíthatatlanabb ügy iránti csökkenő lelkesedéssel darálták napi penzumként, szerepkörükből adódón, - elvárható rutinból - kötelezettségük „imamalmait”. Az utolsó tárgyalások valamelyikén azután az ügyész ismét „revelációszerű” vádmódosítással jött ismét elő... A vádat nagy nyilvánosság előtt elkövetettre módosította! /Hát nem siette el! Ki gondolta volna?/ A tanúk tovább tanúskodtak, ki az igazat, ki csakis a hamisat vallva..., alkalmanként keresztkérdezéseimtől megzavarva. Önmaguknak, tettestársuknak ilyenkor ellentmondva. Ez senkit nem zavart, hisz a jegyzőkönyvből ezek rendre kimaradozgattak... Némelyek, pedig a tanúsítástól mindvégig igazolás nélkül, - rendőri elővezetéssel terhelten - ohne-zsenír mégis távol marad/hat/tak. /Pedig ők mentő-koronatanúimként lettek volt citálva.../ A közönség sorait egynemely együtt-érző barát, de inkább az ellenérdekelt bulvár és pártos sajtó képviselte, töltötte fel. Egyszer még a bírónő segítségét is igénybe kellett vennem, hogy a velem vesztés perben, s így haragban levő rágalmazó irkászunkat kitiltassák tárgyalásomról.

Az idő telt, teletgett, pénzecském, meg a bizodalمام fogyatkozott, munkahely pedig - médiasaras ügyeletes céltáblaként - érthetően sehogyan sem adódgattott... Elérkeztünk így „csendesen” a 4. tárgyaláshoz, eddig semmi sem bizonyítattott, de illő volt már véget vetni-e méltatlanul maratonivá vált „ügyecskének”. No, ez is megvót:

„A SZOLNOKI VÁROSI BÍRÓSÁG
5. B. 20614/199112. JEGYZŐKÖNYV

Készült hivatalos személy megsértésének vétsége miatt BENSON VILMOS ellen indult büntető ügyben a Szolnoki Városi Bíróságon Szolnokon, az 1992. évi szeptember hó 21. napján megtartott nyilvános- és folytatólagos tárgyaláson.

JELEN VANNAK

Dr. Cs. I. a tanács elnöke, Benson Vilmos vádlott, Dr.L. Sz. ügyvéd, meghatározott védő, T. J., J. Z. ülnökök, H.né F. K. jkv .vezető, Dr. S. V., ügyész.

Tanács elnöke megállapítja hogy idézettek megjelentek. Ismerteti a június 23-án kelt jegyzőkönyvet, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság I.Bf.5140/1992 számú határozatát. Az ismertetésre kérdés, észrevétel nem történt.

V á d l o t t: A személyi adataimban változás nem történt. A védőm által csatolom feleségem kereset-kimutatását. Kérdésre előadom, hogy a nyáron a barátaimnál, a Szolnoki Strandvendéglőben dolgoztam. A lakás 1/2 része a tulajdonom, melynek értéke 500.000 forint.

Ü G Y É S Z : Bizonyítási indítványom nincs.

V á d l o t t és védője: Bizonyítási kérelmünk nincs.

A tanács elnöke ezt követően ismerteti az iratokat, ezen belül vádlott Erkölszi - és vagyoni bizonyítványát, a csatolt kereseti igazolásokat, a feljelentési jegyzőkönyvet valamint annak mellékleteit, a polgármesteri hivatal vizsgálati jegyzőkönyveit valamint szembesítési jegyzőkönyveket, valamint az újságcikket. Az iratok ismertetésére kérdés, észrevétel nem történt, egyéb iratok ismertetését nem kérték. A bíróság a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánítja, s tanács elnöke felhívja érdekelteket perbeszédeik megtartására, valamint a vádlottat, hogy az utolsó szó jogán nyilatkozzon. /Mindez persze órákig tartott, számomra enyhén szólva, elég „uncsi” volt – többször „végigszenvedni”.../

Ü G Y É S Z : A már korábban módosított vádat változatlanul fenntartom. Figyelemmel arra, hogy már egy év eltelt a büntetőeljárás megindulása óta indítványozom, hogy a bíróság vádlottat bocsássa próbára. Kötelezze vádlottat az eddig felmerült, valamint az esetlegesen ezután felmerülő bűnügyi költségnek az állam részére való megfizetésére.

V é d ő: Az elején politikai színezetűnek indult az egész eljárás, míg a későbbiekben, illetőleg mára már lecsendesedett az egész eljárás. Véleményem szerint a vádlott által elmondottak megfelelnek a valóságnak, bár a további bizonyítást a bíróság nem tette lehetővé. (!) A vádlott szavahihetősége az egész eljárás során sem dőlt meg, ellentmondásba nem keveredett önmagával. A védelem álláspontja szerint igaz volt amit a vádlott elmondott, hisz semmiféle kompromisszumra nem volt hajlandó, s kérem, hogy a bíróság a vádlott vallomása alapján állapítsa meg a tényállást!

V á d l o t t: Az egész eljárás neve: „*Tisztesség kontra tisztesség.*” Ha engem itt elítélnek, akkor a bíróságnak annyi ügye lesz, hogy nem fogja győzni. Erről az egészről később könyvet fogok írni. Véleményem szerint az ügy, nem több, mint egy beszélgetés, amelyet egy maffiózó folytatott velem a saját munkakörében. Az önkormányzati rendelet 19.§-a szerint hivatalos személynek minősül az önkormányzat valamennyi tagja, persze csak akkor, ha éppen a választópolgári ér-

dekeket képviseli. Amennyiben azonban a kollektíva sem érzi magát sértettnek, illetőleg a polgármester azok megkérdezése nélkül tett feljelentést, ezen ügyben hogy a kollektívát nem kérdezte meg, akkor nem. Az kétségtelen, nekem nem sikerült bizonyítanom az igazamat, de ez „vica-verza” is így van. Másfél éve folyik az eljárás, de én mind végig az igazat mondtam, nem keveredtem ellentmondásba. Az állítólagos sértett is azt mondta, hogy nem rendült meg benne a bizalom, akkor, pedig hol van itt a „bűncselekmény”. Kérem, hogy megértéssel kezeljék az ügyemet, mert már eddig is bűnhődtem, s még fogok, ameddig ez az önkormányzat működik, én itt állást, nem kapok.

A bíróság ezt követően tanácsülésben meghozta, tanács elnöke nyilvánosan kihirdette a külön íven szövegezett, rendelkező részben csatolt

VÉGZÉST:

A SZOLNOKI VÁROSI BÍRÓSÁG /5 .B.2064/1991/12 szám.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szolnoki Városi Bíróság Szolnokon, az 1992. évi március hó 17., május 13., június 23. és 1992. évi szeptember hó 21. napján meg tartott nyilvános- és folytatólagos tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi *VÉGZÉST*:

Megállapítja a városi bíróság, hogy

B E N S O N V I L M O S /aki: személyes adatok, Szolnok cím alatti lakos/

vádlott

hivatalos személy nagy nyilvánosság előtt elkövetett megsértésének vétségét valószínűsítette meg. Ezért a városi bíróság B. V. vádlottat:

1/Egy/ évi időtartamra próbára bocsátja.

Kötelezi a bíróság vádlottat az eddig felmerült, valamint az esetlegesen ezután felmerülő bünyügyi költségnek az állam részére a Szolnok megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívására való meg fizetésére. /De ezt azután a megye Hál'-Isten eltörölte, vagy tán nem is merült fel?/

I N D O K O L Á S

A városi bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján az alábbi... etc., etc /a továbbiakban a tényállással már nem untatnám a Nyájas Olvasót. Megismerhető az az eredeti okmányok előkutatásával, illetve a valós alant és fentebb közölt egyéb dokumentumaimból./”

VÉGEZETÜL:

„Ü G Y É S Z: Tudomásul veszem.

V á d l o t t: Fellebbezést jelentek be, felmentés végett.

V é d Ő: Fellebbezést jelentek be, felmentés végett.

Tárgyalás berekesztve 3/4 11 órakor.

Jegyzők könyv lezárva azzal, hogy a mai tárgyalás megtartásával költség nem merült fel. A tanács elnöke jkv. vezető sk. L.f. 1992. szeptember 22!
5.B.2064/1991/12.

Kész – passz! *Elítéltem!* Azért is *fellebeztem!* Hisz még mindig nem ad/hatam fel! Időm volt, igazam is. Miért ne verjem tovább a tam-tamot? /Gondoltam ugyanazon „bűncselekmény” elkövetéséért még egyszer, - próba ide-oda, - úgysem büntethetnek majd meg./ Segítőtársakat toboroztam. Olvasói levélke-részlet a „*Magyar Fórum*” c. *hetilap főszerkesztőjének* címezve: „...Azért ne ijedjék el, nem a „tiborci” szomor-románc következik, hanem feltehetően az Ön által ismert/etett/ köz-állapotú kórképeink, egyéni hangszínezésű „krimiádája”. Életem második – végre nemcsak szavazására, – szabad választására ünnepi hangulatban és módin készültem! Rám nem jellemzően: öltönyt, sőt nyakkendőt öltve, előtte a barátokkal, családommal pezsgőt bontva, Istentisztelet után VÉGRE, - választani indulhattam... Azért említem, hogy másodízben, mert először már ’45-ben, édesanyám méhében „utazva” jártam bizonyon a szabadság urnájánál. Igaz, akkor az „ISTEN, haza, család” volt voksunk vágytárgya, mostani mámoromban: - tán, bevallhatom - „hallgattam a szívemre!” Utóbb derült csak az ki számomra, hogy jobb lett volna, őseim szokása szerint inkább a józan, magyarrá lett (skót) eszemre hallgatnom...

Egy sikertelen áll/ás/ pályázati ügy kapcsán, a még mindig bennem pezsgő szabadság /igazság/ mámor hatására sikerült konfliktusba keverednem önkormányommal, illetve annak antidemokrata-sportszerűtlen bizonyos tagjaival, „tagozataival”. A saját „szemétdombon” szabad/on/ - kakaskodni kívánó - jó madárkákcal és a fészekaljai ”fióka” koalíciós partnerük frakcióival. Az ügyrel részleteiben nem untatnám: kiadósan zaftos és kacskaringós az, slusszpoénként sajna’ BAL-ítéletű! Viszont egy előnye volt, kijózanodtam, - nekem is sikerült kiismernem a mai magyar vidéki lokális politikai /pártélősködő/ maffia természetrajzát. Miután, a dolgok okán bekövetkezett munkanélküliségemben, az egyik ki nem használt szakmám a szociológia/gráfia – az események kapcsán „hivatalból” mégis tudatosan szorgoskodtam. Jegyzeteltem, tettem-vettem, szakirodalmaztam, bizonyítékokat gyűjtöttem, rakosgattam, elemeztem – a tapasztalatakat, s a kazalnyi felgyűlt dokumentumot.

Ezen eredményeimet, - mint kis részleteiben eddig is a helyi sajtóban tettem, - megosztanám a KÖZ nyilvánosságával, nekem már mindegy alapon... De nem igazán tudom ehhez most, mely forma lehetne a kellőbb és illőbb, ehhez kérem az Ön/ök/ segítségét. A sztori blickfangos és találó, ráadásul inkább példaértékénél fogva a nyilvánosság elé kívánczó, lévén nem „csak” első szám elsőszemélyes „magánügy”/em/. Azért a többtíz /párszáz/ oldalas kacifántos irathalmaz - és még nincs vége! - szakszerű tartalomelemzése meghaladja szellemi, még inkább anyagi erőimet. Ha rációt talál a dologban; csináljuk együtt alapon, – kérem az ÖN, Önök személyes meghallgatását. Ízelítőül elküldök egy nyitó és záró (?) doku’t, amely láttatja - igaz hogy csak a „fülemüle pört”, - de a sorok közti átsejltő tanulságokat is. E büntető ügynek persze csak apropója maga a per, hiszen

a polgári két éve tartó csatározásaim közben sikerült talán a mai magyarellenzék – „rendszer váltó” fékpadjának, – s álságos kinpadjának önkormányzati szeletkékét, egyúttal egynémely „patyomkini” kulisszatitkait is kifürkészniem.

Elsőként, - hogy lépünk is előre - egy szíves meghívás: szeretettel látnám valamelyik kedves munkatársát Szolnokon, a másodfokú tárgyalásomon az új-évben; január 5. napján 8-h 30-kor. /J-N-SZ. Megyei Bíróság. Kossuth L. u: 1./ Adjon mielőbb majd Ő számot, egy következő számukban-számunkra, hogy: KÖZÜGY – e MAGÁNÜGY?

Szolnok. '92. Karácsonyán.

Tisztelettel és „ló” barátsággal. B. V. „a vádolt.”

Eddig a levélrészlet, ... „A választ testvér, azt elfújta a szél! *A választ azt elfújta a szélél...*” – *mindmáig.* /A címzettnek ekkortájt éppen a saját pártján belül támadt, országos sajtóvitát kiváltó csatározásait kellett megvívni. Legkisebb gondja is nagyobb volt, mint a nekem óriásnak tűnő saját helyi-piti sérelmecském./ Gombház! Lett más. Mint látható kitzetett és közelített a fellebbviteli tárgyalásom időpontja. Gondoltam „beköszönök” jó elébb oda is, legalábbis egy *utolsó szó jogán* írt levélkém erejéig. /Bár ott már ismerhettek, hisz egyszer már általuk elutasítottam, mikor elfogultsági indítványomat nem fogadták el... Nevezetesen, mikor azt kértük ügyvéddel, hogy ügyemet más városban, illetve megyében tárgyalják inkább, - a bíróság ügyi érintettsége okán - szó ne érje az ő házuk elejét.../ Tehát A LEVÉL:

„Dr. J. N elnök Úrnak

Jász – Nagykun – Szolnok Megyei Bíróság

Bf. 799/1992./2sz. Szolnok. 5000.

Tisztelt Elnök Úr!

Alulírott, Benson Vilmos szolnoki polgár az alábbi kéréssel fordulok Önhöz:

A fenti hivatkozási számú büntetőügy másodfokú tárgyalásának – (ügyvéddel csak mi fellebbeztünk) - VÁDLOTTJA vagyok, aki már megkapta a tárgyalási behívót azon felzettel: „Megjelenni nem köteles!” Én mégiscsak elmennék, de lévén jelenlétem nem kötelező, – s így feltehetően gondolataimra, érzéseimre sem lesznek kíváncsiak ott – kérem, hogy legalább írásban méltasának figyelemre e szokatlan és biztosan szubjektív levelem elolvasásakor. A fő gondom ugyanis az, hogy félek csak a „papírizú” majdani esetleges ítéletüktől; ugyanis a több napon – több órán át tartott rendőrségi vizsgálat írásbeli anyagai, de még inkább a bő félévig húzódó elsőfokú bírósági tárgyalások hangulatát, pontos tartalmát, ellentmondásait, stb. – az ott készült pár oldalas jegyzőkönyvek nem is tartalmazhatják hüen, márcsak „műfaji” adottságuk miatt sem. Hátha még azok a bírósági jegyzőkönyvek esetében rendszeresen felszínesen, nem lényeglátóan tükrözik az ott elhangzottakat, s amelyekre ráadásul sem a vádolt,

sem a védő sosem tudott volt reklamálni, lévén azokat rendre többszöri sürgetés után, csak hetekkel a tárgyalások multával, a törvényes határidők elteltével kaptuk csak kézhez!? Engedje meg, hogy egyetlenegy lényegtelennek látszó példát hozzak a számtalanok és fontosabbak közül, de ezen tévesztéses „elírás” pl. a vádlott Önök általi emberi megítélésének egyáltalán nem mindegy érve, inkább tán „mérve” is lehet; „I. Á. tanú: - Szeretném ezt az egészet törvényes úton lezárni, annál is inkább mivel egy alkalommal a következő történt. A kisfiammal kosárlabda meccsen voltunk, ott volt a vádlott ki belém-rúgott ott amikor elment mellettem!!!” A szó-hű jegyzőkönyvi idézetből Önök érteni fognak, félek hogy félre... Hiszen a feljegyzésből pusztán „csak” az maradt ki, amit minden jelenlevő tanúsíthat, hogy elhangzott ott, – a „sértett” is azután elmondja – nem egészen így történt ez eset. Ugyanis a tanú is elismerte, hogy lehetett ez persze véletlen összeütközés is a kisodródó tömegben, hiszen a vádlott azonnal elnézést is kért a kényszerű ütközésért! (Ez persze kimaradt, a leírtakból...) Hát ugyi micsoda különbség?!, és még mennyi ilyen jkv. – vezetési tévedés és mulasztás volt. Lásd még az utolsó szó jogán elmondott kb. 15 perces mondandómat, ami a helyszíni jegyzőkönyvben 16 gépelt semmitmondó sorként szerepelt! Néha még értelemzavaró helyesírási (“elhallási”) hibákkal súlyosbítva: pl. „Az egész eljárás neve: Tiszttség kontra tisztég..., amely helyesen imígyen hangzott el: - Tisztesség kontra tisztég!” Nem mindegy a két kimaradt betű általi értelem-facsar!

A továbbiakban inkább szorosan a „peremhez” tartozó magánproblémáimról szólnék. Lehet persze, hogy ezek (is) inkább KÖZ érdekűek...

- Ad. 1./ A feljelentésről, rend (csend) őrségről és a vádindítványról. (Mottó: „ISTEN malmai (itt) – csakugyan – lassan őrlnek...”)

A napvilágot látott úgymond rágalmozó, - szerintem sajnálatosan igaz – cikknyilatkozatom után az úgymond „sértett” a 29. napon becsületsértési jogsérelme miatt kérte a polgári peres eljárást. (*Melynek időközbeni vélhetően – TALÁN ? – megszűntéről, mind a mai napig, a békéltető és az első megtartott időt rabló tárgyalási napok óta semmiféle írásos értesítést senkitől nem kaptam. Ügyvédem sem.*) A cikk megjelenésétől számított szintén 1 nap híján fél év (!) elteltével viszont nagy meglepetéssel értesültem egy közismert kormány ellenzéki fővárosi bulvár napi lapból, országos terjedelmében, hogy városunk polgármestere igazán végre megethetné ellenem feljelentését, – a városi ügyészség véleménye szerint – hivatalos személy megsértésének vétségéért... (A cikkben egyébként a gyalázkodó zugfirkász, volt ellenzéki hoppon maradt képviselőjelölt ellen időközben első és másodfokon becsületsértési pert is nyertem. Igaz, hogy elégtételelem csak pár szem-között lett köztudott, hisz a lap „természetesen” azt már nem közölte többtízezres példányszámban.) A szintén /kormány/ellenzéki polgármester azonban elvtársa, bocsánat, párttársa érdekében – értvén az írásból – meg is ejtette „természetesen” a följelentést az önkormányzat sérelmeire hivatkozva a választópolgára ellen. Ezután már „felgyorsultak” az események; 1 – 2 hónapon

belül megkaptam az idézést, nagyon meglepve, - gyanúsítottként a városi rendőrségtől. A pártos – elfogult vizsgálatot most nem akarom részletezni – (nem is merem tán így vádoltként minősíteni,) - de nyomasztó és a régi időket idéző, egyszóval számomra szörnyen megalázó volt. Ha viszont kell, innen eredet-hűen tudnék idézni, lévén itt még a vizsgálat eleji részében engedélyt kaptam a saját magnón történő megörökítéshez. (A bíróságon ezt azután már valamiért nem engedélyezték (?), így eshettek meg a már említett gép-gyorsírói malőrök). Itt már csak egyetlen megjegyzésem van: – remélem, hogy nem tévedek – tudomásom szerint a városi rendőrkapitányok kinevezésénél a város közgyűlésének egyetértési jogköre van, s így elfogultság lehetősége miatt, nem lett volna szabad ügyemet a szolnoki rendőrséggel vizsgáltatni... Így azután, a szó eredeti értelmében volt csend-őrségi inkább a vizslatás – képtelenesen szólva! Mindezen vizsgálódás „természetesen” azon feljelentés miatt, amelyet az időközben már - / bő 1 ÉVE/ - lemondott polgármesterem (a továbbiakban volt p.m.), egy közben már érvényét veszített /tanács/ törvény-erejű rendelet alapján kért! Egy nap híján 6 hónappal az úgymond „inkriminált tett” elkövetés után – fő az éberség alapon – megírva feljelentését, a mundér védelmében. A vádiratban ugyan az akkori alpolgár „mester”(?) szerepel feljelentőként, – aki egyébként jócskán saras az ügyben – de „kicsire” nem adok. (Az eredeti okiraton ugyanis ő csak volt főnöke gépelt aláírását h. jelzéssel, saját kezűleg szignózta.) Az az alpolgár”mester”, – időközben már polgármester, – aki az egész városi televíziós igazgató válogatásának akkori rendkívül ügyetlen lebonyolítójának és felelősének bizonyult, a közvélemény szemében (is). *(Tehát ráadásként érintett volt ügyemben!)* Az már csak apró – de ügyjelző – nyalánkság, hogy a feljelentés bár a testületet ért sérelemre hivatkozott, viszont a megtorlást az említettek véleményének kikérését mellőzve követelte; akik közül bizonyos frakciók ezt azóta is jogosan sérelmezik. /Lásd. pl. az MDF nyilatkozata./ Megérne e tény is egy szakértői véleményt tán másodfokon, hiszen az új önkormányzati törvény szelleméből fakadóan, meg kellett volna kapnia a feljelentőnek az ügyben a testületi jóváhagyást! *(Ha ez jogtalan – nincs, nem lehet ügy...)* Főleg akkor, ha a feljelentés jogalapja, az időközben már szintén kimúlt tanácstörvénybe gyökeredző. Tehát a tanácselnök, tanácsstag – hivatalos személy szentháromságának sérthetlenségi, igencsak az idejét múlta szocialista jogrendből táplálkozó, és az időközben született (ez ügyben valóban kicsit „tanácstalan”) önkormányzati törvény joghézagait kívánja új módon, önkényesen kitölteni.

Mindezt már csak tetézte az eljáró ügyész utolsó előtti tárgyaláson történő újabb revelációszerű vádmódosítása. (Alig 1,5 évvel, az úgymond „tett” elkövetése után... Ki az eredendően nagy példányszámban megjelent inkriminált – ominózus cikk, a rendőrségi procedúrák lezárása, eredeti vádemelés, és 3 megtartott tárgyalási nap után kérte; - a „nagy nyilvánosság előtt elkövetett” súlyosbító minősítést, amit azután meg is kapott a bíróságtól. *Háát...*)

Lassan őrlő malmaikról ennyit, egyszer azért reménykedem, hogy az én kálmista ISTENEM tisztesebben ítélkező malmában gyorsan elválik majd a búza az ocsútól, s úgysis-így is megőrlődnek majd az én igazam megtisztult apróskamagvai!

- ad. 2./ A büntetőügyről: ("Nehéz ma igaz úton járni, de lehet" /?/ Teleki Pál gróf. *A közbeékelt kérdőjel, már a magam sütetű mai székszisem jelzésére szolgál.*)

Alapvető tényként kívánom itt és most leszögezni, hogy az első fokon ügyemben eljáró bíróságot az ügyben szintén nem tartom/tarthatam kompetensnek ítélkezni, az esetlegesen fennálló elfogultság lehetősége miatt, mely egyrészt, a helyi mikró-társadalmi beágyazódásuk okán nem komilfó. Igaz, hogy amikor ez ügyben ügyvéddel kifogást emeltünk, azt még a másodfokon majdan eljáró bíróság is, - tehát Ön (Önök) – elutasították, de e tényt megint csak formai /jegyzőkönyv vezetési hiátusok, vádlotti tapasztalatlanság, ügyvédi éles(nem)látás, bírói sértettség, stb./ okokra vezetném vissza. Másrészt én úgy tudom, hogy az ülnökök kijelölése és megbízása az önkormányzati törvény szellemében, részben a helyi társadalmi szervek/pártok javaslatának figyelembevételével önkormányzati, illetve polgármesteri hivatali adminisztrációs feladat, s procedura. A népi ülnökök, így kicsinyt, mint helyi közgyűlésfüggő személyek vesznek részt az ítélkezési munkában. Engem tehát szolnoki önkormányzat konform személyek ítészete (is) sújtott. Miközben a feljelentő a hajdan „volt p.m.”, s így nem tekinthetem az egész herce-hurcát sem de facto, sem de jure, - sem emberileg elfogadható, elfogulatlan „büntetőügynek”. /Legkevésbé persze sportszerűnek, az új rend által meghirdetett gentleman lyke szellemében./

No persze a vád tartalma szerint is furcsa volt számomra, - büntetőügy hivatalos személy megsértésének vétségében – akkor, amikor az jogilag sem megalapozott; - esetleg csak vélelmezhető, hogy az önkormányzati képviselő élete többféle élethelyzetében, viselt társadalmi szerepeiben: (magánember, apa, szerető, vállalkozó, stb.) – mikor, hogyan és miként minősíthető?! A vélt, – feltételezett inkriminált helyzetben én ugyanis egy lobbizó, maffiózó KFT ügyvivővel tárgyaltam, aki elsődlegesen a saját zsebbéli szaporulata reményének okán keverte bele az ügybe, - a várospolitikai lapjait (is). A tárgyalásokon ki is derült a részgazság az újságíró vallomásából, hogy lehet, hogy Ő illesztette a riportba a frakcióvezető kifejezést. (Az újonnan alakult önkormányos testületről, működési rendjéről, *a figura ottani pouvoirjáról* én ekkor még szinte *semmit sem tudtam.*) Az egyértelmű minősítés az apró nüánszok figyelembevételével majdnem humoros is lehetne, (ha persze nem az én bőrömrre menne az ügy), hiszen hol van akkor a sértés vétsége, ha sértetlenek a sértettek? (Tudniillik önbevallottan sem szenvedtek azok semminémű „sérülést”). Az önkormányzat működése iránt a bizalom ez ügyből kifolyólag nem igen szenvedhetett csorbát, hiszen a frakciók egyikének véleményét sem kérte ki a feljelentő és ők sem kérték azt

tőle. Sőt! Többük az ügy kapcsán nyilatkozgatva a helyi sajtóban, – nyilvánosan is elutasította az irányukban, az úgymond megrendülő közbizalom tényét! A konkrétan, - úgy mondják – „sértett képviselő” is szószerint így vallott-e tényről a tárgyaláson, illetve a rendőrségi kihallgatási jegyzőkönyvében: „... /rendőri kérdés:/...- A bűncselekmény következtében kárt szenvedett-e? – NEM... Elmondom, hogy én nem érzem azt, hogy személyem iránt, vagy mint a képviselő testület egyik tagja iránt a bizalom megrendült volna... A mai napig sem sikerült ellenem bizalmatlanságot kiváltani – ezzel a cikkel... ma is élvezem a bizalmat!” (*Lelke rajta...*) Sértés megléte nélkül tehát nehezen elkövethető a sértés vétsége, lévén azok szorosán ok-okozati viszonyban szoknak egymással leledzeni! Az önkormányzati törvény ugyanis egyértelműen fogalmaz. 19.& (1) bek. – „A települési képviselő a képviselő tevékenysége során hivatalos személyként jár el”. Ez igaz, de az is, hogy fizetett vállalkozói más-állásának munkahelyén, a munkaviszonyából eredően a munkakörét lát/hat/ja csak el, - s mint ilyent egy következő paragrafus igazolása szerint kizárt, hogy akkor és ott azon ominózus esetnél egyben képviselő is lehetett volna! Hisz őt akkor, - mármint a képviselői tevékenysége ellátásakor - a munkahelyének fel is kéne mentenie írásban az alap munka végzése alól...

Ilyen fontos ténynek tartom ügyem mind rendőrségi, mind bírósági eljárása során, hogy a mai napig többszöri kérésem ellenére sem vették figyelembe a (szerintem) legfontosabb bizonyítékot! A koronatanú esemény-közvetlen magnószalagon (vágásmentesen) rögzített IGAZ vallomását, - melyet Önöknek is megküldtem gépelt formátumban. Ezenfelül, több fontos igazamat bizonyító tanút sem voltak hajlandók meghallgatni... Ezek közül voltak olyanok is pl. a D. házaspár, akiket a koronatanú a „bűncselekmény” közvetlen elkövetése után felkeresett személygépkocsiján a Szécheny - lakótelepen lelkiismeret furdalásából adódóan, elmondván ügyemben számukra az igazságot. Mármint hogy az valóságosan hogyan *esett meg*; – (*IGEN, a városatya képletesen szólva...*) Így aztán ez esetben nem hivatkozhatnának az ellenérdekeltek a tanú vélt italos befolyásoltságára sem. Jeles koronatanúnk ugyanis (egynémely társ-tanúsítóval együtt) igen sokszor önellentmondásba keveredett az események és az eljárások hosszadalmas sorozatában. Ezt persze Önök is egyrészt feltehetően belátják majd az iratanyagok tartalomelemzésekor. */DE nem látták be, vagy csak slendriányok voltak!* Másrészt a szó elszáll, az írás, pedig igencsak „gyors” lévén, mely megmarad jobban a fejükben alapon – (nem biztos, hogy hű tükörképként), - tán sohasem fogják finomságaiban hüen, csak papírizuén megismerni így az ügye/me/t. (Csak egy eklatáns példa az eljárásból: J. A. tanúróól egyértelműen kiderült a tárgyalási szembesítésen tanúskodásának tárgynapján nem is lehetett az események hű, krónikás tanúja, mert aznap más városban volt, ugyanazon időpontban vizsgázn! Hát-e tény a jegyzőkönyvből egyszerűen kifejejtetett, tehát így utólag olvasva objektív okok miatti távolléte már nem-igen kideríthető...)

Még több oldalon sorolhatnám a monstre hosszú eljárás során elcsípett tanúi ellentmondásokat, nem untatnám továbbiakban azokkal Önt – (persze ha a tárgyalásunkon kérik, szívesen teszem azt inkább majd éloszóban.) /Naná, hogy nem kérték! Pár perc alatt lebonyolódott a kötelező hivatalos purparlé; ahogy várható volt - *szót sem kaptunk!?!*

Ide tartozó viszont egy biblikus hasonlat, o'-pardon idézet: „Márk Evangéliuma; ... Mert sokan tesznek vala ugyan hamis tanúbizonyyságot ellene, - de a bizonyyságtételek nem valának megegyezők.” Hisz és ráadásul a rendőrségen meghallgatottak majd mindegyike magánvállalkozási-üzlettársi kapcsolatban állott az úgymond képviselő „úrral”, - bár mindegyikőjük az ügyben elfogulatlannak vallotta magát!?

Így aztán egy állítás – egy tagadás maradt végezetül e lecsupaszítható perben, amelyek a formál logika szabályai szerint is közömbösítik, kioltják egymást. Reményilem, tehát hogy másodfokon másmilyen ítélet születik majd, mint az első-fokon, ahol a bíróság jogszolgaként, és nem igazságszolgáltatóként viselkedve döntött. Hisz az egy igen, egy nem állítás birtokában kimondta a számára a feljelentői közvélemény általi megengedő minősítést: - *tartózkodom! Ezt éreztem az ügy esze kérte, bíróság jóváhagyta ítéletből: egy év időtartamra, próbára bocsátanak... /?!/* (Miközben nemsoká eltelik a „tett” elkövetése óta, a második teljes év!) Én mégis fellebbeztem, - (az ügy esze nem) - ezúton is ezt teszem, mert *ártatlan vagyok*; ráadásul a sérelmet is időközben leginkább én szenvedtem el.

- ad.3./ A „bűnhődésről”: (Mottó: „Becsületünk előbbvaló jólétünknel!” A szerző lásd, mint az ad. 2.)

A fent-leírtak szellemében, tehát ítéletem van, de hol itt a BŰN - ügy, ja „csak” annak vétsége. Pedig a bűn nélküli bűnhődés esetemben már a „gyors” ítélezés előtt bekövetkezett. Az eseményekkel és az azt követő sajtóbéli hecckampánnyal vélelmezhetően együtt korreláló módon a becsuletem többször a sárba tiportattott, az álbarátokat és állásomat elvesztettem, városunkban semminemű munkát nem találok, még fizikait sem! (Próbáltam! Három diplomával, vezetői-szakmai gyakorlattal, nyelvvizsgáltan, stb.) Jelenlegi munkanélküli segélyem havi 8.400 forintra csökkent, 10 hónap múlva – mert nyilván itt addig sem lesz munkám – a jelenlegi önkormányzattól kell majd kérelmeznem a 4.000 HUF-os szociális segélyt. (Tehát az áttétesen felperestől!) /Majdnem bekövetkezett, hisz’ csak az utolsó másodpercben kaptam véletlenül egy városvégi napközis tanítói állást./ A városból elköltözni sajnos nem tudok, lévén itt vagyok röghöz (49 négyzetméteres lakáshoz) kötött. Gimnazista gyermekemet szeretném azért még munkámból tisztességgel felnevelni; - hisz „csak” 46 éves vagyok. Így bíznom kell, ezért bízom is az IGAZSÁG szolgáltatásában, talán éppen Önökben!?

Köszönöm, hogy meghallgatott, bocsánat hogy végigolvasott...

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog(abb) Új Évet kívánva, tisztelettel:
B. V. (elítelt) Cím. Szolnok. 1992. december 16.

Epilógus: A napokban a kormányellenzék pártjának képviselőjét Eörsi Mátyás honatyát felmentették első fokon egy hasonlatos vád alól. Én ugyan csak párttalan polgár voltam/vagyok, de jó lenne megtudniuk, hogy a védelmében eljáró Független Jogászfórum az Alkotmánybírósághoz fordulva milyen jellegű jogszabály-értelmezést kért és kapott?”

*

NANÁ, hogy ismételten villámgyorsan elmeszeltek másodfokon is, jóváhagyván az első fok ítéletét! (Ekkor bögtem el vén fejjel, remélem utoljára magam.) Ez volt az én kabátlopási históriám, melyben ugyan *az én kabátom*, tisztességem, becsületem és normális megélhetésem *tűnt el* ugyan nyomtalanul – mindmáig. Úgy tűnik – *vétlenül végképpen?*!

De volt még egy lehetséges dobásom, a demokratikus „igazságszolgáltatás”, - a vádolt perspektívájából nézett, - majdnem „mennyországa”; a LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG... Egy életem – egy bukásom, úgy döntöttem, megpróbálok! Az időközbeni jogerős határozatom ellen, egyet tehettem. DE, sajnos: a *felülvizsgálati indítvánnyal* a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elé kerülni, csak ismételten a már „elítélt” megyei bíróságon keresztül levelezve volt lehetséges... / Elküldvén ismételten ugyanazon okmányok másolatait, ami ott eredetiben, már az Okmányirodájukban régóta porosodott.../ Megpróbáltam! Szívhez, szóló kísérő levélkével kiegészítve. Válaszként 1993 nyár végén megkaptam v é g z é s ü k utolsó próbálkozásunkat is – elutasítja! Lévéen a jog szerint, /illetve szerintük/ az indítványban megjelölt okok alapján nincs lehetőség a jogerős végzés felülvizsgálatára. Törvényes felülvizsgálati ok nem lévén...- („CSAK” éppen: a felsőbb vizsgálódásuk reménylete, amit nem végeztek elJ:) Melynek fő indokát: „büntetőjogilag értékelhető lényege az, hogy különböző eljárásjogi szabálysértések az ügy nem kellő felderítése és a bizonyítékok téves értékelése miatt a jogerős határozatban megállapított tényállás téves, a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, ezért a vád alóli felmentését kéri...” - a tanácsülés így végleg elutasította?! *Csapdahelyzet a javából!*

De, azért az legalább halvány erkölcsi /utó/vigasz volt, mindezek-után alig egy-két év múlva értesülni, - az ekkor felettebb hozsannázó országos sajtóból, - egy ugyanilyen, csak még nagyobb /szereplős/ port felvert ügyben, hogy az alkotmánybírák *végképp eltörölték a hatóság megsértésének vétségi megítélését!* /Az időszerületlen tanács törvényi jogalkalmazás kapcsán!/ Lásd. Antall József miniszterelnök Úr, – kontra – Lengyel László „politológus” korabeli pörét. '93 júliusában a MINISZTERELNÖK kormánya nevében feljelentette a politológust. Lengyel ugyanis azt állította szóban és írásban, hogy, „fejtől büzlik a hal... Teljes a korrupció az országban, a főosztályvezetők és a miniszterek is megvásárolhatóak. Az első, majd a másodfokon eljáró bíróság bűnösnek találta őt is, és szintén

nagy nyilvánosság előtt elkövetett hatóság megsértésének vétségéért év-végére elítéltetett. (75 ezer forint pénzbírságra...) Majd újév tavaszán, az Alkotmánybírószághoz folyamodva, - hasonló indokokkal érvelve, mint korábban én, - felmentetett. / (36.) 1994. (VI. 24.) AB. Határozat, mely megszüntette a BTK. „hatóság v. hivatalos személy megsértése cikkely” rendelkezéseit.../ A vádlott(itt) tehát megúsza, - én lusta voltam belefogni újlag a procedúrába, örültem, hogy, ... legalább taníthatok. Az önkormányzat tehát valóban nem volt - sem kollektíven, - sem képviselője által képviselten *hatóság*, mint azt a kezdetektől fogva állítottam! *Kész, - KÖSZ!*

Már így azután, - és azóta - csak egy kérdés foglalkoztat!? Akkor most a „nem-tettemért” büntetett előéletű vagyok-e, vagy sem? Jogi értelemben véve semmiképp, hisz „bűnöm” az elkövetésétől számítva az elítéltetésig eltelt jó pár év alatt, - még az 1 évi próbaidőre bocsátást is beszámítva - bőven elévülhetett. Kaptam is azonnal, „Délibábi” - tanítóskodásom kezdetén, - „erkölcsit”. /*Kabaré...*/ De, erkölcsileg sem lehetek örökké „sáros”, az „Antall kontra Lengyel” pör tanúsága szerint. Nem kéne e korrigálni jogellenes döntésüket önként irányomban nekik, - azon helyi hatóságok jogutódjainak, akik így fentebb, csúnyán elmeszeltek? /*”Csend”-örök, bírák, önkormányosok, & Co.!*/ Ismételten várom VÉGRE igazságos rehabilitáló döntésüket, elnézésükre, mára már azonban nem tartok igényt! /*Az elkopott „barátok” nehogy má’ a végén visszaszivárognak...*/

Kalamajkám zárásaként annak levonható svédcsavart „biblikus” rezüméje: „HA megdobnak KÖVEL, dobd vissza KÖNYVVEL..., de legalább egy novellával!” Mert az ígélet szép szó, ... még-ha némi; - 18 évnyi késedelemmel is - tarttatik az meg!

VÉG-játszma: Tehát közben eltelt egy nagykorúságnyi idő. Ami az ember életében bazi nagy idő, a történe/t/l/emben bakfitty. Belevénültem, megvénültünk... Tegnap volt „szerencsém” találkozni a gőzben a korabeli Ügy-eszével. Hol gatyám-bátyám mundérunkban közösen dagonyáztunk a „zavarosban”, - a fürdőlében. Megismert, bár úgy tett, mintha nem... Ezt rendre eljåtssza, legközelebb majd ráköszönök. Egyikőnk sem fiatalodott... Nyakában fityegett hite aranykeresztje, hívőként lelki furdalós nehéz szakmai-léte lehet, nem igen irigyelhetem. Ügyvédem még véd, nekik legalább csak majd, az önkéntes visszavonulás, avagy a kaszás hozza a nyugdíjukat. A bírók, tán még bírák... Remélem időközben demokrácia kompatibilisebben, rutinosabban és végre profi módon teszik dolgukat. Becsében, illetve hatósági minőségében magát, illetve társát sértve érzett, ifjonc és tapasztalatlan demokrata, ámbár feljelentgetős (al, majd igazándi polgármesterünk) időleges tündöklése szolnokiasan és stílszerűen; tisztavirág, avagy kérészlétűnek bizonyult... „Kardot” rántva, biblikusan, később ő is bírói kar/d/ által veszett?! Így azután Ő is kénytelen-kelletlen, de végképp távozni kényszerült a politikából. /*Legalább is annak „frontvonalából...*/

Lásd a korabeli sajtóhírt: „Egy év, két évre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Várhegyi Attila fideszes országgyűlési képviselőt, (aki Fidesz 2006-os kampány igazgatója volt) folytatólagosan elkövetett, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés miatt a másodfokon eljáró Pest Megyei Bíróság. Várhegyi Attila emellett félmillió forint pénzmellékbüntetést is kapott. Az ítélet jogerős.” Az érintett azonnal replikázott: „Szeretném a közvéleményt tájékoztatni, hogy lelkiismeretem tiszta. /AZ ENYÉM IS!/. Polgármesteri tevékenységemmel semmilyen kárt nem okoztam ezért élni kívánok a rendkívüli jogorvoslat lehetőségével és felülvizsgálati kérelemmel a Legfelsőbb Bírósághoz fordulok” - szögezi le közleményében Várhegyi Attila. Szerinte ezzel tartozik családjának, gyermekeinek, magának, munkatársainak. „Mindazoknak, akik bíztak, és bíznak bennem.” Reményelem neki majd sikerülni fog az a „mutatvány”, ami nekem nem jött össze...

A vállalkozó városatya már csak saját gyermeke/i/, - szaporodó vállalkozásai, s vagyonszája - atyja. /pártjának már „csak” tanácsnoka... Főhet is fejük az elkövetkezendő választásokra, hisz előfordulhat, hogy parlamenten (és városházán) kívül lezs számukra a tágasabb!) A „korona-tanú” szegény korán feladta, a szíve nem bírta! Nem kevés rábeszélés s presszió terhét volt kénytelen elviselni, vallomása megváltoztatásakor. ISTEN nyugosztalja! „Happyend nics? De van!” A bír(ó)ság által megállapítottan notóriusan becsületsértegetős újdondásunk város/ház/i fő KÉPmutatóvá választatott... /kivénhedt, tollavesztett szabadmadárból a a ma nálunk jövedelmezőbb fióka demokratai álköponyegre váltva.

7./ Konzervatív kocsmá SZÓ

Rég volt, tán...

Bizony immár közel másfél évtizede... Mármint-hogy az a „megtiszteltetés” ért; korcsmáros (szemtanúként), kicsiny családom élén: biza’ én „vezethettem” /de inkább csak üzemeltettem/, az időközben sajna’ legendává foszlott szolnoki DEMOKRATA KLUBOT. Bő öt szép éven át! /A bizalmon és megtisztelésen kívül, persze segített e „gebin” elnyerésében, az a közel fél-milkó is, amit kipöngtettem érte: egyre, - s másra... Jattolva az elődnek, - az ottlévő cuccokért, no meg a tulajdonjogért.../ Esetemben a kínai három bölcs majmocskák pantomim-mozdulati intenciói, ennyi év után-tán feledhetők: hisz a CSAPOS beleé/l/rz/ő módon, ott és akkor természetesen, részvényes-résztevőként mindent látott, és hallott. Így tán MA beszélhet is, ne tán visszaszólhat már gondolom; tapasztalásiról... Mint Mályi Gerő hajdani, – ma bizonyára „SZTÁR”-ként illegetnék a bulvárlapok - komikusunk, a Molnár Ferenc Delilla c. darabból készült filmen. Melynek „eredetét” ippeg mostanság mutatatta be színházunk. A darab rendezője, pedig az a Balázs Péter színművész uram, kinek meghívása polgármesterünk által a színigazgatói pályázatunkra országos színházzsakmai botrányt kavart...? /A DEMO volt történései pedig időközben majdnem történelemmé, avagy csak várostörténeti távlatná váltak?!/ Ideillő így a(-e)MOTTÓ: *Nonum prematur in annum...* (-lat, a művet, hagyjuk érni, megírása után javítgassuk, csiszolgassuk,

kilencedik évig tartuk vissza, mielőtt a közönség elé kerül.) TEHÁT vágjunk immár-inkább bele, a történések közepibe:

'93-őszelelön lehetett, az átadás, váltás melyhez az életre hívó - tulajdonos; a „szülőatya”, a Magyar Demokrata Fórum Szolnoki Szervezete is hozzájárult, sőt – tán örömmel támogatótt. Lévén a fórum akkori megyei-városi elnöke, Tóth Pista (alias TOTIS) régi népművelő kartárs-kollégám és „átkosbéli” munka/helyi/társam volt, ráadásul az akkori baráti körömet is jórészt már a „fórumosok” alkották/alkotják. Bár én alapvetően, világléletemben; párttalan, de nem pártatlan ember voltam, vagyok (s leszek?), de családi indíttatásom révén is vonzódtam a Miniszterelnök Úr/ék/hoz... /Édesapám - kisgazdasága okán – (konceptiós perli) börtönviselt okleveles-mezőgazda volt, - ki titkára, barátja és harcostársa lehetett az eleinte tisztos koalíciós időkben id. Antall József pártigazgatónak. Gyermekkori első eszmélő emlékei voltak, a NÁLUK tartott nagy családi vasárnapi ebédezések - (hű, a tyúkhúslevesekéik!, emlékezetesen: hmmm), - melyre alkalmanként mi is „elhívatottak” voltunk./ Így aztán 40-év után nekem, mint éppen munka, de nem dolog nélküli, klubos múlttal /is/ rendelkező „néptanítónak” – ki aktív kocsmai tapasztalatokkal is bírt – kapóra jött a megbízatás(uk). /No, ne gondoljék Nyájás Olvasóm rosszra.../ Lévén a tiszaligeti „Sportkaszinó”- avagy népszerűbben „FABÁR” elnevezésű, - szép emlékü: a szolnoki Olajbányász kosárcsapatának, „B-közepes” drukker/és ital/centrumát vezettem ennek előtte, mint már arról előző fejezetemben már számot adtam, két évig. /BAJNOK is lett a CSAPAT!/ Tán (?), persze; a nejem is ekkortájt léphetett be az MDF-be.

Előtte már, bő két és fél éve működhetett(?) a klub, változó tulajokkal, változó színvonallal: a volt Járási Hivatal székházának (hajdani) légópincéjében – a városközpontban. Hamar felkapott lett főként a fiatalok körében, de mi is jócskán „gazdagítottuk” barátimmal. Lakótelepi lakáska méretű volt maga a hely(ség), puritán berendezésével, kitakaríthatatlan pince – „kellemével” – jellegével. Jó, ha 40 vendég fért el ülve egy-szem „társalgójában”, néha azért az előcsarnok, sőt a lépcsősor is zsufi' volt a betörekvőktől. /Sőt, - a szomszédság „öröme” – a nyári melegebb estéken, az utcai lépcsőkön is ücsörgött némely antibagós, inkább bentebb már nem férő hangoskodó./ A bagófüstre ugyanis néha támaszkodni lehetett légtérben, erre aviatikus megoldás született. Bepöffentettük a „nagy halálmadárnak” becézett, reptérről – Tóthék által „protkósan” – organizált lököshajtómű ventilátort, mely ilyenkor zúgva, bögve törte ketté a légtért - időlegesen lehetetlenné téve - a kultúraterjesztést. Időközben meg is találtam az alakítás írásos bizonylatát a könyvtárba böngészve az „ÚJ NÉPLAP” napilap korabeli számaint céltudatosan átnyálazva: „*Demokrata Klub* nyílik Szolnokon 18 órától, az *MDF iroda pincéjében*... Minden pénteken lenne valamilyen esemény, helyi értékekből merítve. Megnyitóként: Körmendi Lajos (író-újságíró, Karcag újdonsült MDF-es alpolgármestere) írói estjét tartják. ('91. febr. 15.)” /Szegényt, azóta már: ISTEN-nyugosztalja./

Klub(unk) furcsa, de nagyszerűen kitalált szerzet, - illetve magyartalanul, de jellemzően kifejezve - „szervevény” volt... /Ekkor még eleinte időszakos, eseti, büfétlenkedő állapotjában leledzve is./ Politikai-közéleti-szellemi véleménycentrum és műhely, mely egyben párt szervezeti hivatali(os)-taggyűlési létesítmény, közösségformálási enyhely, politikai kegyhely és lobbizási centrum, s az otthonos, olcsó házias italbolt egyvelege volt - /lett nemsokára/. Amely egyúttal klubszerűen kulturális funkciókat is újszerűen, egyre ügyesebben ellátott. Korábban is már én /ráadásul/ törzsvendégi jogosítványokkal bírtam, hiszen az alakuláskor mi kaptunk elsőként Bali Józsi karnagy Úrral, egyik JOBB komámmal tiszteletbeli klubtagsági igazolványt (2. és 3. sorszámmal!) és invitációt a „LUKBA”. A köznyelv szeretetteljesen – imígyen - gyorsan átnevezte-e közkedvelt társasági, társadalmi, hevenyen politizáló „műintézményt”. Eleinte, nejemmel valóban csapосként is közreműködtünk a beindulásnál. Nemsokára azonban csoda történt, végre ismét dolgozni kezdtem. Taníthattam a szépemlékű „Délbáb-úti Iskolában”, így kevéske ráérő időmben tudtam csak itt napközbe lopva valamennyit, a szükségeset elsertepertélni. De egészen a „VÉG/ig” /eljöveteleig/ – az áruszállítói, beszerzői, tulajai és naná, hogy a törzsvendégi jogokat folyamatosan gyakorol/h/g/attam. Így aztán nem csoda, hogy közlelről „élvezhettem”, nap-mint nap: szervezményünk hétköznapi és alkalmanként NAGYBETŰS ÉLETÉT.

Már megalakulása után is ellátta, kiszolgálta a párt szervezet /helységileg/ szokásos-szokványos kötelmeit: városilag-taggyűltek, vezetőségileg üléseztek, ünnepeltek, megyei „választmánykodtak”, értekeztek, választási centrumoskodtak, MDF-piacoltak, de kötetlenked/het/tek, barátkozhattak is benne, leginkább a rendszeres tagi-kollektív névnapokkor. A FÓRUM megyénkben, a városban is jól szerepelt az első SZABAD /végre/ VÁLASZTÁSKOR /s nem az addig módi: szavazáson/, s így – többek között feltehetően – annak hozadékaként irodá/ka/t is kapott használatra az épület földszintjén. Pince klubunk helységileg így nemsokára sok tagi és külsős szimpatizánsi társadalmi munkával elkészülgetett, majd berendeztetett. S mivel elődeim sem csak italt, de egyre több lelket, kellemet és szellemet is töltö/ge/ttek az avitt falak közé, a párt helyi vezetői, pedig kezdegték felismerni e lehetséges közéleti/kulturális fórum városi-megyei politikaformáló és tag /szimpatizáns/ toborzó lehetőségeit. Tehát egyre többször nyílt klubnapot rendeztek - alkalmanként a Fórum szellemiségét kiválóan képviselő, immáron nemcsak helybéli, hanem neves vendég/művész előadó/v/kk/al. Akik kezdetektől (a) VÉGig, jórészt szívességből, szívesen - ”társadalmi munkásként” – vendégeskedtek nálunk!/ Ezek voltak aztán a „(h)ösidők”. Sőt, az akkor még részben a közszolgálatóság és a kereskedelmi útvesztőkön tébláboló, öbölgyő, megyei – egyszem - napisajtó is „hűen”, de legalábbis szorgosan közvetítette a rendezvényeinken elhangzó kormánypárti nézeteket, (zömmel) fórum ízű véleményeket. Ezt, persze okosan segítette a vezetőség által minden alkalommal a rendezvényt megelőzendő „SAJTÓTÁJ” - ok” bevezetése. Nem sokáig, lévén

1-Ft-ért történő képletes eladásuk és az időközben felbátorodó elv/társi/baráti táboruk „nyomásának” örömmel engedve, az én időmben már leginkább sűrűn elszabotálták „valakik” (MÁIG) a tisztos, korrekt kiegyensúlyozott, objektív, párt független - helyi távolságtartó köztájékoztatót. /Ma éppen a ló-jól megfizetett- túlsó oldalán kereskednek./

Az alapítási években egyébiránt is „sikk” /célszerű?!/ volt lejárni a klubba, hisz a korábbi elvtársi/összeköttetési karrierremények lehetséges beteljesülési FÓRUMÁNAK is gondolták azt némelyek. Voltak, tehát akik lejártak, s voltak, akik lejártak ott magukat; mint volt rendőrkapitányunk - /ki korábban ráadásul állambiztonsági helyettesként is „háromperkedett”/... Legurult a karrier lépcsőin való feljutása helyett, - amiben még hön reménykedett -, lévén a klub szokatlan napi pofavizitijére törekedvén, kicsit /vagy nagyon, de szokásosan/ móléssan a lábát törte. /Ekkor volt éppen az új megyei REND(őri) kapitányi pályázatának önjelölt várandósa.../ Pár nap múlva közölte is a „Éplap”= Rendőrkapitány cse-re – főcímmel, hogy „kérelmére” ekkor és ekkori hatállyal nyugállományba helyezték... A nyilvános pályázat eredményeként helyette X. Y.-t neveztek ki! (OKKAL)

Én viszont arra emlékezem ekkoriból, hogy gyönyörűséges Karácsonyi ünnepsége/ke/n vehettünk részt az alapítás tájkán... A későbbiekben is..., sőt a Szilvesztereket megelőzendően rendre elérzékenyülten, közösen pezsgőztünk. Végre /tanítványaink/ betlehemezésével, lelkészi SZENT beszéddel, tagok, - majd magunk - készítette szalmafonat díszű fenyővel, közös gyertya és csillagszóró gyújtogató „Menyből az angyal”-énekléssel. Ha, hoztok-esztek vendéglátással..., majd diszkrét, baráti-családi pezsgős, - néha tagi-termesztésű „borizú” beszélgetése/kke/l. Ugyanígy tisztos, ünnepi lélekkel közösen emlékezh/g/ettünk nemzeti ünnepeinkről, így VÉGRE október 23-áról IS!

Közvetlen elődöm a „csapban”, az (ex-szín)művész és magyarlelkű kis-Totis koma volt. Ki bohém fiatalos, népszerű fickóként egyre több tisztességes ifjancot is „beszoktatott” /nem-tisztelet az oda (is) lejáró pár, lehetetlen – túlzóan libsi’, (bolsi’) - kivételnek.../ A hangulat így „rögvest” a tetőfokára hágott, ennek persze kevéssé örültek a szomszéd ház heveny zajártalom ért lakói, még a tetőfoki lakásban lakó Arankáék sem(mindig). Pedig a férj, a velemidős Árpi, önként és dalolva, lelkes társadalmi munkás diszkóssá szegődött a klubba. Lévén már (gyermekkorunkban is, ki akkor alias Kásaként becézett) a Teenager-Partykat rögzítette „danában”. Félszobányi, /ős/ Vörös-Lobogó - magnóján... A hajnalig tartó „ifi-DEMÓ”-s - /nemsokára klubunk így is becézett kedveskedve/ - maxi hangerős mini rock-koncertek, azért a FÓRUM köré is vonzották szépszámmal az ifjonti szimpátiát, sőt voksokat. A zenei rendezvények sorában azonban a magas színvonal is képviseltetett, pl.: Cseh Tamás több alkalommal lelátogatott műsorával.

Még „vendégstátuszomra” esett, - de már tárgyaltunk a boltról, - a helyi *Magyar Ut Kör Mozgalom* klubbeli megalakulása. A kezemben tartott tagsági igazolvány/om/ tanúsága szerint valamikor '93 nyarán állhattunk össze, mindenestre a tagdíjbefizetést legelőször augusztusban eszközöltem. /2 havi befizetés után leléptem, – ök is pártoskodni kezdtek. Átmentek (a) MIÉP-be.../ A Jász kun-Szolnoki körünk az elsők között alakulhatott az országban, elsősorban a radikálisabb mdf tagok, szimpatizánsok és a Magyar Fórum című hetilap lelkesebb olvasóinak gyűlhelyeként. A fórumosokon kívül, pártokon-kívüliek és más pártok tagjai is részt vettek gyülekezetünkben, így volt kisgazda, kereszténydemokrata, de ideig-óráig még szabad demokrata, majd pártjától gyorsan szabaduló tagunk is. A volt '56-os forradalmár, a nagy magyar néhai Detre Pista főorvos uram-bátyánk személyében, aki önbevallottan azért választotta a „vad-madárékat” mert eleinte azok szidták legharsányabban a kommunistákat. /Mondottam volt, én is majdnem eféle madár lépre mentem.../ Azután nálunk közösen szidtuk, szidhatuk a „bolsikat”, – volt pártjával együtt, akik az első lehetséges alkalommal a koncert kormány-koalíciót kötöttek! Már megalakulásunkat is, /szintügy, mint országosan,/ helyben nagy ellendrukker tábor pfujolta. /Főként néplapi szócsövkük.../ Magyarokadásunk... Magyarországon eleddig szokatlan magatartásnak tűnt. Nemsokára azután áthurcolkodhattunk az Egri Borozó különtermébe, hisz a házigazda főruból, éppen a mozgalmunk miatt (is) gyorsan kizárta magát országos elnökünk Csurka István. Pedig sok fontos, értelmes rendezvényt és helyi lokálpatrióta vitát rendeztünk, s mozgalmunk, meg a szimpatizánsok létszáma egyre inkább, - eddigi pártonkívüliekkel is - szaporodott. /Szerintem a mai polgári köröknek lehattunk valamelyest az eszmei „jogelődei”, amit aztán a párttá való átalakulás nálunk is rendesen „felszalámizott”./ Azért az a jo/bb/ szokásunk megmaradt, hogy még sokáig „feljártunk”, kicsit polgárt és rendőrt pukkasztani az aktuál' Csurka tüntetésekre.

A klubunkban viszont ekkortól indultak be – a később rendszeressé váló, a mállott, nedves falakat jótékonyan takaró - képzőművészeti kiállítások, pici/ny/-tárlatok is. Ifj. Tóth művészkomája, - és kompániájuk - Sárkány Sándor „ideiglenes” művésztelepi lakós jóvoltából. (Itt kellek beszúrnom, - megelélegezendő, a későbbi „kultur-kocsmárosságomat” jelző tény, - mi is folyamatosan kiállítottunk. Egészen addig, míg féltve őrzött tulajdonomat képező, „LOVAKRUL” című nemzetközi fotó kiállítási válogatásból a kedvenc képecském ellopták. Feltehetően egy kultúraszomjas, ámbár utóminősítésem szerint tolvajmecenás kocsmatötlélék...)

Volt aztán másféle kiállítási kalamajkánk is. Farkas Miklós, volt színházi díszletező – fórumos – barátunk is kiállította non-figuratív tarka olajképeit; ami még a kutyának is kellett... Történt akkor – kiállítás zártakor, - hogy művésznünk lustálkodott képei hazaszállításában és művei kéretlenül őrző-védő társbérletet kaptak. Beköltözött raktárunkba, időleges betegszobájába az ősz „öreg BILL”,

a harapós vad kóbor kutya. December elején, mínuszos időkben házunk előtt egy sérült, feltehetően elütött kutyus kvártélyozta be magát egy avarkupacba. Amolyan közepes testű, izmos tacsiba oltott doberman házőrzőféle keverék jószág volt. Éhezett és fázott, láthatóan tört lábát nyalogatta mozgásképtelenül. Megszántuk, és némi fondorlattal bezsuppoltuk Geröcs Vendel – szintén kutya-barát – barátommal egy papírdobozba, majd bepakoltuk a Trabim csomagtartójába. Irány Cegléd, Állatkórház. Kiszálláskor látjuk, hogy a „hordszékét” jóízűen szétszabdalva, félig elfogyasztotta. Lepengetve az egy kisebbecske vagyont számláló műtési ápolási költségét és koszt-kvartélyát, magára hagytuk pár napra – remélt gyógyultáig. Érte-menvén döbbszünk rá, hogy nincs hová komendálnunk, mielőbb gazdit is kék neki szer/v/ezni. Addig helyezük el időlegesen a raktárba és majd Vendel komával, nejemmel felváltva gondozzuk. Első este miután jó ízűen elfogyasztotta a betegnek kijáró tyúkragú leveskét rögvest meg is harapta hálából a családi szakácsnét. A nej sikoltozva tetanuszra el, a kutya viszont addig desszertként szétrágott és belafátyolt egy kartonnyi rostos barack-üdítőt, majd egy szuszra elfogyasztotta Miklósunk legharsányabb falméretű olajban gazdag, számára feltehetően ízletes/ízléses festményének felét. A másik félt „csak” összekarmolta, jó-ÍZlésű kritikusként. A „MŰ” így gazdira lelt, elkelt. Ki kellett fizetnem! /Jó vétel volt.../ Eljött a karácsony, mérges-idős Billünkön még mindig nem tudtunk túladni, aki csak Vendelt volt hajlandó eltúrni. Így a komám egészségügyi séta jelszóval, szenteste előtt átballagott kutyasétáltatóba, inkább tán kis sörmustrára. A bolt zárva volt, a ser pedig ingyen... A két barát jóocskán eltanyázott, sőt beesteledvén még nótáztak is. A pillanat varázsának engedve Vendel szerint – ki utólag letette erről a főesküt – az énekelő kutya vele vonította a „Menyből az angyalt”... A koncertvégre persze a sörkészletünk rendszeren megfonnyadt /pedig az öreg Bill csak üdítőzött!/. Aztán méregzsák házőrzönket hazavittük Mindszentre apósomhoz falusi kutyának, ahol azon nyomban a szükség-gazdit is megharapta. Éjjel átrághva magát a kamra ajtón, kankutya lévén megszökött. Feltehetően sintérvégre kerülve végezte, új gazdája nem igen kereste, neki is védőoltásra kellett inkább mennie.

Tóthék kocsmároskodásához köthető hogy pezsegni kezdett ekkortól (már az értelmesebb, ivással kombinált kultúra /t/erjesztés IS: Elődeimnél jegyezte be, még '92 be, Czákó Gábor nyitó sorait a VENDÉG/EK/ KÖNYVÉBE, aki: „Szeretettel köszönti az Olvasót és boldog új Magyarországot kíván neki ebben a régióban.” Sajna – e kordokumentum bejegyzésekkel, dokumentumokkal, fotókkal etc. etc. telt „csudikönyvnek”, a végjátzsma tájékán lába kélt. Természetesen emberi két lábon távozhatott és sértődékeny bűvész kezek tűntették el... Tán (tulajdon)jogosan ?, tán nem..., mindenesetre kár érte! Még jó, hogy a legértékesebbnek – vélt – bejegyzéseket, „fennállásunk” 5 éves évfordulójára szemelvényekként; egy kis kiadványba összegyűjtöttem -'96 februárjában. Utólag derült ki a napokban Tótiással beszélgetve a régi szép időkről, hogy gyanúm téve-

dés, a tettes mégsem ő. Bár tudja, sejti ki volt közülünk a szemfüles /el/tulajdonló... Utolsó bejegyzését tünékeny könyvecskénkéből – ekkor még csak betelt, de volt másik... - idemásolnám:

„BAJ VAN. Össze kell szednünk magunkat. Együttlétünk talán ezért is hasznos volt. Makovecz Imre” – (a pufajkás „na és” érája idusán...)

A KLUB és „környéke...”, ettől még, rendben működött természetesen /jól-rosszul/ tovább, de sajna a korabeli tények és „történeink”, dokumentumok híján, csak az időközben egyre szórványosabb sajtóközleményekből, még-inkább a csalfa tagi visszaemlékező elmé(n)kből szűrhetőek ki. 1998 idusáig még én is elseftelgettem, fecserészgettem, szervezkedtem a „pultban”, de a környezeti hatások nyomán, s a családi kupaktanácsai döntés – számomra környezetváltoztatást javallott! Egyrészt végre fix(?), eddig csak ideiglenes nyögdiíjas állásom jól alakulgatott, nejemék iskolájában: napközizhetek tovább. Az első iskolai „racionizálásokat” még túlélve... /Ki gondolta, volna, hogy 7 év múltán ismét munkanélkülivé kényszerít egy újabb botor önkormányzati döntés; nagyközségnyi méretű városrészünk oskoláját mán-meg, majd megszüntetik.../ Másrészt a helybéli fórumszervezetet is elérte az országos-kór, leszámízták (önmagukat?), immáron többedszer. Itt az egymást vica-versa ügynökvádolás járta, egyéb szaf-tos pletykákkal (rágalmakkal is) körítve. Ezért egyesek kiléptek, némelyek átléptek, mások felfüggesztették tagságukat s a maradék (lelkesedés) politikai-közéleti aktív tüsténkedés/ünk/, így feleződve lohadni látszott. Pedig közelítettek a választások... /amely, ha a FIDESZ nem segít helyben (is), maximális kudarcral zárulhattak volna./ Nem kedvezett klubunknak az irigy konkurencia jelenléte, a politikai változások általi megerősödése sem. Eleinte csak az épp MDF közeli vállalkozók által életre hívott, luxusdrága – „nomen est omen” - zártkörű „HOZAM-KLUB” jelentette, a még ekkor más profilú vetélytársat. Bár némely nagy(igényű)kínú politikusunk azért szívesebben sertepertélt ekkorra inkább a nagytőke árnyékában..., mint ingyenes gázsíjú előadóként klubunkban. Aztán sorra létrehozták politikai konkurenseink az egy-egy előadásos, saját elvszajkózó „hasonmásainkat”. Lásd.: elébb a Technika Házában alkalmilag fészkelődő elődő: Liberális „Klubot”, majd a szocik Vass Lajosék vezényletével a szomszédos Gösser-sörözőben, a Szolnok-Klubot. EGÉSZSÉGÜKRE...! A vállalkozásbaráttalan környezet sem igazán kedvezett már kulturális, vendéglátó Bt.-nknek, ráadásul a tisztas segítőársakból is ekkorra kifogytam. Enyveskező csirke-fogókkal pedig nem lehet tisztesen – inkább esetünkben kulturál/is/t/an vendéglátózni, így bedobtam a törülközőt.

Utolsó rendezvényünk azért emlékezetesen nagy „dobás” volt. A helyi munkástanáccsal, illetve a megyei „főmunkástanácsosával” Csepregi Karcsi bá’-val, – ki párttag is volt - közösen ’98. jan. 17-én óriási sikert arató, városi pénzdíjas ULTI-versenyt rendeztünk. KÉSZ-PASSZ!

Azért volt még egy fontos „utójátékunk”, immár újra vendéggé átlényegülten a klubbeli „baj” társakkal. Közeledtek az új választások, (a’ la ’98). Volt közöttünk, aki lelkesen plakátot nyalogatott, avagy pártoskodva kampány körutazott, netán szellemileg, környezetében ideológiailag szélmalom harcolva csatározgatótt. Elegünk volt már a pufajkás „na és” elvtársakból! Klubos „asztaltársaságunk” viszonylag újszerű, szellemes kampányeszközzel próbálkozott! Kitaláltuk, hogy vállalva nevünket és arcunkat, az ország gyülekezési választás elődje előtt pár nappal közösen feladunk a megyei lapban egy jópofa befolyásoló keretes hirdetést, magánemberekként saját zsebből azt megfinanszírozva. /Ami esetben valóban szó-szoroson vészett fejszenyéllé lett, hiszen megelőlegeztem ügyintézőként a költségeket, amelyből a ráeső összegeket a társaság többségétől az óta sem tudtam bekasszírozni. Több is vészett..., vészhetett volna egy rossz választásnál! Talán majd most olvasván e sorokat, a komáknak eszükbe jutok.../ Megjelent „üzenetünk” a megyében, nyilván vegyes fogadtatásra talált, /volt, azért ahol tán sikert is arathatott!/ Idézzük fel, talán érdemes:

„*MEGHÍVÓ!*”? Barátaink, szeretteink, sorstársak és ismerősök, megyénk választópolgárai! Szeretettel és tisztelettel hívjuk és várjuk kedves mindnyájukat sorsfordító szavazásunk második fordulójára. Eleddig közösen elégedetlenked(t)ünk a jelenlegi kormány szak-értelmetlenkedő, be nem teljesülő „ígéreteivel” szemben. Adjuk tehát MOST támogató szavazatainkat a hiteltelenné vált koalíció leváltására! *'Mottónk: ROSZTOV helyett OXFORD.'* Szolnok, 1988. május 17-e vasárnapján. Alulírottak: 13 szolnoki polgár név és foglalkozásjelölő szoros ABC szerinti felsorolása.” Bensontól Stork Sándorig... Pártonkívüliek és (4 félé) párttagok, többen van, volt, lesz önkormányzók és egy volt országgyűlési képviselő. Avagy tanár, gazdálkodó, portás, fogász, építész, festő-mázoló, grafikus, ügyvéd, népművelő, nyögdiíjas, földművelő, vízmérnök és méhész. /UGYI jó? Nem azért, hogy láthatóan én fogalmaztam, ily’ nyakatekertre./ Ezt már az akkor regnáló ifjú demokrata polgármesterünk sem hagyhatta figyelmen kívül. /Bár nem rajongtunk kölcsönösen egymásért.../ Egy kosármeccs szünetében odajött és jattolva megköszönte a segítségünket. /Amikor már a „Győzőék” győztek!/
A fenti társaság ezután sem bomlott fel, rendszeresen lelátogattunk a klubba. Közelített az őszi helyhatósági „pártvetelkedő”, - úgymond, leendő önkormányosaink megméretése a városért. /Avagy csak a helyi kiskonc is koncert?/ Elhatároztuk, hogy ráhozzuk a „szívbját” nyalka pártjainkra, és civil kurázsiból, - mi is ringbe szállunk! Szót tett követett, szeptember végire megalakítottuk, a hírelés aláírói közül heten, plusz pár régi cimborát is beírolva; a „SZOLNOKIAK SZOLNOKÉRT EGYLETET”. /A Technika Házában 16 lelkes és felettebb furmányos alapítóatyával./ Elnöknek, engem, az ötletgazdát választottak, alelnökünk néhai Nagy István sikeres helyi építész uram, titkárunk az öreg Taki, - /a kosaras Kistaki apja./ - városunk közkedve/lt/s figurája lett. Frissen alakult civil /gitt/egyletként megpróbáltuk magunkat valóban hasznosítani, (majdan) város-

unk, önmagunk, s a „csapatunk” javára. Szlogenünk szellemében: „EGYÜTT; -EGY MÁSÉRT!”. Egy fillér közpénzben nem részesülve, csak a saját szellemi tőkénket kamatoztatva azonnal jópofa, újszerű kampánykodásba kezdünk. Hétről hétre sorjázta a felettebb figyelemfelkeltő városi rendezvényeink, melyeknek a nagyérdemű elé tárásában, az akkori városi televízió sportszerűen, esélyegyenlőségünket biztosítón, jó partnerének bizonyult. A legnagyobb „közönségsikert” az aluljárói horgászversenyünk aratta... Amellyel arra kívántuk felhívni a közfigyelmet, hogy az elmúlt önkormányzati cikluson átívelő probléma; a városközponti hibádzó nyilvános budi ügye; még mindig megoldatlan. / Szar ügy!/ Az aluljáró ekkor már évek óta kihasználatlanul, lepusztult, poccsás szemétdombokként csúfoskodott a városközpontban. /Nagyobb esőzések után hetekig szinte csak „átúszhatóvá” vált, sűrű békakuruttyolások közepette.../ Ahogy pecabotjainkkal benne, a horgászatot imitáltuk, többek álmélkodva, komolyan kérdezték: - „Van kapás?” Majdnem lett! Benevezve a választásra, ugyan csak hat választó körzetben sikerült jelöltet állítani, a tizenhatból. /Többek, időközbeni megretten(t)ésből adódó vissza-tánca, no és az idő rövidege miatt./ De ez elegendő volt a pártokkal egyenértékű kollektív lista állításához. /Volt nagy „öröm”, a konkurencia háza táján./ Azután mégis stílszerűen szólva, egy szolnoki polgári hajszállal lemaradtunk. /Hatszázötvenvalahány támogató szavazatunkhoz, alig bő száz hibádzott, hogy széket foglaljunk a közgyűlekezetben./ Ha időben megalakulunk, és összefogunk a várhatóan potensebb egyéni jelöltekkel, akár frakciónk is alakulhatott volna. Így utólag visszagondolva, pont ez hiányzott vón’ nekünk, hogy nyakkendőben dermedezve napestig ücsörögjünk ott eredménytelenül, száj tépve, a problémák igazi megoldási lehetősége nélküli városközi közgyűlekezésben... /Agresszív anti-nikotinisták gyűlekezetében. *Brrr!*

Happy-end nincs? De, van! A fórumban is párttag tagjainkat, utólag majdnem kizárta pártjukból etikai bizottságuk. Lévén alapszabályuk szerint nem vehetnek részt egyéb olyan szervezkedésben, amely konkurensüknek tekinthető a választásnál. Még ha az, mint esetünkben is; remélem a közös célért: - *a városunkért szerveződött!* /Ennyit a pártoskodásról.../ Azért a tavalyi önkormányzati választáson écánk mégis bevált, egy jóval erőszakosabb civil bagázs „jogutódként” végre behatolt! /Egy képviselői és egy külső bizottsági helyet elorozva, a pártkatonák elöl./ Várjuk a megérdemelt feltalálói díjat... A pártok mai „elismertségét” tekintve, következőleg szaporodni fognak majd a hasonszőrű magánzó-vállalkozók, vállalkozások.

Ennek-utána, váltott „lovakkal”, vállalkozókkal, még bő három évig működött – az egyre inkább, már csak elnevezésében demokrata – KLUB. Nem volt már „parlamenti képviselőtársunk”, aki, mint korábban könnyedén tudta volna személyesen meghívni képviselőtársait. /Hisz Tóth Pistánk, a „klubvezető” a ciklus vége felé – azóta is megmagyaráz(hat)atlan lemondásáig – parlamenti jegyzőként invitálhatott könnyedén jó vendégeket, a tisztas vendégségbe.../ Nyilvános

rendezvényeink alig-alkalmivá szűkültek, drágán kocs mázni, felhígult nagyérdeművel vegyülve, azért úgy, ahogy, de lehetett.

Azután ennek is vége lett, az utolsó gebines-utód idejében már jó félévig zárt kapuk fogadták, az addig szimbolikusan és lógóján nyílt kapukat hirdető, a hajdani otthonpótlékba belépni szándékozókát. /A „jó?” gazda, - s cége székhelye - az ügyesség vizsgálódó vendégszeretetének okán csukva volt...!/
Új választás, s az új műsorhoz: új férfi kell/ett! A (2002/III/IV: D-209-es ügynök...) – Így helyben is... egy éven belül megtörtént kiűzetésü/n/k a „LUKBÓL”. Átéptetés a címszó: Illetékhatallá lényegül az épület, a fórum iroda is hurcolkodni kényszerül. KÉSZ-KONYEC! Hogy mikor, ezt már az emlékezet jótékony homálya fedi, fedné, hacsak nem sikerált volna megtalálnom, szociográfikus, mindmáig féltve őrzött : „Jeszy dokument” - táramban, a kétségeket kizáró bizonyítékokat. Kulcsátadásra/zárásra klubunk 2003. március végén került. /Az ambuláns kezelőlapom tanúsága szerint március 16-án vettem igénybe a Kórház Sürgősségi Traumatológiájának ellátását: „Anamnézis: Tegnap éjjel az utcán nekiesett egy fának és a jobb mellkas-felet megütötte... Státusz: dg. Fract. Costarum V-VI. 1. d.”/ Tán, magyarán bordarepedés..., szegvyszemre a Tófenéken, (a konkurencia MSZ/m/P. irodája előtt) lévő „aszfaltcsapdába”, nem véletlen/vétlen bebotolva =, a BÚCSUBULI... végén! Nagy /DEMÓ-uccsó/ BÁL volt... A tettes(ek) visszatért(ek) a tett(ek): tehát témánk színhelyére, és ahogyan régen szoktuk; MI volt cimborák adtunk és áldoztunk közösségileg március 15-e tiszteletére. Tisztességgel utoljára együtt ITT emlékez/het/tünk nemzeti ünnepünkről, majd ráadásként a szép napokról. Felsorakoztak és eljöttek „kondoleálni” a RÉGI „csibészek”; „pultosok”, haveROCK, a tagok, szimpatizánsok, fellépők és „szeretők”, meg a törzs „FÓRUMOZÓK”... Majd elbúcsúzkodtunk...; - Szervusztok régi barátok..., - a(z) /régmúlt/ ifjúságtól, a „h/öskortól” s kicsit közös/ségi/ ELVEINK-től is. /Fentiek szerint JÓL sikerált..., legalábbis – nékem!/
Új választás, s az új műsorhoz: új férfi kell/ett! A (2002/III/IV: D-209-es ügynök...) – Így helyben is... egy éven belül megtörtént kiűzetésü/n/k a „LUKBÓL”. Átéptetés a címszó: Illetékhatallá lényegül az épület, a fórum iroda is hurcolkodni kényszerül. KÉSZ-KONYEC! Hogy mikor, ezt már az emlékezet jótékony homálya fedi, fedné, hacsak nem sikerált volna megtalálnom, szociográfikus, mindmáig féltve őrzött : „Jeszy dokument” - táramban, a kétségeket kizáró bizonyítékokat. Kulcsátadásra/zárásra klubunk 2003. március végén került. /Az ambuláns kezelőlapom tanúsága szerint március 16-án vettem igénybe a Kórház Sürgősségi Traumatológiájának ellátását: „Anamnézis: Tegnap éjjel az utcán nekiesett egy fának és a jobb mellkas-felet megütötte... Státusz: dg. Fract. Costarum V-VI. 1. d.”/ Tán, magyarán bordarepedés..., szegvyszemre a Tófenéken, (a konkurencia MSZ/m/P. irodája előtt) lévő „aszfaltcsapdába”, nem véletlen/vétlen bebotolva =, a BÚCSUBULI... végén! Nagy /DEMÓ-uccsó/ BÁL volt... A tettes(ek) visszatért(ek) a tett(ek): tehát témánk színhelyére, és ahogyan régen szoktuk; MI volt cimborák adtunk és áldoztunk közösségileg március 15-e tiszteletére. Tisztességgel utoljára együtt ITT emlékez/het/tünk nemzeti ünnepünkről, majd ráadásként a szép napokról. Felsorakoztak és eljöttek „kondoleálni” a RÉGI „csibészek”; „pultosok”, haveROCK, a tagok, szimpatizánsok, fellépők és „szeretők”, meg a törzs „FÓRUMOZÓK”... Majd elbúcsúzkodtunk...; - Szervusztok régi barátok..., - a(z) /régmúlt/ ifjúságtól, a „h/öskortól” s kicsit közös/ségi/ ELVEINK-től is. /Fentiek szerint JÓL sikerált..., legalábbis – nékem!/
ARANYKOR(ty)/UNK/:
- KÖVÉR - ordít valaki (?), - JÖVÜNK!!! – harsánykodik tovább egy stentori hang fentről – 16 lépcsőnyiról: Csala képviselő társunk az, építészmérnök „szénátor” uram; közgyűlésszünet levén. Jönnek, nem kopognak - otthon vannak, már itt is vagynak. Fura, de aranyos szintársulat – így együtt! Kővér, a csapos nagy fazon: az „Olajka” fő B-közepe, s a Sportkaszinó /másoknak mondottam-volt FABÁR”/ üdvöskéje, ottani első-segédem. Fantasztikusan jó kapcsolat -, s így közösség - teremő! Mára, tán klubos „újgyakorlataink” kapcsán és tapasztalásából, az ország legfontosabb (ROCK-és vidéke) műsorszervezőjeként funkcionál: Ő lett a „PALLAI PRODUKCIÓ!!!”. Csala építész úr, a helyi-fórum (majdnem) alapító és vezetőségi tagja, országos „választmányozott” sem kispályás játékos... Most ippeg vidáman lamentálva be/le/gurul a klubba: - Hol az adag/unk/om?

(Attól függően, hogy gavallér kedvében vagy-e? Megkapta-e esedékes szenátori zsebpénzét?!) Kontráz öreg képviselőtárs komája, mindenki kisgazda ZSOLTI bácsija: - Ide egy veder bort! Társaságuk /tán ide nem-illő!/? harmadik tagja /a Labour-party, hmm...(hogy finoman fogalmazzak); Soós Pista bá' / – félreértve az előzrikálást – ijedten szerényen pislog: - Én csak egy felest meg kisfröcsögöt kérek, tisztelettel gyerekek, hisz ma is estig nyalván közgyűlünk. (Ő most a szokásos korelnök, vendég, az időlegesen el/be/fogadott tiszteletbeli demokrata, ki szintén – fröccsös – zenész... Régi „építész”-elvti, ki erdélyi születésű, trianonn fájdmú idős, tisztesebb komcsi-bácsika.) Kövér vigyorog: - Már kitöltöttem az adagokat! Láttuk a Papával - (ez én vagyok, nejem pedig a Mama) - a Városi Tv-n az ülést, (Ő rendre „véletlenül” züllésnek ejtette?!), - naná, hogy észleltük a szünetet. Készültünk... Csalá, Te mán megent szundikáltál, igyatok a végén egy kávé is, már lefőztem...! Megjön közben Somodi dr. is, Ő még /pofá/vizitált jogászként egy előterjesztés kapcsán a városvezetéssel. /Ők az igazi – JOBB - ellenzék városunkban, a (rég)i-fidelsz-szadesz a kormányrúdnál ekkoron./ Isznak, hülyéskednek, ugratják öreg haverjukat, majd átmennek vitézlő uraink ismételtén: városatyába. Mi páran tovább tévözünk, este tudjunk visszatértükkor velük majd miről vitatkozni... /Esetenként écá(ka)t adni!/ Beesteledett-benepesedett a DEMO. Először rövid tisztelgő látogatást tesznek a munkaidő utáni „snellpiások” egy /két, néha több/ korty erejéig. Az emeleteken, pár lépcsőnyire felettünk „régivágású” hivatalok, hivatalnokok ügyködnek, telve a ház potenciális vendéggel... Gyorskortyolások. Aztán spuri haza – mintha mi sem történt volna – mamusz, Tv(fotel), csája, ropi: jobb a családi békesség alapon... Mások a politikusabbak is leéeretnek, ráérősen koccintgatnak, cseverésznek. Ők biza' tudják, hogy a kocsmá nem löverseny, annak meg kölletik adni a módját. Lassan vége a közgyűlésnek, érkeznek a párt holdudvarának „éceszgeberei”, no meg lejön a párt patronáltként kinevezettek, az új sütetű „funkcik” kara – képviselő és vezetőséglesre, s bizonytal közös fecsejre. Több ilyen új rend adta hivatal(nok) vagyon, úgymind a Köztársasági meg/h/b/ízotti Hivatal, az FM. és Kárpótlási Hivatalok vezetői, a megyei tisztí főorvos, közüti igazgatóság vezetőhelyettese, stb. Megjön a frakció; most már velük tart művész (és képviselő)társuk is a „kop-jafafaragó” Szabó Imrefia Béla, szusszannak, majd közösen harsányan szidják a szidandót, dicsérik a dicsérhető...és kritizálják az elleneket. /Volt is miért...!/?

Jövögetnek az ifjak és a mindennapi törzsvendégek is. Megjött /Ő úgy mondta hazaért/ – a sajnos mára már néhai - KUKA (némelyeknek bá'), a közös kedvenc/ünk/. A Tisza Táncegyüttes hajdani alapítója, nyugállományú koreográfusa, ki ma is a Corvinka – gyermek néptáncsoport vezetője. KUKÁNK – böcsületes keresztségi nevét ide érdemli jegyezmem: **Várhelyi Lajos** - évek óta szinte nyitástól-zárásig velünk élt, zord otthontalanságát – (vélt) mellözöttségét - baráti körünkkel pótolva. Később azután még – főként, vélem a társaságért – a fórumba is belépett, hisz meggyőződésesen tisztességes magyar /népi kultúrát erjesztő,

terjesztő/ érzelmű, trianonelvű, hagyománytisztelő és ápoló ember volt. Sűrűn panaszkodott: - A kisöcsikém – ki valóban a város egyik ismert háborodottja, zakkantja volt -, este megint behülyült! /Szegény idős édesanyjuk gondviselte, nyolcvan év felett is mindkét „felnőtt” fiát. Kuka, ugyanis elvált – szintén „táncos” leánygyermekai sűrűn látogatták, de az öcsike rendre megkeserítette a család életét./ - Hát nem beült éjszaka a kutyaólba, ugatni a Holdat? ’s beszorult! A tűzoltókat kellett kihínom hajnalban – panaszkodik a báty’ tovább... Egy szemernyit sem aludtunk. Szegény anyám, reggelre pedig nagymosást tervezett – mesélte napról napra fura otthoni kalandjait. Majd odaállt a vendéghi-rendezői JOBBról a pulthoz és a szokásos üveg ihlető „kőbányásza” társaságában dolgozni kezdett, legalábbis imitálta. Zsebnoteszébe számunkra megfajthetetlen írka-firkákat róva: koreográfiákat kreálva. Mikor beteg lett, a kórházban sűrűn látogattuk, „Schlossgoldot” és erőlevest ráerőltetve. Talpra állítottuk, újra járnit tanítottuk, egy időre visszatért..., még jó ideig csudaszépen – ha jó kedve volt – furulyált. Leszokott, legalábbis a cigiről, de iszonyatosan szenvedett végette. /Az azután végképp betette a kaput számára, mikor egyszer késő éjjel hazaindulván, a Kossuth téri bokrok enyhelyében volt kénytelen sürgető kisdolgát oldani. Lévény nyilvános WC. naná, hogy nyista...! Megbűntették. Ezt tán jobban fájalta, mint rendre elmaradó városi kitüntetését./ Kár, hogy öreg barátunk, már nem zsörtölődik, biza’ hiányzik mindnyájunknak... testületileg, közös kegyeleti korszorúval részt vettünk temetésén.

Bal oldalt TÁNCI - /Unicum, Z-keserű, sörrel, ez az „ucsorája”/ - támogatja rendre a pultot /szállító/munkáját bevégezvén. A pult két oldalán mindkét szélén álldigalónknak a padlóra fel is van meszelve bérelt helye s neve. Ő az önkéntes bikaerős rendfenntartó; respektálják is a rendetlenkedők... Öreglegényként itt talált napközi (második) otthonra, túlsúfolt lakótelepi kislakásukból kiszorulva. A sörshordó lépcsőkön való lecipelése néki meg sem kottyán, nem úgy GATYÁNAK, ki szokásosan-spicesen, rendre lelkesen, segítőkészen gurult le hordóstól, nagy robajjal landolva a pincében.

Persze ennél nagyobb attrakciókat is végrehajtott már Gatyánk; szól róla a szeretetteljes baráti fáma. Egyszer például a Tiszaligeti hajdani szép napok, esték során, kora tavasszal fogadásból átúsztta a Tiszát...! Sikorszki komájával fogadva, s ugyi fél lityi rum (a kedvence) volt a tét. Józsika - /szegény édesanyja így becézte, nem egészen benőtt fejelágyú fiát/ - szerencsésen túlpártot érve, kijózanodva -, rájött, hogy fázik. Uccu neki belekucorgott – a TISZA gyógyfürdő ártézi kifolyójának kőbölcsőjébe, átmelegítendő átfázott tagjait. De egy rémes gondolat nála is rögvést tettben fogant... - Túlparton maradt a nyereség, a szívet (s mást) melengető „Jamaikai”! Visszaúszott - túlélte. Ahogy most is: - BUMM... ez a sörös Gatyá! Megjött a sör! - röhög SÜNE, a váltótárs pultos. /Ki szintén a „Fabár” rocker drukkerai közül lett pótolhatatlan segítőtársunk, amatőrként kiválóan „vendéglátóvza”./ Sör csapra útve, a szokásos mindennapi

zsíroskenyérként /lilahagymával, szerelmetesebbeknek retekkel, zöldpaprikával/ megkenve, magnózene csurig feltekerve, egyúttal a Tv is bekapcs., jöhet a nagyérdemű. Jön is. Életre kelnek a faliképek..., hiszen állandósult dekorációnk a törzsvendégek színes gyorskarikatúrái, fellógatva félkörben a falon. /Made in: VOLKOV magyarrá vált fehéroroszművész-barátunk, szimpatizánsunk élethű krétarajzai./ Besorjázna: Tóthék, Kovács Gyula megyei pártszervezővel, Andreástól (ki a szervezet minden titoknok-adminisztrátora), Zámbo Ernő, Libor Dezső kampányfőnökök, Soma DR. képviselőtársaival, Kövér, meg Süni, én, – a dolgozók, majd napi sorrend szerint a többiek. Van, aki közülük csak hétfőgőzén a rendezvényekre, vagy csak bulizni jön: de azt percnyi pontossággal teszi – rendre. Valuska mérnök úr, az (id)ŐS rockmann és drukker, hasonszórú komájával Tanár Úrral, „Tancsival”, a postás Holló Jani, a sportszervező Paji /ki itt azután pártoskodni is beállt/, Kopasz, Tojás a „B” közép főerői Poór Petivel /az Olajka’ későbbi, mai sikeredzőjével, ki ekkoriban megszorultában még a pultban is segédkedett/ + a csajok - and „playbond-band”. ÚJRA ITT VAN... a nagy csapat, máris hevesen összezsápnak, vitatkoznak, – úgymond politizálnak. Gongra megjött Jenő bá’ is, a főtisztai legfőbb-főorvos, kezdődhet a mulatság. Sőt őrzővédő önkéntes „testőre” UDÓ – a skeenhead vezér is betoppanik. Különös klubbeli viszony az övék... Egyszer egy pitymalatos, pityókás hétfőgőzén pár szípus legényke is lekóválygott. Azonmód belekötöttek, az őket jogosan rendreutasító, nemcsak neve szerint kicsi dokiba. Majdnem tettelegességig fajult a vita, mikor közbelépett UDÓ. (Közismert kick-boxos múltjával, két méteres termetével s bő mázsás kigyúrt izomkötegeivel.) - Magyar a magyart nem hagyja bántani! – bömbölte. Majd egyszerre két figurát felkap/tat/va a lépcsőn kivágta őket, mint a macskát ..... Önérzetes fiatalunkról csak annyit még, hogy eleddig Ő volt a város fő fenegyereke. Tán a klubhatások is közrejátszhattak a későbbiekben abban, hogy megkomolyodott. Sőt a 2006-os önkormányzati választáskor, mint a MIÉP egyik jelöltje – elindult. Nem volt már akkorra, - mint régen, - biza csak a volt izomagyú. /A főorvos uram további pályafutásáról, majd még a későbbiekben.../

Megtelt a „küzdőtér”, mára egy – időközben már sajnos – szépeplékűvé vált előadónk is kerülközött: „ *A megnyesett fa kizöldül* ” – írta be látogatása emlékére, s írom én az Ő emlékezetére: *Dr. Horváth Balázs* (1993. május 17.)

Nagy formátumú, baráti beszélgetés volt, némi vitával a taxis blokádról. Némelyek, közülünk ugyanis akkor lelkes hazafiként teázatták a (másra)szomjas sofőröket, némelyeket, - kik protestálni mertek - viszont elverték a Tisza-hídi totál /részeg/, szabad(os)ság ittas blokádlók. Mecsoda különbség! Kiegyeztünk?! Lassan véget ért a rendezvényt követő utóbeszélgetés is: „Kihörpintik poharaikat s hazamennek a legények...” Mi is némi rendtétel után. Holnap hétfőgőz, nagy „BÁL” ígérkezik.

Reggel áruszállítás, Kukuja éppen sepregeti a járdát. – Főnök mondja, jó, hogy gyütt! Bevágnám a bérem. – Oké – mondom, jöjjön. Mindketten tudtuk, hogy mire gondol a „színházi, avagy seprűs Lajosként” közismert, külön városi csudabogár. Ki időközben, mint tudósított a 2004-es, szeptember közepi napilap, tragikus – élet után - közúti baleset áldozata lett. Lajossal eleinte nehezen egyeztünk meg, voltak vele fenntartásaim. Nem ismertem, – indokait sem – csak felhíborított alkalmanként lehetetlen viselkedése. /Lásd a '92-es, októberi, a kopjafánál tökrészezen történt ünneprontó „ünnepi eseményeket”. Ő is zokon vette a mások által neki is elmesélt, állítólag, őt támadó cikkemet.../ De a munkámia /és italkényszer/ nagy úr. Egyszer lekocogott a lukba elmaradhatatlan veszsző seprű-társával. – Főnök, reggelente eltakarítanám a kocsma előtti járdáról a „disznóságot”. /Szó se róla, néha jól jött nagyobb buli után az ajánlott segítség... Hátha így a szomszédok is megbékélnek?/ Az üzlet megkötött, fizetségül természetbeni juttatás volt a bér: 2 feles formátumában. A baj csak ott kezdődött, hogy a dolgozó egyre gyakrabban sepert a portánk előtt, még akkor is, ha előtte este vendégünk is alig volt. Ideszokott... /a rászokása szegénynek már korábban, s mint hallottam később; okkal volt/. A bérfejlesztésben is mértéktelenkedett, emelte volna rendre a kvótát. No, meg a vendégek sem mind(ig) örültek mikor topisan, piásan betopogott, seprűjével seperni! Egyszer aztán megsértődött, elmaradt. A takarítás meg ránk... Később hallottam róla több-csatornából a városi szájról szájra szálló legendát, amelyeket csak röpké személyes „beszélgetéseink” is megerősítenek. Szegény Lajos tanult ember volt – tán az orosz nyelvet is bíró katona – családjával együtt boldogan élt; - míg... SZÖRNYŰ, míg az alábbi vasúti katasztrófa áldozatai nem lettek kislányai és felesége. A rettenetes baleset napja, éppen Szent Karácsonyra esett, a mi családunk is izgatottan várta haza Pesten tanuló nővéremet. De szerencsére Ő, egy későbbi vonattal indult haza. Kecskécsárdán váraoztatták őket órákig, majd segélybuszokkal hozták Szolnokra az utazókat. Jó apámék közben, aggodalmukban fűhöz-fához telefonoztak, de végre épségben testvérkém megérkezett. Annyit azért már megtudtunk, hogy komoly vasúti szerencsétlenség történt... Utólag, lásd kivonat a jegyzőkönyvből:

„1963.12.24. Paládicpuszta mh.: 328,004

A 970-971-es szelvényben - Paládicpuszta feltételes megálló közelében a - Bp. Nyugati pu -Szentés között közlekedő 7712/b sz. személyvonat hátulról belerohant a 170-es sz. fedező-jelző előtt álló 2756/d sz. tehervonatba és azt 30 méterrel előbbre tolt. A mozdony után besorozott 3 favázás személykocsiban 45 halott – köztük 17 gyermek – és 34 sebesült maradt. Oka a személyvonat mozdonyvezetője illetve figyelő fűtője volt, akik a nagy ködben nem vették észre az előző két jelzőt. Ezen kívül felelősség terhelte Bp. Nyugati pu. forgalmi kocsimesterét is, aki a meghibásodott - vasvázás - szolgálati kocsit kisoroztatta, de nem intézkedett annak másik vasvázás kocsival való pótlásáról... A mozdony-

vezetőt 11, a fűtőt 3 évi szabadságvesztésre, illetve foglalkozásuktól való örökös eltiltásra ítélte a bíróság. A kocsimester 10 hónap szabadságvesztést kapott. Nyugatis mozdonyvezetők elmondása szerint, a mozdonyvezető szabadulása után felvigyázóként dolgozott a Nyugatiban, nyugdíjazásáig.”

Sorsüldözött Lajosunk – ki a korábbi rossznyelvek szerint: ’56-os cselekményekért is meghurcoltatott, sőt időlegesen a „Nagy-Szajúzba” deportáltatott – hiába várta a rokonlátogatóba lévő családot. Éppen a mozdony utáni favázás gyermekkocsiban foglaltak helyet. A rosszat sejtő atya az állomáson várakozott, az akkor már jajveszékelő tömegben, mikor tudatták vele a szörnyű hírt... Nem csoda, hogy belerokkant. Azóta alkalmi munkákból tengette életét, az eleinte önként vállalt színházi (és) köztisztasági munkájához élete végéig ragaszkodott. Tán a régi értelmes családi és közösségi életének valamely fel-felragyogó emlékfoszlányaként. Sőt még-egyszer, ahogyan Ő mondogatta: - Főnök kiemelték, filmsztár lettem... Valóban játszott /statisztált/ Szurdi Miklós 1983-ban bemutatott, a moszkvai Filmfesztiválon, az „Arany Medve” díjjal jutalmazott filmjében: a „HATÁSVADÁSZOKBAN”. - Én voltam az egyik főszereplő, meg a nyitókép, a triciklimmel és még 14 képben szerepeltem, - mondta „főhősünk”. Jórészt így volt, többször láttam a filmet, a szolnoki színházban töltött évek ihlették a rendezőt. /Többek között, későbbi szereplőm, a legendás Kadi volt az egyik epizód szereplő, a színészklub büfése, ha névleg is.../ Sőt, jó-szerencsém úgy hozta, hogy részt vehettem Moszkvában, a Rasszija-Szállóban - mint szorgos mozi-üzemi filmpropogandista és jutalmazott barátságvonatozó, - vendégként a film bemutatóján. /Az már kevésbé volt élmény, hogy többedszer, szokás szerint órákig kellett sorba állnunk, a jutalom ellentételezése gyanánt a Vörös Téri Mauzóleumnál Lenin „apánk” – viaszszobránál – úgymond(ták) holtteteménél./ De térjünk vissza kishazánkhoz, a mába...! Egyszer azután szegény Lajos bátyónk zaklatott, zakkant élete végén hosszú útra indult... Egy – számára végzetes - nyárvégi éjjelen, az új 4-es úton, már a Szent-István hídon túl gyalogolva elmaradhatatlan munkaeszközével elcsapta egy külföldi kamion. Lehet, hogy kegyeletes és szokásos emléktúrára indult a (családi) katasztrófa helyszínére? Onnan már nincs messze Paládics-pusztá... Léleekben találkozhatott végre a korán elvesztett családdal! Öröklétig munkaadója, a színház valóságban, de előtte honlapján is méltón elbúcsúztatta. Lásd: „A szolnoki Szigligeti Színház 2004. szeptember 8-án, szerdán vesz végső búcsút Balajti Sándor Sámueltól. Az életének 66. évében elhunyt hamvait a Tiszának adják. A társulat tagjai, ismerősei a folyó Tisza Szálló melletti partszakaszánál a 18.00 órakor kezdődő megemlékezésen köszönhetnek el Balajti Sándor Sámueltól, a város Kukuja vagy Lajos néven közismert különleges alakjától.” Valóban tisztos, tiszteletteljes temetést szervezett számára a Szigligeti Színház akkori igazgatója. A parton rendezett kegyeleti ünnepség után, egy csónakról hamvait, az általa is kedvelt Tiszába szórta a színház dramaturgja. Egyik legrégebbi tiszteletbeli társulati tagként emlékét őrzi a színházi: földszinti

kép és ereklyegyűjtemény. Nagy méretű jellemző színes, karakteres portréfotója mellett az elmaradhatatlan (echte) seprő: Búcsú Kukujától. /Világhálós hír: MA helyezték örök nyugalomra. - „szolnokinaplo” - 2004. szeptember 8-án, szerdán, Balajti Sándor Lajos, Kukulya hamvait a Tiszában; /2004-09-10 17:15:12./

Szolnok szegényebb, szegény KUKUJA...

Pihenjünk, s most „ugorgyunk”?!

EMLÉKFORGÁCSOK:

A mai napra rendelt program: „BÁL”, inkább „csak” pendzsom volt; mely nem más, mint nálunk a péntekente, eleinte magától kialakult spontán magyar TÁNCHÁZ. Valószínűen Kukánk is sáros kialakultában, hisz először őt kezdték látogatni az ifjabb táncos és zenésztársak. Közöttük a táncegyüttes kísérőzenekara, a Kárpátmedenceileg /el/ismert CSÍK (JANI primás és) – zenekar(a). Jöttek, láttak s maradtak próba utáni törzsvendégként, azután egy idő /cca. a harmadik kör/ múltán, előkerült rendre a szárazfa is. Majd a brácsa, s rögvest kontráztak is, sőt már a nyenyere is nyekereg. Bemutató táncos(pár) már gyorsan kerülközött, eleinte csak a rockerek lestek, meg Juhász Pista kománk, ki alapító /párt/ tagként, nagy patrónusa volt elméletileg a népi-művészeteknek, s a szépnemnek; - mint a falusi első bálozó petrezselyem-árosok, de gyorsan felbátorodtak, sőt mindnyájan beszálltak. Hajnalokig mulattak azután együtt! Onnantól kezdve már másnapokon/másnaposan is leginkább, a Valusék által hozott „MUZSIKÁS” - kazetta harsogott. Egy nagyszerű előad/ó/ás/ után/a/, ottragadt vendégünk is a buliba, SÓT az öröm bazseválásba is beszállt, imígyen nyilatkozva: „*Köszönöm a szíves meghívást és remélem, hogy máskor is találkozunk. Én nagyon jól éreztem magam közöttetek – Veletek!*” Tolcsvai Béla (1996. január 19.) /A JOBB testvér.../

Korábban is volt már népdalénekes - /magyar, amerikai népdalok csudijó gitáros-énekese/ - vendégünk a Szolnokról a fővárosba elszármazott/üldözött Lukácsi Huba TANÁR ÚR barát(om)unk, akire büszke vagyok, de csak nekem állt kötélnek az ismétlődő zounoki meghívásai során. Oka volt ennek, régi még a 70-es évekből datálható barátságunk. A beszenyszögi műv. ház igazgatójaként gyakran hívtam Hubát, egy kis két lábon járó klerikális reakciót belopkodni az ifjonti klubvelőkbe. /Bár ott ez egyetértésre talált, mert mintaszerűen vallását gyakorló, hithű katolikus község volt az, biza’ – még az átkosban is./ A legendás, szeretett, gimnáziumi gitáros angol-magyar tanárt, aztán elüldözték, - kiutálták a városból... - nyilvánosan megvallott hite és - plébános barátja miatt. No meg - a/z azóta is/ megszokott elvtársi irigység, s a középszer „másságot, kiválóságot nem tűrő” pletyós-szarkeverése és az „állambizonytalanság” egyházi ügyosztályának üldözési mániája... Budán természetesen a ciszter’-gimi sztártanára lett, deák irodalmi színpaduk, ma is országosan az elsők közt vagyon. Büszke vagyok rá, hogy először vele együtt látogathattam, bő félnapos villámlátogatásra vissza őseim földjére, a ködös „Albionba” – ami akkor a komámnak, s azóta kicsit nekem is (alkoholos) ködbe vész... A testvérmegyében jártunk, a gall-Somme

megye fővárosában Amiens-ben, kulturális missziót teljesítve, a Szolnoki Szimfonikus Zenekar turnéjának vendégeiként. /"Hubicsek" – mint vendégművész (és) Bali Józsi karnagyúr régi országos komájaként, én szintén „zenész”, no meg mint a korabeli szponzor, a „megyetanács” képviselője. Hm., nemsoká ment mecenatúrám, s így én is - munkanélküli népbüvölőnek.../ Ekkortájt kiáltották ki Szűrösék itthon a KÖZTÁRSASÁGOT, mi Londonban, francia vendéglátóink „jutalomutazásán” vehettünk részt, az épp akkor, Pozsgai által, a vadiúj Barbican Centre-ben megnyitott Magyar Napok vattaközönségeként.

Egyébiránt később – pálfordulása után – Dr. Szűrös Mátyás is „beesett a LUKBA”, 1995. június 2-án: „JÓ politizálást és társasági életet kívánok e klub tagjainak, látogatóinak és sok kellemes emberi találkozást”

DE térjünk inkább vissza a szigetországba... Az ottani szlenget is anyanyelvi szinten kommunikáló komámmal úgy döntöttünk, hogy lecsatlakozunk félúton, inkább megnézzük a Canterbury Katedrális. Megnéztük, majd benéztünk a szomszéd pubba.../félnapos ott-rebelliskedésünk eredményeként, aztán magunkat is nézhettük kompunkon az ippeg háborgó csatornán átkeltünkbe a kontinensre. /Azután sűrűn találkoztunk szimpatizánsként az ünnepekkor a Parlament előtti, szokásos, a nemzeti ünnepeinken tartott kormányellenes „Csurka tüntetéseken”. Hubának tényleg teljes ködbe veszett Albioni snell-túránk. Ezek után invitáltam klubunkba, hová - addig sosem látott - „tömegek” próbáltak lejutni a TANÁR-ÜRRAL való „találkára” tisztelői és a volt hálás tanítványok. Talán az időközben nemzetbiztonsággá átöltözködő, volt „állambizonytalanság” is biza’ ott volt? „Öreg” barátom így nyilatkozott klublátogatásáról: „*Köszönöm, hogy meghívtak ide olyan barátok közé, akikkel EGYÜTT érezünk és együtt gondolkodunk. Lukácsi Huba (1995. december. 8.)*”

Fentiekén kívül voltak más, szintén neves MAGYAR zenészek is vendégművészeink, így a „kedvenc(em)” Illés Lajos, református kántor Uram, lelki és hitbéli társam a kisoroszi gyülekezetből, azután Nagy Feró „nemzet csótánya”-korából és Vaclavik Velorex Gazember László. Őket emlékezetem szerint én, illetve Kövér invitáltuk meg, egy-egy MIÉP tüntetésen a Báthory úti törzskocsmánkban össze(futva)borulva. De az sem kizárt, hogy az emlékezetes FRADIPályai MDF kampányzárón lehetett... Az bizti’, hogy ott igen jól eldumáltunk, egy időközben rovott múltú „véncsajjal”: Zalatnay Cinivel. Még egy ideillő, „beíró” zenészvendég elébbről:

„*Köszönöm a nagyon kedves fogadtatást (remélem sikerült kárpótolnom a múltkori 'hiányzást' ?!) Sok szeretettel és barátsággal: Szörényi Levente /1992. október 02./*

JO(BB) zenészek után ideillő a mi zenénkről, helybéli „zenekarainkról”, koncertjeinkről való emlékezés. /Ez ügyben Kövér, Süne, Valuska kellenének, hogy kiérdemesüljenek, mint főszervezők.../ ŐRÜLT nagy hang(orkánú)latú bulik voltak ezek, városszerte csodájára jártak, rendszeres látogatóvá váltak a rock

(blues) imádók. Dőlt a lé, mint a pelyva; leginkább az ilyenkor kötelezően foglalkoztatni kellett profi karatés ajtónállóink zsebébe. ZÁRTKÖRŰSÉGÜNKET csak így tudtuk biztosítani, az „igazoltak” és magunk biztonságát megőrizendő. Na JA, hisz tényleg profi volt, egyik hajdan világbajnok őrizőnk a strázsán: még a Szerzői Jogvédő jogdíjáért kutakodó paliját is kihajintotta... Havonta sorjáztak, a zenekarok s változtak a tagok. Akikre jó szívvel emlékezünk Kövérrel – szégyen, de elfoglaltságaink miatt, az iwiw internetes kapcsolati hálón egyeztettünk - : „Vacuum-Cleaner”, „Magvető”, „Blues Gang” és a LÓB.....; ja a „Horsefuckers”. Egyénileg nagy figurái voltak a néha változó tagú jam-sessionoknak: Tóth Petya, Zombori Sanyi, Spániel Peti, Zsuki, Bevíz Misi, kis-Ratkai, etc. No és az örök rocker-k(K)ovács, a helyi Rádió zenei szerkesztője, emlékezetes számukra mindig „beindult” a tömeg: - „Gyerünk, gyerünk alkoholisták!... címmel”. A hétköznapjainkat is elvéve, a politizálás mellett örömeivel fűszereztük... Néha még KUKA is beszállt pikulázni! Előkerültek gyorsan vigalmi zenészerszámaink, úgymond a Thonett-fogas=basszgitár (Kövér v. Süni), a modern álló-fogas=szólógitárként (Kopasz v. kis-tóth), Törpilla /lásd. később/ az asztalon pergetett, a székülőkén tamtamozott, mások mással szálltak be koll'-zenedénkbe. Még a tele, féligtelt és üres „sörüveghárfák” is megszólaltak. Én leginkább „SACHMÓ”-módin „karaokéztam”. Indulónk ilyenkor a Hobó: Kopaszkuttyája volt. Máig a fülemben cseng a MOTTÓ; „Le kell menni kuttyába, Légy a kuttyák királya, S nem királyok kuttyája!” JA! Ez is politika. Persze, közben üvöltött az eredeti zene és máris állt a bál, illetve az össznépi amatőrzenei-koncert. Törpéről csak annyit, hogy néha Ő is besegített vendéglátózni, könnyen tehetett hisz egyszázból', örökké koncertekre, kosármeccsre vándorló gyerekként, hátizsákja kihatetlen tára volt a biztonságilag tartalékolt tömény kajáknak. Zenés vigalmainkról most ennyit!

Dinnyés József – más káposzta... Ő, az én, még boldog szegedi főiskolás éveim örök baráti „szerzeménye” - mindnyájunk hasznára. Törzsvendég jellegű közös barátunk, visszajáró előadónk. /Lásd. pl.: „PÉPLAP”; „DALTULAJDONOS a DEMO-ban. Az 'Aradi vértanúk' emlékére címmel tartja műsorát okt. 7.-én, a szokott időben...”. (1994.)/ Józsi már Beszenyszögön is rendszer/ellen/es ideológiai-„fellazítónk” volt „Aranykoszorús Ifjúsági Klubunkban”, a 70-es évek elején. Legemlékezetesebb fellépése NÁLUNK – a szó szoros értelmében – a nagy „uccsó” száj-és körömfájás járvány idején volt, március idusán, amikor-is belépési korlátozás és gyülekezési tilalom rendelődött el a faluban, az akkor még meglévő kisbíró pergő/dobja/szava által... A korlátokat még valahogy csak-csak áthágtuk, beoptuk művészcimboránkat a faluba, de hun legyen a műsor? Karantén végett ZÁRVA a KULTÚR'! /A márciusi ifjak tisztelgésére.../ Kitanátuk, hogy nálunk a „lakáson”! Ekkor kaptuk meg szolgálati férőhelyül a múlt századi jegyzőlakot, ahol még Chiovini Feri bá', művésztelepünk ekkori doyenje született... Nagy kerttel, három nagy, szobával, víz, konyha, mellékhelység nuku,

illetve udvari illatozó - gyomtengerrel - ódon, korhad(t!) árnyékszékkel. Élmény volt így népnevelni a közkútnál, tehát a ceglédi kantával besorolva félórakig kántálni a következő rendezvényről társalkodónóimmal, a ráérő vénasszonyokkal. Bútor kerülközött a lerobbant irodaiak közül válogatva, vaságy a tanyasi diákotthonból. A nagy szoba üresen állt, illetve az volt – „a kutya, vagy gyermek” dilemánk korszakában – a DALMA névre hallgató boxerünk „gyermekszobája”. Ez lett a helySZÍN!/ Nagy siker volt, majd bementünk szüleimhez Szolnokra, a komi ott aludt, - mint máskor. Előtte még tajt sikert is arattunk a hírhedett - a korai ellenzék fő gyűlhelyeként elhíresült - Mini-klubban, sikeresen otthagyván az „ezüstgitár”. Azóta is hiány/c/zik, nem dalol már - Jósánkknak... Utána a községi párttitkár „elvtárs” behivatott, és pártfegyelmet helyezett kilátásba ismételt ideológiai-illegális mételyezés esetének fennforgása miatt. Kicsit elképedt, mikor közöltem: - Alávetem magam, csak lehetséges egy kis technikai bibi... Nem baj az, hogy nem vagyok párttag?! Puff neki, – erre aztán elképedt... - Hát Benson elvtárs, nem elvtárs? – kérdezte. No, - azért lesz majd gondunk magukra...! Így utólag visszatekintve is úgy érzem, hogy Józsi hajdani gyönyörű magyar költészetes irodalom „órái” nem kis szerepet játszottak az érzelmi azonosulás terén alakulgató belső ellenzéki politikai alapállásomban (is), de a mai pártpreferenciáimban szintűgy. Amikor együtt énekeltük harsányan, – mi kicsit hamisan –: az „Emeld fel fejedet büszke nép! Viseld el a világ szégyenét...” himnikus sorait, büszkén magyarnak és szabadnak éreztem magam. /Ha csak percekre is.../ Érdekes, hogy az Ő megítélése némelyeknél így utólag, nem ilyen egyértelmű. Furán éreztem magam, mikor a fentebb már leírt november 4 – i ünnepélyt szerveztem, – épp a legutóbbi választásokkor – az egyik kampányrendezvényen odajött hozzám az egyik polgármesterjelölt. /A nyugodt erő, tők esélytelenje./ - Te ez egy nagyon jó ötlet, emlékezzünk együtt! Csak ezt a Dinnyést nem kéne ott futtatnod, hisz ő a KISZ – táborok ügyeletes sztárja volt pol – beatesként... - mondotta. Rögtön tudtam, hogy nem fogunk mi együtt emlékezni levert Forradalmunk hősiességére, hőseire. Tipikus és szokásos magyar átok kettős mércével mért a / volt/ kartárs. Mely szerint, a múltbéli megítélésekkor saját szemben a szálkát sem, másikéban, pedig feszt a gerendát csólátatjuk. Emlékszem „danában” mikor még mindketten a szépemlékű Megyei Moziüzemi Vállalatnál dolgozgatva, ahogyan a csillag ment az égen, – úgy érdemeskedtünk... A szovjet filmek kiemelt forgalmazásának tárgyában, hisz jó kis összegű preferenciát húztunk le érte mindketten. Én, mint közművelődési osztályvezető, ő, viszont mint moziüzemvezető-közönségsszervező. „Egy” fokkal hitványabb árút nyakába sózva a nagyérdeműnek, mint amely már akkor a daltulajdonosé volt!

Jóska azon kevesek közé tartozott, akik megjelenés előtt beleolvastak jelen „írásműbe”. A róla írottakat volt kedves egy személyes „be-téttel” kiegészíteni; „*Itt az írás mibe löjtem – címmel: ...Dalaim panasza azokhoz zeng, akik ellen szól, és nem azokhoz, akik miatt íródott. A válasz, hallgatás! Válaszra várva,*

amely csak hallgatás lehet, mert a megszólított csak hallgatással válaszolhat, mert lelepleződik. Újra és újra mondom az éneket. Nem visszhangzik bennük, mert életsatornáikat önteltségük eltölti. Ezért nem változnak meg, ezért nem válaszolnak, mert elteltek az önmaguk teremtette mítoszokkal és kívülük zeng dalom. Ők az ideológiák lakájai és túszedői. Fogolydemokrácia, ahol a helytartók a rab-demokraták. Úrrá lenni önmagunkon, hogy úrrá legyünk a történeten, mert a középfook elvesztette értelmét.

Mit tettünk, hogy Isten reánk küldte ezt a siserehadat?

... A jóra összeesküvők otthonaira a paragrafusok palackszellemét küldik, a törvényerejű rendeletek módosításainak módosításai képében. Már a Nap sem mer felkelni reggelente, nehogy gyanúba keveredjen a közrend elleni lázításért...”

/Barátomtól eredet-hú a közlés, mely nemcsak a közösen átélt múltunkat jól fémjelzi, de szégyenletesen eredménytelen jelenünket, sajnos a változatlan rend...- váltást, s a váltókat is valóságghüen jellemzik./

Egyébiránt jól teltek és érdekesen, boldog hajdan volt LUK-béli víg napjaink. Majd-mindennap találkoztunk telházilag mindenféle korosztályosak. Sűrűn vegyültek közénk az idősebb, sajnos mára már néhai példaképe/in/k is. Így az '56-os harcokban Pesten résztvevő, s ezért börtönviselt Csiszár Laci bácsi, ki korelnök robotosa volt Szolnokon a KOPJAJA állításnak. Jókat beszélgettek, vitáztak erről/másról szegény KUTYÁVAL, a „technikus” másik „kopjafással”, az MDF városi szervezetének szintén alapító-tagjával, mivel még én is együtt-dolgoztam jólelbb a kultúrházban. Sajnos, bár fiatalabb volt, vele sem tudunk már eldumálni...(+) Lejárt, főként a komolyabb kulturális – politikai rendezvényekre – Pete Feri bá’, egyházam presbitere és rendszergazdi’ barátom édesapja. Ő is '56-os Kistarcsát járt ellenzéki volt. /Most végre – sajnos időlegesen - kormánypárti!/ A Járásbíróság Munkástanácsának volt a FORRADALOMkor vezetőségi tagja. Sokat ugratták egymást „kollégájával”, sorstársával vitéz Batta János urammal, /a Vegyiművek, szintén „kistarcsás - munkástanácsosával”, amelyért őt is „természetesen jól” meghurcolták./ Ott fontoskodott ANCI néni is, a városi szervezet mindenese, ki következetesen behajtotta a tagdíjakat. /Tőlem is rendre a „bérletet”, mely összeg természetesen visszaforgatódott a klub program tartalmasabbá tételére./ Szegény a többiekkel együtt, tavaly óta már a mennybéli klubukban politizál! Ahogyan a Korvin-közi főparancsnok: „Köszönöm a meghívásokat. Remélem ittlétem eredményes volt.” - Pongrátz Gergely Uram ('92. Karácsonykor.) Szorosan idetartozó a közöttünk lévő, nálunk járt hőseink látogatásának felidézése gondolom és itt most. „Manapság” nagy megtiszteltetés, ha beszélhetek 56-ról, a megtorlásról s az iszonyatról, a „halálos celláról”, a mártírokról. – írja Fónay Jenő, a Pofosz elnöke '92. április 27.-én. Akkor még velünk volt, köztünk vitatkozott, fröccsözgetett (+)Lauer Laci bátyánk, a helybéli városi-megyei elnök is. Viszont akkor is ott volt - /sűrűn máskor is/ - és

„MA” is velünk van, jázsági kigazda képviselőnk, a szintén „kegyelmes” – úr: Mizsei Béla bácsi. Ő is régi ismerős(öm), még Besenyszögről, egyrészt a neje egy időben ott tanított, másrészt a „jogi-indexen” lévő férj, ekkoriban profi módon kertészkedett és ismeretterjesztett. Sűrűn jött TIT-előadni a „Kultur’ba” gazdatársaihoz. Leánya, Zsuzsa – (ki később kereszténydemokrata választmányi renegát elnökként elhíresült) - is lejárt ekkor még... Az akkori soros „udvaroló” is közülünk került ki.

Másféle, - HŐS volt, egy szolnoki leányanya, – majd asszony, aki viszont többször is várt és szívesen látott vendégünk volt: **Wittner Mária**, a másodfokon szintén „kegyelmezett”: forradalmárunk. „- *A Nemzet felemelkedése a cél, ezt úgy érjük el, ha szolgáljuk alázattal és nem uraljuk.* Örömmel jöttem második otthonomba, ez a város adott otthont a börtön után. Köszönöm a meghívást, aminek örömmel tettem eleget. További jó munkát a Nemzet felemelkedése érdekében.” (1993. május 14.) Mária ..., ki duflán „szolnoki”, hisz a Forradalom előtt is itt lakott a „GYIVI” – ben, mint árva – apácázárdából átkerült – süldő jányka. A Magyar utcai otthonban lakott, Patkós Gyula, igazgató elvtárs/ÚR óvó felügyeletét élvezve. A forradalom előtt került fel Pestre dolgozni, de az időközben leányanyaként megszületett kisfiát, a továbbiakban is itt nevelte családtagként „mentora”. Majd az még a kalocsai börtönének alatt is el-elvitte a kisfiút, mamáját meglátogatni. 13 év után találkozhattak – anya és gyermeke – újra szabadon, Szolnokon. /No, persze csak félig; hisz besűgőkkel volt „körített” további itteni életük.../ Az örökifjú amazon éppen a napokban tölti 70. életévét, mely alkalomból a Vatikánban pápai áldásban részesül. Példamutató élete, jelenlegi harcos kiállása alapján megérdemelte. /Helyettem e kis „virág”, - ezen írás emlékezzés.../

És ki ne maradjék annáleszemből, - ha már komolyodik a témák sora, - politizáló-ismeretterjesztő rendezvényeink, legalább felvillantva való bemutatása. Oly sok volt, hogy, - ennyi idő múltán, már fele, feledve - tán igaz sem volt?! Ez biza’ megvolt, lásd a tanúsító beírást: „Hálásan köszönöm, hogy elhozhattam ide *Gyula diák szellemét, életét és verseit.*” 1992. okt. 30. *Somogyvári Gyula*; (ill. a nevet viselő unoka). De volt itt mindenről szó, ami a közö/n/s/ség érdeklődésére számot tarthatott. A város különböző felekezeteinek egyházi személyiségei látogatásától, numizmatikai szemléltető módú előadáson át, a Kárpát-medence néprajzáig (Szabó László professzor, helyi néprajz tudóstól) – széles volt a téma-skála. Szakértő vendégeinkkel beszélgethettünk, informálódhattunk az önkormányzati választásokról, a pénzpiac törvényszerűségeiről, a konzervatívizmusról, s az akkor mindegyikönket felettébb érdeklő kárpótlásról, privatizációról. Lásd pl.: „...Kérem segítségüket a továbbiakban is! Kívánom a kárpótlásra jogosultak oly módon használják föl *kárpótlási jegyeiket*, hogy az *válják erővé maguk és az ország számára.*” ’92. március idusán. *Dr. Sepsey Tamás.* /Jelentem, én megfogadtam-e jótanácsot, kárpótlási földem tavalyi termésének jóvoltából

vásárolt géppel pötyögtetem jelen soraim. Már amit a környéken lakó „C”-telepi „megélhetési bűnözők” meghagytak kukoricából... / Sűrűn találkoztunk a párt, s a koalíciós partnerek önkormányzati képviselő/frakcióival/ivel, és a parlamenti képviselőink is számat adtak időközönként munkájukról. Ugyanígy innen szerveződött évről évre a Munka-ünnepén a Tiszaligetben tartott városi kispályás / sörvirslis/ foci-kupa. Egyrészt mert Karcsi bá’, a Munkástanácsai megyei szervezője, fórum tag is volt, másrészt a nevezők /néha helyezettek/ között indult a klubból fiatalított MDF „válogatott”. Innen indultunk „tájolni” és ide is tértünk vissza, jó-émlékeim vannak erdélyi kirándulásainkról. Egyikszor Petronyák képviselő uram és az ifjabb Tóth voltak útimarsaljaink, el is tévedtünk így aztán többször, ahogy illik... Nagy élmény volt a Felvidékre eljutni, a párt - helyi ot-tani születésű – doyenje (a ma már szintén néhai) Illyési István kalauzolásával. Pista bácsi amatőr zeneszerző is volt, több oratóriumát, kórusművét bemutatták református gyülekezetünk templomában. Amit aztán Ő büszkén a klubban is magnókazettáján lehozva, nekünk is nagy szeretettel bemutatott.

De innét indultunk közösen (párttagok, szimpatizánsok, tisztelők) – szomorú szívvel - és ide érkeztünk: a NEMZETI GYÁSZ VÉGÉN, 1993. december 12-én, mikor **Antall József a Rendszertváltó!**, - Miniszterelnökünk elhunyt. Végtisztességére utaztunk fel vonattal együtt a rákövetkező szombaton. Többek közülünk, már előtte este felmentek, hogy a Parlamentben hajtsanak főt, - korporsójánál. MI, ugyanezt tettük, némán szomorú szívvel a klubban, gyászkeretes képe előtt. Sokan – eleddig „idegenek is – lejöttek, virágot hoztak, még többen gyász-távíratilag kondoleáltak, a fenti pártirodát megcímezve. Az Országház előtti hatalmas tömegben a búcsúztatáson Csala Sanyival hallgattuk – igenlően – elérzékenyülve a VÉGSŐ tolmácsolt üzenetet: „*Egyedül a keresztény Magyarországnak van jövője*”!!!

Közben sikerült elsodródnunk a többiektől s lassan, őket (is) keresve elindultunk a gyászmenet elejétájjával. Személyes családi részvétem is volt itt kétszere-sen, hisz leánygyermekem rendezőként vett részt. Ekkor volt pár napja bezupált lovas rendőr(nő) és a menetet lóháton felvezető, díszelgő bajtársait segítette, akkor még a földről... A hatalmas tömeg élén bánatosan bandukolva, - remé-lem nem hat kegyeletsértőnek, de – megszomjajztunk, megéheztünk. Betértünk hát, - épp ott haladtunk el a Körúton: - a patinás Erzsébet sörözőbe. Alaposan megváltozott azóta, a privatizációkor drága olasz pizzatériává lényegült?! Azért a régi hagyományos étkekből, - például a híres sóletyjükből - volt még az étlapon csali-mutatóba némi alig választék, de időközben négyszeres áron. Pestről történt kényszer „kitelepülésünk” előtt sűrűn étkeztünk ott, még szüleimmel. Gondoltuk földi, evilági ügyeink intézése után, még visszaléphetünk a gyászolók végme-netébe. Sokan voltak, de ehhez, nem elegendő... - ahogyan Sándorom szállóigévé lett mondása jellemezte ballépésünket – mindössze egy sóletnyien! Üres volt az úttest, szaporáznunk kellett, de kiértünk még időben a Temetőbe./ Hallottuk,

vallottuk Tökés László püspökünk búcsúzó szavait: „Áldott legyen emlékezete Antall József miniszterelnöknek. Ámen.”

(Miniszterelnök URUNK is lenézett – megnézte - egy szolnoki villám látogatásakor a hírneves klubot. Utódja is – ki „vendéglátósként” szintén közbeszólt, de a történelemben... - *Dr. Boros Péter*, ex-miniszterelnök: „E-mélyben alkalmam volt, mélyre-szántó gondolatokra választ adni. *Köszönöm a hangulatot és légkört – municiót jelent számomra.* 1995. márc. 31.)

Azért még visszatérnék itt egy bennem régóta motoszkáló gondolatélmény erejéig, – szám/om/unk/ra – az örökös öt és /szellemi tusa/ bajnokkal, **Balczó Andrással**, klubunk többszörös vendégével való régebbi találkozásunkra. Az öt-tusasport történetének eddigi legnagyobb alakjával, aki ötször nyert világbajnokságot egyéniben, még ötször csapatban és háromszorosan olimpiai bajnokunk. A Nemzet Sportolója, JA, hisz megtisztelő címe, esetében a szó szoros értelmében vehető! Keresztyn „apostoli” igehírlő küldetéstudatával és 12 tisztességben nevelt gyermekével... Talán azért jött elő bennem ez, a további gondolkodásomat (is) meghatározó kulturális esemény, egy filmbemutató a „KÜLDETÉS” - éről, és az azt követő ankétról a főszereplővel, mert tegnap újra láthattam a filmet a DUNA TV jóvoltából. Régvolt, (de) tán... igaz volt, még a 70-es évek végéről. Akkoron a megyei művelődési központban dolgoztam, mint a közösségi művelődés szakfelügyelője. Megyei „kultúr’ nacsalnyikként”, sem került kis erőfeszítésembe, hogy meghívást nyerjek egy zártkörű elvtársi filmbemutatóra, a megyetanács /bal/ oldali társalgójába. „Mindenk” /és a senki/ ott volt a vezetésből, aki élt és tolongott a közéletben Szolnokon akkoron, - első titkárustul lefelé... Kósa Ferenc dokumentumfilmjét láthattuk, mely már akkor bő éve hallgatólagosan a „túrt” indexen porosodott „dobozában”, bár a kedvcsináló-hírverő, - az elvtársi körökben elítélő, - szóbeszéd már megelőzte vetítését. De csak és kizárólag a véleményvezetői belső szűk körben volt az vetíthető. A rendező jóvoltából, a nem köznapi elveket valló főszereplő közreműködésével. Aki filmjével, s az azt követő „pár beszéddel”; nálam legalábbis: jött, látott és /ismét/ győzött. Erről a filmélményről persze nem beszélni, /avagy írni/ kell, hanem látni és főként „hallgatni” kellett. Nem úgy, mint az ominózus ankét egyik jeles potentát „kérdve - kifejtő” tisztségviselője, ki bugyuta kérdésével már az elején végleg felkavarta, az amúgy sem állóvíznek ígérkező vitát: - „Hogyan egyeztetni össze bensőjében a szocialista Magyar Népköztársaság” élsportolójaként, - istenhitét?” /No, püff neki, durr bele Béla.../ Megkapta! (a VÁLASZT.) A ripsoszt lényegét kiemelve: - „A HIT lényéből fakadóan magyarázhatatlan, mely Önnek, a hitetlennek felfoghatatlan! A szocialista vallása – az Istentagadás, tehát én már inkább „csak”; hívő és magyar sportoló vagyok.” Későbbi – máig tartó – országjáró előadókörútján ebbéli véleményét részletesebben is kifejtette bajnokunk, kiegészítve azt sajátos véleményével a „gengszterváltásról”. Nálunk is járt többször is a klubban. / Lévén ekkoriban már „csak” a vándor szóvivői-pendlizés maradt számára meg-

élhetés gyanánt.../ Amely országos vonatkozásokban akár jelen helytörténeti könyvecském egyfajta alapvető rezüméje is lehetne:

„A demokrácia felnőtt emberekre van kitalálva, nem félrevezetett emberekre. Nekünk minden eddigi kormányunk, kívülről irányított bábkormány volt. Megeész bennünket a Nyugat, nem tudunk kikeveredni az adósságcspadából, a privatizáció felülvizsgálatára nincs mód. Hódít a lazaság, az erkölcstelenség, a liberalizmus. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy Magyarországon már nincs mit lopni. Mindenki összevissza hangoskodik, hiányzik a **közös nevező: Jézus**. A jó Istenben koncentrálódik. A liberalizmus viszont az Istentagadás fedőneve”.

Példaképekből, példából, történéseinkről szóló beszámoló példabeszédekből írásban szemelvényezve, - tán ennyi is elég...

Persze nem csak a vendégkönyvből, korabeli sajtóból és emlékezetünkben tudnánk most csak tájékozódni, - ha előrelátóbb lettem vón' záráskor, hisz a látogatónknak is megvolt a „VENDÉGOLDALUK”. Egy fehérre tapétázott vakajtóra róhatta fel mindenki az öröklétnek szánt écaít benyomásairól bárki, a mindig kéznél lévő – sosem ellopott – színes vastag filctollakkal. Nagy szövegek voltak, bárcsak fényképen megőriztük volna... /pl.: egy. tán esetünkre is jellemző prognózis; „HA VAN CÉL, - a BAJNOKSÁG; LESZ HOZZÁ ÖSVÉNY IS!” – Tojás./

„Jöttem, láttam...

- *hiszem, hogy győzünk.*” Kulin Ferenc bejegyzése (1993. nov. 26.). De, nem győztünk; tán nem „GYŐZTÜK!” Szolnokon sem. Amit a választások előtt segíteni tudtunk, mi szimpatizánsok megtettük: színes kampányrendezvényeinktől, a kollektív pakáttragasztgatásokon át, a baráti személyes /rá/beszélgetésekig: biza' akkoron széles volt a skála. Persze egyes előadó/in/k is, esetenként túl magabiztosan, félrevezetően nyilatkoztak a „Fórum” választási esélyeiről... Emlékszem például Herényi Károly, akkori kampányfőnök látogatására, aki szóbeli aggályainkat irreálisan elfogultan oszlatta el. A beszélgetés végén kezével „Viktóriát” mutatva búcsúzott: - Barátaim, 12%-on vagyunk! - harsogta... Hmmm... Bejegyzése is ezt sugallta: „Köszönet azért az erőért, amit a szemek sugároztak, ami erőt ad a nehézségek, az előttünk álló sorsdöntő feladatok megoldásához.” (1994. febr. 4.) Tévedett?! /Ekkor volt, hogy a „bolsik” parlamenti győztes viszatértekor, az MDF még tán a parlamenti küszöböt is ippeg csak csuszolta./ Tóth István barátunk viszont bekerült, megyei listavezetőként a Képviselő Házba, s az Országgyűlésbe. Nagy vita volt, a sorrendet eldöntő megyei választmányi ülésen, ahol én, mint pártonkívüli, ámbár szükséges „kávéfőző gép” rendre részt vehettem. Máig számban az íze, a Pista által kortes-étekként főzetett Kunsági ürügulyásnak, amit a dolgok eldöltével elővezettek, melynek minőségére persze mindenki egyöntetűen kanálcsörgésével voksolt. *Libor Dezsőnk*, volt a tettes, a bográcsos főzőmester, mint máskor – nem egészen a Kunságból – „csak”

Alecsiszigetről, hol jó tanyás gazdaként bizony tszcs-nyi lábasjóságot kolletett nap, mint nap ellátnia. Ő volt ugyanekkor a városi főállású kampány „menedzser” (nem igen illő rá e fogalom), melyet tisztességgel látott el. Nem rajta múlt... Viszont a Tiszaligeti majálisokon az általa főzött bográcsgulyásoknak párja sem volt, pártja dicsőségére... Hát még Juhász Pista „látatott” kecskéjének, amit szintén Dezső koma szenderített pörköltlétre! Emlékezetes rottyintásaink voltak még, a „noszF” kifigurázására, - november 7.-re, amikor nejem főzte a proli menázsit, a megunhatatlan paprikás kolompéert. Utána desszertként Nagy Ferő mozgalmi kazettáját fogyasztottuk együtt danászva kivilágos-virradatig.

Dezső barátunk mély és nagy magyar érzelmét és az agrárium, még inkább a gazdatársak iránti elkötelezettségét jelzi az is, hogy alapító-tagja, majdhogynem életre-hívója volt; '97 telén a METÉSZNEK. /Mezőgazdasági Termelők Érdekképviseleti Szövetségének, - mely ügyben klubunk is „házigazdaként társ-tettes” volt./ Ez a mozgalom a magyar parasztság alulról szerveződő spontán érdekvédelmi szervezetévé vált villámgyorsan, amely a taxisok kormányt puccsoló merénylet kísérlete után, majdhogynem - egy másfajta, igazságos - kormányválságot gerjesztett. A pufajkás engedett, velük szemben retirálni kényszerült, gazdatársaink akkor kivívott kiváltságait, részben máig élvezzük. Akkor csorbítani szándékoztak adókedvezményeinket, amit tán mára sikerül majd az „öszödi-böszmének” korlátoznia. Szétesőben vagyunk, leszalámizva, túl sok mára az érdekvédő, kevés a (pénz)-ESŐ. Mindenesetre a mezőgazdasági termelők érdekképviseleti szövetsége – a Kiskőrösi megalakulást követően – a második, (?., avagy harmadik) országos munkaülését nálunk tartotta februárban, a nagy forgalomlassító demonstrációjuk volt, megbeszélésük tárgya. Líbor Gazda, - és mi voltunk - a házigazda, mint az időközben bejegyzett földvédő mozgalmi szövetség megyei, egyöntetűen megválasztott elnöke. Ezen én is – nemcsak vendéglátós minőségemben vehettem részt, hanem gazdatársként, sőt - mint a MOSZ /Munkástanácsok Országos Szövetsége/ Kelet Magyarországi regionális oktatási szervezője. /Megtisztelő és számomra örömteli volt megbízásuk, főként az, hogy végre értelmes munkát végezhettem ismét, - ha csak egy éves szerződéssel és időtartammal is./ Ugyanis, a Munkástanács szerette volna szorosabbra fűzni a gazdákkal is alakulató kapcsolatait, hisz erre az '56-os hagyományai felhatalmazták. Hisz' faluhelyt is tömegesen alakultak ekkor a mezőgazdasági üzemekben a forradalmi munkástanácsok. Így mi lettünk – nyugat magyar – kollégámmal a kapcsolatteremtők. Sikerrel, hisz a továbbiakban a radikális ön és földvédelmi mozgalom vezetői, s a később megalakuló országos koordinációs testülete fővárosi, - sok egyéb segítség mellett, - főhadiszállásként használhatta a Tárogató úti székházunkat. Nagy /fazonok/, a főbb „vad parasztok” vitakoztak ekkor nálunk, a teljesség igénye nélküli névsorolvasás szerint: Körössy Imre, Zacsek Gyula, Zsikla Győző, Szabó Lukács, Kósa Gyula – az elnök, s Deák Ferenc, csak kikre emlékezem. /Nem értem rá figyelni jobban, lévén közbejött az

a fránya tömeges zsiros-deszka kenyegetés.../. Pártilag: fórumosok, kiszagdák, kereszteltek és MI-ÉPpen. /A battonyai búzaégető karsai és főnöke ekkor még máshol égett, mint a ... Az is igaz, hogy mára kiderült az egészségügyi törvény elfogadásának ismételt végszavazásánál, hogy egyedüli nem szavazóként, az MSZP-s paraszt képviselő neve nyugodtan nagybetűvel is írható... Egyedülként a szintársulatából, mint gazányos fehér holló./

Tanácskozásunk sikerén felbuzdulva, mindenesetre mi szolnoki gazdák is forgalom-lassítva demonstráltunk, a 4-es főúton kicsit-nagyon begorombítva a sietősebbeket. A felvezető kocsi méretes /honi/ koronás címeres trikolorral az én Trabantom volt, mellettem mitfárerkedett Juhász Pista gazdatársam. Mögöttünk még vagy 15 (zömmel, szintén szocialista csotrogány), és pár „gyorsjárású” traktor. Kettesben hasítottunk, vagy harmincas átlagsebességet produkálva. A Ceglédbercel utáni magaslatról visszatekintve, több kilométeres gépjármű folyam poroszkált a nyomunkban. Vezetőik, ki-ki vérmérséklete, világnézete szerint intett be nekünk, - gorombán, vagy „Viktóriát” mutatva, - ha netán elvéte előzni tudott... Ferihegyig döcögöttünk, a munkagépekkel nem mehettünk bentebb, majd vidáman hazazötyögtünk – egész a klubig. Mint ott, a TV-ből értesültünk igencsak nagy botrányt sikerült kavarnunk, hisz országosan közel 200 településről indultak hasonló konvojok, tízezernyi munkagépet is felvonultatva a „bűnös városba”. A gazdák lendülete a jórészt teljesült követeléseik nyomán azonban gyorsan megtört, no meg megjött a tavaszi munkák dandárja. A MOSZ, azóta sem tudta érdekvdő gazdatagozatát felépíteni, de szándékukat nem kéne végképp feladni, hisz az agrárprobléma ma is özőn.

Irogatásom közben a televízióban éppen kezdődik a Benkó Dixiland-Band jubileumi koncertje, rögvest bekapcsolódik a régi barát, a szintén örökifjú Berki Tamás, kikkel viszont a „Nagy-Szajúzba” zötyögtem egy „barátságvonattal” hajdanán. Már 50 éve zenélnek együtt... hihetetlen. Hosszú közös utazásunk '85 nyarára esett, úti célunk delegált „ifjoncként” – én ekkor voltam egy híján 40, - a Moszkvai VIT volt... Útitársam és felső ágyas komám, az Expresszes Csányi Jani volt. Jutalomutazás volt a „javából”, a megyei KISZ-től, illetve akkori kultur titkárától Vass Lajostól kaptuk, a szolnoki elő rendezvény, a VIT-Majálison való főrendezői közreműködésünkért. Jó buli volt, közpénz is volt doszta – alig győztük elkölteni, s így aztán pazar fellépő gárda színesítette azt. A Cintula diszkótól, a szegény Déry János vezette pazar vetélkedőn át, az „Old-Boy's” utcabáljáig széles volt a közreműködői skála. Nem érdemeltük meg ezt a törődést, - mármint a közel kétnapos zötykölődést az orosz kopár sztyeppét átszelve barátságtalan csühögönkkel..., de egye kutya. /Ha már a múltkori, a havannai találkozóra hon-feledtek.../ Vándorlás volt a hosszú úton, hisz feszt menetelve tolongtunk a szerelvény utolsó hálókocsijából a legelől lévő étkezőkocsiban kosztolni. Reggeli után visszatörtetve, majd nyomban visszaindulva, hisz: obéd... Állambiztonsági, csekista-ruszkai, „idegen-meg-vezetőnk” hamar

elárulta Kárpátaljai származását, mikor útközben a /szintén/ figyelő /tekintető/ dezsurnáját ostromoltuk teakínálgatásaik kapcsán, némi rumbetét reménylétében. – Nálunk most szesztilalom lépett életbe! – rontotta kedvünk előre magyarrá váltva, s oroszul indokolva: - Da, Tavaris Gorbacsov; szkazal! AJAJ... Krasznaja Moszkvába érve gyorsan rádöbentünk a megváltoztathatatlan tényre, a találkozói időtartamára totál abolicionizmust hirdettek meg városzerte. Innentől kezdve az összes magyar kiutazó-delegált sörportyára indult, még azok is juszta, akik itthon csak tejjel utaztak. Sikertelenül, rend a lelke a VIT-nek alapon. Harmadnapra elfogyott a hazai /páleszt/, elindultunk mi is beszerzőkörútra. János, - már említett - észt Szputnyik nacsalnyik kollégája idegenvezetett – gyors sikerre; szigorúan testvérvárosi alapon. Megtaláltuk a Vörös Tér szomszédságában az egy-szem fontos /alkoholista/ elvtársaknak fenntartott éttermet, a „Trojkát”, hol a kaviár mellé rogyásig lehetett vedelni: vodkát pezsgőfürdővel hígítva. /Némi ajtónállóivalutás jutt után, törzsvendéggé avanszáltan, rendre vidámban láttuk szobátársainknál a moszkvai by-nightet. Megvesztegethető kapusunk, már akkor is tárt kapukkal és marokkal rohant felénk, ha a környéken megjelentünk, akár csak Leninnél kötelezően, a szokásos láthatásra sort állva.../ Egyébként maga a rendezvény igen tanulságos volt, főként számunkra, - legsikeresebb zuga, a Magyar Klub volt, ahol csini bárisnyák – reglamaszegően – a mi bikavérünket kínálták / meg önmagukat valutáért/. A megnyitó viszont bámulatos volt a Luzsnyiki Stadionba. Pötyörgő esőbe érkezünk, majd gongra Gorbic megnyitójakor, szétlótték a fellegetek és kisütött a Nap. Nekünk is, amikor a lelátón előttünk ülő, szállóbeli szobátársaink, kiskörösi barátaink kigöngyölték a derekukra csavarva becsempészett /tilos!/ piros-fehér-zöld lobogónkat, melyet nyomban belengettünk: - „RIA, RIA, HUNGÁRIA!” – csatakiáltással. Zúgott, fűjjolt, fűttyögött a mögöttünk helyt-foglaló román tábor, - ennyi eszük volt a ruszkiknak, hogy ilyen ülésrendet kreáltak... Majdnem nagy tömegbunyó lett. Pedig egyébként, igen ügyeltek az ültetésre, hisz minden vendég mellé jobbról, balról, bizti, ami bizti alapon, egy, egy jól megtermett - /KGB-s küllemű, de minimum „sztukacs”, - magyarul besúgó megbízatású/ - Komszomolista került. Sőt a „figyelmességük” egész a budiig követett... Kimentem, zavarba jöttem. A bőrzén valami dugulás volt, nemcsak a tömegtől, de közép-tájt igencsak térdig ért már az internacionalista húgy. Ennek közepén trónolt az állam biztonság, aki adó-vevőjén tudósította központját, feltehetően a vevőköri események „csobogásának” mihántiségéről. Mondottam is neki magyarul, miközben mellettem egy burnuszos arab, kukucsálás közben elbambulva, majdnem a zsebembe vizelt: - Apám, inkább egy pumpát kérnél, meg szerelőt! Csak vigyorgott, ez bizonyára nem munkácsi volt... Az esemény ezután megnyílt, show és látványelemekbe bámulatosan pazarul. A pázsitot órákon keresztül taposták a díszdelegációk végeláthatatlanul, a világ szinte minden nációjának képviseletibe. /Sokba lehetett ez, nekünk... - is/ Azután volt Kreml és Lenin látogatás, kiskiterő a GUM - Áruházba /farmereladással, Matroska illetve

szamovár vétellel/, drúzsba egy üzemi kulturdómban, majd finita... Visszafelé; (nem-csuda) repültünk azután VÉGRE haza. Sajnos én, egy szeszmentes Szputnyikkal, a többiek nem sokkal utánunk egy Malév géppel érkeztek Ferihegyre. Naná, hogy potyán tők részegre itták magukat végre, hazáig... Elfáradtak! A TV-ből is hazamentek éppen az öreg dixis legények. Most én is elbúcsúznék, mára elálmosodtam; JÓCCAKÁT!

Visszakanyarodva témánkhoz, a klubba: egyre inkább sorjázta naplózott bejegyzéseink. Pista barátunk, s a vezetőség rendre fontos vendégeket invitáltak meg, kikkel a tagságból szakértelem szerint választott vitavezetőink rendre jó beszélgetéseket, esetenként vitákat „provokáltak”, - az aktív tagság közreműködésével. Végre teljesíteni tudta váratlanul régi ígéretét *Lezsák Sándor* is, a párt igen elfoglalt elnöke. A magyarság fennmaradásáról, a fórum távlatairól zajlott az emlékezetes beszély. /Miután írásos nyoma nincs, feltehetően már '98 után történt./ Egyszeri spontán klublátogatása jóízű (zsiros-kenyeres) nagy tisztázó beszélgetést hozott. Nekem, és „peda’-kartársaimnak” sokat jelentett *dr. Dobos Krisztina* képviselő(nk) asszony bátorítása. „*Remélem, hogy igaz értelmiség a továbbiakban is bátran gondolkodik, beszél és a következőkben cselekszik.*” ('95. május 26.) /Tán épp ekkortájt szüntették meg előbbi iskolámat./ Elismerését jegyezte be naplónkba a tisztességes sajtómunkások ekkori majd mindegyike: „Második alkalommal élvezhettem a szolnoki Demokrata Klub pergő légkörét, a jelenlévők figyelmét és politikai érdeklődését. *Lehet, hogy mégsem reménytelen?*” *Kocsis L. Mihály*, Hegyiposta ('95. dec. 1.) Rajta kívül ugyanígy többször járt nálunk, a szolnoki születésű Franka Tibor, Kunszabó Ferenc, Pálffy G. István, Liebmann Katalin, Lakatos Pál - és sokan mások. Emlékezetes a helybéli újságírók örökifjú nagy „arcának”: *Tiszai Lajos*nak bejegyzése; „*Nép-nemzeti? Nemzeti-keresztény = Magyar. Ez a lényeg!*” Akkori újságjára, a „*Jászkun Krónikára*” is emlékeztetnek korrekt sorai... Az Újság/uk/ is tisztességes vót, míg volt... Cirka, ciklusnyi életet; 4-évet élt. Azután lenyelte... a nagyobb hal, a konkurens „Éplap”. /Hja, az internacionális karvalytóke... esetükben axelspringer./ A „*Krónika*” külön a klubhoz /is/ kapcsolódó érdekessége, hogy – MDF közeli – magánszemélyek vagyonaából létesült. A tervek, a koránt sem „fehér asztalaink” mellett születtek! Létesítése Nagy Gábor zagyvarékasi számítástechnikai /újjgazdag/ cégtulajdonos, ex (akkori) megyei tanácsos, frakciótagunk nevéhez köthető. No, ők pár éven át korrektebben tájékoztattak, így rendre megjelent a pénteki lapszámukban az aktuális klubprogramra történő invitáció(ink). Itt jelent meg az alanti, - olvasói ajándék gyanánt szánt, - JÓ írás vigalmi hétköznapjainkról, Técsi Zoltán, sajna' azóta, immár Tokaji kiváló újságíró barátom tollából. Bravúrosan megírt lokál-color, a lap „*Kocsma kalauz*” – sorozatából. /Komám engedélyével közlöm./

„A szolnoki Demo...

Hogy igazán jó kocsnába juss, Szolnokon a föld alá kell süllyedni.

A zavarsszint alatt egy emelettel, a Demo pincéjében édes ilyenkor a téli álom, s úgy március idusán innen szökken szárba a szolnoki tavasz is. Addig is a füstből lett falakon légytetem szolgál nyugvópontként a tekintet számára, miközben a sör fékezten habzik. A faasztalokból az egész magyar östörténet kiolvasható, a rovások réjtjén szívbe zárt alkalmi szerelmek sarjadjak-sejlenek, míg a fenyőgörcsök örvényeiből őserővonalak hullámszövednek a gyomorig és vissza. Itt, kérem, még faliújság is van a törzsi közösségként - értelmezett - törzsközönség dicsőségére, ha pedig a vendég szeme körbekirándul, karikatúrákkal azonosíthatja az alapítókat. Készségesebb kiszolgálásról a városban nem tudok. A légkör barátságos úgy tizenegy felé válik, hajnalra már nagycsalád a maradék kis köre. Nem ritkák a közös asztaltáncoltatások: a könyöklőbútorok ilyenkor, kényszerűség okán, egyszerre mozdulnak a rajtuk rappelőkkel. Feszty-körkép, magyar zászló, feldarabolt nemzettest (mint térkép) teremt, okot derűre-borúra; a bor sajnos fölöttébb változó színvonalú. Fehéret, mint a babám vére! - csap ki ekkor a jókedv az egyik társaságból, akár én is lehettem volna a hangját hallató. Hallani egymást amúgy nem mindig lehet. A zene minimuma ugyanis a hegyrengető rock és a bölcs blues - benyomásokhoz a legkedvezőbb közeg – csupán egy színpompás tévé akadályozza a befogadást. Bomlaszt a ballaszt, hallgat a homály. (Eltüntetése végett tán aláírásgyűjtést kéne kezdeményezni?) Sebaj, ha részeges volnék, mindenképpen idetemetném magam, és síromra azt íratnám: A bort tisztán szerette, a pálinkát piszkosul! Tegyük hozzá: a zsíros kenyeret is.

Ui.: Hál' Istennek ivás útján felejteti ma már igen drága multság, hovatöbb a korhelységtől megkímél a kor, s a hely. (Illetve csak ez a kettő nem.)"

/TÉCSI. Jászkun Krónika '97. jan. 10. péntek/ FOTÓ: apparátus

Hmmm, jó – mi? „JOB” /oldali/ is lehetne! De csak a kocsmázást láttató, kicsit akkoron még inkább libsi' módon viselkedő, írogató barátunk, nem igen volt kíváncsi mélyebb „tartalmakra” – nékem is kellett jó 10 év, hogy megismerve, megbarátkozzak véle... Ugorgyunk, mondotta hajdan Pósalaki bácsi, - mondom én is; most pihenünk: „TEA-TIME ángliuszul”. Kell egy kis /cigi/szünet... - mielőtt - elmondom mindenkinek..., hogyan csináltuk, - ... azért mégiscsak rosszul a „bótot”?!

5 perc SZÜNET,

/képletesen meghívhatom addig egy „Earl Gray-re”?/

*

Reménykedem, hogy eme lukbéli szép napjaink VÉG-összegző kritikus továbbírományomat Nyájas Olvasóim /IS/ építő jellegűnek veszi majd, /mert én így szánom/; az érted haragszom, nem ellened – támadok - alapállásából.. Tulaj-

donképpen efféle érzéseimet fogalmazza meg, ez ügyben városunk akkori - /engem anno' ugyan hebeburgyán, kegyetlenül, pillanatnyilag tönkretevő/- polgármestere, választástájéki klubunkban történt kampány-„pofavizitjén”: Várhegyi Attila (°94. szept. 24.) „Tisztelettel köszönöm a meghívást, köszönöm a dicsérő szavakat, köszönöm a kritikákat, remélem, hogy ez mind a várost segíti.”

ÉN IS... azt remélem!

KLUB VÉG/E! ...:

A megszokás nagy ÚR, még egy kutya életében is... Szegény, azóta öröklétre szenderült idős, cukorbeteg, vak és süket spániel kutyusom, a BOGI - ha véletlenül a klub hült helye felé vitt később sétánk, mindig beszagolt, s húzott volna be az ajtón. Sok időt töltött ott, baráti néki hozott falatok, az imádott gazdik, s a megszokott zörejek-zajok társaságát zavartalanul boldogan élvezve. Nekem is hiányzik /mindkettő/, amióta nincs DEMO, szinte mindennaposan barát/ság/talanul demokráciahiányban, deficitben szenvedgek...

A jelenlegi „Fórum” helyiség, alig /maradék/ párttaggal, programhiányával már más káposzta. „Elfogytunk, mint a gyertyaszál... , mely” szétsza(lonnázott) bdalt darabkákból áll! De azért változatlanul öröm számomra régiekkel a - ritka - találkozás. Lett légyen, bárhová kerültek, munkahelyileg, családirag, égtájilag, pártilag, azért többségük a JOBBIK oldalon maradt. Nem tudhatom persze, hogy a mai aktív városi politikusaink - /a „*mégjobb újhítűek*”/ - a demokrácia mely önkéntes iskoláit járhatták ugyan ki, de nálunk, a klubba – még „iskolakerülők” voltak. /Lehet ez saját – szervezési – hibánk is,... volt?!/ Legtöbbjük sosem járt ott! Sajnálhatják, rájuk-fért volna, hiányoljuk... A városvezetésből..., - kivéve a három független/ámbár fidesz-frakciós értelmiségi korábbi „klubjárom” és az egy szem, örök mdf-es: Somodi doktor városatyáinkat. /Akit azután váltott Csala „szenátor” uram, ki szintén zenész.../ De alkalmilag Ők is elcsalódtak, no nem a már elébb említett balos konkurencia által, hanem a művelődési intézményeink is megirigyelve sikereinket, egyre több „politikus” rendezvényt szerveztek. Sőt az ifjú demokratáink is felébredtek és kezdték szervezgetni a Tisza Szállóban: „Tiszaparti Estéiket”. /Ami mára, - főként a polgári körök megjelentével – egyfajta jogutód(unk)nak is tekinthető?! Főként, ha alkalmanként – minket – a régi-eket is meginvitálnának.../Rendezvényeik jo(bb) szándékuak, ámbár az előadóik többsége, „csak” pártpolitikus(uk).

A fő balfogást azt hiszem azért városunk fórumosai, vezetői azzal követték el - /többé, kevésbé/- folyamatosan az időközben elmúlt, majd két évtized alatt, hogy meg sem próbálkoztak igazán a fiatalítással, tagtoborzással még akkor sem amikor ezt könnyedén tehették - lehetett - volna. /Pl. az „Aranykor(ty)unk...” idején!/ Rossz kapcsolatteremtőknek bizonyultak a fiatalok felé, pedig jó ideig főhivatal/nok/ú megyei szervezőjük is volt?! Tán néha mégis (nékik is) le kellett vón' menni kutyába...?! Ez esetben számu/n/kra a távlatosan „aranytojást tojó tyúkudvar” mára már összetarthatatlanul százfele szaladt... Persze, nem-

csak a városbéli, hanem az országos pártpolitikai ügyefogyottságok miatt (IS) bekövetkezhetett a fórum elsúlytalanodása. /Azt még a volt, van és pártonkívüli klubtagok is megmorogták, hogy választáskor mi dolog hát a Schmuckékkal való „Tisztelet társulás”-uk? Leisztinger volt MSZP pénztáros pénzén.../ - Ők tudják (biztosan) ... válaszolhatom...

Remélem csak helybéli „BAL-fogás” volt, az a következetlen erélytelen serénykedés, mellyel a fórumos vezetők, rendre az önjelölt önkormányosaik sugallatára hallgattak, s nem kérték ki a jelölések idején a tagi kollektíva véleményét. Sem a jelöltekről, sem a lehetséges helyi választási koalíció alapelveiről. Így aztán a tagságban /netán egyes konc-nélkül maradókban.../, egyre inkább a kismimmizettség érzése vált uralkodóvá. Gyengeségü(n)ket megérezve a partner fiatalabb demokraták viszont /itt is/ diktálni kezdtek. Ennek volt pregnáns példája, – mely a két párt között végképp helyileg elmérgesítette a viszonyt – Kicsi Jenő megyei tiszti főorvos uram - részben már körvonalazott - kálváriája. A Kőjál MDF-es főorvosát, miután a rendszerváltástól sikeresen és jól kormányozta át cége ingatag megyei hajóját az „ÁNTSZ” – kikötőbe, új, szuper-modern székházat teremtve, helyi katasztrófákban jelesül szerepelve (a szajoli vasúti baleset, a Tisza ciánszennyezése, árvíz és belvizek) váratlanul – az újabb nagy árvízkor – leváltották. Helyére, a megyei önkormányzat által egy ifjú demokrata pártkatona – szükséges szakvizsgák nélküli – sebészdokit, állítva. A dolog indoklása ingatag volt, fölös feszültségeket keltett helyben a két lehetséges koalíciós párt tagságában. /Szerintem a „komcsik” röhögtek leginkább a markukba, akik az első lehetséges alkalommal, hatalomátvételükkor rövid-úton lecserélték saját embe-rükre, (főorvos-asszonyukra) a fiatal demokrata .... dokit/. Jenő viszont joggal sértetten távozott, a pártból is; vele együtt kiugrott – nem kis létszámú – baráti/lekötelezetti köre... Kár volt a dologért,... érte, értük. Értjük?

Azután a legutóbbi választási ciklus végén a fórum országos újbóli kettészakadása, a párt volt országos alapítójának, elnökének-körének kizárása helyben is betette a kaput. A szó szoros értelmében, hisz az addig három főből álló helyi önkormányzati frakciójuk becsukta végképp maga után a párt kapuját. Kiléptek! A tagok közül is sokan, így a mindenáron való önálló listaállítás, szedett-vedett ismeretlen jelöltekkel; eleve kudarcra ítéltetett. Mindössze egy listás bejutó és egy külsős bizottsági hely – eléggé vérszegényke eredmény. Bár még mindig érvényesnek érzem egy régebbi vendégünk hajdani bejegyzését, a jelenlegi szolnoki fórum és volt tagjai, szimpatizánsai – és a fidesz, kereszténydemokraták, nemzeti fórum, polgári körök, kiscgazdák, jobbik, UDK, miép, magyar-út körök, etc. – vonatkozásában: „Ha összeszedjük magunkat, már nincs is baj... *Bizhatunk, mert a mai kormány nekünk dolgozik.* – Bár dolgozna a magyarságnak! *Ha összefogunk, győzni fogunk*”./ dr. Surján László (1995. március 24.) LÁM, nincs ÚJ a nap alatt!!! OSS-POSS: pufajkás, avagy a fletó... Hogy mennyire jövőbelá-

tó volt e gondolat, lásd a napokban lezajlott „szociális népszavazás” számunkra, a jobbak számára ragyogó eredményét

Talán a két-évtizedes lakiteleki jubileum országszerte megült ünneppsorozata, s annak megyénként is megrendezett emléknapij egy lehetséges jó eszköze lehetnének tán egy újbóli, szerintem mielőbb szükséges „sátorállításnak”. Sorai(n)k együttgondolkodó rendezésének; hisz legalábbis az *ellen és a CÉL*, - reményelem - még mindig *közös*?!

*

Mindenesetre záró - tanulságul egy hosszú, érdekes, szép viszony lezárásaként esetünkre - (MI és a KLUB) - ideillőnek érzem itt, az egyik, - mint már fentebb is leírtam - /szerintem/ jelenlő legnagyobb MAGYAR: BALCZÓ ANDRÁS vélekedését, ~ rólunk;

„A leglényegesebb dolgokban való egyetértés örömevel megyek el közületek” (1993. március 2.)

Én is!

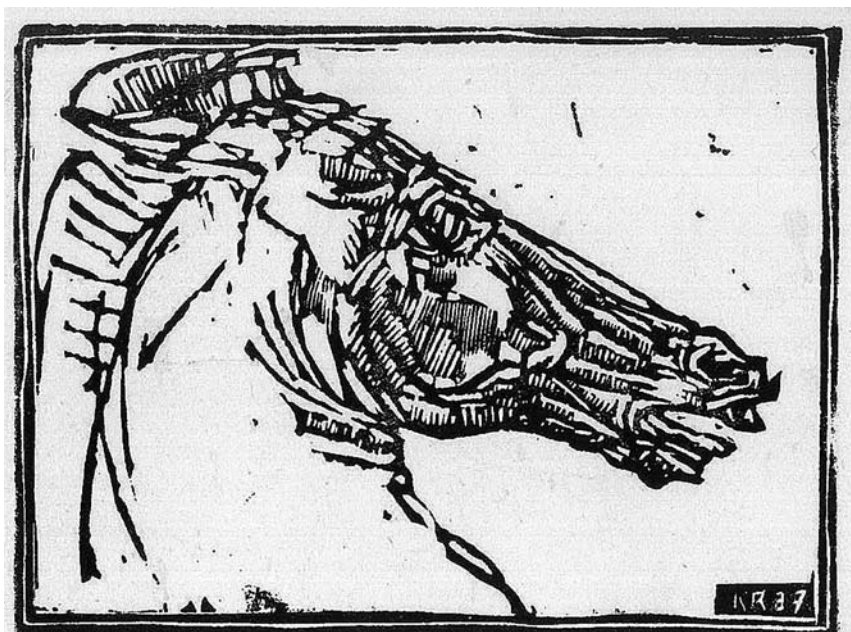
*

/ZOUNOK. 2007. január 22. VINCE – tele e, a pince? – NAPJÁN./

(Mint kiderült utóbb, nem e nap az igazi pince mustra napja. Ma látom – nekem nemszeretem – napilapunkban, hogy az április 5-i csütörtök eme jeles nap. A néphagyományba termésjósló a mai időjárás. Rossz előjelként hétágra süt a nap! Nem csordul Vince. Üres lesz a pince? Remélem, ez nem vonatkozik a napokban vetendő napraforgómra, mert a gyatra termésemet, feltehetően könyvmegjelentetésem bánja... Országlóinkra, önkormányosaimra - támogatási szempontból - nemigen számíthatok. Azért jó szokásomhoz híven idén is beküldtem tegnap a városházi közművelődési alapra – alkotóművészeti tevékenységem – támogatására irányuló folyamodványomat, könyvecském majdani megjelenítése tárgyában. Hmm. Hol van az még? Ráadásul még mindig nem esett, két héttel vetés után. Add már URAM az esőt! Újabb száraz hét, mi van itt? Szahara? Hét végére zuhét ígér a meteorológia... ADD... VÉGRE megadta, három hetes késéssel, de kiadósan zuhog. Ámen. Teszek hát a szokás szerint nem támogatókra... Mégis lesz tán KÖNYV!)

Valami...; - LETT!?

8./ Tamáskodó

finborgus '90
penztanús

Könyv

U.i: Időközben eltelt még egy év. Könyvecskémet javítgatom, pofozgatom, a napi aktualitásokat újdonsázként beleírom. A napraforgótermés – aszály okán – gyatrán sikeredett. Viszont a termésnek jó ára volt! Olyan kevés termett idén országosan, hogy a feldolgozóiparunkat még a kezdet kezdetén, a rablóprivatizációkor megkaparintó külföldi érdekltség kénytelen-kelletlen normális/abb/ árat fizetett a felvásárláskor. A következő évi termelési és talaj-előkészítési munkák és a vetési /ősz/ búza/ költségek lepengetése után, maradt egy kis könyvkiadásra „kidobható” pénzecském. A városháza szokás szerint nem támogatta egy fillér-

rel, némi csengő forinttal sem kényszeres könyv-csinálói grafomániámat. De jó munkát kívánnak a továbbiakban. **Kösz!** Épp most kapom a hírt, hogy napokban üléseznek, az ez évi közművelődési alap pályázati kiírása tárgyában. Megpályázom! Egy forint erejéig... Elutasító levélkéjük jól mutat, - a sorban, figyelemfelkeltőként majd a hátsó borítón.

Apropó! Zárásul, lennék még pár gondolat/om/ éppen a *vadkapitalizmusbeli privatizáció*król. Amely az origója, alfája és ómegája tán, rendszerváltó sorsunk történéseinek, következményeinek és jelenének. Az elmúlt húsz évben az állampolgárok, munkavállalók és családok tömege vált a nemzeti vagyon áron aluli elvesztesítésének, s az állami vagyon nemtelenül magántőkévé váló sibilásának okán, a „piacgazdaságban” munka, majd tulajdonnékülivé. Nem is kevesen, inkább sokan majdnem „földönfutóvá”. /Némelyek meg kukázóvá./ Áttételesen még én is, mint volt „közszolga”, társas vállalkozó, jelenleg kényszer magánvállalkozó és östermelő részben ezen okokra visszamenően „élvezhettem” leginkább a váltás óta vadkapitalizmusunk árnyékosabb oldalait. Néha a több-lábon állásom okán, azért kihasználhattam rengeteg plusz munkával ideig-óráig az enyhelyesebb szélárnyékait. Az erősebb..., avagy az átkos-béli, korábbi kapcsolati tőkével rendelkező kevesek lettek zömmel a vihogó, vagyonos nyerők, mi pedig tömegesen a vicsorgó - /s leginkább egy(re s) másra acsarkodó, / - hoppon maradó! Azt gondolom, szinte mindenkinek megvan a maga sajátos egyéni sztorija, sorsa jobbra vagy balra fordulásának okait, okozatait; - leginkább a *privatizáció abszurd drámájára* visszavezethetően. A piacgazdaság bevezetésekor, és ígért előnyeiből, fura magyar módin, - többségünkre zömmel, csak a hátrányok hulltak. Mások villámgyorsan; - nem mind megérdemelten, - közben meggazdagodtak! Mindenki közülünk tehát, - Nyájas Olvasóim - az itt következőkéletesen üres oldal figyelmeztetése okán, annak helyébe, ide képzelheti a témában megtörtént sorsfordító és meghatározó saját élettörténete privatizációfüggő szeletkékjét. Kinek mi, és hogyan, no meg mennyire sikerült rendszerváltásunk nyomán az új társadalmi státusz hierarchiájába: fel, illetve „letörnie”... Csábító az üres oldal? Hát gondolkodjék! Idézza (s így oldja,) fel! Irigységét, szorongását, vágyait és v/f/élelmeit. Avagy (nem) megérdemelt eredményeit! /Városunk legújabb (kori) kismizmizettjei, a „papír-gyártók”, még várhatnak. Ők még időlegesen megélnék végkielégülésükből, s egy ideig semmicskényi munkanélküli segélyeikből./

(TEHÁT EZ AZ „OLDAL” = ÖNÉ)

MEGVOLT? No ugye! Hogy több oldal is kellett volna? Aláírom, bár akkor már egy másik könyvecske alakulgatna. /Küldje el számomra, az eddig titkolt

sztorit, s ha tanulságos, szerkesszük együtt, a második javított kiadást... Majd, ha (el)ke(l)lek! Én is megírhatnám itt, csak más aspektusból, mint eddig az életem, s így családi életünket közvetlenül meghatározó kihagyott, avagy megcsípett lehetőségeim sorát, sorait. Úgymond a dzsóker, avagy patt élet helyzeteit. Így utólag könnyű... De ezekről egyrészt már szóltam, másrészt... inkább, legszívesebben egy kedvhatároló, (nekem freudi) érdekes „peremközügyünkről” szólnék, /regösködnék, fecserésznék/ felszínesen. Ismét szóljunk hát **SZENT-TAMÁSRÓL!**

Ez az a hely, mely szívemnek mindmáig egyik legbensőbb csücske, hisz épp a rendszerváltást megelőző években, s alatta nyújtott számomra egyfajta biztonságos kikapcsolódási színteret, béke sziget/i/elt azíleumot. Felüdítő és kellő menedéket! A napi rutin munkából, a mocskos egypárti politikából, demokrácia hiányból, a mindennapi magyar ugari rögvalóságomból... Mint említettem már elébb; ahová az óta, mint „idegennek” behajtani is megtiltva vagyon!? Az 1800-as évek körül épített eklektikus stílusú Almásy kastély és pompázatos arborétum-szintű romantikus 10 hektáros díszparkja, a „grófi szérű” közepi műemlék-jellegű istálló, s főként az ott-lakosok: lovak és emberek hetente kétszeri akkumulációs örömforrásaimmá váltak, – éveken át. Félszavakból is értettük ott egymást! A pufók Jani lovász elmondásából tudom, ha délután szélcsendben odahallott a ménes legelőre a közelítő kétütemű plexi-kordénk krehácsolása, ROCK a telivér, leányom soros ló-barátja, versenytársa megindult vadászvágtába a karámkijáró felé. Jól megérdemelt, megszokott mokka cukor adagját köszöntő patakapálással átveendő, és némi nyihogással az edző és játszópartner, – a következő örömteli közös másfél órában – köszöntendő. A szertartásszerű kölcsönös üdvözlés után, a társak átballagtak az istálló előtti placra, ahol már várta őket mester/ük/-edzőjük **Parravicini Pista** bá', az öreg, már örökké obsitnélküli Ludovikás huszártiszt. Aki alakulatával és lóháton meg JÁRTA a hadak útján a Don kanyart... A szó szoros értelmében a ruszki gulágoki több éves kitérővel, hadifogoly léttel végül megspékelve. Lová rosszabbul járt! A muszkák Őt kilőtték alóla, így eshetett csak vitéz lovasa a fogságukba. Ők az orosz fronton a legelső közt léptek hadrendbe, a nyíregyházi helyőrségi székhellyel felállított 1. lovas (huszár) hadosztályparancsnokság állományában. Sokáig kitartóan, hősieen harcoltak, egyik hírneves lovas attakjuk megmosolyogtató, csodás hadtörténeti siker-kalanddá vált. Mikor, 1941. augusztus 15-én Nyikolajev városának elfoglalásakor, félórás kard-ki kard rohammal pillanatok töredéke alatt elzavarták, a hetek óta ott, lövészárkaikban nehézfegyverzettel vakondoló, az előrenyomuló német és magyar seregtesteket rendre visszaverő szovjet egységeket. Főhősünk, öreg barátom csak somolygott ezen: - „A lovainknak köszönhattuk a gyors sikert. Az alföldi magyar félvér, jól kiképzett huszárlovainknak!” Ő nemsokára azonban lemaradt katonatársaitól, illetve „odamaradt” a sztyeppén, avagy az ellenék ott marasztalták. Bajtársai a nyíregyházi lovashadosztály hazaszállítása után, 1944 őszétől elébb a Kisalföld-

ön, majd a fővárosban, végül a Dunántúlon vívta egyenlőtlen, hősiecs harcát a ruszikkal. A felszababDULÁSt követően rákosiék alatt már csak egy csatában vettek részt huszáraink, a „Rákóczi hadnagya” című nagysikerű film forgatásán, azután megszüntették, kollektíven internálták tisztjeiket.

Pista bácsi az 50-es évekre kavardott haza, szintén internáló tábor, deportálás, majd REF (rendőri felügyelet) volt busás jutalma hon védelmének. Meg az éveken át-tartó, kemény útkövezői fizikai munkási szocialista bizalmi posztja. / Ami jóval később a sors fintoraként viszont jól jött, leánya egyetemi felvételi-jénél./ Közben, amikor és ahol tudott persze lovagolt. Azért, úgy a 70-es évek végén ismét igazándiból felszállhatott ismét a tudása szerinti, Őt megillető „magas lóra”. Lótenyésztő gazdaságokban foglalkoztatták bereiterként. /Belovaglóként./ Pár éve került ide Szenttamásra, az Imre-majori angol telivér méneshez, a „melléküzemágban” lovas edzeni. Mármint a pályáról hazatért, zömmel „letört”, ahogyan Ő nevezte: - „fingrakéták”; ugró sport lovakká való átképzésére szakosodva. Sokat küszködött velük, naponta több órát lóháton ülve, jóval a hetvenedik élet évén túl. A jányom féle, pár ismerős lelkes ifjú lovas tanoncot, pedig kiválóan oktatta a lovas tartásra, s az egyéb ló-tudományokra. Minket úgy éreztem, hogy különösen szeretett, ismerte még édesapámat és a lovas felmenőim közül többeket. Velem edzés után jókat pletykálgodott, ami leginkább abban merült, hogy egy idő után leginkább szidni kezdtük a kommunistákat. Szigorúan persze „csak” a rendszer lótenyésztési hiátusait taglalva... Élmény volt a vele való csevegés, élettapasztalata, arisztokratikus életlátása, bölcsessége és humán műveltsége okán. Ezért /is/ szívesen sofőrködtem köröttük egy-egy versenyre utaztunkkor. /A leányka különcködött, lovászként a teherautón a lovakkal tartott./ Ahogy illik. Egyszer egy különleges napon véletlenül éppen Pesten hajtottunk át PVC Jaguárommal, - egy közös Bábolnai ménes látogatásunk indulatában, - mikor nagy tömeget láttunk áthaladni, lökdösődni a Margit hídon. /A fele legalább ekkor is rendőr volt./ Máris leállítottak a fakabáték és igazoltattak. Ez volt MÁRCIUS 15, 1988-ban! Belekavardtunk a „történelemben”... A rendőrség titkos jelentése szerint, utólag megtudván, közel nyolcezer résztvevője volt az akkori tiltott ünnepélynek, (tüntetésnek). Amikor a demszkyt is letartóztatták. Nyilván ekkor bandukolt a JÓ(bb) nép át Pestre, a Bem-szobortól, ahol az ősellenzéki Pákh Tibor uram, útitársam öreg barátja ismertette a demokratikus ellenzék 12 pontját. Kicsi a világ, majdnem találoztunk. A zsernyákók kicsit tanakodtak, susorogtak, gyanakodtak, lévén mindegyikünkön rajt volt /mint korábban is minden évben/ a **kokárda**. Félreszólását egyiküknek „elhallottam”: - „Ezek a rohadat arisztokraták is hóbörögni jöhetnek!” Fura neveinkről ítélehettek, de azután némi faggatódzást követően azért az utunkra engedtek. Megvolt, az aznap estére „rendelt”, aktuális ünnepi társadalomkritikai téma, a hazatértünkön kijáró kisfröccsös fecsegésünk mellé.

Most viszont éppen Rockot, a fíngakéta, galopp pályáról „hazatért” PARIPÁTkezdi készíttetni, pucoválni, nyergelni, majd felkantározni leánykám. Pista bá’ kritikusan vizslató főszemlési asszisztenciája mellett. Már is dörren: - „Lószar!” Már minthogy efeledte a lovas kipucolni a patabarlangot. A városi leányzó, az úrlovas hölgy ért a magyar szóból, lepattan a lóhátáról rögvest természetesen, ahogy kellik, szabad kézzel korrigálva feledékenységét... /Finnyá nélkül kikapirgálva az istállótrágyát! Bezzeg, ha én figyelmeztettem volna, most hogy fellátna./ Ahogyan, magad Uram alapon; a lovas-berkekben természetesen, a versenyzőnek rendre lovászkodni is kellett. Etetés, itatás, lópucolás, de még váratlan elléskor a kedves nővérkedés is a kötetmek közé tartozhatik. Kiballagunk a csodás grófi árnyas díszkerten átvágva a lovaspályára a kastély mögé.

Ott már vár bennünket a másik jó barát lóbarát, a ménes-gazda: **Babochay György** uram. – „Lóró! Kézfogás, – majd: Lóra!” Kezdődhet a salakoson az edzés. /A szép harsogóan mindig zöld, ápolt gyepes pályára, csak a versenyeket megelőzően volt szabad beléptetni. Meg nekem, a strandpapusomba belépkedve, kifújván magamból a város szennyét, a középén árnyat adó százados magányos, nagytermetű kocsányos tölgyfa alatt. A padomon, míg a lovasok „tereplovastak”./ György szintén régi magyar horsemann („lóember”) úri-família sarja, /melyeket akkoriban még az elvtársak *reakcióként* tituláltak/. Felmenői között leginkább huszár és méneskari tiszték, neves lótenyésztők sorjáltak. Még az édesanyja is jóval túl a nyugdíj korhatáron, évtizedeken át a Magyar Lovas Szövetség titkárságának vezetője volt. /Előtte is nyugodtan beszélgethettünk „rendszerani” kételyeinkről Pista bá’-val. Ő esetleg, rögvest kontrázott! Érdekes, hogy itt sosem tapasztaltam, hogy a fálnak is füle lett volna! Pedig.../ Az 1963-ban alapított angol telivér ménesbe, tán ’72 körül került le Budapestről a lelkes, ifjú, ló és lovasport, meg a tenyésztés ügye iránt elkötelezett, ritka nagy küldetéstudatú agrármérnök. Itt startolt, majd a saját pályán nyert! Amikor 1980-ban, a ménesben született, tehát az általa tenyésztett Aréna megnyerte a Magyar Derbyt, majd egy évvel később a szintén Szenttamáson világra jött TURBÓ, a mén, - ki a Magyar és az Osztrák Derby tróféáit is elhódította. Lovaik tömegesen nyerték ekkortájt rendre a galopp fő versenyeket, szép versenypénzeket hozva a tulajdonló gazdaságnak, rentábilissá téve az ágazatot. A kastély múzeumszobácskája egyre inkább megtelt szebbnél-szebb, értékhordozó trófea halommal és aranyos érme és billikom díjgyűjteménnyel. No meg a lovak kékszalagjaival. Még a valamelyik évben megrendezett nagyapai „BENSON VILMOS EMLÉKVERSENY”-ről is hazahozta egyszer egy hároméves kancájuk az aranymedált és családunk ajándék műtárgyát. Szaporodtak az ugrósport terén is lovas sikereik, lovas-szakosztályuk a területi bajnokság nemesfém medáljait is rendre, majd minden kategóriában évente begyűjtötte. György barát/om/ versenyzői, edzői, csapatvezetői fáradtságot nem ismerő tevékenységével. Évtizedeken át, óriási közönségsikerrel rendezik a meghívásos országos augusztus végi lovasversenyüket. Nevezhet-

nénk a lovak, lovasok, ló-imádók éves komplex ünnepi dzsemborijának is. A verseny, nép és iparművészeti, szabadtéri gasztronómiai vásár, képzőművészeti kiállítások, nagyzenekari koncertek, a vurstli, gyermek póni lovagoltatás, ló-szépségszereplés és ménés, tenyészállat-bemutatóik egy idő után az egyik leg-színvonalasabb, hagyományos megyei idegenforgalmi rendezvényünké váltak. Élmény volt látni a mezőtúri országút autóövezébe zötykölődve, a kerékpárral a színhely felé tekerő lelkes tömegeket reggelente, egy-egy versenynapon. /Büszkén jelenthetem, hogy a kastély kápolnai képzőművészeti tárlatok, a lovas-pályai szimfonikus és fűvós koncertek, meg a vásárok megszervezése, no meg részben a rendezvényi PR, - zömmel a szolnoki plakáttagasztás ekkoron, az én társadalmi munkás „reszortom” volt./ Leánykám fölcseperedési példáján keresztül talán színesebben tudnám bemutatni a versenynapi vasárnapok hangulatát, – a lovas-sportokban járatlanabb Olvasóimnak. Legelőbb alsó tagozatos korában, még a malacfogásban versengett. /Ahol alkalmanként a malac nyerte a futamot, bemenekülve a közeli kukoricásba./ Felső tagozatban már lóra ülhetett, és részt vehetett a Szenttamási csapat tagjaként az ünnepi bevonuláson, majd nem is sokára a lovas székfoglalókon eredménytelenkedett. /A fiúk itt persze nem igen udvariaskodtak, székiüket önként felkínálva a kicsajoknak./ Ahogyan később díjugrató úttörő versenyeiken sem. Bár, tán’ ez az egy-szem sportág, ahol a hölgyek többnyire eredményesebbek férfitársaiknál. Majd a középiskolás évek és ifjúsági versenyek következtek. Legutóbb pár éve még azon ötletelt, hogy újszerű bemutatót tartana majd a verseny keretében lóháton. Lovas rendőrként, - lévén a „méneskari lények” között kapott impulzusok, és lehet, hogy az ősi „örökletes” lósporti gének (is) pályaválasztását meghatározták. Mely alkalomkor egyúttal, a ló lába közt tekerő, bombakereső rendőrkutyájának, Johnnynak tévedhetetlen szimatát is bemutatni kívánta volna ott a nagyérdeműnek. Terve már nem jöhetett létre, időközben az új gazda/g/ tulajdonosok féltékenyen becsukták a „boltot” (VÉGKÉPP?) a nyilvánosság elől!

Elölünk, valódi köztulajdonosok elől, a nemzeti vagyon és érték e tájegységi-leg reánk eső, piciny, de kedves megyénkbeli szegletét! Az áron alul eltulajdonolt műemlék jellegű kastéllyal, kápolnával, épületekkel, a virslibe elkótyavetyélt törzskanca állománnyal, a dendrológiai ritkaságú arborétum díszkerttel, a világban is ritka, gondozott és rendre „felvirágozott” ló temetőjével, összegyűjtögetett (és másokat megillető) muzeális kiállítási trófea tárral, korabeli bútorokkal, berendezéssel és **König Róbert** grafikus művésznünk csodálatos fali seccóival. /De róla majd később.../ Jász Nagykun Szolnok megyénk (alig lévő, egyik) helyileg védett/len/ történelmi és természeti értékét. Ott, ahol még az 1860-as években az igazi tulajdonosok, az Almásy grófok által rendezett úrlovas síkversenyen KINCSEM anyjának Waternymphnak a trénera, fejhosszal megverte a későbbi csodakanca tulajdonosát. Ükapám Thomas Benson, a tápiószentmártoni Blaskovich grófot. Így hát ez bizony, közös országos/megyei vagyonkánk volt! KÁR

ÉRTE... A házigazdáért is, kit a privatizáció után az új „tulajok”, 40 év hűséges szolgálat után, azonnal lapátra tettek. O’-pardon rögvest obsitoltak! Pedig, de sok szép, és talán közösségre is értékelhető napot töltött/ünk/ el itt a ménes körül. Megpróbáltam ekkoriban magamat, és ha volt egyáltalán ilyenem, szellemi és funkcióm adta helyzeti potenciális tökémet is a jó közös ügy/ünk/ szolgálatába állítani. A ménes felvirágoztatásáért!

Ahogy tette ezt sajátos eszközeivel harmadik „lóbarátunk” /és sokan mások/, a képzőművészet eszközeit kamatoztatva. König MŰVÉSZ Uram... Ki megszállott lovasember szintén családilag. A neje például, még ma is - (vele közös regiebe) - angol telivért futtat tulajdonosként a Kincsem Parkban, a galopp pályán. Sógora, Lelkes István, az a vásárhelyi jó nevű festőművész, ki rendre versenyeken, nagy közönségsikert aratva adomázgatott műsorvezető szakkomentátorként. /Két lábon lovagló csizmában és bricseszen járó show sztárként, mint egyszemélyes LÓ és lovas kalendárium./ Róbert akkortájt, már egyre többet járt le Pestről, - hétvégén a ménesbe „lovazni”, művészileg /kedvenc témái közelsége által/ megújulni. Ki ekkor már nemzetközileg (is) elismert grafikus volt, s a Képzőművészeti Egyetem Sokszorosító Grafikai Tanszékének docense. Eleinte csak lovagolt és báméskodott a ménesben, majd lova/ka/t is vásárolt, sőt bravúros ló témájú alkotásaival egyre inkább kezdte „belakni”, otthonosabbá és gazdagabbá tenni a kastély folyosóit. No, és az éves, szokásos, álcázott november 7-ei terep kilovaglásokat... Ami természetesen nem volt más, mint a Szent Hubertusz napi hagyományos, ünnepi, a grófi idők béli, jó 30 kilométeres közös vadászlovaglás. A jelképes, éves hajdan volt falkavadászatok emlékére. Díszruhában, vadászkiáltásra felsorakozva, közösen fohászkodva, imádkozva, majd Hubertussal szerencsés utunkra az áldást előkörtölve. Ezekről mi sem maradhattunk el sosem, a jányom lóháton én Pista kocsissal a hintón terpeszkedve teljesítettük a távot. („Állatvédelmi” okokból, - no nem énvégettem, - hisz valaha lóra termettem ugyan, de időközben terimésebbé vált termetem; az már egy telivér jószágoknak sok/k/ lett volna.) Kiadós ebéd várt minket Fegyverneknél a „Magyarban”, vagy Mezőtúron, a volt „Nyalka Tetűben.” Majd, uccu vissza, én már a segédhajtói ülésen leginkább elbóbiskolva. Este a záró vacsin, zömmel a gazdaság surjánai húsüzemének termékeit kóstolva, Róbert rendre kiosztotta az alkalomra készített, nyilván ottani lovas témájú egyedileg grafikázott emléklapjait. Ahogy tette ezt az ekkortájt rendezendő, szintén hagyományos évzáró lovas bálakon is. Ahová Pestről is megérkeztek a „lósportoló” partnerek, zömmel a Lóverseny Vállalati „üzemi négyes”, meg a zsekék és idomárok. Nagy idők jártak arra akkor, igencsak nagy BÁL/ok/ voltak!

A kastély közben „házi-művésznőknek” köszönhetően számos képpel, majd a termei falfestményekkel gyarapodott. A szó szoros értelmében történt a gyarapodás, hisz a „VÉG”-ig a több ezer munkaórányi, több száz négyzetméternyi vallási történeti, hyppológiai témájú színes seccók értéke, pénz mértékben, bizony nem

kifejezhető. Először az oldalszárny fogadótermének mennyezetét „dekorálta” ki barátunk, mitikus ló-történeti képmozaik kazettákkal. /Nekem a „Hubertus” tetszett ekkor még a legjobban.../ Majd a főépületi díszterem oldal fala következett. Ide szimbolikusan a „*Budapesti gyöp története*”, lósport történe/t/m/ünk attraktív színes *pannója* került. A régi PÁLYA, lovak, lovasok, - s a főbb LÓ-EMBEREK. Gróf Széchenyi Istvántól, az alapítótól, gróf Batthyányi Eleméren, a Magyar Lovaregylet siker elnökén át, KINCSEMIG mindenki, aki élt és számított a lóversenysportban. /Csak zárójelben merem megjegyezni, hogy ezen illusztris társaságban az „alapító” segítőtársai közé felkerült, a mi angolmagyar lovas dinasztiaalapítónk is, a már említett Thomas Benson. Leányom szépapja, Kincsem anyjának tulajdonos-tenyésztője./ A festő a kastély kápolnáját is csodálatos kegyhellyé varázsolta páratlan képzőművészeti alkotásával, a középkori templomfestő mesterek méltó utódként, a *Milleniumra2000* év nyarán, **Nemeskürthy** kormánybiztos (*TANÁR*) *Úr avatta fel*, s adta át azt a megye, s az ország köznyilvánossága számára. Miután a falakra, a hajdani kápolnaépítő kastély tulajdonosok, az Almásyék „névadójára” emlékezve; *Szent Imre herceg*, illetve tanítója, Szent Gellért püspökünk *legendáját* festette fel. /A genius loci, a hely ihlete nyomán, hisz helyhatározóilag, az Imre-majorban vagyunk./ A páratlan értékű műalkotások utóélete, így a további betekintés lehetősége nélkül, sanyarú életkilátásúaknak tűnnek. /Avagy, csak az irigységem szólója a savanya?/ Nem! Egy éven belül „kémeim” jelentették, hogy például a kedvenc „Hubi” képem máris odavan. Beázott a tető, „tulajék” nem figyeltek, a plafon leszakadt, „Pegazusom” végleg elszállt... /Szegény, Gellért szent püspökünk, egyszer már mártírrá lett!/

De Robi művészbarátunk készítette el '88-ben, végre a Kincsem-Parkban először megrendez/h/t/etett „Benson Vilmos – a nagyatyai – Emlékverseny” családi díját, egyedi emléklapját. Ahogyan Ő metszette szintén, a már itt előbb „megénekelt”, '89-es tavaszi „LOVAKRUL...” (világsikerű) nemzetközi fotópályázatunk ajándék díszokleveleit is. Negyedszáz nemzet, közel félezer résztvevő alkotójának. Egyébként a pályázat döntőnökei, a nemzetközi zsűri is Szenttamáson „tamáskodott”. Volt dolgunk bőven napokig, a kép, bor és a bográcsolt étkek bírálgatása közben. Egyébként a zsűriben három magyar szakértő, szakíró résztvevőn kívül az „internacionalizmust” egyrészt Stefan Korényi bátyánk képviselte, az NSZK díjugrató válogatotójának, akkori mesteredzője. /Naná, hogy hajdan volt magyar huszárkapitány./ Másrészt Ninkov Dragan barátunk, a Jugoszláv „Konyecska Revija” szaklap főszerkesztője. A Zobnaticai híres, volt magyar vajdasági ménes főállattenyésztője, ki „véletlenül” az ottani Szenttamás nevű, magyar-ajkú község lakójaként és felesége családjá hatására, tökéletesen bírta nyelvünket /és minket.../ Ezekben, a közös érdekű ügyeinkben rendre az Állami Gazdaság is partner volt. /Hisz György barát volt házigazda-patrónusunk./

Ezek után, azután, a szaporodó „kastélypatriótákkal”, már nagyobb fába is bele mertem vágni a „népbüvölő” fejszém. Lévéen minden rendű és rangú komám, ismerősömet rendre kicsábitgattam a ménes hétköznapi és jelesebb „ünnepi” alkalomi életének, főbb eseményeinek bemutatására, úgymint; például a „sorozatos” január eleji csikóellésekre. /Lovas szánozással megfejelve.../ Most éppen *profi színelőadást* tervezgettünk, – ide a *ménes majorba!* Melynek megvalósulása, munkaköri kötelezettségeimnek is maximálisan eleget téve, - s összekötvé a kellemest a hasznossal - vált lehetségessé. Hisz tanácsnoki egyik fő feladatom: a megye kulturális turizmusának koncepcionális kialakítása és gyakorlati megvalósítása (is) volt ekkoron. Egyszer vittem csak ki egy „méneskari” látogatásra, és kastélyszemlézésre a színházi kollégákat, – Schwajda igazgató uramat és Fodor főrendezőnket, – s a hely szellemétől nekik is rögvest beindult a /tehetségükből adódó/ szakmai fantáziájuk. A visszaúton már tervezgetni kezdtünk. És lőn nyárelejére szabadtéri parádés színelőadás! A premier, a Szigligeti közsínházi évad végére, 1989 júniusának közbülső, valamelyik péntekére esett. Nyári színházunk, a csodálatos természeti paradicsomban és ódon műemléki környezetében öt alkalommal /esőnapokat is kijelölve./ a kastély, a park és a ménes major területén adta elő igen nagy, közönség és kritikusai sikert aratva: Shakespeare „AHOGY TETSZIK” című darabját. Vándorló, tábori-székeikkel botorkáló közönséggel a kastélyparki színhelyen, s a színek, cselekménysorok között, a rendező-mesemondó és kikiáltó kedvcsináló kalauzolását követendő. A naplementekori „függöny-fellel” a színpad és nézőtér rendhagyóan majdnem egybeesett a tujaerdős díszletű belső udvaron. Illetve, alkalmanként menthetetlenül emberközeli össze is keveredett a színlelő és ámuló sereglet. Ahogyan a „népszabóban” kritikusuk is feljegyezte: „A rendező maga vezeti a nézősereget végig a jeleneteken, amelyeket misztériumjátékok, népi passiók stílusában a megigazolásról szóló példázat egyes stációinak nevez. /Zappe László/” Mindez a természet pompázatos színpadán, Isten éji ege alatt, a majorság varázslatos díszletével körítve. Eseményesen, cselekményesen, kiváló színészi alakításokkal és meghökkentő rendezői ötletekkel spékelt. A sötét erdőből váratlanul előszáguldó vágató lovas vitézekkel, pulikutya ugatással, s a színen át-átlegelésző birkanyájjal és számböggéssel, kecské ugrándozásával, a legelőn trappoló ménessel, meg a lovászlakások istállóiból idehalló, az esti fejjéskori tehénböggéssel hitelesítve. No és a végjátékban tábortűzzel, hol az időközben megéhező, szellemi és fizikai kalandtúrán résztvevő nagyérdemű is vendégjogon színpadiasan „jussolhatott”. Egy falat rablólóhúst, frissen-foszlós kengyeli fehér paraszt kenyérral, leöblítve azt fakupányi alföldi félszáraz fehérrel. A napszálltakor buszokkal, autómobilal, s közelebből kerékpárral érkező közönségünk, az egyik ámulatából a másikba esett, már a toronyból messze hangzó üdvözlő tárogató szótól, majd a meghökkentő helyszín előzetes idegen /meg/vezetgető megtekintésekor. Éjfélt után megelégedetten távozhatott, megígérve, hogy ősszel a városi színház-

ban sem fogja kihagyni az oda évadnyitóra „bekéretőzködött” darabot. Persze már az előzetes jó hangulatú helyszíni próbák is sikert ígértek, a színészek, a műszak élvezte a természetet s a lovak közelségét. Némelyek csak simogattak, mások, a bátrabbak lovagoltak. A lovas-katonák a lovak körül „tolmácskodtak”. / Közöttük, akkor 13-éves múlt lányom, aki ottani keresményéből szponzorálhatta nyári, balatoni táborozását./ Az ott-lakók, a majorsági nép, pedig vendéglátóan élvezte a szokatlan nyüzsgést, a hirtelenjött színi-siserehadat. A fő kedvencük a főszereplő Rosalinda megformálója, Spolarics Andrea volt. /Kedvessége, bája, művészi átélő képessége nyomán, meg azért mert elterjedt róla hogy familiája régi huszár dinasztia./ Én kevésbé élvezkedhettem, hisz ekkorra jutott számomra a munka /utálhatóbb/ dandárja, címzetes „producerként” a bekerülési összeg öszszetarhálgatása. Jó „buli” volt, örülök, hogy részt vehettem benne.

Van még más/ik/ is, mondjam még? Most inkább arról adnék számot, hogy a fentiekén túl és mellett, milyen személyes indokaim motiválják, hogy Szenttamás elkótyavetyélését, szándékos tönkretételét, miért is tartom eltelt rendszer-váltó éveink, jellemző *megyei modellértékű*, BAL sikerű *bűvész mutatványának*. /Vagy jobb..., a rabló-privatizációban, ez egykutya!/ Mert „ott voltunk boldogok, hol az öreg” ménes ballagott! Közösségileg és magánzóilag. Többek között, nem véletlenül itt rendezhettem meg, a család, barátok, no meg a lovak körében az 50 éves születésnapomat. /Nem most volt! A hatvanast már képtelenség lett volna ugyan oda szervezni./ Szép /lét/számmal összegyűttünk. Fali „oltáromon” őrzöm a Róbert grafikázta, /mindkét politikai oldalt reprezentáló/ komáim aláírását, jókívánságait, tartalmazó emléklapot, és jó emlékezetemben a családomtól kapott, gyermekkori kedvenc virágomból, az éveim számával megegyező szálú színes tulipán csokrot. /Nem, mint pártszimbólumot!/ A közös „lovás” utáni pohárköszöntőm, kicsit meghökkentőre, lehet hogy agresszívra sikeredett. /Köszönhetően a pufajkás éra miatt, bennem újra felgyülemlő napi mérgeknek és nyilván a vacsoráig közösen, bőven elfogyasztott mindszentí, anyósoméék érlelte „ágyas-pálinkának”./ Azért az asztal *bal oldalán* sem volt harag... / Sokáig!/ Páran a másnapi rendtétel ürügyén, ott is szunyáltunk a kastélyban. /Túléltek!?!/

De ide sikeredett, /nem véletlenül/ összeszerveznünk az időközben felcseperedett leányunk lagziját, - persze már annak is bő tíz éve. /Még mindig horn-ék, nyomasztó éveiben./ Ekkoriban az úrlovas-hölgy már Pesten, a Mosonyi utcai alakulatánál, meg a szomszédos Tattersaáli edzőpályán lovasként rendőrködött. Az első leányzók egyike volt, ezen - az időközben a gergényiék által sikeresen lejáratott, - nem könnyű, speciális rendfenntartó szakágban szolgálva. A városba rendre, járőr-párban belovagolva, - a fotóágyúk célkeresztjében, - de tömeget sosem oszlatva. /Néha a fradi- szurkolókat, (engem) azért ijesztgetve! Meg minket a Csurka tüntetéseket megelőzendően, mikor erődemonstrálóan alakulatilag végigporoszkáltak a városon.

Majd a közeli rejtekhelyre bújtak, és várakozó álláspontra helyezkedtek! Néha ilyenkor én vittem fel neki uzsonnát./ No, hát így a lagzi csakis lovas-lakodalmas esküvő lehetett. A férjjelölt ekkor még pesti zsarutanonc volt, egy Pécs melletti kedves sváb gyerek; csak hát „gyalogos”. Igencsak bámultak a szolnoki kollégáik, amikor a jeles családi alkalmunkra érkező, díszelgő lovas rendőr alakzat főutcai felvezetéséhez, gépkocsis „előljárót” kértem. /Első szóra segítettek./ A szervezésben csak annyi problémám adódott, hogy a Városházán anyakönyvelőék nem igen értették, hogy miért is szeretném ez alkalomra a magyar állami koronás, címeres zászlónkat kitűzteni? Azért, mert így dukál/NA... Akkor nem sikerült, de az időközbeni parlamenti döntés jogán, azóta feszt büszkén lobog a Kossuth terén végre lobogónk! A mikrobusznyai rendőrkülönítmény a Széchenyi lovas-iskolánál találkozott a „tanyasi”, ’miklósi kölcsön telivérekkel. Ismerkedés után felhívtak, hogy zuhog az eső! Jöjjenek-e? /Egész nap a vacsoráig zuhogott, de Szenttamásra érven a násznép(nek) majd kiderül(t)./ Válaszom az volt; hogy Kinga is kikocog gondolom szolgálati, edzési feladatait ellátandó, ha es’ az ess. – „Nyergelj, fordulj!”. Megérkeztek a Tisza-partra, a Hősi Emlékművünkhöz. Itt már összegyűlt a násznép, a mennyasszony meg a vő/fő legény/e/. A párjelölt stílszerint, felvirágozott, két pár szürke vontta hintáján. Közös *megkoszorúzták a „Meztelen Szobrot”*. /Éppen a TRIANONI katasztrófa gyász-évfordulója volt./ Tárogatószóval átballagtunk, a házasan-dók, és a díszegyenruhás rendőr kollégák lovon/tatta/. Mint a falusiak nótázgatva, herfliszóval a Város házára. A násznép utánuk, amúgy Cartás módin; /eső ernyővel/ ballagott. Korrekt szokvány ceremónia, némi meglepivel. Bevonulás a díszegyenruhás rendőrlovasok „kard ki kard boltozata” alatt felsorakozó, üdvözlő ajtón állásával, s a végén a pezsgős koccintást megelőzendőn Dinnyés Józsi vers-dalnokló jó-kívánásával. A lakodalmas menet ezután átrohant a zuhéban a *Vártemplomba*. /Kár, hogy a városi nagyérdemű nem láthatta e nem semmi „lovasrohamot”/. A templomi esküvőt - apósomék kedvére, - egy volt Mindszenti pap, Gacsári kanonok uram celebrálta, kiadósan /időben is jócskán/ megadva a módját. Tűz kifelé lovacskazni, vacsorázni, fotózkodni és bulizni a ménes-majorba. /Ki, ahogyan tudott, a koccintásra azért mind kijutott./ Rendőrök megszaporodtak, megjött a váltás, már egy busznyian támadtak a sörcsapra, s az asztalokra. A lemenő nap kegyes volt, már hétágra befotólámpázva a kastély parki öreg platán díszleti leendő „képkereteket”. Meg a témát! Fényesen ajándékként felragyogva naplemenés közben az ünnepeltekre, a koszorús kis rokonhadra és bő századnyi ünnepelőnkre. Mindszenti fiatal vőfélyünk, *Zsoltér Gergő* vette át a hoppmesterkedést. /A legnevesebb ottanitól, hasonnevű öregapjától. Ki még régi mondókáit örökségül egy kiadványban, a „*Mindszenti Vőfélykönyvben*” le

is skríbolta./ Ide illő egy szép örökbecsű strófa, amit még délután a leányzó kikérésekor volt kedves elmondani:

*„És kérjük az Istent, hogy szerencsés legyen
Ezen szent frigyében, s egész életében
Az ő hű párjával, kivel ma voltaképpen,
Az Isten házában szent házasságra lép.”*

A snájdig, jópofizó unoka, így saját tájjellegű népi rigmusaikkal és hagyományos rítusaival kiválóan elszórakoztatta és kalauzolta az itteni természet és a varázsos épített környezet csodáin /b/ámuldozó vendégsereget. Az ifjú pár közben virágot vitt Seebirknek és /v/h/olt telivér társainak a ló-temetőbe, majd megkezdődhetett az ebédlőben és a vadszőlő lugas befutotta tornácon a vacsora, kiadósan gyomorterhelő ceremóniája.

Ahogy az egy jobb fajta, /középkategóriás/ falusi lagziban illik és dukál! *Himnusszal indítva*, pohárköszöntőkkel, vőfély kínálta menüsorral, és halk muzsikaszóval. A vacsora a szó szoros értelmében hagyományosan mindszenti volt, hisz a nyersanyagnak valót is onnan „trabantoltuk” ide, Gecse komámmal pár napja. /Ágyaspájinka, ludasi tyúkhúsilé duduska tésztával, (éjfélkor sütvé, feltálalva a szárnya, melle, combja benne-főtt, és malac karajokkal mindez kicsit „feldobtatva”), bornyúperkelt tarkonyával, házi lakodaré süti-Verka ángyi módra, és slussz-poénként a falusi grillázs (pörkölt) szerethető (dísznő)szerencse alakzatok. Útközbeni jóféle vett cserke’i borocskával, (ön)csapolós hordós serrel leöblítve. No meg az alkalomra betársuló, Heil Jani ezüstérmes boraival Mohácsról, a vőlegény retyerutyájából./ A zenekar most tust húz, végezetül jön a lakomai ceremónia fénypontja: az emeletes, marcipán rendőr figurás MÓRA torta. Házaspári felvágás..., tálalás, majd vőfélyé a strófa; - indulhat, az ereszd el a hajamat! Gyorsan jó hangulat kerekedett, a „*PIKI lakodalmas band*” hangulat karbantartóinak jóvoltából! Táncra perdültünk, perdült még az idősebbje is. Szegény anyósommal, a mindszenti Mamával, szinte a saját lagzim óta, végre újra nagyot roptunk. Nagyon várta már unokája lagziját. Beteg volt már, de ezt még kívarta... Apósom a Tata, nála szerencsésebb volt. Ő még találkozhatott is, az itt még csak távlatos tervekben szereplő, két nagyobbik dédunokájával is.

De máris nagyon táncikáltak, már a lovasok, a gyógy kovácsu/n/k, no meg a parancsnok is, - most ló nélkül... /Bezzeg táncoltatja, kelleti paripáját, mikor az állami ünnepeinken a díszelgő huszárkülönítményük élén vonul be munkaügetésbe a „Jászkun kaszás” indulóra a Parlamenthez. Sajna manapság, még egy ideig, a fletóék elé./ Persze, a kiegészítő zenész „segédcsapat” is felettébb tüsténkedett. A szanda’i /sajnos nekem azóta is kideríthetetlen személyiségű/ harmonika művész és méltó párja, a hajdan volt katonazenész, ki viszont régi ismerősöm; a színlelőadási „tárogató”. Torma Miska és a herflis bravúr örömmel adta át, képletesen feledhetetlen, élethosszig tartó „nászajándékát”. Főként a nász nép

hajnalra már nótásabb kedvű, kitartó/bb/ korhelykedőinek. Nekünk! Említésre méltó esemény még, - mikor éjfél ütött már az óra; az immár pár órák új asszony jelképes „menyasszonytánc”. A két násznagy /nagybácsi,/ a mindszentí Öcsi és a harkányi Karsci uraimék, rögvest a helyzet magaslatára emelkednek eredeti honi „tarháló” szitáik, avagy a rosta mondókázón bankárkodó, kellető forgatásával: – „*Eladó a menyasszony!*” Én is „pötyögtetek”, a többiek is. Ez nem lovasverseny, az ara elfáradni látszik. Közben összejött, mint kiderült; a lagzi beker/g/ülési költsége. Pénz az ablakban! Hozadék meg a nászajándék tömkeleg. /Pl. a szokásos 8 db kávéfőző./ Meg a lényeg, /hogy ragadjék a bélyeg. .../ Remélem az akkor vágyott, és remélt boldogság csalfa kék madara, jelenkori szeretetté formáltan, a törvényszerűn majd megbecsüléssé szürkülő mindennapokban. Volt egy jó barátom, aki így jellemezte, az évek során lassacskán, természetesen rutin szeretetté váló, hajdani forró szerelmüket: – „Koma, semmi baj, jól megvagyunk. Végre fingó viszonyba kerültünk!” (ÉRTI - k?) Máris itt a „menyasszonyszöktetés” ..., és percekben belül visszajő’ az új asszony, immár babos ruhában. Tovább zajlott a muri, a tánc, meg a mulatás; kivilágos-kivirradtig! Virradattól meg, már szűkebb rokoni ott maradó körben a rendtétel. /A maradékot, morzsát is lerendezendő... tehát a „cselédbál”./ Az ifjú pár hajnaltájt már diszkrétén távozott. Eddigelé sikerült „vállalkozásuk”, már három szép és kedve/lt/s/ unokánk vagyon!

Másféle rendezvényre is sor került azután, pár évvel később, karácsony táján *Szenttamáson*, – pontosabban *Tamás napján*. Melynél már keveredett a magánzói és közéleti ügy/eskedésem./ Első könyvecském exkluzív bemutatója stílszerűen is itt tartatott. /A „Benson Vilmos emlékversen” címűé; mely lovakrúl és emberekről, városunk faramuciságairól, no meg familiám történetéről szólt. A rendezvény meg leginkább a barátságáról, melynek a szokványtól eltérő adekvát könyvankéti formát, és SZÍN helyt választva. Ki – ki, hogyan, zömmel összetársulva egy kocsi alapon, az invitációra, az ismerősök szép számmal időre odaértek meghírelt „csillagtúránk” helyszínére. Kutya hideg volt, amit csak az üdvözlő „ágyas” (pohárka) enyhített. Meg a földszinti fogadósalonban jól bedurrantott cserépkályha. A lányomékat által, a fedeles lovardában szervezte lovasbemutatóra, már bemelegedett a csapat. Némelyek hamar felhágtek a magas lóra, kik szóban, kik tettben. Kicsit eklektikus volt az összetrombitált társulat, de gyorsan megtaláltuk a közös nevezőt; - együtt gyönyörködve a havasan még talán pazarabb környezetben /majd úgy vélem a történetekben/ Rokonok, régi és új barátok, lovasok, kollégák, és az akkori törzskocsmám vendégei és pultosa. Ki más, mint a legendás „CSUCSU” /jóasszony/. Hisz’ ekkoron sok jó ember ott lévén, e csuda kis szellemdús „ékszerdobozban”, jól elfértünk együtt. A pohárköszöntő és az áldás el, illetve igazolatlanul otthonmaradt. /A kulturális álomtitkár és egyházam esperes lelkésze személyében!?!/ De volt másik..., – meg *program doszta*. A hitünkben elébb megerősített bennünket, a kápolnában ott (is) honosan idegen vezetve /a „konkurencia”/, *Tamás atya* Martfűről. Segéderőként a mitikus

falfestményeket, az alkotó barát/unk/ mutatta be. Györggyel, pedig ménest lát/ogat/hattunk. (A javából!) A kastélyba visszatérve nagy keletje volt a „hozott anyagból” berendezett büfénkben, a forralt bornak, forró csájának. /Kövérek szíves prezentációjában. ...És még a bambin kívül, könyv is - itt szignálva, kézzel sorszámozva volt - kapható./ Két művészbarátunk, Meggyes Laci és szegény Nagy Pista az aulában /képző/műveik mini-kiállításával leptek meg bennünket. Nagy közönségsikere volt, lévén ide nyílt a kocsmajátó... No vegyük hát komolyabbra a figurát, mármint engem, az „alkot/gat/ót”! Megbeszéltük, kivesztük a többség által még nem igen olvasott élet, avagy fércművemet, s a honi lóversenyzés és a politika jelenkori, felettébb aggasztóan sanyarú állapotját. Megéheztünk, uzsonnáztunk. /Magánügyek következnek, tegyük hát zárójelbe: mindszenti hideg toros tálból, foszlós házi kenyérrrel, falusi savanyákkal. Igen, mert a bor, valóban kicsit túl száraz vót. Majd a nóta is szomorkás! Nótafa is került, gitárral. A Magyar Állami Operaház, mai főigazgató ura személyében, akkor még helybéli, szín (tiszta) igazgatóként./ Újra itt volt „a NAGY CSAPAT”! Beesteledett, felüdtünk, majd elpilledtünk. Melyhez hasonló jókat, és ma a sztori olvasatakor szép estét kívánok! Ja, végezetül azért hazaevickéltünk.

Időközben ismét eltelt pár jó /és még több rossz/ év. Nemsokára a ménes „vág-tája” akadozni kezdett, náluk is ahogyan az ország anyagi helyzete körül, sőtét „(inkasszó)felhők” szaporodtak. Így az új idők újabb szeleinek megfelelően a tulajdonos állami gazdaság átalakulni kényszerült. Eleinte még úgy tűnt, hogy sikerülni fog majd előremenekülniük. A főtulajdonos az ÁPV Rt 97%-ba, két százalékban a dolgozók, és egy százalékban a törökszentmiklósi önkormányzat tulajdonába kerül, az átalakult mezőgazdasági részvénytársaság. Időközben országosan a lóversenyzésben (is) bekövetkező kedvezőtlen társadalmi-gazdasági folyamatok, a lóspport szándékolt, áron aluli privatizáció okán történő szándékolt lerohasztása, a fogadás körüli érthetetlen /maffiózus/ anomáliák, egyre inkább meghatározzák a még mintegy százhusz telivért tulajdonló ménes további létét. A százmillióra szaporodó volumenű, egyre göngyölgődő lötenyésztési ágazati vesztségeket, minden eszközzel csökkenteni szeretnék a mielőbb privatizálni kívánczó „tulajdonosok”. /Akik valóságban tulajdonképp’ egyébként mi lennénk, *mindösszesen magyar állampolgárok.*/ No meg a kastélyra is fájtnémelyük vásott foga! Kurtán-furcsán, hírtelenül, azután sikerült is „cugehőrstől” azt a döntnököknek, *műemléki és természetvédelmi kötıtségek és kiemelt védetség, nemzeti vagyoni* lözungok ide, vagy oda, mégis elkótyavetyélniük?! Hogy ez hogyan volt lehetséges, ne tőlem kérdezzék! Ha tudnám, nyilván az én mesém is tovább tartott volna! Megpróbálok azért a következőkben, szívbéli „kegyhelyem” elidegenítésének pontosabban utána NÉZNI. Kerüljön ez részemről majdan, egyelőre könyvecském most még fentebbi közösségi üres oldalára!

KÉSZ-PASSZ, a „BAZÁR BEZÁRT!”. Szenttamás derbi-nyerő csillaga, a versenypályán (is) idő/k/ közben leáldozó/tt/!

*

Végezetül egy „vers-dalanci zárda” szösszenet; „A megélhetésért folytatott, közízlést kiszolgáló alkotó munka semmiképp nem művészet. Ez a tevékenység a manír. A művek háttérbe szorulnak s kortársaink a viselkedést, tekintik mérvadónak. Gondolatainak, gondolatmenetének áttekinthető a rendszere, mert arról nyilatkozik, amit tud. Amit csak hiszünk, arról nem beszélünk! A világ nem ésszerű, az észnek kell lenni világszerűnek.”

Reményem, hogy úgy érzik - (itt) olvasmányom zártakor - én azért megpróbálkoztam *a hitemről is szólni...*

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

2008. április 4-én.

ma holnap

tele

"Műsorzárás?"

Kékszennek megjelenése után volt, aki gratulált, az ügyben az

van a...

„Szív küldi”

-iskola-
bezárásunkat
szorgalmazóknak
- (aligha) szívesen.

Benson Tan. bá...

ROMANF

Ne...
cím...
főm...
szá...
jelent...
írja en...
a válas...
Ezek egy...
etikai vé...
nyilatko...
En termé...
Vilmos...
ba soha...
üzemi k...
szemlé...
Tékinth...
hatalm...
...hatalm...
...hatalm...

külső tartottak már eleget. Bár csendren-
at van, amit illenék betartani, ő beszélni
retne.
son tanú
zó nem k
S nyilván
szólón

megválasztott igazgató nem felel meg a
pályázati kılárcsokknak. Mert a saját kılírását
rúgta föl az önkormányzat. S ez ugye szá-
bályos. Vagy legalábbis nem szabálytalan.
S ez a lényeg. Meg a testület becsülete.
Amit a saját maga által felállított bizottság
szavatolt. S ennek legalább örülhetünk...
- aszl -

„ánatkér(d)és

teáglró nem adott
mammit. Amit
akarata-
ánk

MEGHÍVÓ!?

Barátaink, szeretteink, sorstársak és ismerősök,
megyénk választópolgárai!
Szeretettel és tisztelettel híjuk és várjuk kedves mindnyájukat
sorsfordító szavazásunk
második fordulójára.
Eleddig közösen elégedetlenked(t)ünk a jelenlegi kormány
szakértelmetlenkedő, be nem teljesülő „légretelvel” szemben,
adjuk tehát MOST támogató szavazatainkat
a hiteltelenné vált koalíció leváltására!
„Mottónk: ROSZTOV helyett OXFORD.”
Szolnok, 1998. május 17-e, vasárnapján

- Benson Vilmos, tanár
- Guth Sándor, gazdálkodó
- Lipták Sándor, portás
- dr. Póta Sándor, fogorvos
- Csala Sándor, építész
- Juhász István, szakmunkás
- Megyes László Vendel, grafikus
- dr. Somodi László, ügyvéd
- Toth István, népművelő
- Deák András, nyugdíjas
- Libor Dezső, földművelő
- Posta Zsolt, mérnök
- Stork Sándor, méhészt

POLITIKAI HIRDETÉS